הארץ

3.80 שקלים, יום ראשון כ"ז באייר התשנ"ד, 8 במאי 1994 VOL 76/22736 MAY 8 1994
כולל מע"מ, באילת [illegible] שקלים

פתרונות בזמן!!!
לביא
שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה
לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג. טל' 03-6775110 פקס' 03-6775233

תוצאות סופיות בדרא"פ: מאנדלה זכה ב–62% מהקולות; יושבע מחרתיים לנשיא

מאנדלה ביקר בבית כנסת בקייפטאון; מחר יקיים הנשיא הנבחר פגישה משולשת עם וייצמן וערפאת

מאת אלוף בן וסוכנויות הידיעות

ועדת הבחירות בדרום אפריקה פרסמה את התוצאות הרשמיות הסופיות של הבחירות הרב-גזעיות הראשונות, לפיהן קיבלה מפלגת הקונגרס הלאומי האפריקאי, בראשותו של נלסון מאנדלה, 62.65% מהקולות. בסך הכל נספרו 19,533,497 פתקי הצבעה, ו-193,081 נפסלו. כיוון שמפלגת הקונגרס לא זכתה בשני שלישים מהקולות היא לא תוכל לחבר את החוקה ללא שותפים קואליציוניים.

טכס ההשבעה לנשיאות של מאנדלה יתקיים מחרתיים.

שבע מתוך 18 המפלגות שהשתתפו בבחירות ייוצגו באסיפה הלאומית החדשה בת 400 המושבים, שתתכנס מחר בקייפטאון לפי החלוקה הבאה:

● מפלגת הקונגרס הלאומי האפריקאי: 62.65% – 252 מושבים.
● המפלגה הלאומית: 20.39% – 82 מושבים.
● מפלגת החירות אינקאתה: 10.54% – 43 מושבים.
● חזית החירות: 2.17% – 9 מושבים.
● המפלגה הדמוקרטית: 1.73% – 7 מושבים.
● הקונגרס הפאן-אפריקאי: 1.25% – 5 מושבים.
● המפלגה הדמוקרטית הנוצרית: 0.45% – 2 מושבים.

הנשיא הנבחר מאנדלה ביקר אתמול בבית כנסת בקייפטאון, ונשא נאום שבו שיבח את הקהילה היהודית ואת תרומתה למאבק נגד האפרטהייד.

מאנדלה הבטיח, כי אחרי בחירתו יבקר ביום ששי במסגד, בשבת בבית כנסת וביום ראשון בכנסייה. אתמול הוא בחר לבקר בבית הכנסת "סי פוינט" בקייפטאון.

בנאום של מאנדלה במשך כרבע שעה, הוא התכבד בקידוש וסיים בשירת ההמנון החדש של דרום אפריקה, יחד עם הקהל הרב שמילא את בית הכנסת.

מאנדלה אמר כי [illegible] 30 שנות האפרטהייד [illegible] ביטוי מהקהילה היהודית את דרום אפריקה. "אני מבין את אלה שעזבו בגלל הקשר שבין הקהילה היהודית לישראל", אמר. "לאלה שעזבו למדינות אחרות כמו קנדה, אוסטרליה וניו-זילנד, אני קורא לחזור ולבנות יחד אתנו את דרום אפריקה החדשה".

מאנדלה שיבח את ישראל ואש"ף על "ההסכם ההיסטורי", כדבריו, שנחתם ביום רביעי בקהיר, ואמר כי ביום שני ייפגש עם נשיא מדינת ישראל, עזר וייצמן ועם יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת לפגישה משותפת, ויעודד את שני הצדדים להמשיך בקידום תהליך השלום.

הנשיא הנבחר חזר על העמדה שהשמיע בעבר, לפיה הוא תומך בקיומה של מדינת ישראל בגבולות בטוחים ומוכרים, אך גם במאבק הפלשתינאים להגדרה עצמית. הוא הבטיח כי אחד מביקוריו הראשונים בחו"ל יהיה בישראל. הוא הוסיף, כי ההסכם מאפשר לו לבקר בישראל ללא בעיה.

"אני תוצר של מנהיגי הקהילה היהודית, וחייב הרבה מאוד לאנשים בקהילה זו", אמר מאנדלה. הוא הזכיר את עורך הדין שהעסיק אותו, ואת עורך הדין איזי מייזלס, שהגן עליו ב"משפט הבגידה" בשנות ה-50.

שגריר ישראל בדרום אפריקה, אלון ליאל, אמר כי "זה היה אירוע מרגש, יוצא מהכלל". בנאומו בבית הכנסת אמר ליאל, כי מדינה קטנה כמו ישראל יכולה לספוג משברים רק אם יש לה ידידי אמת בחוץ, והקשר עם הקהילות היהודיות בחו"ל מאפשר לישראל מרחב תמרון. "הקהילה הזו הוכיחה את עצמה בשעות קשות לישראל, ואנו פונים לממשל החדש שיאפשר לשמור על הקשר החזק בין הקהילה לישראל".

לפי תוצאות הבחירות, שתי הפרובינציות האחרונות בכף המערבי ובנטאל-קוואזולו לא יהיו תחת שליטת הקונגרס הלאומי האפריקאי, מסרה ביום ששי ועדת הבחירות. בכף המערבי זכתה המפלגה הלאומית, בראשות פרדריק דה קלרק, ובקוואזולו-נטאל זכתה מפלגת החירות אינקאתה, בראשות בותלזי. בראש רשימת אינקאתה בקוואזולו עמד יו"ר התנועה בנטאל, פרנק מדלאלוזה, האמור להיבחר בשבת כנשיא המחוז על ידי הפרלמנט המקומי. מפלגת הקונגרס האפריקאי תשלוט בכל יתר שבע האסיפות האזוריות.

מנהיג אינקאתה, מנגוסוטו בותלזי בירך ביום ששי את מאנדלה ואת מפלגתו על ניצחונם בבחירות. בנאום ראשון שנשא לאחר פרסום תוצאות הבחירות אמר בותלזי, כי "אני מביע את איחולי הכנים לקונגרס הלאומי האפריקאי על המשימה הגדולה העומדת בפניו, ואני קורא לו לפעול יחד, כדי לפתור את הבעיות הרבות העומדות לפני".

בותלזי הצדיע לנשיא היוצא, דה קלרק, ואמר כי "הוא היה המנהיג הראשון של המפלגה הלאומית שגילה אומץ ותושיה, כדי להתמודד עם המציאות בארצנו, ולסלול הדרך להקמת דרום אפריקה חדשה".

יו"ר המפלגה הדמוקרטית, זאק דה-ביר, הודיע ביום ששי על התפטרותו מראשות המפלגה בעקבות תוצאות הבחירות.

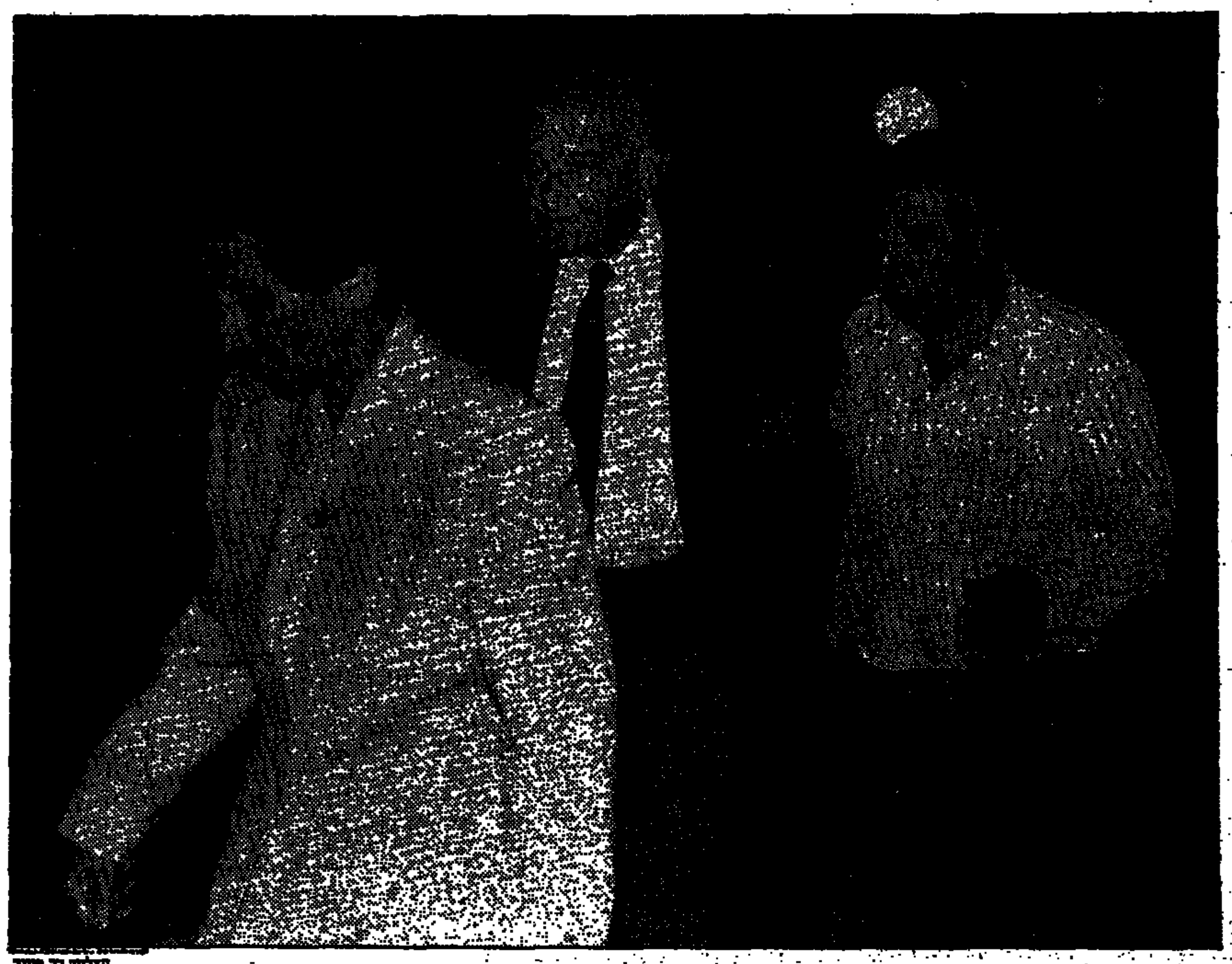

נשיא המדינה, עזר וייצמן (במרכז), מלווה ברעייתו ראומה ובנו הבכור של חיים ברלב יוצאים מביקור תנחומים בבית המשפחה
צילום: [illegible]

כריסטופר יגיע באמצע החודש למסע תיווך נוסף בין ירושלים לדמשק

היקף הסיוע שישראל מבקשת מארה"ב כפיצוי להחזרת הגולן: כ־5 מיליארד ד'

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

היקף הכספי של הסיוע הנוסף המיוחד שישראל מבקשת מארה"ב כפיצוי על הסיכונים הביטחוניים הכרוכים בנסיגה מרמת הגולן מגיע לכחמישה מיליארד דולר.

ארה"ב וישראל יקימו קבוצת עבודה של מומחים שתדון בפרטי בקשת הסיוע הישראלית. כך נאמר בשיחות שהתקיימו בזמן ביקורו האחרון בישראל של מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר.

ראו עמוד 2א

הענקת הסיוע האמריקאי לישראל תהיה טעונה חקיקה מיוחדת של הקונגרס. לבקשת הסיוע הישראלית שני מרכיבים: 1. הצבת נשק ותחמושת בשווי של יותר מ־1.5 מיליארד דולר במחסני חירום בישראל. הציוד יהיה בבעלות הצבא האמריקאי, שידאג גם לאחזקתו, ובשעת מלחמה יועמד לרשות צה"ל. 2. אספקת אמצעי לחימה ומודיעין מתוחכמים לצה"ל, חלקם מסוגים חדישים ביותר, שלא סופקו לישראל בעבר.

בנוסף ביקשה ישראל לשמור לאורך זמן על הסיוע האמריקאי השנתי בהיקפו הנוכחי, 3 מיליארד דולר.

מזכיר המדינה יגיע למסע דילוגים נוסף בין ירושלים לדמשק באמצע החודש.

ישראל הציגה שאלות הבהרה להצעת השלום הסורית, שהעביר כריסטופר לישראל לפני שבוע. גורמים מדיניים בכירים אמרו כי ישראל ביקשה הבהרות בעיקר בנוגע לסידורי הביטחון בגולן ולסוגיית ביצוע ההסדר בשלבים. לדבריהם, ישראל דוחה את הדרישה הסורית לסידורי ביטחון "סימטריים", ומפנה לסורים שאלות בעניין זה.

ישראל גם מבקשת לדעת למה מתכוונים הסורים בדברם על נורמליזציה במסגרת הסדר השלום. גורמים מדיניים בישראל העריכו אתמול, כי קלושים הסיכויים לחידוש קרוב של שיחות השלום בוואשינגטון. להערכתם, המו"מ עם סוריה יתמקד בעתיד הקרוב במסעות התיווך של כריסטופר.

עם זאת, לא ברור עדיין כמה זמן יוכל מזכיר המדינה להשקיע בתיווך פעיל בין ירושלים לדמשק, ונראה כי המתכונת להמשך המו"מ תיקבע רק לאחר ביקורו הקרוב של כריסטופר, ובהתאם להתקדמות שתושג בו.

בסקירה שמסר בקבינט על מצב המו"מ במזרח התיכון אמר איש צוות השלום, דן קרצר, כי ההבדלים העקרוניים בהם ישראל וסוריה מתמודדות עם ענייני השטחים, שלום וביטחון, גדלו באופן דרמאטי.

דמשק (ע"צ). בדו"ח שהגיש אתמול לוועדת האו"ם הממונה על חקירת הפעולות הישראליות הקשורות בזכויות האדם טוען משרד החוץ הסורי, כי ישראל השתמשה בשיטות המנוגדות לאמנות זכויות האדם בשטחים הכבושים בגולן, בדרום לבנון, בגדה המערבית וברצועת עזה. כך מסרה סוכנות הידיעות הסורית סנא. בדו"ח נאמר כי ישראל הרסה 240 כפרים בגולן.

עירית רוזנבלום מוסרת: כתבת הטלוויזיה הישראלית לינדה שרצר נשלחה לסוריה, והערב תשודר סדרה של כתבות שהכינה שם.

שרצר נכנסה לסוריה בדרכון זר, אך לשלטונות הסוריים היה ידוע כי היא ישראלית.

רבין: לא נוכל להשלים עם ההפקרות שבפלישת חברי הכנסת לביה"כ ביריחו
(עמוד 3א)

רשויות הרצועה יגבילו התחרות של חברות זרות לייצור משקאות קלים עם יצרנים מקומיים
(עמוד 4א)

בגליון זה 28 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0190	+0.23%
שחור	3.05	---
סל יציג	3.2716	-0.10%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות אל פסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל: 02-821777

מת חיים ברלב

מאת אבי בצמן

שגריר ישראל במוסקווה ומי שהיה הרמטכ"ל ה-8 של צה"ל, חיים ברלב, הלך לעולמו בשבת בבוקר לאחר מחלה קשה. הוא הובא לארץ לפני כמה ימים ממוסקווה ואושפז בבית החולים תל השומר, שם מת מדום לב.

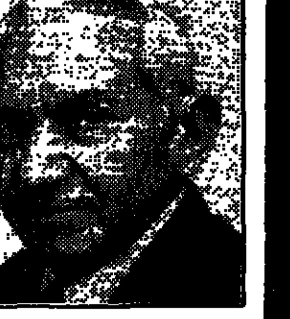

חיים ברלב

ראו עמוד 7א

ברלב נולד ב־1924 בוינה. אחר כך עברה משפחתו ליוגוסלוויה. ב־1939 עלה לישראל ולמד בבית הספר החקלאי מקווה ישראל עד 1942.

ב־1956, במבצע "קדש", פיקד ברלב על חטיבה משוריינת שפעלה מרפיח עד לתעלת סואץ. במלחמת ששת הימים התמנה לסגן הרמטכ"ל ובין השנים 1968–1972 כיהן כרמטכ"ל, בתקופת מלחמת ההתשה. על-שמו נקרא "קו ברלב" – שורת המעוזים והביצורים שהוקמו לאורך הגבול עם מצרים.

לאחר שחרורו, צורף ברלב לממשלה בראשות גולדה מאיר. ב־1972 נבחר כשר מסחר ותעשייה וכיו"ר ועדת השרים לעניני פיתוח.

בשנת 1984 כיהן כשר המשטרה בממשלת האחדות הלאומית. בשנת 1992 פרש מהכנסת ומונה לשגריר ישראל במוסקווה.

חיים בר לב הניח אשה, בן ובת וארבעה נכדים.

עוזה ארידור מוסיפה: ברלב אושפז במחלקה פנימית במרכז הרפואי שיבא ביום שלישי בשל חולשה כללית. בימים האחרונים עבר סדרת בדיקות לבירור הסיבות לחולשתו. מבית החולים נמסר כי במהלך אשפוזו אובחנה האבחנה למחלת שרירים ניוונית.

הלווייתו של ברלב תתקיים היום ב־5 אחר הצהרים בבית העלמין ברמת השרון.

שר החוץ, שמעון פרס, אמר אתמול כי "עם ישראל איבד אחד מבכירי המנהיגים, ולי אבד ידיד אישי ויקר".

(ע). ראש הממשלה, יצחק רבין, מסר בעקבות מות ברלב: "הלך מאתנו חבר ושותף לדרך ארוכה בבנייה של מדינת ישראל והגנה על חייה ועצמאותה, מגשים מסורת הפלמ"ח "ראשונים תמיד" אבותנו. מהראשונים במאבק להקמת המדינה, מראשוני המפקדים במלחמת העצמאות ומבוני הדרך של צה"ל.

מת אלוף (מיל') אהרן יריב

אהרן יריב

מאת איתן רבין

אלוף (מיל') אהרן יריב מת אתמול בשעת לילה מאוחרת לאחר מחלה קשה. הוא כיהן כראש המרכז למחקרים אסטרטגיים, ראש אגף המודיעין בצה"ל ושר ההסברה בממשלת רבין הראשונה.

יריב נולד במוסקווה ב־1920, הצטרף להגנה ב־1939 ושירת בצבא הבריטי. משנת 64' שירת במשך שש שנים בתפקיד ראש אגף מודיעין. בתפקיד זה היה שותף להכרעות מדיניות קשות.

שוטרים פלשתינאים מתעכבים בתימן בשל המלחמה; 300 שוטרים הגיעו למסוף רפיח

מקורות מדיניים בירושלים: בתקופת הסדרי הביניים לא תותר חזרת פליטים רבים לשטחים

מאת איתן רבין, אלוף בן וגיא בכור

בישראל ובשטחים שוררת אי בהירות מוחלטת לגבי מועד הגעתם של השוטרים הפלשתינאים לרצועת עזה. בעוד מקורות פלשתיניים גורסים, כי כבר היום תגיע קבוצה ראשונה של שוטרים, קצינים בכירים בצה"ל, המעורבים בשיחות עם הפלשתינאים, טוענים כי לא ידוע להם על כך.

מתברר כי יחידה אחת של שוטרים תתעכב בשל המלחמה בתימן. שוטרי יחידה זו היו אמורים לטוס למצרים במטוסי תובלה סעודיים, אך הסעודים סירבו להטיס את המטוסים שלהם עקב המלחמה.

ראו עמודים 3א, 4א

לכן הוחלט להעביר כוח ראשון מיחידה שמוצבת במצרים. צה"ל מרבן למסור לשוטרים את המתקנים מיד עם בואם, על פי התוכנית של צה"ל, קודם כל יימסרו המתקנים המשטרתיים, כמו בית המלון המשטרתי ולאחר מכן, תחנות המשטרה האזוריות. מפקדת המנהל האזרחי תימסר אחרונה כדי להמחיש את ריבונות צה"ל על השטח, עד רגע הפינוי הסופי.

לדברי מקור צבאי בכיר, בחזית צה"ל "כל המתקנים פנויים ומוכנים למסירה ומחכים רק לשוטר הפלשתינאי הראשון". עם בוא השוטרים עלולה להיווצר מחלוקת סביב רישום כלי הנשק. מתברר כי צה"ל מעוניין לרשום את מספרי כלי הנשק של השוטרים, למקרה של [illegible] בידיים.

קבוצה ראשונה של 300 שוטרים פלשתינאים יצאה בשבת בבוקר מקהיר לעבר נקודת הגבול ברפיח. את השוטרים יצאו לקבל שני פעילים בכירים של אש"ף ברצועה, הגנראל זיאד אל אטרש, והשופט עבד אל־רזאק, מבכירי הפתח ברצועה, שהוכר כמועמד לכהן במועצת האוטונומיה.

הכוונה היא שהשוטרים יתפרסו בהדרגה בין תחנות המשטרה מרפיח עד דאיר עזה, עד יום רביעי. השוטרים שבאים דרך רפיח הם חלק מהבריגדה "עין ג'אלות" של צבא השחרור הפלשתיני. יחידות נוספות של שוטרים, המוצבות גם הן במחנה עין ג'אלות, נמצאות 5 קילומטרים צפונית לקהיר, על הדרך בין הבירה לעיר סואץ.

גורמים מדיניים בכירים בירושלים אמרו אתמול, כי מדיניותה של ישראל תהיה שלא להתיר את שובם של פליטים פלשתינאים במספר גדול לשטחים בתקופת האוטונומיה. לדברי הגורמים, "בעוד חמש שנים, אחרי הסדר הקבע, יוכלו הפלשתינאים להכניס לשטח כמה פליטים שירצו. לנו אין כוונה להגדיל את מספר החוזרים באופן משמעותי, בזמן הסדרי הביניים".

הגורמים המדיניים אמרו, כי עדיין לא נקבע תאריך לכינוס הוועדה שתדון בחזרת פליטי 67'. בוועדה אמורים להשתתף ישראל, אש"ף, מצרים וירדן, ובירושלים עדיין לא ידוע על הסכמה ירדנית להצטרף לוועדה, שתדון בקריטריונים להחזרת הפליטים ובקצב החזרתם.

בירושלים אמרו אתמול כי עדיין לא נקבע מועד להמשך המו"מ על השלבים הבאים בביצוע האוטונומיה. ישראל תבקש לדחות את חידוש השיחות, עד שהפלשתינאים יקבלו את האחריות לעזה ויריחו.

[illegible] מוסיפה: רבין אמר בכינוס במועדון המסחרי בת"א ש"נושא הפליטים מוגדר בהצהרת העקרונות כנושא שיטופל בעת המשא ומתן על פתרון קבע. בצד העלאת הנושא, אנחנו נעלה את עניין העלאת הפליטים היהודים מארצות ערב. מוסכם כי תהיה ועדה מרובעת שתדון במה שהם מכנים העקורים, אלה שבמלחמת ששת הימים ברחו או יצאו מהשטחים, אך אין לנו מחויבות יותר מאשר לדון בכך. כל נושא זכות השיבה – אלה שמתנבאים לחזור לישראל – אינו רציני. אינני רואה לאן הם יכולים לבוא, בוודאי לא לישראל", אמר.

שריד יבקש היום מרבין לשקול מחדש את קידומו של אפי פיין למפקד אוגדה

אל"מ פיין הועלה לדרגת תא"ל ביום ששי

מאת איתן רבין, סופרו הצבאי של "הארץ"

הפתעה שוררת במערכות הצבאית והפוליטית עקב החלטת הרמטכ"ל אהוד ברק, למנות את אל"מ אפי פיין למפקד אוגדה. ביום ששי העלה הרמטכ"ל את אל"מ פיין לדרגת תת אלוף.

ראו עמוד 6א

במרצ שוררת תרעומת קשה על הרמטכ"ל. השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, יבקש היום בישיבת הממשלה מראש הממשלה ושר הביטחון לשקול מחדש את מינויו של פיין ולדון בכך פעם נוספת. השר שריד היה מהמתנגדים הגדולים לקידומו של פיין לאחר שפיין הודה, במהלך עדותו במשפט גבעתי ב', כי סטר לפלשתינאי במהלך האינתיפאדה. בעקבות עדותו נפתחה חקירה נגדו ובסיומה המליץ הפצ"ר, תא"ל אילן שיף, לשקול את המשך קידומו. כשנה וחצי לאחר אותה המלצה, קודם פיין. הוא מחליף בתפקידו את מפקד האוגדה תת אלוף ל', המועמד לתפקיד בכיר אחר. תא"ל אפי פיין מתגורר ברמת הגולן, נשוי, ואב לשניים.

גם בצה"ל שוררת הפתעה. המינוי נשמר בסוד, ונסגר בין הרמטכ"ל, רא"ל ברק לבין שר הביטחון, יצחק רבין. קצינים בכירים אמרו ל"הארץ": "הרמטכ"ל מבצע את המינויים בדרכו ואינו מתייעץ עם איש".

צעירה תובעת את הנשיא קלינטון על הטרדה מינית בהיותו מושל ארקנסו

מאת עקיבא אלדר
סופר "הארץ" בוואשינגטון

פאולה ג'ונס, בת 27, הגישה שלשום לבית המשפט המחוזי הפדראלי בליטל רוק תביעה על פיה נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, הטריד אותה מינית. לטענתה, לפני שלוש שנים, כשקלינטון היה מושל ארקנסו, הוא הפשיל את מכנסיו וביקש ממנה לבצע מין אוראלי.

ג'ונס דורשת פיצוי של 700 אלף דולר ו... [illegible] ג'ונס דורשת כי הנשיא יפרסם הודעה שתנקה את שמה. עורך דינו של קלינטון, רוברט בנט, הודיע כי הנשיא מכחיש את האשמה, אינו זוכר שפגש את ג'ונס, ומסרב להציע הסדר כספי.

למרות שסקרי דעת הקהל בארה"ב מראים כי 71% מהאמריקאים סבורים כי חייו הפרטיים של הנשיא אינם רלוואנטיים לתפקודו כמנהיג, ו־67% סבורים כי אין בכך עניין לציבור, הפרשה מעוררת דאגה בבית הלבן – לראשונה בהיסטוריה המודרנית של ארה"ב קיימת אפשרות כי הנשיא ייאלץ להתייצב בבית משפט כדי להתגונן בתביעה משפטית.

בתביעה נאמר כי ב־8 במאי 91' בכנס שהתקיים במלון בליטל רוק, בהשתתפות מושל ארקנסו, ניגש אליה שומר ראשו של המושל קלינטון, ואמר לה שקלינטון מבקש להיפגש אתה.

ג'ונס נענתה להזמנה, לדבריה, בתקווה שהמפגש יקדם את סיכוייה להשיג משרה ציבורית. לטענת ג'ונס, שומר הראש (הנתבע אף הוא באותו כתב תביעה) ליווה אותה לחדרו של קלינטון. לדבריה, המושל הניח את ידו על ירכה והחל להוליכה מתחת לשולי חצאיתה, תוך ניסיון לנשקה בצוואר.

לטענת ג'ונס, קלינטון הפשיל את מכנסיו וביקש ממנה לבצע סקס אוראלי. כאשר סירבה, אמר לה, "אם כך, אינני רוצה לאלץ אותך לעשות משהו שאינך רוצה לעשות". לטענתה, כאשר יצאה מהחדר אמר לה קלינטון, "את בחורה נבונה. הבה נשמור את העניין לעצמנו".

התביעה הוגשה זמן קצר לפני שחל על האירוע חוק ההתיישנות.

ג'ונס, בתו של דרשן, המתגוררת בלוס אנג'לס עם בעלה ובנה, חשפה את הפרשה לראשונה במסיבת עיתונאים בפברואר השנה, בכנס ארגון שמרני שהכריז מלחמה על קלינטון ומדיניותו.

סירובם של עורכי הדין השמרנים של ג'ונס, שהובאו מווירג'יניה, לגלות מי שכר את שירותיהם, מחזק חשדות כי ג'ונס לא פעלה לבדה. אחרי שהגיש את התביעה קרא אחד מעורכי הדין הצהרה בה מבטיחה ג'ונס לתרום את הכנסותיה לצדקה, לאחר שתנכה מהם את הוצאות המשפט. לטענתה, המניע לתביעה אינו ממון, אלא "עניין של אמינות המוניטין שלי בעיני בני משפחתי". פרקליטו של קלינטון, שכינה את התביעה "זבל טבלואידי עם כותרות משפטיות", הציע לכתבים לשאול האם התחייבותה של ג'ונס מתייחסת גם להכנסות מספרים, ראיונות ומכירת סיפורה למפיקי טלוויזיה וקולנוע.

מי שיצביע אמת יקבל אך ורק את הברפלד

הברפלד והמנגנון שלו מתחבאים מאחורי המפלגה,
כי אין להם מה להציע לך בהסתדרות.
רק הפתק הזה יכניס חיים חדשים להסתדרות.

בואו להיות שותפים למהפך

רמון חיים חדשים בהסתדרות

חשוב! ב־10 במאי, יום הבחירות להסתדרות, יש להביא לקלפי את תעודת החבר (פנקס חברות בקופת חולים/ההסתדרות הכללית), את הכרטיס המגנטי (לאלה שיש להם) יחד עם תעודת זהות. לבירור כתובת הקלפי שלך, אפשר לפנות למוקד המידע הארצי של ועדת הבחירות המרכזית, בכל יום מהשעה 08:00 עד 18:00. טל' 177-022-4744.

כי את המהפך הזה אסור להחמיץ!

בן-אליעזר ▲ זורר

صكذا من الاحمل

מזג האוויר

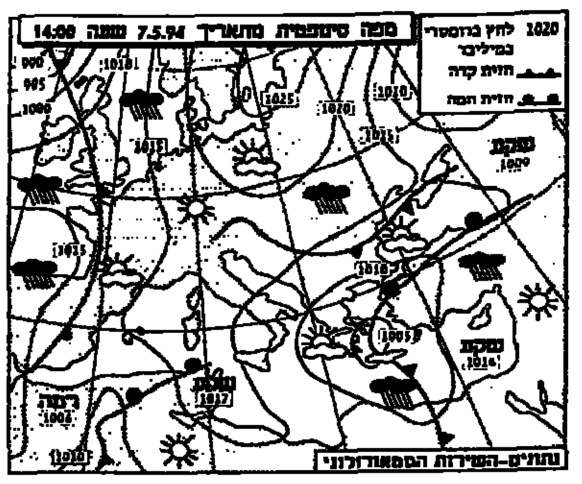

עלייה בטמפרטורות

היום תהיה עלייה נוספת בטמפרטורות וירידה בלחות. הים יהיה גלי: בבוקר יהיה גובה הגלים מ־40 עד 80 ס"מ ומהצהריים 60 עד 100 ס"מ. טמפרטורת המים: 21 מעלות.

ינשבו רוחות דרומיות עד דרום־מערביות במהירות של 25 עד 30 קמ"ש וישררו תנאים טובים לראייה.

תיאור המפה הסינופטית: שקע שמרכזו באיסלנד עם אפיק למערב אירופה גורם לירידת גשמים בבריטניה, מערב אירופה וחצי האי האיברי. רכס מפינלנד דרך מרכז אירופה לאיטליה גורם שם למזג אוויר יציב, בהיר עד מעונן חלקית. שקע מעל כרתים ויוון עם אפיק למערב מצרים גורם לגשם ביוון ולהתחממות באזורנו.

התחזית להיום

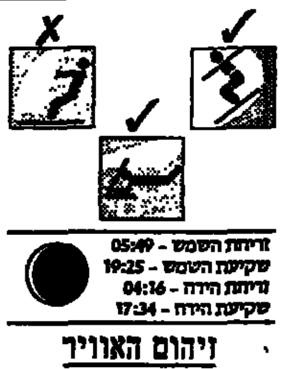

זריחת השמש - 05:49
שקיעת השמש - 19:25
זריחת הירח - 04:16
שקיעת הירח - 17:34

זיהום האוויר

ריכוזי תחמוצות דו-חמצנית, שנמדדו בימים 29.4 עד 5.5 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

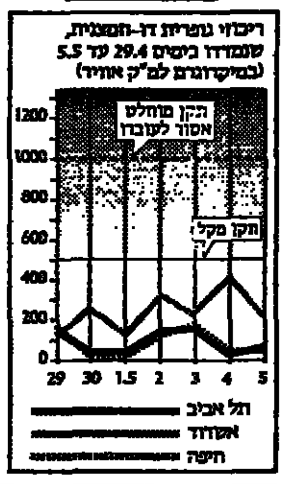

מפלס הכנרת

כמות המשקעים (במילימטרים)

מקורות ליום 7.4.94	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
חיפה	—	427	550
שדה דב	—	370	524
נתניה	—	443	571
הגליל	—	657	900
מרחבית	—	310.4	452
דגניה	—	227	408
ירושלים	—	497	590
באר שבע	—	117	206
חוף עזה	—	215	405
אילת	—	64	31
יריחו	—	93	163

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	10	13	מעונן עם גשם
אמסטרדם	10	15	גשם
אתונה	12	16	גשם
בודפשט	7	16	גשם
בוקרשט	8	15	גשם
בריסל	10	15	גשם
ברלין	11	18	בהיר
וינה	10	18	בהיר
ורשה	7	17	בהיר
ז'נבה	8	19	גשם
טורונטו	4	12	מעונן
לונדון	9	11	גשם
מדריד	11	14	מעונן חלקית
מוסקווה	8	18	בהיר
ניו יורק	9	17	גשם
פאריס	9	21	גשם
פראג	7	17	בהיר
פרנקפורט	12	22	גשם
ציריך	*7	21	גשם
קהיר	15	30	בהיר
קופנהאגן	7	15	בהיר
רומא	10	24	בהיר

*טמפרטורות אתמול

המו"מ עם סוריה

ברק לאמריקאים: הסיוע הצבאי נדרש כדי לפצות את צה"ל על אבדן מרחב ההגנה וההתרעה ברמה

ישראל תזדקק למודיעין של מטוסי ההתרעה אייוואקס וג'ייסטארס לאחר נסיגה מהגולן

מסוק האפאצ'י. צה"ל מפעיל מסוקי אפאצ'י וקוברה עם מערכות לראיית לילה

מאת אלוף בן

בקשת הסיוע הצבאי המיוחד שהגישה ישראל לארה"ב מעידה כי היא מתכוננת להסדר שלום עם סוריה, שבמרכזו נסיגה ישראלית מרמת הגולן. הרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק הסביר לחברי צוות השלום האמריקאי, כי הסיוע המיוחד נדרש כדי לפצות את צה"ל על אבדן מרחב ההגנה ומרחב ההתרעה שמספקת רמת הגולן.

האיום הצבאי העיקרי הנשקף לישראל בגבול הסורי הוא התקפת פתע סורית לכיבוש צפון ישראל. התקפה כזו תתבצע על ידי כוח משוריין גדול, שיסתייע בכוחות מוטסים במסוקים לתפיסת יעדים אסטרטגיים, ובחיפוי של מטוסים, מסוקי קרב וטילי קרקע־אוויר. כיום שולט צה"ל ברמת הגולן, ויכול לבלום התקפה סורית על הרמה – כפי שעשה במלחמת יום הכיפורים.

לצה"ל נכסים טופוגראפיים חשובים בגולן – החרמון ותלי הגעש – המעניקים עמדות תצפית התרעה לעבר סוריה. נסיגה מהגולן תחייב את צה"ל לחזק את יכולתו המודיעינית, כדי לעקוב אחר הנרחש "מעבר לגבעה" בצד הסורי, ולחזק את יכולת התגובה המהירה והגמישה לנוכח מתקפה סורית, עוד לפני שהטנקים הישראליים יעלו לרמה לקדם את פני התוקפים.

ישראל תדרוש להקים בגולן, במסגרת ההסדר עם סוריה, תחנות התרעה שיאוישו בטכנאים ישראלים או אמריקאים. אבל צה"ל לא יוכל להסתמך רק עליהן, וידרוש לחזק את יכולתו העצמאית. חיזוק המודיעין ייעשה בכל הרמות – מעקב אחר התשתית הצבאית בסוריה, מעקב אחר פריסת הצבא הסורי בגולן, ויכולת גילוי וזיהוי מטרות בודדות, כדי שכוח האש של צה"ל יוכל להשמידן במהירות בשעת מבחן.

באחרונה פורסם כי ישראל תבקש מארה"ב גישה לתצלומים של לווייני הריגול האמריקאיים. כיום מצלם מטוס ביון אמריקאי מסוג יו־2 את רמת הגולן אחת לכמה שבועות, והתצלומים מועברים לסוריה ולישראל, ככלי פיקוח על ביצוע הסכם הפרדת הכוחות מ־1974.

ארה"ב תוכל להרחיב את הכיסוי הצילומי ממטוסים, המספקים תצלומים באיכות גבוהה ביותר, ובנוסף לספק לישראל תצלומי לוויין.

הלוויין אינו חג כל הזמן בשמי האזור המצולם. במלחמת המפרץ למדו האמריקאים כי תצלומי הלוויין טובים לאיסוף מודיעין על תשתית האויב והיערכות צבאו, אך אינם יכולים לספק מודיעין טאקטי לכוחות הלוחמים. קיימות גם בעיות טכניות: איכות תצלומי הלוויינים יורדת מאוד בלילה ובמזג אוויר גרוע.

האמריקאים מפעילים מגוון של מערכות התרעה מוטסות לאיסוף מודיעין טאקטי בזמן אמת, לעיקוב אחר מטרות אוויריות ויבשתיות, ולהכוונת הכוחות התוקפים להשמדתן. מטוסי ההתרעה אייוואקס, מתוצרת בואינג, נועדו לגילוי ומעקב אחר מטרות אוויריות לטווחים של 370 קמ"מ לפחות – טווח גדול מזה של מערכות מכ"ם קרקעיות לבקרה והתרעה אווירית.

האייוואקס גם משמש כמרכז בקרה מוטס לחיל האוויר. מטוסים כאלה, מדגם ישן, נמצאים בשירות בסעודיה.

לגילוי וזיהוי מטרות יבשתיות משתמשים האמריקאים במערכת מכ"ם מוטסת לצילום קרקעי, הקרויה ג'ייסטארס. מטוסי ג'ייסטארס הופעלו לראשונה בהצלחה רבה במלחמת המפרץ. המכ"ם שעליהם מצלם את הקרקע בכל מזג אוויר, ביום ובלילה, ויש לו כושר טוב לגילוי מטרות נעות. מערכת מתקדמת לתקשורת נתונים מאפשרת להזין את נתוני המטרה לכוחות התוקפים, כדי שיפגעו באויב. מחיר כל מטוס ג'ייסטארס מגיע ל־200 מיליון דולר.

הפעלת מערך של מטוסי התרעה וגילוי מטרות, הנדרשים לשהייה ארוכה באוויר, מחייבת לתדלק אותם בזמן הטיסה. האמריקאים מפעילים את כל שלוש המערכות – האייוואקס, הג'ייסטארס ומטוסי התדלוק – על מטוסי נוסעים מדגם בואינג־707 שהוסבו לשימוש צבאי. כך מושגת אחידות לוגיסטית.

כדי לבלום התקפת פתע סורית מהגולן, כאשר כוחות השריון של צה"ל ערוכים בעמק החולה ובגליל, יידרש חיל האוויר לחזק את זרוע מסוקי הקרב ואת כוחות הנ"מ הניידים שלו. סידורי הביטחון שיוסכמו בגולן במסגרת ההסדר יכללו בוודאי שטח מפורז גדול, שהשריון הסורי יזדקק לכמה שעות כדי לחצותו. בזמן זה יוכלו מסוקי הקרב של צה"ל לפגוע בטנקים המתקדמים.

צה"ל מפעיל כיום מסוקי אפאצ'י וקוברה עם מערכות לראיית לילה. צירי התנועה בגולן מוגבלים, דבר שיקל על המסוקים לפגוע בטנקים, בעיקר אם ייהנו ממודיעין טוב בזמן אמת. חיזוק המודיעין והידע המוקדם יתפסו מקום מרכזי בתוכניות ההתעצמות של צה"ל בשנים הבאות, בטרם דובר ברצינות על הסדר שלום עם סוריה.

נסיגה מהגולן תחייב את צה"ל להפנות יותר מאמצים באותו כיוון, ולהאיץ את המודרניזציה, שתכלול גם הצטיידות במערכות נשק מתוחכמות שתתוצרנה בארץ. ביצוע ההסדר עם סוריה בשלבים, לאורך כמה שנים, יאפשר לצה"ל להטמיע את האמצעים החדשים ולערוך את תורת הלחימה, ולהיערך להגנת המדינה בגבולותיה החדשים.

מטוס ההתרעה אייוואקס. המטוס נועד לגילוי ומעקב אחר מטרות אוויריות לטווחים של 370 קמ"מ לפחות

שיחת היום / עם ד"ר זאב דגני

על הקצאת כיתות נפרדות בבי"ס אורט־סינגלובסקי לתלמידים מצפון ת"א

נסיגה של 30 שנה אחורה

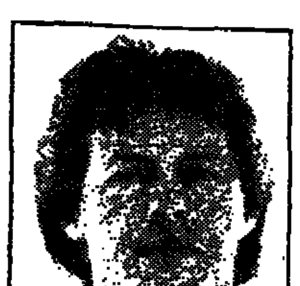

דגני הוא מנהל תיכון עירוני בתל אביב

אנשי מערכת החינוך העירונית טוענים כי כדי לקיים אינטגרציה זו ביוזמה, נאלצו להבטיח להורי צפון העיר כי ילדיהם ילמדו בכיתות בהן הם יהוו את הרוב. יש סיכוי להצלחת האינטגרציה במתכונת של כיתות נפרדות?

"זו חזרה לימים בהם השכבות החזקות הקימו מסגרות לתלמידים החזקים, והחלשים למדו עם החלשים. אין שום סיכוי לאינטגרציה בשיטה הזו. מדובר בנסיגה של שלושים שנים אחורה, לתקופה של בתי הספר המקיפים, שלא ויתרו אמנם על התלמידים החלשים, אבל התקרבו רק עם החזקים. הבטחתם של ראשי מערכת החינוך העירונית עלולה להוביל להיווצרות גטאות בתוך בית הספר, והכל תוך שימוש בסיסמאות של קדמה כביכול בנושא בחירת הורים. לא רק שהדבר יביא לפגיעה בשוויוניות של החינוך, אלא גם המצוינות תיפגע, כיוון שזו צומחת כדיאלוג בין שונים, דבר שלא יכול להתפתח כשבונים מסגרות נבדלות כמו בסינגלובסקי. הלקח מהפרשה הוא שכאשר נותנים לגיטימציה לפתיחת אזורי הרישום נפרצים גם כללי ה[illegible] החינוכי."

אתה מבין את דרישתם של הורים בצפון תל אביב כי ילדיהם ילמדו בכיתות בהן יהוו הרוב?

"אני מבין אותם. אחת המחויבויות של המדינה, במסגרת חינוך ממלכתי, היא התמודדות והגנת עם חרדות של הורים שילדיהם לומדים במסגרות הטרוגניות, אבל כשהמדינה טוענת, כמצב הנוכחי של מערכת החינוך, כי חופש של בחירת בתי הספר הוא אקט דמוקרטי – אין סיכוי להגיע להזדמנות שווה, ולכן גם חופש הבחירה הופך לכיסוי של בידול חברתי.

"עצוב להיווכח שכל מי שהתנגד לתוכנית החינוך של עיריית תל אביב, על בסיס נימוקים אלה, צדק. הייתי מעדיף סיטואציה בה לא הייתי אומר 'אמרתי לכם'. אי היכולת לחזות את מה שקורה כעת היא ביטוי לא רק לעיוורון חברתי אלא גם לליקוי מקצועי."

מה ניתן לעשות עכשיו כדי למנוע את הבידול החברתי שיצמח בסינגלובסקי?

"אומץ הלב הציבורי מחייב את מערכת החינוך להודות בטעותה, לחזור צעד אחורה ולהחזיר את החינוך לאחריות המדינה, כלומר, רישום מבוקר ומפוקח של תלמידים, שיבטיח חלוקה נכונה של תלמידים משכבות שונות, ואי פגיעה בחזקים ובחלשים. צריך לחזור לשיטת אזורי הרישום הקבועים. אם היו שומרים על אזורי הרישום היו מגיעים לפרופורציות נכונות יותר של תלמידים חזקים וחלשים."

בבית הספר שאתה מנהל, היה האינטגרציה הצליחה?

"שליש מתלמידי עירוני ד' באים מרקע סוציו־אקונומי חלש יחסית מזה של צפון תל אביב. אינטגרציה זו דרך חיים, וקשה להגדיר אותה במונחים של הצלחה או כישלון. אנחנו מנסים לבדוק את עצמנו באופן מתמיד. אין ספק שאפשר לבחור בדרך חיים קלה יותר, כמו של הסללה, הקבצות וסילוק התלמידים החלשים, אבל כיוון שזו דרך חיים, ולא טכניקה לימודית או מתודה כלשהי, אנחנו לא מוכנים לוותר עליה. כאשר רואים באינטגרציה רק טכניקה, לגיטימי גם להוליך אותה, אבל בארץ שעדיין קולטת עלייה כמו ישראל, אי אפשר ואסור לוותר על דרך חיים כזו, בדיוק כמו שלא נוותר על הדמוקרטיה."

מאת אור קשתי

קרצר: הקצב שבו מתמודדות ישראל וסוריה עם בעיות במו"מ גבר באופן דרמאטי

מאת עקיבא אלדר
סופר "הארץ" בוואשינגטון

מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר ישוב לאזור באמצע החודש למסע תיווך בן כמה ימים בין ירושלים לדמשק, ועל פי תוצאות שיחותיו הבאות עם ראש הממשלה יצחק רבין והנשיא חאפז אל־אסד יחליט על המשך צעדיו.

ככל הנראה כריסטופר יגיע קודם לדמשק, ולאחר מכן לירושלים. בשלב זה יחליט כיצד ימשיך המסע על פי ההתפתחויות.

גורמים בוואשינגטון אמרו כי קיימת אפשרות שכריסטופר ימנה את עוזרו דניס רוס למתווך פעיל, והוא יישאר באזור להמשך הדילוגים בין ירושלים לדמשק.

ראש משלחת ישראל לשיחות עם סוריה, השגריר איתמר רבינוביץ, ישמש איש הקשר של רבין עם האמריקאים.

בסקירה שמסר שלשום בקונגרס על מצב המו"מ במזרח התיכון אמר איש צוות השלום, דן קרצר, כי המהירות והקצב בהם ישראל וסוריה מתמודדות עם עניני השטחים, שלום וביטחון, גדל באופן דרמאטי, וכי שני הצדדים מתחבטים בנוגע לדברים שיניעו את המו"מ.

עם שובו לוואשינגטון בסוף השבוע דיווח כריסטופר לנשיא ביל קלינטון על שיחותיו בשיחה בה השתתפו גם מזכיר ההגנה ויליאם פרי והיועץ לביטחון לאומי, אנתוני לייק.

בנאום בכנס השנתי של הוועד היהודי־אמריקאי בסוף השבוע אמר כריסטופר כי בשיחותיו עם רבין ואסד הוא התרשם מהרצינות המחודשת מצד שני הצדדים.

כריסטופר אמר כי "רמת הפירוט של הרעיונות של כל אחד מהם יוצרת בסיס איתן יותר למשא ומתן". לדבריו, נפתח שלב חדש ומהותי יותר של המשא ומתן, למרות שהפער בין הצדדים עדיין גדול ביותר. הוא הסביר כי החיוב הרב שמצא בביקור עודד אותו לשוב לאזור בשבוע הבא, וכי המעורבות האמריקאית בערוץ זה תעמיק עתה.

כריסטופר התמיה לרבין על כושרו לגייס את האומץ והניסיון שרכש בעת מלחמה למשימה הקשה של עשיית שלום. "במהלך 15 החודשים האחרונים, בעוד אנו פועלים יחדיו בניסיון לבנות שלום בר קיימא, הערצתי אליו גברה עוד יותר", אמר המזכיר.

כריסטופר חזר על מחויבותה הבלתי מעורערת של ארה"ב לביטחונה של ישראל ולאיתנותה האיכותית, ועל דבריו של הנשיא קלינטון בדבר תפקידה של ארה"ב, לסייע לישראל לצמצם את הסיכונים שהיא נוטלת למען השלום.

יום לאחר מכן, בהופעה על אותה במה, מסר מזכיר ההגנה ויליאם פרי הערכה על פיה כתוצאה מהשגת הסכם שלום בין ישראל לסוריה, תחול העמקה נוספת ביחסים האסטרטגיים בין ישראל לארה"ב, "אשר מעולם לא היו אמיצים יותר", לדבריו.

כריסטופר אמר בכנס כי ההסכם שנחתם בקהיר יכול להפוך לצעד ראשון בדרך להשגת שלום אזורי סוחף במזרח התיכון.

מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, שהופיע גם הוא בכנס, אמר כי מעתה מונחת כל האחריות על כתפיו של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת. לדבריו, הטרור הפלסטינאי הוא בעיה פוליטית יותר מביטחונית, שכן הפלסטינאים אינם מאיימים על קיומה של ישראל.

לדברי סביר, אם ערפאת ייכשל בכך, לא יהיה לו את מי להאשים. סביר אמר כי העולם מצפה להקמת חברה פלסטינאית פלורליסטית, והמפתח לכך הוא בחירות. הוא הציע שלא לצפות לכך כי "הפלסטינאים יהפכו את השטחים בן־לילה לדמוקרטיה ג'פרסונית, לכלכלה שוויצרית ויחסי הרמוניה עם השכנים".

שיחות משולשות

סביר אמר כי אחרי ההסכם עם הפלסטינאים נסללה הדרך להתקדמות עם סוריה, לבנון וירדן. לדבריו, יש לפתוח מיד בשיחות משולשות בין ישראל, ירדן ואש"ף על תיאום יחסי הכלכלה והסחר ביניהן.

עם סיום מסעו של כריסטופר באזור שודר לפרסום הדו"ח השנתי על הטרור העולמי שנמסר לקונגרס. בדו"ח על סוריה נכתב על תרומתה להפסקת מעשי האלימות של החיזבאללה בגבול ישראל ביולי אשתקד.

עם זאת הדו"ח אינו מבשר שינוי ביחסו של הקונגרס לסוריה, ויקשה על הממשל להסירה מרשימת המדינות בלא שתנקוט צעדים [illegible]. בדו"ח מצוין כי למרות שאין הוכחות למעורבות ישירה של סוריה בטרור מאז 86', המשיכה דמשק אשתקד להעניק מקלט ותמיכה לארגוני טרור ערביים ואחרים המוקמים בשטחה או באזורים בלבנון המצויים בחסות הצבא הסורי.

סוריה מואשמת גם במתן מחסה לארגון הטרור הכורדי פ.ק.ק, שאנשיו מתאמנים באזור הבקעה הנתון לשליטת הצבא הסורי.

הדו"ח מציין את תרומתה של סוריה להגבלת פעילות המחאה של ארגוני הסירוב הפלסטיניים בעקבות חתימת ההסכם בין ישראל לבין אש"ף לאזורים מחוץ לשטח ישראל. עם זאת, סוריה לא מנעה את פעילותם בדרום לבנון, ואיפשרה אספקת תחמושת מאיראן למחנות החיזבאללה.

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של אהובנו

חיים בר־לב

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, כ"ז באייר תשנ"ד,
8.5.94, בשעה 17:00, בבית הקברות ברמת־השרון.

תמר
זהר
עומר ותמי
שי, מתן, נעם ומאי

לצוות האחיות
במחלקת יולדות
אסף הרופא

המון תודה על קבלת הפנים
בחדר הלידה,
היחס החם והטיפול המסור.

ענבל, לימור ושמוליק סעדה

חיים שבאלה

"חיים חדשים" בהסתדרות?
אשרי המאמין
חיים חדשים לחיים רמון –
אולי.
חיים, בכבוד, לפועל? לפנסיונר?
לאם העובדת? לחקלאים?
לחברי ההסתדרות הערבים?!
אלה ידאגו לעצמם, כנראה – ותהיה להם סיבה טובה, לדאוג.
מפלגת העבודה המסואבת – הביאה לנו חיים שבאלה
אל תצביעו בעדם, אף לא לרמון או לליכוד – יש ברירה אחרת:

הצביעו: חד"ש.

אלכס מסיס
ניו יורק 9.5.94

כדאי לצפות הערב בתוכנית "בגוף בריא" בערוץ 8 בכבלים

המרפאה החדשנית בתל-אביב
מודל חדש של שירותי רפואה עצמאית וחופשית
המיושם על ידי קופת חולים כללית

הערב בשעה 21:00
ובשידור חוזר: יום ב' בשעות 11:00, 16:00, יום ו' בשעה 20:00,
שבת בשעה 12:00

הכי בטוח בכללית
קופת חולים כללית

למכירה או להשכרה
ע"י שיכון צמרת
ברח' שקט ומבוקש

דירה סופר־מפוארת

רמת גימור מעולה ונדירה
קומה גבוהה - נוף מרהיב
6-5 חדרים - 4 כווני אויר
בריכת שחיה מחוממת, מיזוג אויר מרכזי
תריסים חשמליים, שיש איטלקי
תוספות ושיכלולים ייחודיים
ת.ד. 21037 ת"א
פקס. 03-6918006

ח"ג ואתה מנוי על הארץ
02-254245-8
03-5121333/344
04-6231667

רבין: לא נוכל להשלים עם ההפקרות שבפלישת חברי הכנסת לביה"כ ביריחו

מאת רויטל ברבה

ראש הממשלה, יצחק רבין, מתח ביקורת חריפה על חברי הכנסת שנ־שאו לבית הכנסת ביריחו ואמר שכ־חבר "בושה והפקרות". בכנס שנערך שלשום בתל אביב, אמר שישנן כיום שתי תופעות שהוא רו־אה בחומרה רבה. "אני מצטער על הקולות שקוראים לחיילי צה"ל לס־רב לפקודה חוקית של ממשלה נבח־רת. אלו שמתיימרים להיות מנהיגים רוחניים עושים את הדברים החמורים ביותר. גם במלחמת לבנון התנגדתי לסירוב לפקודה, כי אסור שכל אחד יחליט מה נכון ומה לא נכון במדינה דמוקרטית. מי שרוצה להביא לחורבן בית שלישי שיגבר כך".

רבין הוסיף כי "לגיטימי במדינה דמוקרטית להפגין, לחלוק ולהתנגד, אבל לא ייתכן שמי שהיה יו"ר הכנ־סת ועוד ח"כ אחד יתיישבו בבית כנסת ביריחו ויהפכו בכך מרכיב דתי לכלי פוליטי. כשהם מתיישבים שם ברור שלא אלוף הפיקוד ולא מפקד החטיבה ולא אני יכולים להתעלם מכך. צריך להציב חיילים ולשמור עליהם.

"וכוונם בכלל לעשות דבר כזה הולכה על מקום יישוב היא החלטה שרק הממשלה יכולה לקבל. הרי אם יקרה להם משהו הממשלה תהיה אש־מה ולכן חיילים צריכים לשמור עלי־הם ובשביל מה כל זה? בשביל הפגנה פוליטית. זוהי בושה. בושה לח"כים שבונים על כך שלא תינתן הוראה לפנותם, משום שהם חברי כנסת. יכול להיות שמול הפקרות כזו של ח"כ נצטרך לנקוט בצעדים שנוא־מים את ההפקרות שלהם. זוהי הפק־רות שלא נוכל להשלים אתה. מעשים לא חוקיים, שכוללים קריאה לסרוב לפקודה, תוך ניצול חסינות ח"כ הם תופעות מדאיגות, כי אין קל יותר מלקרוע ולפרום רקמה של עם ומדינה".

רבין הוסיף כי "מותר לכנות אותי בבוגדים, וכבר איזה כינויים לא כינו אותי, ולא אכפת לי, אבל פריצת החוק והסדר של צה"ל הם אורות אדומים שמהבהבים יותר מכל החי־כוח המדיני – תטפל בהם".

רבין אמר בתשובה לשאלה על דבריו של נביל שעת על זכות השי־בה של פליטים פלשתינאים ש"נושא הפליטים מוגדר בהסכם העקרונות כנושא שיטופל בעת ה־משא ומתן על פתרון קבע. בגד העלאת הנושא, אנחנו נעלה את עניין העלאת הפליטים היהודים מארצות ערב. סוכם כי תהיה ועדה מרובעת שתדון בכמה שוהם מכבים העקורים, אלה שבמלחמת ששת הי־מים ברחו או יצאו מהשטחים, אך אין לנו מחויבות יותר מאשר לדון בכך. כל נושא זכות השיבה – אלו שמתכ־וונים לחזור לישראל – אינו רציני. איננו רואה לאן הם יכולים לבוא, בוודאי לא לישראל", אמר.

רבין הוסיף כי הוא מעריך ומקווה שהפינוי מעזה ויריחו יושלם תוך כמה שבועות. "בשיחה שלי עם ערפ־את הצגתי את התמונה המעשית יו־תר. הבעתי דאגה מכך שאנו עוסקים יותר מדי בסימבוליקה ושוכחים שה־מבחן האמיתי מבחינתנו הוא היכולת שלהם לנהל את חייהם תוך שמירה על סדר וביטחון בכל מקום. גם לנו וגם להם. כדי שההעברה תהיה מסוד־רת, צריך לעשות תקופת חפיפה. הי־תה לי תחושה שחלק מהפלשתינאים לא האמין שאנחנו מתכוונים ברצי־נות למה שהתחייבנו וזוהי הסיבה שהחפיפה לא נעשתה בזמן".

רבין הוסיף שהישיבה הראשונה להתחלת החפיפה תחל את עבודתה ביום א' והוסיף ש"אחת הדוגמאות לאחת מהבעיות הקטנות היא החש־מל. הם רוצים חשמל לעזה והם יצ־טרכו לשלם על כך, שהרי בעיית תחנת כוח תקח שבועיים לפתור".

רבין אמר על הסכם הצהרת העק־רונות ש"אני לא אטשטש את העוב־דה שההסכם כרוך גם בסיכונים. מדובר בשלב ראשון של הסכם הבי־ניים והפלשתינאים ינהלו את חייהם. אני חבר במפלגה, שכללה במצע הב־חירות שלה לכנסת שהיא איננה מ־עוניינת לשלוט בעם זר. אך יחד עם זאת בשביל שלום בשום פנים לא נחזור לקווי 67', וירושלים תישאר מאוחדת בריבונות ישראלית לנצח".

רבין הוסיף כי אפשר להתווכח אתו על ההסכם, אבל "לתת לחירפות צביון ביטחוני? וזהו זה רחוק מלהי־ות מדויק. זה היה פעם, אבל לא בעת הנוכחית שבלי הנשק הם בעלי עוצ־מת אש אדירה".

לגבי מועד העברת הסמכויות לאש"ף לאחר הודייה אמר רבין, כי הוא מקווה שתוך מספר שבועות תתבצע העברת הסמכויות. "היתה לי תחושה כי בין אישים בכירים פלש־תינאים היו כאלה שלא האמינו שאנו מתכוונים ברצינות למה שהתחייבנו ויתכן שכתוצאה מכך החפיפה שנ־תבקשה לא נעשתה בזמן", הוסיף. עוד אמר, כי פריצת הדרך ההיסטו־רית לשלום עם הערבים, לא נעשתה לאחרונה, אלא עוד בשנת 1977 כשהנשיא המנוח סאדאת החליט לפ־רוש מדרך המלחמה ולעלות על דרך השלום. "הייתי באופוזיציה והצבעתי בלב שלם עם ההחלטה האמיצה של בגין ז"ל כי האמנתי שכשם שבמלח־מה, כך גם בשלום צריך ליטול סיכו־נים ולעשות פשרות ולפעמים גם כאבות", אמר.

רבין התייחס לשינוי שעובר העו־לם הערבי ואמר כי "אנו עדים להתמ־יינים בלי הומיניי".

תצלום: דן קיינר

רבין שלשום בתל־אביב. "אין קל יותר מלקרוע ולפרום רקמה של עם ומדינה", אמר ראש הממשלה בדבריו על הפולשים לבית הכנסת ביריחו

סוף השבוע בטלוויזיה / אברהם טל

גימיקים ועבודת רגליים

"הלילה השישי" עם גבי גזית, ערוץ 2, 20:00; "יומן" עם דן סממה, ערוץ 1, 20.30.

מחלקת הלוגיסטיקה של שידורי קשת עבדה קשה השבוע. בליל שבת אורגן ביקור בשידור חי של משפחה פלשתינית מרפיח בביתה של משפחה ישראלית מרפיחים, והרעיון דינגר הוסס מזיבה למפגש המפתיע עם בנו יואל זינגר באולפן; בן אהרן מפגש מוקלט בין עמוס עוז ויצחק בן אהרן בקיבוצו. בסך הכל, עבודת הפקה מורכבת ולא זולה. היש קשר בין המאמצים המושקעים בפרויקטים כאלה לבין צמצומים והורדת תוכניות בשידורי קשת?

המפגש הכמעט־כמעט, המנוכר, הבלתי אישי בין ת'אבת סאבחי ובניו מרפיח (אשתו בעבודה בטוואה) לבין עמי ואורנה שקד וילדיהם מרפיחים, המחיש את חוסר התקווה לקונפיגורנר בגזרה זו. על השולחן הערוך היו מטעמי השלום, אבל איש מהנוכחים לא טעם מהם. באווירה קפואה ומאולצת רוקלמו הקלישאות המקובלות, ואף זיק של תקווה להבנה לא עלה מהם. להפך, התהום בסוף ה"שידור" בראותה עמוקה יותר, שכן סאבחי לא היה מוכן להכיר בפה מלא בזכותו של שקד לגור אפילו באשדוד.

סיפורו קהדי של יואל זינגר, בעוד ברפיחים נמשך דרישות של חודשים, המחיש את המרחק שבין הדיפלומטיה לבין המציאות הנכיפה בשטח, שאותה מבקשת הדיפלומטיה להקפיא לחמש שנים. ראיון מתם עם זינגר הצעיר לא מספיק, צריך גם "גימיק", וכך זכה זינגר האב להפתעה ארצה. בתוכנית של גזית, המעבר מעניינים שבתוכו של עולם לזוטות מהיר וחד, והחיבוקים והנישוקים בין האב והבן, עם כמה דמעות בזווית העין, סיפקו את מנת הרגשנות לטובת הרייטינג.

יואל זינגר גילה, במהלך הראיון, שהשלטון העצמי ברצועת עזה תוכנן עוד באוסלו להיות עם יותר סמכויות מאשר ביהודה ושומרון. זה חידוש, וחבל שגזית לא ביקש ממנו להסביר.

עמוס עוז ניהל שיחה מנותקת כמעט לגמרי מההתרחשויות העכשוויות עם יצחק בן אהרן, פרט לכך שאיפשר לנביא הזעם מגבעת חיים להוקיע את השומר הצעיר ומפ"ם על הצטרפותם לחיים רמון. בן אהרן מנוסה בהעלאת זיכרונות אישיים, לא חדשים לעוקבים אחרי סיקור האינטנסיבי של האיש בכל כלי התקשורת מאז תחילת שנות ה־70, והפיו חוות קודרת לקיבוץ.

ב"יומן" ברוחו לא פחות משש כתבות שטח, עבודה אפורה אך חשובה, לא גימיקים אלא עבודת רגליים: במיוחד תצוין כתבתו של עמוס ברמלי על לקוי הטיפול במפוני חבל ימית, עם סימן שאלה גדול בסיומה: האם יחזור על השגיאות? לפי מה שנראה כרגע, אין כל ספק בכך.

ח"כ לנדאו מבקש לאסור בחוק החזרת פליטים פלשתינאים

מאת גדעון אלון

מליאת הכנסת תדון השבוע בהצ־עת חוק פרטית של ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) שנועדה לאסור בחקיקה החז־רתם של פליטים פלשתינאים שעז־בו את המדינה אחרי מלחמת העצמאות ומלחמת ששת הימים. ח"כ לנדאו טוען כי נכונות הממשלה להחזיר רבבות פליטים פלשתינאים תיצור מוקד של דלות ועוני, שיביאו להתגברות ממדי הפשע. להערכתו, אם הממשלה תיענה לתביעת אש"ף להחזרת הפליטים יקומו תוך שנים ספורות שיכונים רבי קומות, בסמוך לירושלים ולכפר־סבא, ודייריהם יהיו פלשתינאים רעבים ופליטים שישאפו את שוק העבודה הישראלי ויסתובבו ברחובות ישראל תוך איום על הביטחון האישי של הציבור.

סיעת המפד"ל גורסת כי השטן המדיני שולחת הממשלה ברמות מתות "זכות השיבה" הוא ביטוי מובהק ועדות נוספת לאובדן היכולת והכושר החשיבה שלה. מזכ"ל המפד"ל ח"כ יצחק לוי טוען כי הרש־אה של הממשלה "להעלות" לישראל מאות אלפי "זובבי ציון" מפזורות ערב, היא מסמנים מחולם ומהלך נוסף של הממשלה לחיסולו של החזון הצ־יוני־יהודי. "הזכות היחידה השמורה היום לממשלה היא זכות השיבה אל העם כדי שזה יוכיח אותה בכבות על דווייתה את התהליך האמיתי של שי־בת ציון", טוען ח"כ לוי.

יו"ר תנועת צומת, ח"כ רפאל אי־תן, אמר כי תחילת המו"מ להחזרת 200 אלף פליטים פלשתינאים ממ־לחמת ששת הימים היא הטעיית ה־ציבור על־ידי הממשלה, הרצה באמצעות פליטים אלה לאפשר את זכות השיבה. לדבריו, במלחמת ששת הימים לא היו כלל 200 אלף פליטים אלא כמה עשרות אלפים, רבים מהם משלושה כפרים באזור לטרון.

יו"ר תנועת מולדת, ח"כ רחבעם זאבי, ששימש במלחמת ששת הימים בשער ראש אג"ם, טוען כי במלחמת ששת הימים ברחו מהשטחים 150־200 אלף פליטים. לדבריו, רק ממחנות הפליטים ביריחו נסו כ־85 אלף פלשתינאים. לדבריו, אחרי החזרתם של מגורשי 67' תבוא תביעה של אש"ף להחזיר גם את מגורשי 48' ואז הם יתבעו שכל היהודים שע־לו ארצה יחזרו לארצות מוצאם.

ח"כ אליהו בן־אלישר (ליכוד) יביא השבוע לאישור הכנסת הצעת חוק פרטית, הקובעת שכל ויתור על מקורות המים של ישראל יהיה חייב ברוב של 80 ח"כים לפחות. בן־אלי־שר הדגיש כי הצעת החוק שלו נוע־דה "לסכל" ניסיונות לוותר על הבעלות והשליטה במי הגולן ובו־יו"ש. לדבריו, הגולן מספק 35% מצריכת המים של המדינה.

ח"כ רזן נחמן (ליכוד) טוען כי צה"ל מעכב את שחרורם של אלפי עצירים פלשתינאים שישראל התח־ייבה לשחרר בהסכם עם אש"ף, מש־ום שאותם עצירים מסרבים להתחייב בכתב שלא יעסקו בפעולות טרור במשך שלוש שנים לאחר שחרורם מהכלא. נחמן קרא לממשלה שלא להיכנע לתביעותיהם של אותם עצי־רים פלשתינאים מבלי שיחתמו על נוסח ההצהרה שקבע צה"ל.

שר הקליטה, יאיר צבן, אמר ביום שישי כי כבר בהסכמי קמפ דייוויד נכלל סעיף דומה לסעיף בהסכם אוסלו, על הקמת ועדה משותפת, מתגברת, לדיון בפליטים שברחו בש־נת 67'.

הצבא מתיר למתנחלים לשוב לבית הכנסת ביריחו

מאת גדעון אלון ועתיים

(ע). אלוף פיקוד המרכז, אילן בי־רן הודיע ביום ששי בצהרים לחברי הכנסת חנן פורת והרב שילנסקי ולת־למידי ישיבת יריחו, כי תלמידי הישי־בה יוכלו לחזור למבנה בית הכנסת בו היא שוכנת.

ביום שלישי הורה האלוף לתלמי־דים לעזוב את המבנה בשל החשש מפיגועים בתקופת חתימת ההסכם בקהיר וראשית הנהלת האוטונומיה. הדבר גרם לזעם רב בקרב המתנח־לים ואנשי הימין אשר במשך שלושה ימים קיימו ניסיונות חוזרים למקום, וחלקם מהם נעצרו.

ביום חמישי בערב הגיעו למבנה הישיבה חברי הכנסת פורת ושילנס־קי בלווית הרבנים משה מרקוביץ ומנחם פרומן. חברי הכנסת נותרו במקום תוך שימוש בחסינותם הפר־למנטרית. ביום ששי עלה הנושא בי־שיבת פורום מטחים של בכירי צה"ל ושר הביטחון ולבסוף הוחלט כי יותר לתלמידים לשוב עד יום ד'.

גורם משפטי בכיר מתח אמש בי־קורת חריפה על חברי הכנסת פורת ושילנסקי (ליכוד) וחנן פורת (מפד"ל) המנצלים את חסינותם ומסרבים לפ־נות את בית הכנסת ביריחו. הגורם המשפטי הדגיש כי "לא יעלה על הדעת שחברי כנסת לא יצייתו להור־אות מפקדי צה"ל ובכך יהוו דוגמה שלילית להפרת סדר ולזלזול בחוק".

גורמים ממשלתיים בכירים הורו לגורמים משפטיים לבחון את ההיב־טים המשפטיים של כניסת ח"כים לשטחי האוטונומיה.

רקע / דני רובינשטיין

300 אלף פלשתינאים עזבו את הגדה והרצועה אחרי מלחמת ששת הימים

אומדים את מספר הפלשתינאים שעזבו את הגדה ועזה במלחמת ששת הימים ואחריה בקרוב ל־300 אלף נפש. אין על כך נתונים ברורים. בעיצומם של ימי המלחמה ברחו רבים למזרח הירדן, ובחודשי הקיץ שלאחריה, עזבו עוד משפחות רבות. רק לקראת סוף 67' עשה הממשל הישראלי מפקד אוכלוסין בגדה ובעזה. מי שנמצא אז בשטחים אלה זכה לקבל תעודת זהות של הממשל הצבאי המגדירה אותו כתושב קבע באזור.

הגל הראשון של הבריחה היה מהגדה המערבית בלבד, בימי המלחמה ומיד לאחריה. אלה שעזבו נחל־קים לשתי קבוצות: תושבי מחנות הפליטים, בעיקר מיריחו, אך גם מאחרים אחרים. ותושבי הכפרים והע־יירות של יהודה ושומרון. הסיבה לעזיבה היתה פחד מהשלטון הישראלי החדש. בדרך כלל היו לרובם בני משפחה (לעתים המפרנס הראשי) שעבדו בנסיכויות, או בארצות מפיקות הנפט, ובשטחים חששו שהקשר עמם ינותק.

הגל השני היה בשבועות שאחרי המלחמה כאשר גם תושבים מעזה הלכו לנהור למזרח הירדן. מעזה לא יצאו תושבי קבע של הרצועה, אלא רק פליטים מה־מחנות ומשכונות העוני הגדולות שבעזה.

ברוב המקרים לא דחק הממשל הישראלי בתושבי השטחים לעזוב, אולם בישראל ראו בכך בתולות תופ־עה חיובית. יש והעמידו לרשותם תחבורה לגשרי הירדן ומכל מקום לא מנעו מאיש לצאת. מאוחר יותר אף עודדו תושבים, בעיקר מעזה, לצאת למדינות ערב ואף אל מעבר לים.

רוב היוצאים השתקעו במזרח הירדן, בעיקר ברבת־עמון, שם הוקמו עבורם מחנות ארעי. רבים (בעיקר מעזה) המשיכו למדינות הנפט ובראשן כווית. היצי־אה מהגדה ומעזה נפסקה בהדרגה כאשר התייצב הממשל הישראלי בשטחים והיא נעצרה לחלוטין במהלך 68' כאשר גל הפליטים גרם לזעזועים פולי־טיים חברתיים בממלכת ירדן. עם תחילת התקריות בירדן (מערכת כראמה, מארס 68') והתגברותן במלחמת התשה, הלכו רבים מאלה שעזבו לתבוע את חזרתם לשטחים שבשלטון ישראל.

התביעה הגיעה לשיא בכל שנגברה המתיחות הפני־מית בירדן, שהתגיימה במלחמת האזרחים של 1970–1971 (ספטמבר השחור). חלקם חזר לשטחים, באותה תקופה, על פי הסדר של איחוד משפחות שקבע הממשל הישראלי, אולם כ־150 אלף בקשות של פלשתינאים מירדן לחזור לשטחים נדחו או על יד־י הממשל הישראלי.

אם כי יש מתוכם שנקלטו היטב בירדן, נותרו רבים מאלה שעזבו את השטחים במחנות פליטים במזרח הירדן. אליהם הצטרפו עוד שני גלים של פליטים פלשתינאים שהגיעו למזרח הירדן באמצע שנות ה־70' ובתקופת מלחמת המפרץ. הגל הראשון היה של פלשתינאים שברחו מלבנון בעקבות מלחמת האזר־חים שפרצה שם (ביניהם היו גם כאלה שיצאו מהגדה ומעזה ב־1967 וניסו את מזלם בלבנון שבה היתה פריחה כלכלית). והגל השני היה של הפלשתינאים שגורשו מכוויית במשבר המפרץ.

בסיכום הנתונים הללו אפשר לומר שבירדן יושבת קבוצה גדולה של פלשתינאים שאינם חשים שם בנוח ומבקשים לחזור לשטחי הגדה ועזה. הסיבה העיקרית לרצונם זה היא המצב הכלכלי הגרוע השורר עתה בירדן והאבטלה הגבוהה.

מספר החוזרים נאמד ב־200 אלף

אם מספר העוזבים את הגדה ועזה ב־67' היה קרוב ל־300 אלף נפש הרי עם הריבוי הטבעי מספרם עומד כיום על כ־800 אלף וזה אכן הנתון בו נוקבים לעתים דוברי אש"ף. אולם הנתון האמיתי, בהקשר זה, הוא כמה מתוכם יבקשו בכלל לשוב לגדה ולעזה. התשו־בה לכך תלויה במצב הכלכלי והפוליטי שיווצר בעתיד הקרוב בשטחים, ובהתפתחויות שיהיו במזרח הירדן.

אם בשטחי האוטונומיה תהיה יציבות ופריחה כלכ־לית, ידרשו רבים יותר לחזור למערב הירדן. ואם המצב בירדן יהיה יציב ונוח יותר יעדיפו רבים להיש־אר שם. בישראל מעריכים (ונוטים לאשר) את מספר החוזרים במסגרת זאת לשטחים ב־200 אלף נפש. ממשלת הליכוד בראשות מנחם בגין הסכימה בקמפ־דייוויד לדון בשובם של פלשתינאים אלה לשטחי האוטונומיה, ועל בסיס הסכמה זו הוכנס סעיף דומה גם להסכם אוסלו.

CONCORDIA INDUSTRIA INTEGRITAS

ברכות לזוכי פרס רוטשילד תשנ"ד-1994
על מצויינות במדעים ובפיתוח תעשייתי-יצוא

קרן רוטשילד מברכת את אנשי המדע והמפתחים התעשייתיים המצטיינים המצטרפים היום לשורה המכובדת של חתני פרס רוטשילד.

זוכי פרס רוטשילד במדעים

בביולוגיה – פרופ' שמואל שאלתיאל – מכון ויצמן למדע

על עבודתו החלוצית בפיתוחה של הכרומטוגרפיה ההידרופובית ועל תרומתו להבהרת הבסיס המולקולרי של הבקרה הקוואלנטית ותפקידם של קינאזות ופרוטאינזות בתהליך המסתם של קרישי דם.

בהנדסה – פרופ' משה זכאי – הטכניון

על תרומתו בשטת הסינון האופטימלי של תהליכי דיפוזיה. עבודתו של פרופ' זכאי השפיעה על כיווני ההתפתחות והמחקר בשטחי התקשורת, שליטה ועיבוד של סיגנלים.

בחקלאות – פרופ' יעקב קטן – האוניברסיטה העברית בירושלים

על הישגיו בפיטופתולוגיה בתחום מחלות שורש ואינטראקציה בין מיקרואורגניזמים בקרקע ובמיוחד בפיתוח ויישום שיטת החיטוי הסולרי של קרקע להדברת מחלות.

במדעי החברה – פרופ' מנחם יערי – האוניברסיטה העברית בירושלים (נשיא האוניברסיטה הפתוחה)

על תרומתו לפיתוח התיאוריה של התנהגות בתנאים של אי ודאות, גישה חדשה לניתוח התנהגות הפרט הנוטל סיכון וכן תרומותיו לבירור סוגיית מהותו של צדק חלוקתי.

במתמטיקה – פרופ' עדי שמיר – מכון ויצמן למדע

על פיתוח שיטת ההצפנה המעשית הראשונה, המבוססת על מפתח פומבי.
שיטתו העושה שימוש חכם במספרים ראשוניים מאפשרת תקשורת מוצפנת ללא הסכמה מראש על מפתח הצופן.

זוכי פרס רוטשילד למפתחים תעשייתיים - יצוא

צוות הפיתוח של חברת אורמת תעשיות בע"מ
אשר אלוביק, מיכאל באנד, שמעון חציר, נדב עמיר, מאיר ריגל, שלמה שטרית.

על פיתוח יחידת כוח חדשה לייצור חשמל מאנרגיה גיאותרמית בהספק 4.5, כפולה מקודמותיה, ונצילות של 84% במקום 77%.
יחידת כוח זו נמכרה ב־1993 ב־75 מיליון דולר.

צוות הפיתוח של חברת משוב מחשבים בע"מ
יונתן השקס, ברוך זינגר

עבור תרומתו הייחודית לפיתוח ה־מג'יק – משפחה של תוכנות מתקדמות המבוססות על גישת המערכת הפתוחה ומיועדת לפיתוח מהיר של יישומים.
מאז הצגת הגרסה הראשונה של המג'יק – ב־1986, זכתה להצלחה עולמית מרשימה ובשנת 1993 הגיע היצוא של מג'יק ל־14 מיליון דולר.

קרן רוטשילד מעניקה פרסי רוטשילד כאות הוקרה על מצויינות בתחומי המדעים והפיתוח התעשייתי ליצוא.

פרסי רוטשילד יוענקו היום, כ"ז באייר תשנ"ד, 8.5.94, במשכן הכנסת.

CONCORDIA INDUSTRIA INTEGRITAS

صكنا من الاهل

"הכל נעשה אצלנו ברגע האחרון, וזה רק מלמד כמה מצבנו קשה", מסביר פעיל בכיר של פתח ברצועה

תצלום: אי־פי
הגנרל זיאד אל אטרש (מימין) אמור לעמוד בראש ועדת הקישור הפלשתינית. "אנחנו מצפים שתהיה תעתיק מדויק שלכם", אמר הישאם אדראזק

מאת עמירה הס

הגנרל זיאד אל אטרש, המזכיר כמי שיעמוד בזמן האוטונומיה בראש ועדת הקישור עם צה"ל, הגיע שלשום אחר הצהרים ממצרים לרצועה. אל אטרש, יליד לבנון ובן למשפחת פליטים מהגליל, מפקד לשעבר בצבא השחרור הפלשתיני שהוצב באלג'יר, לווה על ידי משמר כבוד של שוטרי ראש פלשתינאים מרפיח בדרכו לעזה. תחנתו הראשונה היתה בית הקברות בשכונת שייח רדואן בעזה, שם כיבד את זכרם של חללי האינתיפאדה.

אל אטרש ממאן למסור כל מידע על תנועותיו ותכניותיו בימים הקרובים. אתמול נסע עם כמה מעמיתיו הקצינים לדרום הרצועה. אחד מאנשים המרכזיים במנגנון הפתח ברצועה התלונן ש"אף אחד כאן אינו יודע דבר, אנחנו מתקשרים לאש"ף בחו"ל והם לא מוכנים לתת שום מידע".

קציני משטרה שונים נתנו בימים האחרונים לעיתונאים ולמכרים מידע סותר על מועד בואם של השוטרים, ולא היה ברור אם הם מעדיפים להסתיר את שידוע להם או לטשטש את העובדה שהם, ככל השאר, אינם יודעים דבר במדויק. בעזה התרוצצו אתמול שמועות על בואם של כ־350 שוטרים ממצרים. חלק דיברו על בואם בשעות הלילה, בקול ישראל דווח על בואם בשעות היום. מדובר צה"ל נמסר אמש שעדיין לא ידוע דבר על בואם.

הישאם עבד אדראזק, מבכירי הפתח ברצועה, הוזכר שלשום כאחד המועמדים לכהן במועצת האוטונומיה. אך הוא למד על הכללתו ברשימה רק מפרסומים בתקשורת. "עד עכשיו איני יודע יותר ממה שפורסם", אמר אתמול.

אתה מעוניין בתפקיד?

זוהי אחריות כבדה מאוד, ואנחנו במצב לא כל כך טוב, שירשה לי להתלהב מהצעה זו. גם כששמו אותי לוועד העליון של הפתח ברצועה לא ידעתי על כך מראש, אבל אז הייתי בבית הסוהר. זה היה יותר הגיוני. אצלנו כל דבר נעשה רק ברגע האחרון, וזה רק יכול ללמד כמה מצבנו קשה. דרך זו של קבלת החלטות מקשה על האנשים. אני יודע שאנשים רוצים לקבל תמונה ברורה של המצב. אבל מי שנמצא קרוב לעניינים, אינו יכול להאשים. אש"ף גם פה וגם בחוץ – אינו מסודר.

ומשום כך גם הודיעו שהשוטרים מגיעים (ביום שבת), והסוף הם לא הגיעו?

כשאמרו בתקשורת שהם אמורים לבוא ביום שבת, ידעתי מיד שאלו שמועות. זה לא ייתכן, הרי אנחנו חייבים קודם כל להשלים את בדיקת המקומות שיעברו לידי המשטרה, לעשות סידורים. מה הם יעשו פה? הם חייבים להיכנס עם כל המדים והציוד שלהם, למקומות מוכנים.

מדוע קשה לדעת מתי השוטרים מגיעים?

מתעוררות בעיות שאף אחד לא צפה. אף אחד לא רצה לתת לנו כסף לפני החתימה, כדי שנוכל להתארגן. אנשינו לא קיבלו משכורות זה תשעה־עשר חודשים. בעולם חושבים שאנחנו מעכבים בכוונה. אך המצב הכספי שלנו גרוע. ובנוסף לכך, יש אצלנו אבטלה של 60%. יחידות שוטרים אמורה לבוא מתימן. מי צפה מלחמה שם? איך מצפים שאנשים יתנהגו במצב כזה?

איך מתפקדים עתה כל המשרדים האזרחיים?

עובדים בהם כל מי שמנו על ידי המינהל האזרחי. כולם חוץ מקציני המטה הישראלים, הם פלשתינאים, החל מהצבא"ל־ים, שיודעים את עבודתם. נכון הוא שחשוב שיהיה ראש לכל מחלקה, אבל בעיקר חשוב לדעת שיהיה תקציב למשרדים אלה, תקציב שיכסית פיתוח.

מהו מקום המינהל האזרחי כיום?

לפני יותר מחודש הפקידים הישראלים הוציאו את הציוד שלהם למתחם הישראלי בארז. יש משרדים ממשלתיים שנותרו עם חלק מהציוד, וחלק ריקנו. המינהל היה צריך לעבוד עד הרגע האחרון. נראה כאילו הם נטשו את העיר והתנתקו ממנה. במשרד הרישוי, למשל, עובדים מרגישים כאילו אין מי שיגן עליהם מפני אנשים אלימים, למשל, שרוצים לקחת בכוח את רשיון הנהיגה שלהם. הבאנו כמה אנשים משלנו שיגנו בשכר על העובדים. זוהי גם הזדמנות להציע עוד עבודה.

כינוס בי"ל בביר זית: "העם הפלשתיני – לאן?"

מאת יוסף אלגזי

ביום ה' השבוע (12.5) ייפתח באוניברסיטת ביר זית כנס בינלאומי שכותרתו תהיה "העם הפלשתיני – לאן?". הכנס, בארגונו של המרכז הפלשתינאי ללימודים מדיניים בוואשינגטון, ועדת התרבות בעזה והאוניברסיטת ביר זית.

בכנס ישתתפו אישים פלשתינאים מכל הזרמים הפוליטיים, תומכים ומתנגדים להסכמי אוסלו, וואשינגטון וקהיר. ברשימת המשתתפים: פרופ' הישאם שראבי, פרופ' אבראהים אבו־לוגהוד, ד"ר עבד א־שאפי, ד"ר חנאן עשראווי, פייסל חוסייני, ד"ר מחמוד א־זהאר, מראשי החמאס בעזה, המשוררת פדואה טוקאן, ג'והר עבד, פואד מוגרבי, מרואן אל עקר, עו"ד רג'א שחאדה, מוסטפא ברגותי, זהירה כמאל, המשוררת סחר חליפה, ח"כ לשעבר מוחמד מיעארי, ד"ר מרים מרעי, ד"ר עזמי בשארה.

הדוברים הרבים ינתחו את המצב שנוצר עקב חתימת ההסכם בקהיר ולקראת הבחירות העתידות להתקיים השנה בשטחים לבחירת המוסדות שינהלו אותם בתקופת המעבר, קרי האוטונומיה. בין הנושאים שיועלו: שיטות בחירות ומשטר דמוקרטיה, זכויות אדם ואזרח, פלורליזם פוליטי ואידיאולוגי, מעמד האשה, ההתנחלויות, ועוד.

מחר ייפתח בקהיר כנס שכותרתו "דע את ישראל מבפנים". את הכנס מארגנים המרכז ללימודים עתידיים בלהורה, המרכז האסטרטגי בקהיר והאוניברסיטאות מצריות.

רשויות הרצועה יגבילו תחרות של חברות זרות לייצור משקאות קלים עם יצרנים מקומיים

מאת עמירה הס, מופרת "הארץ" ברצועת עזה

רשויות הממשל העצמי יפעלו להגבלת כניסתן לשוק של חברות זרות לייצור משקאות קלים, שירצו לשווק את מוצריהן בעזה באמצעות מתן זיכיונות לבעלי עסקים בעיר – כך הובטח במכתב שהגיע אתמול מאש"ף־תוניס לאחד הכלכלנים הבכירים ברצועה.

ברצועה כמה מפעלים לייצור משקאות קלים, ומפעל חדש לייצור מיצים עומד להיפתח בסוף החודש. לפי המכתב, מדיניות זו, שתינקט לפחות בשלבים הראשונים של האוטונומיה, נועדה לתמוך במפעלים קיימים ובענף ההדרים.

כלכלנים ברצועה הביעו דאגה בחודשים האחרונים מנטיית בעלי עסקים גדולים להשיג זיכיונות לשיווק סחורה שתתחרה במוצרים המיוצרים ברצועה. במיוחד מדובר בשמועה שתאופיק אל יזג'י, מבעלי העסקים הבולטים ברצועה, קיבל זיכיון לשיווק מוצרי פפסי קולה.

20% נכשלו בגלל התחרות עם חברות ישראליות

על אף שמדיניות הבנק העולמי מעודדת תחרות, כלכלנים עזתיים חוששים, שמגמת פתיחה גבוהה של מפעלים קטנים או מתחילים ברצועה תכשיל אותם בתחרות עם חברות זרות, ובייחוד עם חברות ישראליות. בשלוש השנים האחרונות קמו כ־300 פרויקטים עסקיים פרטיים ברצועה, מהם נכשלו כ־20% בגלל התחרות עם חברות ישראליות דומות. לכן מציעים הכלכלנים המקומיים, שיצרנים של מוצרים זהים או דומים יתאגדו לחברות גדולות, ולכן חזקות יותר, כדי לעמוד בתחרות הצפויה.

המכתב מתוניס עשוי ללמד, אומרים בעזה, שבאש"ף השכילו להקשיב לאזהרות כלכלנים מקומיים מפני אפשרות הפגיעה בתעשייה קיימת בשל להיטות יתר לקשרים עסקיים עם חו"ל.

בימים אלה נשלמת בעזה בנייתו של מפעל למיצי הדרים, פרויקט הפיתוח הגדול ביותר של UNDP – תוכנית הפיתוח של האו"ם – בעלות של 11 מיליון דולר. כ־80% מתפוקת המפעל "ייקנה" בסוף החודש למגדלי ההדרים ברצועה. במפעל יועסקו 80 עובדים.

המפעל נועד להציע פתרון למגדלי ההדרים ברצועה, שבשנות האינתיפאדה, ובמיוחד מאז מלחמת המפרץ ומאז מדיניות העוצר והסגר המופעלת ברצועה, נמנע מהם לשווק את תוצרתם לארצות ערב, והפרי נרקב או נמכר במחירי הפסד.

כוח המשקיפים הבינלאומי, במדים לבנים, ייכנס היום לחברון

אנשי הכוח יקיימו בעיר סיורים ממונעים ורגליים למעקב אחר המתרחש

מאת יוסי מורסשטיין
מופרי "הארץ" בשטחים

היום יגיע לחברון כוח המשקיפים הבינלאומי, שיפעל בהתאם להסכם חברון שנחתם ב־31 במארס בין ישראל לאש"ף, בעקבות הטבח במערת המכפלה. עיריית חברון תקיים קבלת פנים רשמית למשקיפים.

שלשום פורסמו מטעם המשקיפים הודעות בולטות בעיתונים הפלשתיניים היוצאים לאור במזרח ירושלים, בהן התבקש הציבור לשתף עמם פעולה ולסייע להם במילוי תפקידם. הציבור התבקש לדווח טלפונית למספר הטלפון שצוין במודעה, או במישרין לאנשי הכוח המסיירים בחברון, כל איבת שמתרחשת בעיר תקרית. אתמול ערכו ראשי הכוח סיור מקיים בחברון, בלווית ראש העיר, מוסטפא נתשה.

ביום חמישי האחרון הגיעו לארץ למעלה מ־110 מתוך 160 המשקיפים המיועדים לשרת בכוח. כ־60 מהם מיועדים לפעול בשטח וקרוב ל־50 יתפקדו כאנשי מנהלה ויועצים בתחומי הכלכלה וההנדסה. היועצים יסייעו לעיריית חברון בתוכניות פיתוח כלכליות והנדסיות. שאר אנשי הכוח, מנהלנים ויועצים נוספים, יגיעו לארץ במועד מאוחר יותר. 90 מהמשקיפים הם נורווגים, 35 דנים ו־35 איטלקים.

המשקיפים, שבראשם עומד קייל יגמן מנורווגיה, יקיימו בעיר סיורים ממונעים ורגליים לצורכי מעקב אחר המתרחש, אך לא יהיו להם כל תפקידים צבאיים או משטרתיים. מדיהם יהיו לבנים, עם סרטי שרוול ארגמנים שעליהם כיתוב וסמל בצבע לבן. להחלטת שלוש מדינות האם, לא יהיו המשקיפים חמושים, למרות שלפי הסכם חברון הם רשאים לשאת אקדחים. גם כלי הרכב שלהם יהיו לבנים.

ישכנו בארבעה בניינים

אנשי הכוח ישכנו בארבעה בניינים בשכונת ראמה, הנמצאת בכניסה לעיר. הבניינים, שבנייתם עדיין לא השלמה, שייכים לשחרה זגל, בעל מפעל לנעלי ספורט בעיר, והם מכילים 57 דירות ומחסנים. לאחרונה חוברו לרשת הטלפונים, המים והחשמל של העיר. לדברי גורמים פלשתיניים בחברון מגיע שכר הדירה החודשי עבור הבניינים כולם לכ־180 אלף דולר לשלושה חודשים. לפני כשבועיים נופצו חלונותיהם באבנים בידי תושבים המתנגדים לפעולת המשקיפים בעיר.

"להעניק תחושת ביטחון"

בהסכם חברון נקבע, כי פעולתו של כוח המשקיפים הבינלאומי תהיה זמנית, ותימשך שלושה חודשים. פרק הזמן ניתן להארכה בהסכמה הדדית של ישראל והפלשתינאים. מטרות פעולת הכוח הוגדרו "להעניק באמצעות נוכחותם (של המשקיפים) תחושת ביטחון לפלשתינאים בחברון, לסייע בקידום היציבות וביצירת סביבה נוחה להבטחת רווחתם והתפתחותם הכלכלית, לעקוב אחר האמצעים להחזרת ביטחון הפלשתינאים על כנו, ולהחזיר את החיים הנורמאליים לתקנם".

על המשקיפים הוטל לדווח על ממצאיהם ל"ועדת חברון המשותפת", שבה חברים מושל חברון מטעם המינהל האזרחי, אל"מ שלום גולדשטיין, וראש עיריית חברון, מוסטפא נתשה. כן ידווחו לוועדת הקישור הישראלית־פלשתינית שבמסגרת המשא ומתן לשלום, ולידי ועדת המדינות התורמות למימון כוח המשקיפים.

"מי ישמור על מי?"

לקראת התפרסות המשקיפים בחברון נקט צה"ל צעדים נוספים להחזרת החיים למסלולם בחברון. ביום חמישי האחרון התירה תנועת תושבים ומסחר עד השעה שש בערב באותו חלק של מרכז העיר, באזור בית הדסה, שבו נאסר עד כה לנוע מהשעה שתיים בצהרים. כן הבטיח צה"ל כי בקרוב ייפתח גם השוק (התסבה) למסגד שוקת.

אוכלוסיית חברון מקבלת את המשקיפים ברגשות מעורבים, הנובעים מהספק המוטל במידת התועלת שתצמח לתושבי העיר הפלשתינאים מפעולת הכוח, שלמעשה הוא נטול סמכויות. "אם המשקיפים רשאים רק לדווח לראש העירייה ולמושל, האם יוכלים להגן על התושבים הפלשתינאים מפני המתנחלים והחיילים הישראלים, כמה יועילו" אמר עו"ד חוסיין שיוח.

עוד הוסיף כי "לא מן הנמנע שהם עצמם יזקקו להגנה. מי אם כך ישמור על מי ומדוע התיישבו בשולי העיר ולא במרכזה, ליד המוקדים הבעייתיים של המתנחלים, שם יכלו היו לחוש טוב יותר את המתח השוי"

תייר נדקר בידו ליד בית לחם; צה"ל עצר 5 ערבים חמושים

מקורות פלשתיניים: 4 פצועים מירי של צה"ל

מאת איתן רבין
מופרו הצבאי של "הארץ"

תייר אמריקאי בן 22 נפצע באורח קל בידו, לאחר שנדקר על ידי מספר צעירים פלשתינאים. מקורות צבאיים מסרו, כי הוא נדקר בעת שיצא לסייר במסעים באזור תוסן, שבנפת בית לחם.

למקום הגיעו כוחות של צה"ל, אשר הטילו עוצר על הכפר תוסן ופתחו בסריקות. כמו כן הוקמו מחסומים, בהם נעצרו שלושה תושבים חשודים, שהועברו לחקירה לידי גורמי הביטחון.

כוח של משמר הגבול לכד בסוף השבוע מבוקש המשתייך לחוליית העקסיות, מהמתר רדואן סולימאן תרשב להייה. יחד אתו נעצר מקומי נוסף, ככל הנראה סייעו. במכוניתם נמצאו רובה מסוג קארל גוסטב ותחמושת רבה. השניים הועברו לחקירה.

בפעילות מיוחדת של כוח משמר הגבול נלכדו השבוע שלושה צעירים פלשתינאים סמוך ליישוב בית להייה. במכונית שבה נסעו נמצא אקדח ומתקן להסתרת נשק.

מאמץ ללכידת מבוקשים

מקורות צבאיים מסרו, כי צה"ל הוריד את היקף הפעילות באזור עזה מאחר שרוב החיילים נסוגו כבר, ומרבית הפעילות מוטלת עתה על היחידות הלוחמות ועל כוחות משמר הגבול, אשר עוסקות בעיקר בלכידת מבוקשים מתוכננת לפני הפינוי.

מקורות פלשתיניים מסרו על שני פצועים ברמאללה ועל שני פצועים ברשית.

קצין בכיר מסר כי כוחות צה"ל שנותרו ברצועה נמצאים בכוננות מחשש לפיגועים מצד החמאס. לדבריו, כל יום צפוי פיגוע, והכוחות נמצאים בערנות מירבית.

לאור הביקוש הרב הוספנו עוד יום
מהנדסים, הנדסאים וטכנאים, ואקדמאים במח"ד בשירות הציבורי
שיר ועדנייה(?)
קו פתוח להסתדרות
הסכם העבודה הקיבוצי
הסכם עבודה קיבוצי מהפכני נחתם עם הסתדרויות המהנדסים, ההנדסאים והטכנאים והאקדמאים במח"ד: תוספות שכר, מהפכה בתנאי הפנסיה ועוד הישגים רבים. לשאלות הנוגעות להסכם, התקשרו היום, יום א' 8.5.94 בשעות 15:00-20:00 לקו הפתוח של ההסתדרות. צוות מומחי האיגוד המקצועי יענה לשאלותיכם בטלי
177-022-5717
ההסתדרות הכללית

יש לך עסק עם תמי 4UV בר
מטהר המים המוביל בישראל

בר המים היחיד בישראל בעל תו התקן
● מים טעימים ובריאים גם חמים וגם קרים – בחינם.
● טיהור מים מושלם כולל מערכת U.V לקטילת חיידקים.
● עשרות אלפי לקוחות מרוצים.
● מערך שרות יעודי ואמין עם נסיון ורמה מקצועית מעל כולם.
מרכז הזמנות: 03-5711666
רעננה 09-912108 ● חיפה 04-347222
ירושלים 02-511774
תנה
טיפה מעל כולם
מבית קיבוץ נתיב הל"ה

ההסתדרות הציונית העולמית
המועצה הציונית בישראל
מפגש חגיגי לציון יום ירושלים
ירושלים בעידן של שלום כלכלי
יום ב', כ"ח באייר תשנ"ד (9.5.94) בשעה 18:00
מלון "הולידיי אין" (הילטון לשעבר) בירושלים
■ אורח כבוד:
יחיאל לקט – יו"ר ההנהלה בפועל של הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית.
■ בהשתתפות:
סלי מרידור – ראש המחלקה להתיישבות בהסתדרות הציונית
ניסן הרפז – יו"ר המועצה הציונית בישראל
משולם עמית – סגן ראש עיריית ירושלים
שמואל סורק – ראש לשכת המהנדסים והאדריכלים בישראל
ירון קמחי – מנכ"ל התאחדות התעשיינים בירושלים
נורית ירדני־לוי – חברת מועצת עיריית ירושלים
■ מנחה:
משה טסטה – יו"ר המועצה הציונית במחוז ירושלים
■ סכום:
אריה הס – מנהל המועצה הציונית בישראל
■ פרקי קריאה:
משה ניסן – ממונה על האירועים במועצה הציונית

השבוע בלוטו מינימום הפרס הראשון
7 000 000 ש"ח
ההגרלה ביום ג'
הגרלה מספר 19/94.
יותר מיליונרים בלוטו
מפעל הפיס

היום תידון הבקשה לפרסם את הסכמי רשימת רמון

מאת ידה מל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

דיון בעתירה שהגישה סיעת הליכוד בהסתדרות בבקשה להורות לח"כ חיים רמון ולרשימתו לפרסם בציבור את פרטי ההסכמים עם רצ, מפ"ם וש"ס, יתקיים הבוקר בפני שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב, אורי גורן.

בעתירה, שהגיש הליכוד, באמצעות עו"ד ציפי לבני נטען, כי "קיימת חובה של אנשי ציבור, מפלגות וסיעות, המתמודדות בבחירות, לגלות ולפרסם לפני מועד הבחירות את ההסכמים שנחתמו ביניהם, ההסכמות אליהן הגיעו".

בתגובה מסר בסוף השבוע, חיים רמון, כי רשימתו תהיה מוכנה למסור את כל ההסכמים וכן את התקציב המפורט שלה, "אם כל הרשימות האחרות המתמודדות בבחירות יעשו כך".

בסוף השבוע התברר כי קיימים שני הסכמים נפרדים, שעדיין לא נחתמו, ברשימתו של רמון, האחד בין מרכיבי מרצ, השני בין מרצ, קבוצת רמון וש"ס. על פי ההערכות שני ההסכמים ייחתמו היום.

מקורות ברשימתו של רמון הדגישו, כי הסיבה שההסכמים לא נחתמו עדיין היא חילוקי דעות בין ה שותפות הבחירות על חלוקת הייצוג ביניהן — חלוקה שיש לה השלכות כספיות מהותיות על המפלגות. על פי יחסי הכוחות הקיימים ותוצאות הבחירות הקודמות, הייצוג של תנועת רצ במרצ צריך להיות 31% ואילו של מפ"ם 69%. רצ מסרבת לקבל את החלוקה הזו, והצדדים לא הצליחו בחודשים האחרונים לגשר על הפערים. גם ההסכם בין רמון, מרכיבי מרצ וש"ס לא נחתם עדיין מאותן סיבות.

אך ככל הנראה הושגה נוסחת פשרה, וההסכם בין מרכיבי הרשימה ייחתם היום. לפי ההסכם, אם רשימת רמון תקבל 30% מקולות המצביעים, החלוקה תהיה 50% למרצ, 25% לקבוצת רמון ו-25% לש"ס. אם מספר הקולות לרשימה יהיה גדול יותר, יגדל בהתאם חלקה של קבוצת רמון. ח"כ חיים אורון טען בסוף השבוע, כי ההסכם בין רמון, מרצ וש"ס לא נחתם מ"סיבות טכניות". לדבריו, סירבת ההסכם מקובלת על כל הצדדים וחתמו עליה כבר חברי הכנסת חיים רמון ודן כהן.

דובר רצ, דני מרגוביץ, מסר אמש, כי רשימת רמון תתבע היום בדיון בבית המשפט מהליכוד ומהעבודה כאחד לחשוף את ההסכמים עליהם חתמו וכן את תקציבי הבחירות שלהם.

הסקרים שהתפרסמו בגיליונות סוף השבוע של שני עיתוני הערב, המנבאים ניצחון ברור לרמון, בבחירות התקבלו כצפוי בשביעות רצון רבה במטה רמון, והסתייגות רבה במטה העבודה.

במטה רמון ציינו, כי תוצאות הסקרים תואמות פחות או יותר את הסקרים שנערכו בהזמנתם.

בש"ס גובר המתח על רקע הברית עם מרצ. הרב מאזוז קורא להצביע מח"ל

מאת אבירמה גולן

הרב מאיר מאזוז, ראש הישיבה הספרדית "כסא רחמים" בבני-ברק, שהרב עובדיה יוסף חבר בנשיאותה, פירסם ביום שישי המלצה לבוחרי ש"ס להצביע בבחירות להסתדרות בעד רשימת מח"ל — ליכוד וצומת. בהמלצה מסביר הרב מאזוז, כי "על פי חוות דעת שקיבלתי מאנשים נאמנים יראי ה' וחושבי שמו ועוסקים בצרכי ציבור באמונה, בני מחליך להצביע מח"ל ביום הבחירות למועצת הפועלים בבני ברק".

מש"ס נמסר בתגובה כי התמיכה ברשימת הימין בבני ברק נעשתה על דעת ש"ס, שהחליטה להסיר את מועמדותה במועצת הפועלים בעיר. בליכוד רואים, עם זאת, הישג בקריאתו של מאזוז ללכת עם הימין ולא עם השמאל. קריאתו של הרב מאזוז מצטרפת, טוענים בליכוד, לפרישתו של נסים זאב, סגן ראש עיריית ירושלים, מרשימת רמון להסתדרות.

זאב, שהצטרפותו לרשימת רמון לוותה בחילוקי דעות עם מרצ, הודאה כי קיצוני ימני, אמר אמש עם פרישתו מהרשימה כי היא איננה פוגעת בש"ס, אף גם בתוך ש"ס יש רואים בפרישתו סימן לקרע הגדל ההולך בין הרב עובדיה יוסף לבין שלושת הרבנים האחרים במועצת חכמי התורה, שאינם רואים בעין יפה את ההליכה המשותפת עם מרצ.

בכל שקרב מועד הבחירות להסתדרות, גובר המתח בין בכירי ש"ס הפעילים לגיוס קולות לבחירות למען רשימת רמון, לבין גורמים בירושלים ובבני ברק המקורבים לישיבות הליטאיות והמושפעים מהתנגדותו המוצהרת של הרב שך להליכה עם מרצ.

גילוי הדעת של ראשי הישיבות הספרדים ביום שישי בבוקר עורר תסיסה נוספת. בכירים בש"ס קיבלו את גילוי הדעת בכעס, אך לא היו מופתעים. לדבריהם, חלק מראשי הישיבות אכן מאמינים שאין ללכת עם מרצ, אבל חלקם חתמו על גילוי הדעת "בעקבות איומים". על הטענה כאילו פעילים של "דגל התורה" מאיימים על ראשי ישיבות ספרדים המסרבים לחתום על גילוי הדעת, הגיבו ב"דגל התורה" בהכחשה.

משלחת מטעם מועצת גדולי התורה נפגשה ביום רביעי בערב עם הרב יוסף בביתו. המשלחת הבה שלושה חברים העלתה בפני הרב יוסף שאלות הנוגעות להליכה המשותפת של ש"ס עם רשימת רמון ומרצ. הרב יוסף הבטיח לשלושה כי להבא יפנה אליהם בכל עניין.

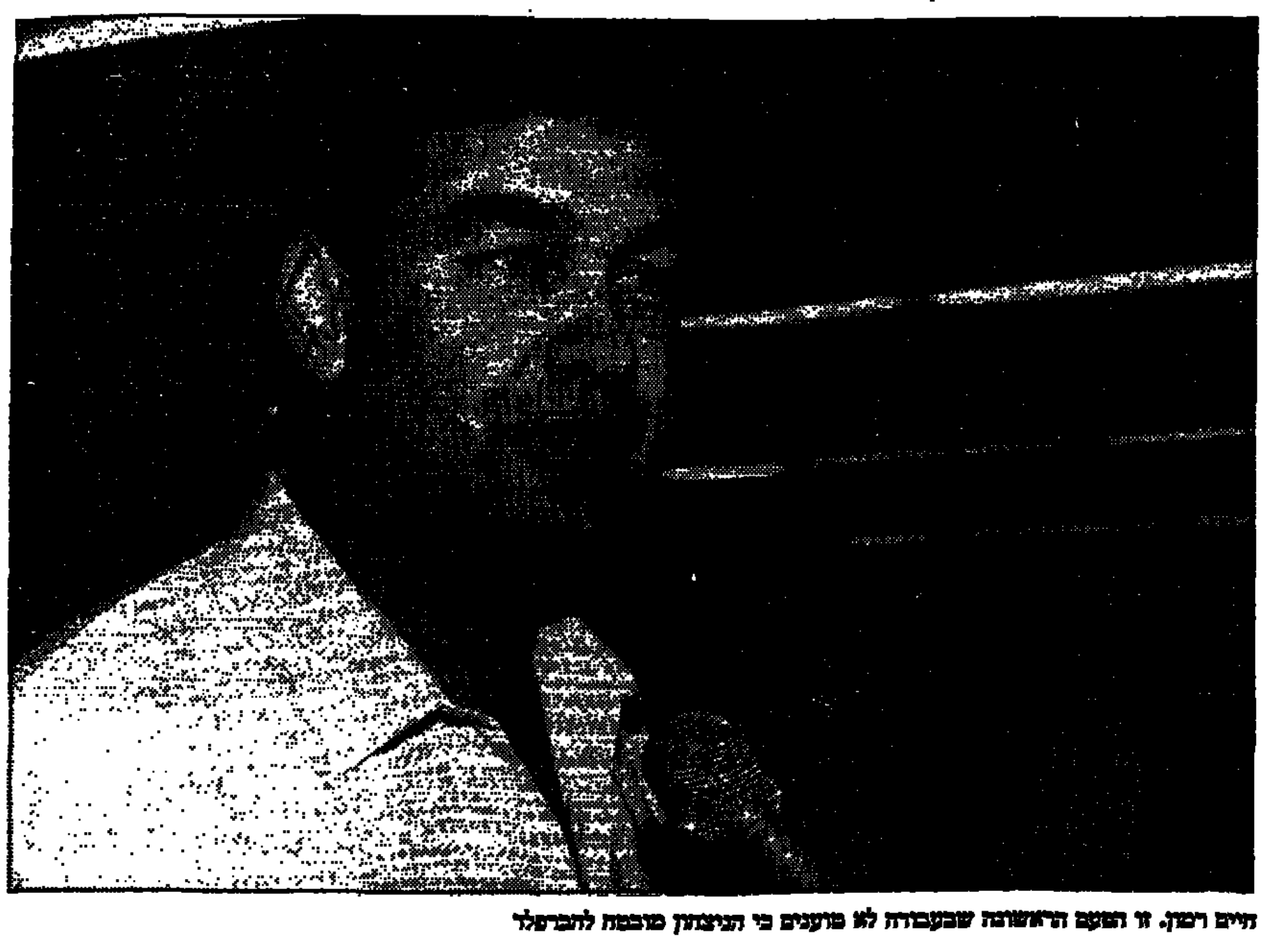

חיים רמון. זו הפעם הראשונה שבעבודה לא טוענים כי הניצחון מובטח [illegible]

רקע / חיים ביאור

שלטון מחנה העבודה והשמאל בהסתדרות היה עד כה בלתי מעורער

מאז יוסדה של ההסתדרות, ב-1920 שלטו בה מפלגות הפועלים — אחדות העבודה, הפועל הצעיר, השומר הצעיר וגלגוליהן המאוחרים יותר. מ-87 צירי הוועידה הראשונה של ההסתדרות, שנבחרו ע"י 4,442 חברי ההסתדרות, נמנו עם אחדות העבודה 37 צירים, הפועל הצעיר 26, השומר הצעיר 16, הקומוניסטים 6 ואחרים 2.

כבר בוועידה הראשונה נקבעה פריסה רחבה של יעדי ההסתדרות, החל מדאגה לכך שהעליה יקבלו עבודה, שיפור תנאי העבודה, השתלמות מקצועית, קליטת עולים וסידורם בעבודה ועד להנחלת הלשון העברית לעובדים. היום מכונה מגוון פעולות זה בשם "כלליות ההסתדרות". בוועידה השלישית, שכונסה ביולי 1927, שלטה אחדות העבודה ב-108 מבין 201 מושבי הוועידה. לוועידה זו נבחרה לראשונה סיעה קטנה שלא השתייכה לשמאל — "הפועלים הרוויזיוניסטים", שזכתה בשני מושבים.

הוועידה השישית, שכונסה באפריל 42', הוקדשה כולה לעניין ההתגייסות למלחמה בנאצים, לנוכח סכנת הפלישה הגרמנית לארץ ישראל. הוועידה החליטה להנהיג משמר צבא של ימי חירום, להאריך את יום העבודה ל-10 שעות ולתרום שעה ביום למאמץ המלחמתי. רוב הצירים של ועידה זו, 278 מתוך 392 איש, השתייכו למפא"י. יתר הצירים נמנו, לפי סדר יורד של ייצוג, עם השומר הצעיר, פועלי ציון שמאל, העובד הציוני הן ופועלי ציון ומארקסיסטים.

הבחירות הראשונות להסתדרות לאחר קום המדינה התקיימו ב-13 בפברואר 49', לוועידה השביעית. מפא"י קיבלה בבחירות אלה 57% מכלל 139,007 קולות המצביעים במפעל. מפלגת הפועלים המאוחדת — 34.3%, העובד הציוני — 3.8%, המפלגה הקומוניסטית — 2.6% והעובד הדתי — 2.2%. החלטות הוועידה הקיפו את כל ענפי המשק, מקליטת עולים ועד לשמירה על זכויותיהם של חיילים משוחררים.

הבחירות לוועידה השמינית התקיימו ב-8 במאי 55', ותוצאותיהן דמו לתוצאות הבחירות הקודמות. לבחירות אלה הצביעו 261,410 מבין חברי ההסתדרות, ומפא"י קיבלה שוב 57.7% מהקולות. אחדות העבודה ופועלי ציון שמאל קיבלו 14.6%, מפ"ם 12.5%, העובד הציוני 5.2%, המפלגה הקומוניסטית 4.1%, איגוד העובדים הציונים הכלליים 3.8% והעובד הדתי 2% מהקולות. הוועידה התקיימה לנוכח האפשרות למלחמה במצרים והיא קיבלה, בין היתר, החלטה מדינית התומכת בממשלה "במאמציה לפרוץ את חומת האמברגו ולעשות בלב התושבים את ההערשה שלא יהיה מעיף בידי אויב שוחר נקם".

בבחירות לוועידה התשיעית, ב-17 במאי 59', לא נפלו הפתעות. מפא"י זכתה ב-55.4% מהקולות, אחדות העבודה-פועלי-ציון ב-17%, מפ"ם ב-14%, העובד הציוני ב-5.8%, איגוד העובדים הציונים הכלליים ב-3.5%, המפלגה הקומוניסטית ב-2.8% והעובד הדתי ב-1.6% מהקולות. בוועידה זו, שכונסה בפברואר 60', הוחלט "להצמיד את עליית השכר לגידול בתפוקה הלאומית". ועידה זו ציינה את פתיחת שערי ההסתדרות בפני "הפועלים הערבים".

הבחירות לוועידה העשירית התקיימו ב-19 בספטמבר 65', לראשונה בהשתתפות של סיעת תכלת לבן, לימים סיעת הליכוד. המערך (מפא"י ואחדה"ע) קיבל 50.9% מ-669,720 המצביעים. מפ"ם קיבלה 14.5%, רפ"י 12.3%, הליכוד 15.2%, רק"ח 12.8%, ל"ע 4.4% ומקי (קומוניסטים) 1.6% מהקולות.

בבחירות לוועידה ה-11, שהתקיימו בספטמבר 69', קיבל המערך (מפא"י, אחה"ע ומפ"ם) 62.1% מ-620,850 הקולות. סיעת חרות-ליברלים קיבלה 16.85%, ליברלים עצמאיים 5.7%, רשימה ממלכתית 3.85%, העובד הדתי 3%, רק"ח 2.25%, המרכז החופשי 1.99%, קומוניסטים ישראלים 1.8%, העולם הזה 1.3% ואחרים 1.88%. בוועידה זו, שכונסה בדצמבר 69', הסתיימה הכהונה השנייה של אהרן בקר כמזכ"ל ההסתדרות ויצחק בן אהרן נקבע כמזכ"ל המיועד. הוועידה החליטה, בין היתר, שתוקף ביטוח בריאות יבוצע באמצעות קופות החולים הקיימות וחוק ביטוח פנסיוני, באמצעות קרנות הפנסיה.

הבחירות לוועידה ה-12, שהתקיימו בספטמבר 73' (797,419 מצביעים בפועל), לא סימנו שינוי מהותי בהרכב הפוליטי בהסתדרות: המערך זכה ב-58.3% מהקולות, העובד הדתי 4.26%, הליכוד 22.74%, ליברלים עצמאיים 5.97%, רק"ח 2.4%, מק"י 1.72% והמתמודדים האחרים ב-1.63% מהקולות. בוועידה, שכונסה במארס 74', נבחר ירוחם משל כמזכ"ל.

המהפך בבחירות לכנסת, במאי 77', שהעלה את הליכוד לשלטון, לא נשנה בבחירות לוועידה ה-13 של ההסתדרות, שהתקיימו חודש לאחר מכן. שלטון המערך בהסתדרות נשאר על כנו, לאחר שקיבל 55.3% מהקולות של 934,044 המצביעים. העובד הדתי קיבל 1.8%, הליכוד 28.18%, ד"ש 8%, רק"ח 3%, ל"ע-רצ 1.27% ושל"י 1.1% מהקולות. צירי המערך והשמאל תקפו בוועידה את המדיניות הכלכלית של הממשלה. הם העבירו החלטה לפיה לנוכח ההתייקרויות במשק, יקוצר משך הסכמי השכר ותשונה התכיפות של תשלום תוספת היוקר.

בבחירות להסתדרות, שהתקיימו באפריל 81', בהן הצביעו 829,484 איש, הגדיל המערך את כוחו ל-63%. הליכוד קיבל 26.78% מהקולות, חד"ש 3.6%, שינוי 2.2%, ל"ע 1.8%, של"י 1.53% ותנ"י 1.2%. גם הוועידה ה-14 המליצה על הנהגת ביטוח בריאות חובה באמצעות קופות החולים הקיימות, תוך התנגדות לכך שהקופות יהפכו לספקי שירות בלבד.

בבחירות שהתקיימו במאי 85' קיבל המערך, בראשות ישראל קיסר, את שיעור התמיכה הגבוה ביותר בתולדות ההסתדרות — 69.35%. זו היתה שנה של אינפלציה דוהרת ושל מדיניות "הכלכלה הנבונה" שבעקבותיה ירד כוחו של הליכוד בהסתדרות ל-23.5%. חד"ש קיבלה 4.4% מהקולות ור"צ 2.73%.

בבחירות לוועידה ה-16, שהתקיימו בנובמבר 89', הצליחו מפלגת העבודה ומפ"ם לשמור על כוחן (55% לעבודה ו-9% למפ"ם), חרף המשבר הקשה שפקד את המשק ההסתדרותי ובראש וראשונה את כור, בתקופה שקדמה לבחירות. שלוש שנים לאחר הבחירות, ביולי 92', פרש קיסר מכהונת מזכ"ל ההסתדרות ואת מקומו תפס חיים הברפלד, ששימש עד אז כיו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

אולמרט: הבחירות להסתדרות הן שלב במערכה על השלטון בישראל

הליכוד סיים את מערכת הבחירות בעצרת בי"ם

(עו). מערכת הבחירות להסתדרות של הליכוד הסתיימה אמש בעצרת בירושלים, בה השתתפו ראשי הליכוד וצומת, ראשי מועצות, ראש עיריית ירושלים, ח"כים רבים ומאות פעילים.

לדברי יו"ר צומת, ח"כ רפאל איתן, "הבחירות להסתדרות הן המבחן לבחירות לכנסת ה-14. זהו המבחן החשוב ביותר בגלל העובדה ששתי הסיעות, הליכוד וצומת, מתמודדות יחד, וזו צריכה להיות פתיחה טובה למערכת הבחירות לכנסת".

ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, התייחס אף הוא לזיקה בין הבחירות להסתדרות לבין המערכת הכללית: "זוהי מערכה על השלטון בישראל. כל מי שרוצה שביבי נתניהו יהיה ראש הממשלה, צריך לרצות ששמאי יהיה מזכיר ההסתדרות".

עוד אמר אולמרט, כי "כשם שחיים רמון לא רץ בבחירות כדי להיות מזכיר ההסתדרות, אלא משתמש בה כמכשיר פוליטי, כך צריכה להיות ההצבעה עבור שמאי, שאמנם תהפוך אותו למזכיר ההסתדרות, אבל גם תיצור מכשיר פוליטי לקראת תפיסה מחודשת של השלטון בישראל".

לדברי ח"כ בני בגין, "צריך להצביע היום למח"ל בהסתדרות, כדי שע"י הניצחון בהסתדרות נוכל לסמן עוד סימן בדרך להפלת הממשלה".

שלוש שנים מאסר וקנס כספי גבוה לכל מי שיעבור על חוק הבחירות

חוק הבחירות להסתדרות מכוון אל כל
מי שמתכוון לעשות את הדברים הבאים:

1. לעשות שימוש לרעה בתעודת הבוחר.
2. להפריע למהלך התקין של הבחירות.
3. לאיים, או להציע שוחד, כדי להשפיע על הבוחרים.

בעבר היו בבחירות להסתדרות מעשים חריגים, שגבלו בעבירות פליליות.
מעשים אלה בוצעו על ידי אנשים מתוך המנגנון של ההסתדרות.

הפעם, אנחנו חייבים למנוע שיבושים, או עבירות על החוק בבחירות.
אנחנו מקווים, שכולנו, יחד, נפעל לשמירה על טוהר הבחירות,
לכיבוד רצונו האמיתי של הבוחר.

רמון חיים חדשים בהסתדרות

בן-אליעזר ▲ ורבר

משרד החינוך, התרבות והספורט
מרכז ההסברה
עיריית ירושלים
אתר ההנצחה הממלכתי ומוזיאון גבעת התחמושת

העצרת הממלכתית
לציון יום איחוד ירושלים וזיכרון לנופלים

תתקיים ביום שני, כ"ח באייר תשנ"ד, 9.5.94, בשעה 17:30,
באתר ההנצחה הממלכתי גבעת התחמושת, ירושלים

דברים:
- יצחק רבין ראש הממשלה ושר הביטחון
- אהוד אולמרט ראש עיריית ירושלים
- עוזי נרקיס אלוף פיקוד המרכז במלחמת ששת הימים
- שלום דרור נציג המשפחות השכולות

- הדלקת נר הזיכרון
- תפילת "יזכור"
- קדיש בציבור
- מרוץ לפידים מהאנדרטאות, בהשתתפות נוער (של"ח)
- הדלקת משואות ע"י מפקדי מלחמת ששת הימים
- הנחת זרים

בתכנית האמנותית:
- להקת הזמר אנסמבל קולות
- תזמורת רוחמה רז

האזכרה לנופלים תיערך בבית הקברות הצבאי, בהר הרצל,
באותו יום, בשעה 13.30

صكنا من الامل

בניגוד לדעת הפצ"ר, קידם הרמטכ"ל את אפי פיין לתפקיד מפקד אוגדה והעלהו לדרגת תא"ל

פיין היה מח"ט גבעתי, והודה כי סטר לפלשתינאים באינתיפאדה. ההחלטה על קידומו נשמרה בסוד. ברק החליט על כך לבדו.

מאת איתן רבין, סופרו הצבאי של "הארץ"

הפתעה בצה"ל מצעדו של הרמטכ"ל, רב אלוף אהוד ברק, שמינה ביום ששי את אל"מ אפי פיין (צילום) למפקד אוגדה והעניק לו דרגת תת אלוף. בין המופתעים היו קצינים בכירים רבים. "הרמטכ"ל מנהל את העניינים בידיו ולא מתייעץ עם איש", אמרו בכירים בצה"ל ל"הארץ".

ללא הודעה מוקדמת

ביום ששי, בלי הודעה מוקדמת, זימן הרמטכ"ל ללשכתו את אל"מ פיין, העניק לו דרגת תת אלוף ומינה אותו למפקד אוגדה. ככל הידוע רא"ל ברק לא התייעץ עם איש לפני צעדו זה. בכך בחר הרמטכ"ל להתעלם גם מחוות דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי, תא"ל אילן שיף, אשר המליץ לפני כשנה וחצי לרא"ל ברק לשקול את קידומו של אל"מ פיין בשל מעורבותו בתקיפת תושבים פלשתינאים בעזה בתחילת האינתיפאדה.

קצינים בצה"ל מסרו כי ההחלטה למנות את פיין לתפקיד מפקד אוגדה נשמרה על ידי הרמטכ"ל בחשאיות רבה. תא"ל פיין יתחיל בתפקידו כבר השבוע. קצין במטה הכללי אמר ל"הארץ" על פיין: "מדובר בקצין טוב, מסור ולוחם מעולה, אבל המינוי הזה בכל זאת מלווה ברקע במודל אשר היה מעורב בו".

חוות דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי היא בכוונת המלצה. לפני מספר שבועות המליץ תא"ל שיף לא למנות את אלוף עמירם לוין לתפקיד בצה"ל בסבב המינויים הקרוב. החלטה זאת התקבלה בעצה אחת עם הרמטכ"ל, לאחר שאלוף לוין ננזף על מעורבותו באסון צאלים ב'. עם זאת, בפועל מונה אלוף עמירם לוין לממלא מקום עוזר ראש אג"ם, אחד התפקידים הבכירים בצה"ל. עם זאת, מינויו של לוין הוגדר כזמני.

מאות פלשתינאים הוכו

תא"ל אפי פיין התפרסם בעיקר כאשר שירת תחת פיקודו של אלוף יצחק מרדכי. כאשר החלה האינתיפאדה כיהן מרדכי כאלוף פיקוד הדרום ופיין היה מפקד חטיבה. במהלך החודשים הראשונים של האינתיפאדה, הגיעו דיווחים קשים מן השטחים לפיהם חיילי צה"ל מכים את התושבים הפלשתינאים בהתאם לפקודות שקיבלו. מאות פלשתינאים הגיעו עם סימני מכות בולטים לבתי החולים ברצועת עזה. התגובה הקשה של צה"ל כלפי ההתקוממות הפלשתינית, שהיתה אז בראשיתה, סוקרה בכלי התקשורת וגונתה בחריפות בעולם.

תא"ל אפי פיין. "השתיקה השתלמה לו", אומר קצין בכיר

כתוצאה מכך הוליכו הפרקליטות הצבאית להוציא הנחיות ברורות בנוגע לתגובות כלפי פעולות הפלשתינאים באינתיפאדה. במקביל החלו בפרקליטות לחקור מקרים שבהם הוכו למוות שני פלשתינאים — אחד בעזה והשני מג'באליה. בשני המקרים היו המכים לוחמי גבעתי. מאוחר יותר הועמדו אותם לוחמים לדין בבית הדין הצבאי של פיקוד הדרום במשפטים שזכו לכינויים "גבעתי א'" ו"גבעתי ב'".

עדותו של פיין

שני המשפטים נמשכו חודשים ארוכים כאשר הנאשמים וגם העדים — בהם חיילים ומפקדים — טענו כי פעלו על פי פקודות שהועברו מהדרג הצבאי הבכיר. לשם כך החליט אל"מ יורם צלקוביץ, שעמד בראש בית הדין במשפט גבעתי ב', לזמן לעדות את מח"ט גבעתי, אל"מ פיין. בעדותו, שעוררה הדים רבים, הודה פיין כי סטר לפלשתינאים. עקב עדות פיין, נפתחה גם נגדו חקירה על ידי הפרקליטות הצבאית ומצ"ח שנמשכה שנים. בסיומה, החליט תא"ל אילן שיף להמליץ לרמטכ"ל לשקול את המשך קידומו של פיין.

שנה וחצי לאחר חוות דעת הפצ"ר, קודם אל"מ אפי פיין לדרגת תת אלוף ומונה למפקד אוגדה. לאפי פיין יש מידע מדויק על ההוראות שניתנו בתחילת האינתיפאדה, בכל הנוגע לתגובת צה"ל כלפי המתקוממים הפלשתינאים, אך פיין העדיף לשתוק ולמרות חוות דעתו החד־משמעית של הפצ"ר לא ניסה לטהר את שמו. "שתיקתו של פיין השתלמה לו", אומר קצין בכיר.

סופר "הארץ" מציין כי הפרקליט הצבאי הראשי עדיין דן בעניינים של אלוף יצחק מרדכי ותת אלוף יעקב אור, שכיהן כמפקד כוחות צה"ל בעזה באותה תקופה, אשר לגביהם הומלץ בשולי פסק הדין, במשפט גבעתי ב', לפתוח נגדם בחקירה. עתה חוזר תא"ל שיף לעיין בתיקי השניים. תוך מספר שבועות הוא אמור להגיש את המלצתו לגבי שני הקצינים הבכירים.

יולדת בת 22 איבדה את הכרתה ומתה משטף דם במוח

מאת אמנון יוסף

צעירה בריאה, שהגיעה לבית החולים סורוקה בבאר־שבע כדי ללדת את בנה הבכור, איבדה את הכרתה במהלך הלידה ומתה 5 ימים אחר־כך.

ויקי דורזולי, בת 22 מבאר־שבע, מתה 5 ימים לאחר שילדה את בנה הבכור. היולדת הצעירה הגיעה ביום ראשון לאחר חצות לחדר הלידה של בית החולים סורוקה בבאר־שבע. היא התקבלה למיון יולדות לאחר הריון תקין. גם הבדיקות שערכו לה הרופאים היו תקינות.

בלידה חלה באופן מפתיע הידרדרות רצינית במצבה. תוך דקות ספורות היא איבדה את הכרתה. לחדר הלידה הוזעק צוות רפואי גדול, כולל מומחים, שהחל להיאבק על חייה.

בבדיקות הראשונות שנערכו בלידה התברר שהצעירה לקתה בשטף דם במוח. המומחים העריכו כי שטף הדם נגרם כתוצאה ממום מולד. לאחר מאמצים גדולים ובתום 10 שעות מאז שהתקבלה דורזולי לחדר הלידה, נולד תינוק בריא. בתום הלידה היא הועברה לחדר טיפול נמרץ חסרת הכרה ועם פגיעה מוחית. ביום חמישי מתה.

שלמה להט הודיע על פרישתו מהליכוד

מאת ירח טל, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש עיריית תל־אביב לשעבר, שלמה להט, הודיע שלשום כי הוא עוזב את הליכוד. להט מסר את הודעתו בהפגנה של קציני מילואים בכירים, התומכים במועצה לביטחון ולשלום, שהתקיימה בירושלים.

להט אמר כי הוא תומך בתהליך השלום של הממשלה ורואה לפעולה ציבורית למענו. לדבריו, מעולם לא הסתיר את דעותיו היוניות, ועוד מימי כהונתו בצה"ל הצהיר תמיד על דעותיו המתונות, תוך בפתרון הסכסוך בדרכי שלום, ובהקמת מדינה פלשתינית.

להט הוסיף, כי כחבר במפלגה הליברלית הצטרף עם חבריו בשעתו לליכוד, משום שהאמין במצע המפלגה, אולם מאז הליכוד הקצין מאוד ימינה והתרחק מאוד מדעותיו.

"היום הגעתי בתהליך הפנימי לשלב מאוד קיצוני ואני מוצא את עצמי בפרשת דרכים, כשדעותי נוגדות חלק גדול ממצע הליכוד הנוכחי ולא רציתי להיראות כסוס טרויאני בליכוד", אמר להט.

להט אמר, כי קיבל את החלטתו ללא כל לבטים או קושי, אלא מבכיעות מהולות. להט הביע את החשש, כי הליכוד ומנהיגיו עלולים להקצין את עמדותיהם עוד יותר ככל שיתקדם התהליך המדיני ו"אני לא רוצה להיות במחנה אחד עם אנשים שאני מתנגד לדרכם באופן מוחלט", אמר.

להט הדגיש, כי לדעתו ניתן לוותר על חלקים מארץ־ישראל מבלי שייפגע ביטחון המדינה. "הגיע הזמן שהורים יפסיקו ללוות את ילדיהם לבתי־הקברות", אמר להט.

עוד אמר כי ראש הממשלה, יצחק רבין, מתמודד היום עם קשיים שאינם פחותים מאלה שהתמודד עמם ראש הממשלה הראשון, דוד בן־גוריון, בעת שהכריז על הקמת המדינה. הוא קרא לרבין ולממשלה להמשיך בדרכה ולהשלים את התהליך המדיני. עם זאת מתח להט ביקורת על חברי מפלגת העבודה ופעיליה, שאינם נראים די מרוצים בפעולות תמיכה בממשלה ובמדיניותה.

להט קרא לחברי ליכוד נוספים החושבים כמותו לעזוב אף הם את המפלגה. הוא מסר כי אינו מתכוון להצטרף לאף מפלגה אחרת.

באוזני החוגר שמו של להט כי מועמד אפשרי מטעם מפלגת העבודה ליו"ר הנהלת הסוכנות היהודית. מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ נסים זווילי, אמר בתגובה על ידיעות אלה, כי להט יוכל להיות מועמדה של מפלגת העבודה לתפקיד אם יתפקד למפלגה ויתמודד בבחירות פנימיות בתוכה לתפקיד מול מועמדים אחרים ויגבה.

דובר הליכוד, צבי האוזר, בירך את שלמה להט על החלטתו לפרוש מהליכוד. "להט עשה סוף־סוף צעד שהיה אמור לעשותו מזמן. עמדותיו של להט מעולם לא היו עמדות הליכוד והוא שימש, לא פעם, כלי שרת בידי השמאל לניגוח הליכוד. עצה תופעה זו הגיעה לסיומה", אמר.

"ברוך שפטרנו מעונשו של להט"

יו"ר מזכירות הליכוד, ח"כ יהושע מצא, אמר בתגובה להודעתו של להט, כי "הליכוד לא ראה בלהט זה שנים רבות שותף להנהגה הלאומית. סילוקו של כל מי שאינו שותף לדרכנו יביא לכך שהמחנה הלאומי יהיה נקי וחזק יותר. צריך לומר ברוך שפטרנו מעונשו של להט, שגרם לנזק מתמשך לרעיון האידיאולוגי שהליכוד מייצג".

להט הגיב על דברי מצא באומרו, כי "כשהליכוד היה צריך את עיריית תל־אביב ראו בי דמות פוליטית לגירות דעותי".

לפני כשבועיים הגיש פעיל בליכוד עתירה לבית הדין של המפלגה להוציא את להט משורות המפלגה בשל פעילותו הציבורית בתמיכה במדיניות הממשלה. להט הודיע על פרישתו מהליכוד לפני שעתירה זו הספיקה להתברר.

ראש ממשלת סינגפור לשעבר הגיע לישראל כאורחו הרשמי של רבין

מאת אלוף בן ואבי שוברט

ראש ממשלת סינגפור לשעבר, לי קואן יו, הגיע אתמול לביקור בישראל כאורחו הרשמי של ראש הממשלה, יצחק רבין. הביקור יימשך חמישה ימים, שבהם ייפגש לי עם רבין ועם שר החוץ שמעון פרס, יבקר באתרים בירושלים ובים המלח, ויופיע בפני פורום כלכלי של איגוד לשכות המסחר, שבו ירצה על הצלחתה הכלכלית של סינגפור ועל לקחים לעידן השלום במזרח התיכון.

לי עמד בראש ממשלת סינגפור מפרישתה מהפדרציה עם מאליזיה ב־65' ועד פרישתו בסוף 90'. הוא נחשב ל"אבי האומה" הסינגפורית, ונושא היום בתואר שר בכיר בממשלה. השפעתו הפוליטית עדיין רבה.

בתקופת כהונתו כראש ממשלה נוצרו קשרים הדוקים בין סינגפור לישראל, ובייחוד בתחום הביטחוני, על רקע המבנה האסטרטגי הדומה של שתי המדינות. מדריכים מצה"ל תכננו את הקמת הצבא הסינגפורי בסוף שנות השישים, והקשרים התפתחו מאוד מאז. לאחר מלחמת יום הכיפורים, בלחץ מדינות ערב, ביקשו הסינגפורים לשמור על קשריהם עם ישראל בצנעה, אך היקף הקשרים לא הצטמצם ואף התרחב.

גורמים באגף לסחר חוץ במשרד התעשייה והמסחר ציינו כי שיעור הגידול בתל"ג של סינגפור עמד ב־93' על 9.8%, גידול מרשים מאוד בקרב מדינות אסיה. עוד אמרו כי לסינגפור תשתית פיננסית, כלכלית ומסחרית מתקדמת, ולכן ביכולתה להפוך לבסיס עסקים נוח ליצואן הישראלי המבקש לפעול במדינות דרום מזרח אסיה.

נוסף על כך, אנשי העסקים בסינגפור משלבים היכרות עם התרבות הסינית (מרבית האוכלוסיה מקורה בסין) ועם התרבות העסקית המערבית, ולכן מתאימים לתפקד כנציגי חברות ישראליות באסיה. גם הקרבה הגיאוגרפית של סינגפור לשווקים חשובים כגון אינדונזיה ומאליזיה, שמקבלים חשיבות הולכת וגדלה בסחר העולמי, הופכת את סינגפור לראש גשר עסקי.

לדברי גורמים כלכליים, הממשלה הסינגפורית מעודדת חברות מקומיות להשקיע בחו"ל בשל רזרבות כספיות גדולות בקופותיה. כן נותנת הממשלה הסינגפורית עדיפות גבוהה לתעשיית ההייטק ובכך יוצרת בסיס נוח לשותפויות אסטרטגיות בין חברות ישראליות לחברות מקומיות.

המרכיב העיקרי ביצוא הישראלי לסינגפור הוא מכונות ומכשירים מכאניים — 46% מכלל היצוא, לעומת 31% יהלומים ו־7% מוצרים כימיים. היבוא מסינגפור לישראל כולל 67% מכונות ומכשירים, 11% חקלאות ומזון ו־9% חומרים פלסטיים.

ב־93' נרשמה ירידה בשיעור של 3% ביצוא מישראל לסינגפור, לעומת ירידה בשיעור של 8% ביבוא מסינגפור לישראל. היקף הסחר בין שתי המדינות הסתכם ב־93' ב־192.2 מיליון דולר, לעומת 203 מיליון דולר ב־92'.

באוקטובר 93' נפגש לי עם רבין בעת סיורו במזרח הרחוק, והבטיח לו כי יבוא לביקור גלוי בישראל. היום ייפגשו השניים בלשכת רה"מ בירושלים.

בעקבות הנחיה של בג"ץ

המועצה להנצחת החייל תדון במתן אפשרות לחרוג מהנוסח האחיד במצבות

מאת משה ריינפלד

המועצה להנצחת החייל תתכנס בתוך שבועיים לדון בהצעתם של שופטי בית המשפט הגבוה לצדק להקצות מקום קבוע על המצבות של חללי צה"ל, שעליו תוכל המשפחה השכולה לתת ביטוי אישי לכאבה, תוך חריגה מהנוסח האחיד של הכתובות על המצבות הללו. ההצעה הועלתה ביום ו' בדיון נוסף בעתירתם של הורי החייל עדן ויכסלבאום ז"ל, שנהרג באסון צאלים ב', לחרות על מצבתו את שמותיהם של שלושת אחיו.

ההורים, שמואל וחוה ויכסלבאום, ביקשו כי בנוסף על הנוסח הקבוע של המצבות בבתי העלמין הצבאיים, תיכתב על מצבתו של בנם הכתובת: "אח לגלעד, לימור ועדי". משרד הביטחון התנגד לבקשה, בטענה כי יש בכך חריגה מעקרון השוויון והאחידות בבתי הקברות הצבאיים.

עתירה שהגישו בעבר ההורים לבג"ץ, נדחתה ברוב דעות.

קיפוח משפחות אחרות

דעת הרוב היתה כי עמדתו של משרד הביטחון היא סבירה, וכי אם תתקבל בקשת המשפחה יהיה בכך קיפוח של משפחות אחרות, כגון משפחותיהם של נופלים שהיו בנים יחידים.

השופט ברק, שהיה בדעת מיעוט באותו פסק דין, סבר כי יש לשקול מחדש את האיזון הראוי בין מתן ביטוי לרגשות אישיים לבין עקרון האחידות של בתי הקברות הצבאיים.

לנוכח חשיבותה של הסוגיה, נענה נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר, לבקשת ההורים, והורה על דיון נוסף בפסק הדין. שלשום התקיים הדיון הנוסף, בהשתתפות השופטים אהרן ברק, שלמה לוין, אליעזר גולדברג, אליהו מצא ודליה דורנר. ביוזמת השופט ברק, הועלתה בדיון ההצעה כי המועצה להנצחת החייל תשקול הקצאת שורה אישית בכל מצבה.

בתחילת הדיון, שנערך ביום ו', הציע השופט ברק לצדדים בשם ההרכב, כי המועצה תדון בהסדרים חדשים, מבלי להזדקק להכרעה שיפוטית, על פי קריטריונים הבאים לאפשר ביטוי אישי על המצבה ובקרבתה.

בחלק הלא מסותת של האבן

השופט לוין הציע בעניין זה, כי הביטוי יתאפשר בחלק הקדמי, הלא מסותת של המצבה, ולא על גבי המצבה עצמה.

בנוסף, צורת הביטוי תיקבע על ידי גוף מוסמך ועל פי כללים מבוקרים. עוד הציעו השופטים, כי הכללים שייקבעו, יחולו גם על העבר, וכי יימצאו פתרונות לפיקוח ואכיפת הכללים.

נציגת פרקליטות המדינה, עורכת הדין נילי ארד, אמרה לשופטים כי התקיימו במועצה דיונים ברוח זו, אך לאור הצעת בית המשפט, ישנה נכונות להחזיר את הדיון בסוגיה למועצה, מבלי להתחייב על ההצעה שתתקבל.

יו"ר המועצה להנצחת החייל, ישראל בן אמיתי, אמר כי לאחר סעיפי המשנה שהעלו השופטים, נראה לו כי ההצעה ראויה לדיון נוסף במועצה.

בן־אמיתי הדגיש בדבריו את רגישות המועצה למשפחות החללים, המנוגדת לאופן הצגתה על ידי העותרים, המייחסים לה תכונות של נוקשות ואטימות. בא־כוחה של המשפחה, עו"ד יעקב נאמן, קיבל את ההצעה וציין את הצורך בשינוי הרכב המועצה על ידי שר הביטחון, לאור הטענה כי אינה משקפת נכונה בהרכבה, את ייצוגם של הורים אשר שכלו את בניהם בשנים האחרונות.

השופט גולדברג אמר לעו"ד נאמן, כי אין מקום להוסיף עניין זה להצעת בית המשפט, וכי עליו להפנות את בקשתו ישירות לשר הביטחון.

עדן ויכסלבאום ז"ל נהרג ב־5 בנובמבר 1992. לנוכח סירוב המועצה לבקשת הוריו, שמואל וחוה ויכסלבאום, טרם הוקמה מצבה על קברו של עדן, שנטמן בבית הקברות הצבאי שבקריית שאול.

איתן רבין מוסיף: באולם המשפט נכחו ביום ו' משפחות רבות, שבניהן נספו בשנים האחרונות באסונות צאלים א' וב', באסון הכבל שניתק מבסיס יחידת חילוץ ועוד. משפחות אלו מבקשות ייצוג במועצה הארצית להנצחת החייל. אביו של עדן ז"ל אמר כי מדובר בפריצת דרך משמעותית, וכי עשרות משפחות ממתינות להצעה שתבוא עכשיו ממשרד הביטחון.

שרון שרה מוסיף: דובר משרד הביטחון סירב לענות על שאלות בנושא. לדבריו, פסק הדין יילמד בימים הקרובים, רק לאחר מכן תינתן התייחסות להשלכותיו.

הסכם היסטורי

לראשונה בישראל, לאחר מאבק ממושך, נחתם הסכם עבודה עם המהנדסים, ההנדסאים והטכנאים, והאקדמאים במח"ר המבטיח מהפכה בתנאי הפנסיה, תוספות שכר והישגים נוספים. זוהי פריצת דרך שתביא למהפכה בזכויותיהם של כל העובדים בישראל.

פנסיה דיאלית הכללה הדרגתית של כל רכיבי השכר (שעות נוספות, רכב) בחישוב הפנסיה

תוספת שכר משמעותית ב-3 שנים הבאות

תוספת דרגות 3 דרגות חדשות בסולם

תוספת ימי הבראה

קידום בדרגה לכל עובד

גמול השתלמות מיוחד

האגף לאיגוד מקצועי

ההסתדרות הכללית

הרשימה המשותפת

חד"ש והמתקדמת

למועצת פועלי ת"א - יפו

ו

דויד אשכנזי

ד"ר הישאם אבו-עמרה

הרשימה היהודית-ערבית רשימת השמאל היחידה

חד"ש (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון - המפלגה הקומוניסטית הישראלית וחוגי ציבור יהודים וערבים) והמתקדמת

תל-אביב, רח' הס 5 טל' 297263, 294090

יש לך ישראכרט? יש לנו הודעה בשבילך!

תיבה קולית אישית

לקבלת הודעות ב- כלכל

במחיר 17.5 ש"ח לחודש בלבד!

☎ ניתן לשמוע את ההודעות מכל טלפון

☎ בעזרת קוד אישי ☎ אפשרות להכניס

פתיח אישי ☎ המידע מוגן ☎

שכירות לשלושה חודשים מינימום. התשלום מתבצע באמצעות ישראכרט אחת לשלושה חודשים.

חודש ראשון חינם - תמורת 60 כוכבים!

לפרטים מלאים ולהצטרפות (החל מ- 8.5.94) טל. 03-6388815 כלכל

הכי טוב ישראכרט

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

אירועים מרכזיים במושב ה-24 של חבר הנאמנים של האוניברסיטה

8 במאי, 1994

- טקס פתיחה חגיגי של המושב ה-24 של חבר הנאמנים: חנוכת כיכר קרייטמן בקרית האוניברסיטה.

9 במאי, 1994

- סימפוזיון בנושא - "האוניברסיטה בעידן השלום" בהשתתפות נשיא האוניברסיטה, דר' אבישי ברוורמן, פרופ' עמוס עוז, דר' דרור זאבי. מנחה: פרופ' אילן טרואן. הסימפוזיון יתקיים בשעה 15:00 באולם גויה קליין אוננפלד, בקרית האוניברסיטה. הקהל מוזמן.
- טקס חנוכת האגף החדש של היכל הספורט על-שם גיקלין-אן איירטון

10 במאי, 1994

- טקס חנוכת בנין המרכז לאגרוביולוגיה מדברית על-שם אלברט כץ, במכון לחקר המדבר על-שם יעקב בלאושטיין, בקרית האוניברסיטה בשדה בוקר.
- טקס הענקת תואר דוקטור לפילוסופיה לאות כבוד לרוברט ה. ארנו, מארצות הברית - היו"ר היוצא של חבר הנאמנים של האוניברסיטה; וטקס הענקת אות השלום של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב לשר החוץ שמעון פרס.

11 במאי, 1994

- טקס חנוכת בנין כיתות על-שם קרייטמן-זלוטובסקי.
- טקס חנוכת הקתדרה לאקולוגיה מדברית על-שם אברהם ובסי זקס. מופקד הקתדרה: פרופ' צביקה אברמסקי. טקס כינון הקתדרה למדעי הגרעין על-שם אברהם ובסי זקס. מופקד הקתדרה: פרופ' יגאל רונן

בדבר פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לקשרי ציבור, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב טלפון: 07-461279, פקס: 07-270656

בטולמנ'ס ערוכים לאורחים.

פתוח במוצ"ש בהרצליה 19.30-22.00 רהיטים וכלים

טולמנס הכינו עבורכם מלאי מהמגוון הרחב של השולחנות היפים והמתוחכמים גם מאיטליה וגם מדנמרק, על מנת להבטיח אספקה מיידית. — הזמן קצר והמלאי מוגבל — כדאי להזדרז. המחירים למזומן. אפשרות לתשלומים נוחים.

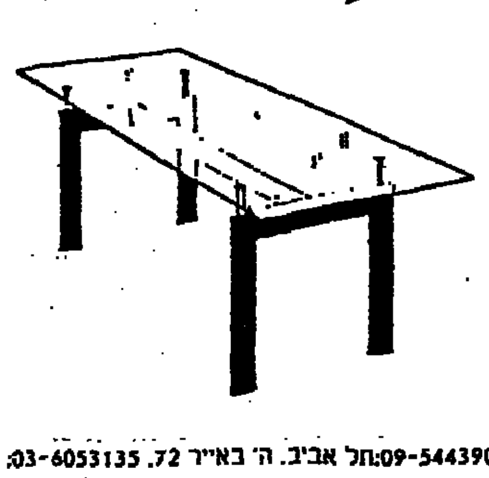

שולחן אוכל קריסטל מאיטליה בשלושה גדלים 90×90/180, 90×145/290, 90×125/250 (בתמונה)

← 2350 ש"ח

שולחן אוכל מאיטליה 1.00×2.25 מ' פלטה קריסטל 15 מ"מ

4590 ש"ח →

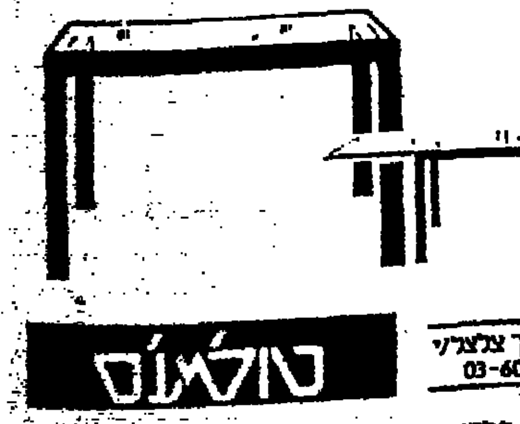

יעוץ ותכנון איתך בביתך בלצ"צ'י 03-6053135, 09-544390

טולמנ'ס

הרצליה פיתוח. מדינת היהודים 87 09-544390: תל אביב. ה' באייר 72. 03-6053135: מפרץ חיפה. סקלף 5. 04-413729: ירושלים. הסדנה 4 תלפיות. 02-723223: פתוח רצוף 09.00-20.00

חיים ברלב – רמטכ"ל, שר, ושגריר ברוסיה

מת בביה"ח שיבא לאחר מחלה. בן 70 היה במותו. אלוף (מיל') נרקיס: "אני זוכר שכאשר שמענו קולות של ערבים הוא אמר: 'ברוך השם, אפשר להיכנס לקרב'"

ברלב כרמטכ"ל (במרכז) במלחמת ההתשה. בריקע, מימין: תא"ל אשר לוי. משמאל: אלוף אברהם ארן

תצלום: ארכיון

מאת אבי בצמן

רב־אלוף (מיל') חיים ברלב, הרמטכ"ל ה־8 של צה"ל (1968–1972), שר המסחר והתעשייה בממשלות גולדה מאיר ויצחק רבין (1972–1977), חבר הכנסת מטעם מפלגת העבודה (1974–1992) ושגריר ישראל ברוסיה, מת אתמול בבית החולים שיבא לאחר מחלה. בן 70 היה במותו.

עד לפני ימים אחדים ליווה כשגריר את ראש הממשלה רבין בביקורו ברוסיה, ורק אז ביקש לשחררו מתפקיד בגלל מחלתו. בשבוע שעבר שב לארץ, ומת שלושה ימים לאחר חתימת הסכם השלום, השם קץ לקונפליקט הישראלי־ערבי שהתווה את חייו.

קור רוחו היה לאגדה

חיים ברלב (ברוצלבסקי) נולד ב־1924 באוסטריה. בן 15 עלה ארצה מיוגוסלוויה עם משפחתו ולמד בבית־הספר החקלאי מקווה־ישראל, שם התגייס להגנה. הקריירה הביטחונית שלו השתרעה על פני למעלה מ־30 שנה, והוא הטביע חותם ניכר הן בתפיסותיו הצבאיות והן באישיותו, שהיתה חלק מפולקלור הפלמ"ח וצה"ל – קור רוחו הרב ואיטיות דיבורו היו לאגדה, כמוהם בלטו דעתו השקולה, יושרו האישי, וצניעותו וחוש ההומור שלו.

ב־42', עם ייסוד הפלמ"ח, התגייס לשורותיו ונשלח להכשרה בקיבוץ שריד, ומשם נשלח לקיבוץ נען. "כי רתני" היה הכינוי שהוענק לו, ואחדות מעלילותיו הונצחו ב"ילקוט הכזבים". אחרי שסיים קורס מפקדי מחלקות, נשלח לפקד על מחלקת הפלמ"ח בקיבוץ בית הערבה בים המלח. כמפקד מחלקה ד' של הפלמ"ח פיקד על פעולות רבות, בהן פיצוץ גשר אלנבי ב"ליל הגשרים" (1946). באותה שנה מונה למפקד קורס מפקדי המחלקות הראשון של הפלמ"ח.

כבש את אבו־עגילה

כשפרצה מלחמת העצמאות היה מפקד הגדוד השמיני של הפלמ"ח ושירת בנגב, בקרבות הבלימה נגד המצרים. בימי 48' היה לקצין המבצעים של חטיבת הנגב, ואחר כך פיקד על הגדוד התשיעי, גדוד השריון. במבצע חורב כבש ברלב את אבו־עגילה והגיע עד אל־עריש. בקרבות בלט בכושר מנהיגותו וביכולתו הצבאית ולאחר המלחמה טיפס בסולם הפיקוד: אחרי שפיקד על קורס מג"דים מונה לראש מטה פיקוד צפון ולמפקד חטיבת גבעתי.

במבצע סיני פיקד על חטיבת שריון 27 שכבשה את רפיח ואל־עריש והגיעה עד לתעלת סואץ. ב־1957 מונה למפקד גייסות השריון, ובתפקיד זה ביסס את מרכזיותו של השריון בתפיסת הקרב הצה"לית.

ב־1961 יצא ללימודים באוניברסיטת קולומביה בניו־יורק וסיים כמוסמך לכלכלה ומינהל. ב־1964 מונה לראש אג"ם במטכ"ל, וכשסיים תפקיד זה יצא ללימודים בצרפת. בתקופת ההמתנה שלפני מלחמת ששת הימים הוזעק ארצה, ומונה לסגן הרמטכ"ל. על רקע הרטוריקה הציבורית ששררה אז בלטה האמירה שהשמיע: "גבה אותם חזק, מהר, ובאופן אלגנטי". ברלב היה מקובעי דמותה של אותה מלחמה, בכלל זה ההחלטה על כיבוש ירושלים.

"קו ברלב"

בינואר 1968 ירש את יצחק רבין בתפקיד הרמטכ"ל והיה מפקד צה"ל בתקופת מלחמת ההתשה, על קו המים של תעלת סואץ. ביוזמתו ובפיקודו הוקם קו הביצורים על התעלה שנקרא על שמו "קו ברלב", אף שהיה זה פרי תכנונם של האלופים אברהם ארן וישעיהו גביש.

על רקע זה דבקה בו סטיגמה ציבורית, אחרי "כשלון הקונספציה" במלחמת יום הכיפורים, שפגעה בו קשות. ברלב הדף את הביקורת שמתחה על תפיסתו הביטחונית וטען כי לא היתה דרך אחרת להחזיק בקו המים. התמוטטות הקו במלחמת יום הכיפורים, נבעה לטענתו מנטישת תפיסת ההגנה שעמדה מאחוריו.

ב־1972, עם פרישתו מתפקידו, מונה לשר המסחר והתעשייה בממשלת מאיר. עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים מונה יועץ לרמטכ"ל דוד אלעזר, ונשלח לחזית הצפון, שם העריך כי אין לסגת מרמת הגולן. ב־10 באוקטובר היה מפקד חזית הדרום שעליה פיקד עד סוף המלחמה, ורבים זוקפים לזכותו את המפנה שחל במהלך המלחמה.

אחרי הבחירות מונה בשנית לשר המסחר והתעשייה, ונשאר בתפקיד זה גם בממשלת רבין. אחרי המהפך בבחירות 1977, מפלגת העבודה עברה לאופוזיציה ובקיץ 1978 מונה ברלב לתפקיד מזכ"ל המפלגה, תפקיד בו כיהן עד הבחירות לכנסת ב־1984.

ב־1981 היה מועמד המפלגה לתפקיד שר הביטחון, משאת נפשו, ב"מוחות" שהציג שמעון פרס ערב הבחירות. ימים מעטים לפני הבחירות התבקש לפנות את מועמדותו לתפקיד לטובת יצחק רבין, והוא עשה זאת בשתיקה אצילית אופיינית.

עם הקמת ממשלת הליכוד והאחדות כיהן בה כשר המשטרה. בבחירות האחרונות, אחרי שפרש מהכנסת, התמסר לתחביבו העיקרי – רכיבה על סוסים. ב־10 בספטמבר 1992 מונה לשגריר ישראל ברוסיה והגיש את כתב האמנתו לנשיא בוריס ילצין. על אף מחלתו, שבה לקה קודם למינויו, שירת בתפקיד זה עד יומו האחרון. הניח אשה, תמר ובן, עומר.

משה מרגאל מוסיף: זמן קצר אחרי פרסום הידיעה על מותו, הגיעו לביתו ברמת הגנן ברמת השרון, שכנים, ידידים וחברים לנשק של חיים ברלב.

ראשון המנחמים היה אלוף (מיל') עוזי נרקיס. "זה יום עצוב", הוא אמר, "היינו ביחד בקורס מ"מ בג'אורה ב־44'. מאז לא נפרדו דרכינו. השיא בפעילות הצבאית המשותפת שלנו עד קום המדינה, היה פיצוץ גשר אלנבי. שם התגלה כמפקד בעל שיעור קומה. אני זוכר שכאשר שמענו קולות של ערבים הוא אמר: 'ברוך השם אפשר להיכנס לקרב'. אחר מכאן מצאנו את עצמנו יחד בפלמ"ח וביחד לחמנו על כיבוש באר־שבע. הוא היה אדם כן והגון. לוחם ומפקד אשר דבק במטרה. הוא במלוא מובן המלה. הוא אהב שלמות. תמיד ביצע כל פעולה בצורה שקרה לה, אחראית ומאורגנת".

אלוף (מיל') אברהם ארן, מבכירי המשטרה בתקופת ברלב כשר המשטרה, אמר: "הוא היה אדם זהיר ושקול מאוד. אני זוכר אותו כקצין האוצר. בתפקידו כשר משטרה הוא טיפל בתופעת אלימות השוטרים והכניס את מבנון העבודה שאפיין אותו בצבא גם למשטרה. הוא נהג לסייר בתחנות המשטרה; נהג לשוחח עם שוטרים כדי לעמוד מקרוב על הבעיות בשטח".

ארבעה נהרגו ושניים נפצעו באורח קשה בתאונות דרכים בסוף השבוע

גיל יובל מקצרין והחיילת גלית סננס נהרגו בהתנגש מכוניתם במשאית

מאת גבי זהר ועתים

ארבעה בני אדם נהרגו ושניים נפצעו באורח קשה בתאונות בסוף השבוע.

גיל יובל, בן 24 מקצרין, וגלית סננס, חיילת תושבת קרית שמונה, נהרגו שלשום בבוקר בתאונת דרכים בכניסה לקרית שמונה. השניים נהרגו כאשר מכוניתם, מגרר מסוג סובארו, בה נהג יובל, התנגשה חזיתית במשאית שנכנסה לעיר.

נהג המשאית נפצע באורח קשה, והוא מאושפז בבית החולים הממשלתי בצפת, משם נמסר כי הוא נותח ומצבו יציב. התאונה אירעה בסביבות חמש בבוקר. המשטרה חוקרת את נסיבות התאונה.

רונן פוליצ'יק, בן 23 מרמת גן, נהרג בליל שבת בכביש חוצה שומרון, בין צומת ירקון לצומת מורשה. התאונה אירעה כאשר האופנוע בו נסע סטה שמאלה, פגע במעקה הפרדה, התהפך והועף למרחק של 150 מטר.

פוליצ'יק נהרג במקום. צוות מד"א מפתח תקוה שהוזעק למקום קבע את מותו. חוקרי לשכת התנועה העריכו כי פוליצ'יק נהג במהירות מופרזת בעקומה שמאלה ואיבד את השליטה על אופנועו.

נהג רכב נהרג ונוסע שישב לצדו נפצע באורח קשה שלשום בבוקר בתאונת דרכים בכביש תל אביב־ירושלים. התאונה אירעה כקילומטר אחד מדרום למחלף גנות. משאית פנתה לפתע לשולי הכביש, ככל הנראה בגלל נקר. רכב מסחרי שנסע מאחוריה לא הספיק לבלום, ופגע במשאית בעוצמה רבה מאחור, ונמעך.

צוות כבאים מתל אביב שהגיע למקום עסק בפעולות חילוץ. הכבאים חילצו את נהג הרכב, שהיה חסר הכרה, במצב אנוש. אנשי צוות מד"א ביצעו בו פעולות החייאה, ללא הצלחה, והרופא קבע את מותו.

הנוסע שישב ליד הנהג היה בהכרה, אך נפצע באורח קשה. כדי לחלצו פרצו הכבאים את הדלת לידה ישב והמתינו במכשור הידראולי מיוחד כדי להוציאו מהרכב. הנפגע פונה בניידת טיפול נמרץ של מד"א למרכז הרפואי שיבא בתל השומר.

בזמן פעולות החילוץ וההצלה נוצרו לזמן קצר תנועה בכביש תל אביב־ירושלים, בגלל שנהגים רבים עצרו להתבונן בנעשה.

בסוף השבוע נערך מבצע לאכיפת החוק על נהגי טרקטורונים, בו השתתפו פקחי רשות שמורות הטבע, שוטרי משטרת זכרון יעקב ושוטרי מג"ב. המבצע התקיים בשטח שמחוף קיבוץ המעגן עד חוף שדות ים.

הפקחים והשוטרים פתחו תיקים לשמונה נהגי טרקטורונים על נסיעה בתוך שמורת טבע חוף הבונים, נהיגה בחוף רחצה, נסיעה ללא לוחיות זיהוי ונסיעה עם מספר גדול מהמותר של נוסעים. כן נפתחו שני תיקים לנערים מתחת לגיל 18 שנהגו בטרקטורונים.

ליבאי מציע הגבלות על חיפוש בגופו של חשוד בניגוד לרצונו

מאת גדעון אלון

שר המשפטים דוד ליבאי עומד להביא בקרוב לאישור ועדת השרים לחקיקה הצעת חוק הממליצה לבצע שינויים משמעותיים בדיני החיפוש בגופו של אדם, שמגמתם להתאים את דיני החיפוש בגוף האדם לחוק־יסוד כבוד האדם וחירותו.

ההמלצות שעוגנו בהצעת החוק מבוססות על המלצותיה של ועדת מומחים בראשות שופט בית המשפט העליון דב לוין. על פי הצעת החוק חיפוש בגופו של אדם יתבצע אך ורק כאשר יש חשד סביר כי על גופו נמצאת הוכחה לביצועה של עבירה מסוג עוון או פשע וזאת רק לאחר בקשת רשות מהחשוד.

הצעת החוק מציעה לערוך אבחנה בין שלושה סוגי חיפוש: חיפוש חיצוני, פנימי ולקיחת דגימה.

● חיפוש חיצוני. מוצע כי חיפוש כזה יתבצע כאשר לשוטר יש חשד סביר שעל גופו של החשוד נמצאת ראיה להוכחת ביצועה של עבירה. בהעדר הסכמת החשוד רשאי יהיה שוטר להשתמש בכוח סביר לשם חיפוש חיצוני כזה לאחר שקצין משטרה נתן אישור לשימוש בכוח. חיפוש כזה ייעשה רק על ידי בן מינו של החשוד. חיפוש חיצוני כולל גם בחינה חזותית של האדם בעירום וכן לקיחת דגימות ציפורניים ושיער או טביעת אצבע או כף היד.

● חיפוש פנימי. על בדיקה כזו יהיה רשאי קצין משטרה להורות רק במקרים של חשד לעבירה מסוג פשע ואם החשוד נתן הסכמתו בכתב. בהעדר הסכמת החשוד בכתב רשאי הקצין לבקש צו מבית המשפט לאחר שקיבל חוות דעת רפואית באשר לסיכוני החיפוש הפנימי לגבי החשוד. חיפוש פנימי ייעשה רק על ידי אדם כשיר לכך. הוא כולל בדיקה באמצעות אולטרה סאונד או סורק, בדיקת רנטגן, בדיקה גינקולוגית ובדיקה בפי הטבעת.

● לקיחת דגימה. רק קצין משטרה יהיה רשאי להורות על לקיחת דגימה וזאת רק כאשר יש לו חשד סביר שבתוך גופו של החשוד נמצאת ראיה להוכחת ביצועה של עבירה מסוג פשע. הקצין לא יוכל להפעיל סמכות זו אלא בתנאי שהחשוד הסכים למתן הדגימה או שבית המשפט נתן צו חיפוש לשם כך. מדובר בלקיחת דגימה של דם, טביעה של שיניים או דגימים של רוק.

גם ברגעים קשים הוא שמר על שלוותו

מאת זאב שיף

הקריירה של חיים ברלב, הרמטכ"ל השמיני של צה"ל, שזורה בכל מלחמות ישראל מאז מלחמת העצמאות ועד מלחמת יום הכיפורים, אך הוא ייזכר יותר מכל כרמטכ"ל מלחמת ההתשה. זוהי המלחמה הנשכחת כמעט למרות שנפלו בה מאות אנשים ואשר נמשכה אלף ימים ובכל הגבולות.

במלחמה קשה זו, שבה התנוססו בעיתונים יום יום תמונות הנופלים ושבמהלכה קרא שר הביטחון דיין לעבר אל תירא עבדי יעקב, נסך ברלב מקור בטחון של צה"ל. מלחמתו של האיש ברגעים הקשים ביותר היתה לשם דבר. זכורה לי עמידתו ברגע נורא כאשר היה עליו להודיע למאות בני משפחה, הורים, נשים וילדים, של צוות הצוללת דקר כי אפסו הסיכויים למצוא בחיים את יקיריהם. היו שהתפרצו בכאבם, אך היו שנפלו בבכי על כתפיו למצוא נחמה והוא ניסה להרגיעם.

"מהר, חזק ואלגנטי"

לא אחת נקרא למלא משימה חשובה על מנת להציל את המצב ולהשרות מביטחונו על הקצונה והצבא. בתקופת ההמתנה ערב מלחמת ששת הימים כאשר הספק כירסם בלב זכורה אמירתו לאחר שבחן את תכניות הצבא: גבה אותם חזק, מהר ובאופן אלגנטי! זה מה שקרה לאחר מכן. כך היה במלחמת יום הכיפורים, כאשר היה שר המסחר והתעשייה, ונשלח לחזית הדרום. הוא נשא אז מינוי של יועץ הרמטכ"ל, אך למעשה היה למפקד החזית, מאז ה־10 באוקטובר, שבה התנהלה גם מלחמת גנרלים ישראלית בנוסף למלחמה בין ישראל ומצרים.

> מה שבלט במלחמת ההתשה היתה רגישותו הגבוהה לחיי החיילים. לכן החזיר את סיירת צנחנים מעבר לתעלה כאשר דווח כי שני נגמ"שים מצריים נכנסו לחצר המוצב

מה שהבליט אותו במלחמת ההתשה היתה גם רגישותו הגבוהה לחיי החיילים. הוא בלט באומץ לב אישי ופעמים רבות היה מגיע לקו האש וההפגזות. זו היתה מלחמה שבה ביצע צה"ל עשרות רבות של פשיטות מעבר לגבול. זכורות פשיטות כמו נטילת המכ"ם הרוסי, האי גרין, האי שדואן, הפשיטה המשוריינת בחוף אפריקה, המחלאבר וגם ההפצצות בעומק מצרים. המטרה היתה לזעזע את האויב. פיקוד השדה של צה"ל לחץ לעוד ועוד פשיטות. היה ברור כי יש להן גם מחיר בחיי אדם. כמו, למשל, בפעולת כראמה. היחס בין האבדות והעמידה המוראלית הוא שקבע את תוצאת המלחמה ומנע מהצד השני להשיג את יעדיו.

זכור לי מקרה בו סיירת הצנחנים נשלחה אל מעבר לתעלה לתקוף מפקדה מצרית. הכוח עמד לפתוח באש כאשר דווח בקשר כי שני נגמ"שים מצריים נכנסו לחצר המוצב המצרי. ברלב שהיה במפקדה הקדמית ליד התעלה הורה בקשר לסגת ולבטל את הפעולה. לאחר מכן היה ויכוח חריף בצמרת. היו שאמרו כי לא חוזרים משטח האויב יהי מה, אך ברלב אמר: לא שווה לי להרוג גם 10 קצינים מצרים תמורת 4–5 צנחנים שלנו. כך לא נשיג ניצחון.

הויכוח על הקו

שמו נקשר לויכוח ציבורי אחרי מלחמת יום הכיפורים והיה קשור לקו ברלב. מערכת הגנה זו, שהיו בה מעוזים ותעוזים ודרכים, הוקמה על שפת תעלת סואץ ובסמוך אליה במהלך מלחמת ההתשה. מערכת זו נכבשה על ידי הצבא המצרי במלחמת יום הכיפורים. עוד קודם שהוויכוח הגיע לציבור הוא התנהל במטכ"ל והתמקד בעיקר בתפיסה שהיתה קשורה בקו. ברלב אמר כי כיבוש הקו רק הוכיח שלא שמרו על השיטה ההגנתית שנקבעה. הוא צדק בכך שאף לא אחת מהתפיסות שעמדו לויכוח לא מומשה בקו התעלה. בשטח נוצרה פשרה מבצעית מזורה. מ־30 המעוזים נסגרו 14. הטנקים לא היו ליד המעוזים כאשר פרצו הקרבות ותוכניות הפריסה של צה"ל לא מומשו. ברלב לא ניתק עצמו מהמתרחש בצה"ל גם בתפקידיו הפוליטיים והיותו באופוזיציה.

ברלב בראיון אחרון: כל מה שעשיתי, רציתי לעשות

את הראיון האחרון בחייו העניק חיים ברלב לעמנואל רוזן, הכתב המדיני של חדשות ערוץ 2, לפני כעשרה ימים, בזמן ביקורו של ראש הממשלה, יצחק רבין, ברוסיה. הראיון נערך בביתו של ברלב במוסקבה.

"מאז שאני פה", אמר ברלב, "כל כמה חודשים מתחלף משטר. כשהיה הטקס בשדה התעופה, והתזמורת הצבאית ניגנה את התקווה לכבוד ראש ממשלת ישראל, זה היה רגע בהחלט מרגש".

על השליחות כשגריר ברוסיה אמר: "כל מה שעשיתי, רציתי לעשות, וכשחשבתי שאני צריך לסיים – סיימתי".

היה נכון לבוא לתפקיד הזה?

"בהחלט. בהחלט. תראה את כל היהודים למשל, זה יתרון גדול שאני שעשה דברים בארץ משרת פה".

על מצבו הבריאותי אמר ברלב: "תראה, אני נפגעתי בתום השירות, וזה לפעמים מקרין לי קצת על התפקוד, אבל זה לא מפריע לי בעבודה בשלב זה".

מה מהות הפגיעה הזו?

"יש לי תוליה ברוסקה, ולפעמים היא משפיעה על יד שמאל. זה לא קרה בזמן האחרון, אבל זה פה משפיע, יכול להיות שהקור עורר את זה, אני לא יודע".

עד מתי אתה מתכוון להישאר בתפקיד הזה, ומה תוכניותיך להמשך?

"כמה שאפשר. היום כבר עברתי את גיל הפנסיה. התחלתי פנסיה, לא רק של הכנסת, וכשהוצע לי התפקיד הזה, כמובן שאני ברצון קיבלתי אותו. ואחרי התפקיד הזה, אני לא חושב שאני אעשה משהו מיוחד".

הרוקחים בשירות הציבורי שובתים מהבוקר

מאת ערנה אריהוד

הרוקחים בשירות הציבורי מאיימים להשבית החל מהבוקר את כל בתי המרקחת בבתי החולים הציבוריים ובמרפאות הקהילה של קופת חולים הכללית, מחסני התרופות, לשכות הבריאות המחוזיות ויחידות המטה. הרוקחים החליטו לשבות בסוף השבוע, לאחר שהמו"מ בין נציגיהם לבין נציגי המעסיקים והממונה על השכר באוצר נכשל.

לדברי נציגי הרוקחים, הם נפגשו בשבועות האחרונים עם נציגי האוצר כמה פעמים בניסיון להגיע להסכם שכר, אך האוצר נוקט טקטיקת מתמשכת, ולא הגיש הצעות שיש בהן ממש.

דובר קופת חולים מסר בתגובה כי אם הרוקחים יחליטו לשבות, יוכלו חברי קופת חולים לקבל תרופות בכל בתי המרקחת הפרטיים ורשתות השיווק.

$ $ $? ? ?

אלה עובדות. המשך יבוא.

ש"ס, "חיים חדשים" והכסף...

המליונר משה רייך משלם לעו"ד רמון כ־100,000 דולר תמורת שירותיו בעיסקות קרקעות.

"ידיעות אחרונות" 20.6.89

אחיו, בן ציון רייך, מעביר כספים למימון דירת הפאר של דרעי.

כתב אישום: מדינת ישראל נגד אריה דרעי

המליונר רייך מממן במאות אלפי שקלים מודעות תמיכה בדרעי בהקשר למשפטו.

"ידיעות אחרונות" 21.8.91

רמון חומק מהצבעה בכנסת בנושא הסרת חסינותו של דרעי.

"הארץ" 4.2.94

רשימת רמון מעבירה מליון ש"ח לביטאון ש"ס "יום ליום" שדרעי הוא נשיאו בשכר.

מבט לחדשות "ערוץ 1" 2.5.94

אז מי הולך להרוויח מכל העסק הזה?
האחים רייך? רמון? דרעי? ... בטח לא אתה!

אני מאמין בעבודה אמת

אבלים על מותו של המחזאי

יוסף מונדי

ומשתתפים בצער המשפחה

בית התאטרון הקאמרי.

למאיר טבק היקר

על מות רעייתך האצילה

אסתר ז"ל

ידידה ויוסף פרלמן.

על מותו של המחזאי

יוסף מונדי

מתאבלים מחזאי ישראל

לאורי טבק ומשפחתו

משתתפים באבלכם על מות

האם

בתיה וזאב פרנקל

מבצע מיוחד לרגל 25 שנות פעילות באפריקה

ספארי החל מ-$500

המבצע באפריל-מאי-יוני
מספר המקומות מוגבל

● 8 ימים ספארי בקניה - $500 פרות
● 8 ימים קניה וטנזניה - $485 פרות
● 15 יום ספארי בקניה - $771 פרות
● 15 יום קניה וטנזניה - $605 פרות
● 15 יום קניה ואיי סיישל - $665 פרות
● 8 ימים נופש במומבסה - $124 פרות

פרטים והרשמה אצל כל סוכני הנסיעות

החברה הגאוגרפית • נאות הכיכר
מגיעים רחוק ביחד

הרבעם מאיר קלפר

صكنا من الاهل

صكرا من الاهل

ספורט

עורך אבי רצון

טבלת הליגה הלאומית

	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1. מכבי חיפה (1)	35	26	9	–	24–90	87
2. מכבי תל אביב (2)	35	25	5	5	32–73	80
3. בית"ר ירושלים (3)	35	18	5	12	54–68	59
4. הפועל באר שבע (4)	35	16	10	9	34–47	58
5. הפועל תל אביב (5)	35	15	5	15	51–53	50
6. מכבי נתניה (6)	35	12	9	14	62–58	45
7. בני יהודה (7)	35	12	7	16	59–45	43
8. צפרירים חולון (8)	35	10	12	13	55–39	42
9. הפועל פתח תקוה (10)	35	10	11	14	48–41	41
10. מכבי פתח תקוה (9)	35	10	11	14	44–34	41
11. מכבי הרצליה (11)	35	9	10	16	47–33	37
12. עירוני אשדוד (12)	35	9	8	18	53–51	35
13. הפועל כפר סבא (13)	35	7	9	19	56–32	30
14. הפועל חיפה (14)	35	5	11	19	74–29	26

(בסוגריים – מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

מלך השערים

1. אלון מזרחי (מכבי חיפה) 27
2. איציק זוהר (מכבי ת"א) 21
3. נ. קודריצקי (בני יהודה) 20
4. עמיר תורג'מן (אשדוד) 17
5. אלי אוחנה (בית"ר י־ם) 16
6. מוטי קקון (הפועל פ"ת) 15
–. רונן הרזי (בית"ר י־ם) 15
8. ו. גרשנייב (בית"ר י־ם) 13
–. אמיר אביגדור (באר שבע) 13
–. רומן פיליפצ'וק (נתניה) 13

במחזור הבא

מכבי חיפה – בני יהודה (5–1, 3–0)
מכבי ת"א – מכבי הרצליה (1–0, 1–2)
בית"ר ירושלים – הפועל ת"א (4–0, 0–1)
באר שבע – הפועל פ"ת (1–0, 3–1)
הפועל חיפה – עירוני אשדוד (0–7, 1–2)
צפרירים חולון – מכבי נתניה (1–2, 0–2)
כפר סבא – מכבי פ"ת (0–4, 1–1)

מכבי חיפה בהמתנה לגביע האלופות

ארבעה מחזורים לסיום העונה, הגדילה אתמול חיפה את יתרונה בפיסגה ל־7 נקודות, אחרי שגברה על מכבי הרצליה 3–1 ובעקבות הניצחון המפתיע של הפועל פ"ת על מכבי ת"א 2–1

מאת אמיר ינאי

גם האוהד האופטימי ביותר של מכבי תל אביב יתקשה שלא להס־כים לקביעה שאתמול נקבעה לב־עשה האלופה שבדרך. החיפאים הודו, כי לא היה זה המשחק הטוב ביותר שלהם העונה, אך את מי זה מעניין, כאשר בהרצליה הם צברו עוד שלוש נקודות בקלילות די מר־שימה (3–0). שני שערים מהירים שכבשו לפני הסיום, הם שייזכרו ולא התצוגה הבלתי משכנעת.

מכבי הרצליה יכולה להרגיש עצמה מקופחת מתוצאת המשחק, שהחמיאה את מצבה. היא עשתה אתמול כמעט את המקסימום מב־חינתה בהרכב השחקנים העומד ל־רשות המאמן אלי כהן, אך נגבעה לירידה עדיפה ולחוסר במבקיע שערים ברמה גבוהה. גם לשוער ה־חיפאי המצויין, רפי כהן, חלק חשוב בכשלון של הרצליה להבקיע שע־רים נוספים.

חיפה עלתה לכר הדשא כאשר תוצאת משחקה של מכבי ת"א, כבר היתה ידועה. היא כבשה שער ראשו־ן כבר בדקה ה־11, ושוב כמו במח־צית השערים שכבשה העונה, הוא המהלך באייל ברקוביץ'. תוך כדי פריצתו לכיוון שער הדיבר, איפשר לאלון חזן להגיח מאחור, לעקוף את שומרו דני אלברט ולקבל כדור מול השוער, והדרך לרשת היתה קלה ומהירה, 1–0.

לחיפה היו עוד התקפות טובות, אך הולצמן וחזן לא הצליחו למצוא את המסגרת. באותן דקות נראתה הרצליה די מבוהלת והסתפקה בהר־חקת כדורים מתמיד. אלא שכמו־לוף 30 הדקות הראשונות ראו בהרצליה שהדיבר איננו כה מפחיד וניתן גם לסכנה. תמיר דניאל וסוק־ריסטוב החלו אט אט להעביר את כובד המשחק לעבר מחצית מגרשם של הירוקים ובדקה ה־35 הקשית אלטון אל תוך הרחבה וסוקריסטוב נגח מקרוב לידיו המושטות של רפי כהן.

שתי דקות אחר כך השתחרר אי־תי מרדכי בתוך הרחבה ושלח כדור רוחב ליובל אוחנה שמקרוב בעט בחוזקה, אך מאי שם הגיח רפי כהן והדיפה מצויינת מנעה שער בטוח.

ישראל כהן שנצמד לאלון מזר־חי, מנע ממנו אספקת כדורים סדי־רה, משה אסטלם הזל לפקוח עין על יציאותיו של משה גלאם לעמ־דות התקפיות, כך שחיפה נבנתה על מרכז השדה, אך היה זה מעט מדי.

המקומיים המשיכו גם בתחילת המחצית השניה להפעיל לחץ על העורף החיפאי. בדקה ה־51 הקשית אסטלם לעומק הרחבה, גלאם הוד־טיא את הכדור ואוחנה המשיך הל־רשות לידי השוער. תמיר דניאל, שבלט בהרצליה, עוד הספיק לסכן פעמיים את שערה של קבוצתו ב־עונה שעברה, בטרם החלה חיפה חוזרת אט אט למשחק.

בדקה ה־69 פתח בלבול במרכז אריך עם הכדור לתוך הרחבה, לב־סוף מצא את אלון מזרחי שמעמדה קורצת בעט בשלנות ליציעים. ואז הגיעו הדקות הטובות של חיפה, שרק בגללן היה כדאי להמתין 80 דקות.

בדקה ה־88 מצא חזן את קנדאו־רוב בכדור קצר האמרון, בלתי מ־כוסה, המשיך שטוח ופנימה, 2–0. לא חלפו דקתיים והתקפה מתפרצת של חיפה שהתחילה בברקוביץ', ה־משיכה בכדור עומק של חזן אל ראשו של עטר ליד הקורה הרחוקה והוא נגח חזק פנימה, 3–0.

הרצליה הסתפקה בשער כבוד לפני השריקה לסיום. אסטלם הסית כדור עומק אל הרחבה ואיתי מרד־כי שהגיח וחפשי מול רפי כהן לא התקשה למצוא את הרשת 3–1.

● מכבי הרצליה: בלדב, אלטון, לסון, ישראל כהן, ענתבי (קורצקי), אלברט, סוקריסטוב, דניאל, אוחנה (יצחקוב), אסטלם, מרדכי. המאמן: אלי כהן.

● מכבי חיפה: רפי כהן, בלבול (אהרונוב), הרזי, צבר דניאל, גלאם, חזן, עטר, קנדאורוב, ברקוביץ', מזר־חי, הולצמן (בנאדו). המנהל המקצו־עי: גיורא שפיגל.

שפט יצחק בן יצחק, 7,000 צו־פים, בהרצליה.

תצלום: שרי קרן

אייל ברקוביץ', המלצר הראשי של חיפה (משמאל), מוריץ את הגנת הרצליה

תצלום: שרי קרן

מנצחי הרצליה (מימין) אלון חזן, מבשל המבקיע, מרינו קנדאורוב, אחרי השער השני, מחבקים את אייל ברקוביץ'

חזן: שתי דקות עשו את ההבדל

מאת אמיר ינאי

את השמחה המאופקת שבה קיבלו שחקני מכבי חיפה את בש־ורתם בהרצליה, אפשר היה לראות אצל ראובן עטר, שמיהר בסיום המשחק לבדוק את טופס הטוטו שלו.

החיפאים שהתבשרו מבעוד מו־עד על מעידתה של יריבתם לצמ־רת, מכבי ת"א, המשיכו לשמור על איפוק בתגובות הרשמיות שלהם לעיתונות. השוער רפי כהן, שהיה אחד המצטיינים במגרש, לא אהב את השער שספג בדקות הסיום, אך אמר: "הקבוצה בכלל לא שיחקה טוב. במצב שנוצר, אם לא ניקח אליפות, נצטרך לקבור את עצמנו".

אלון חזן, שמהלך היסוד ליכולת הבלתי משכנעת של קבוצתו את־מול, והמציא לדיבה: "הרצליה שיחקה היטב, אך לנו הספיקו שתי דקות כדי לעשות את ההבדל. אני מעריך שכבר במחזור הבא, ולכל היותר בעוד שני מחזורים, ניקח את האליפות בצורה רשמית".

ראש עיריית הרצליה, אלי לנד־או, שנכנס לחדר ההלבשה החיפ־אי, המציא לקבוצה המנצחת ולאוהדיה על האווירה היפה שבה קישטו את האיצטדיון ואיחל להם הצלחה בהמשך.

בעוד העסקנים עושים את החי־שובים שלהם על מועד ההכתרה הרשמי, אמר המנג'ר גיורא שפי־גל: "אני מרשה לעצמי לא להיות מרוצה מהמשחק, אלא רק מהתוצ־אה. הפערים הגדולים בין ההגנה להתקפה אצלנו, איפשרו להרצ־ליה לשלוט דקות רבות במגרש. אני חייב לציין את רפי כהן שמנע מהדיבר להבקיע ואני מציע לא ל־עשות חישובים של אליפות לפני המשחק האחרון. כמובן שאין זה בריא ששחקנים צעירים שאינם חזקים מבחינה נפשית, יקלו ראש במשחקים שנשארו לסיום העו־נה".

בהרצליה לעומת זאת ראו בדי־בר רבה את התוצאות שהשיגו הי־ריבות לתחתית, המאמן אלי כהן לא מוכן להתנחם במשחקם הטוב של שחקניו: "התוצאה משקרת. הח־מצנו ממצבים שהיינו צריכים להבקיע. הצגנו כדורגל ברמה של האלופה שבדרך, אך מובן שזה לא מספיק".

תמיר דניאל, אחד הבולטים אתמול, אמר: "אין מה לעשות, חי־פה היא ליגה בפני עצמה. לא מס־פיק להיות עדיפים אם לא מבקיעים שערים".

ראש העיר, אלי לנדאו, אמר אתמול כי איש העסקים יולי עופר שבבעלותו גם הקאנטרי קלאב המקומי, מתעתד לרכוש את הקבו־צה, לאחר שהעירייה הודיעה כי תתקשה להמשיך להזרים את כ־מות הכסף שהזרימה העונה למחל־קת הכדורגל.

צעירי הפועל פ"ת ניפצו את חלומו של גרנט

במשחק שאפתני הפתיעו את מכבי תל אביב 1–2 (0–2) והותירו לה רק את זירת הגביע

מאת צחי ברזילי

אברהם גרנט יצטרך כנראה להפסיק להשתמש במשפט המפתח הלא מדוייק שלו – "אנחנו מובילים מאחר נמוך של ניצול מצבי הבק־עה" – ולהתמודד עם המציאות ה־קשה, ביחוד אם הוא לא מעוניין לאבד במהלך החודש הבא גם את הגביע, זו השנה השניה ברציפות.

אי ההצלחה של מכבי תל אביב במשחקים האחרונים, נובעת מחו־לשה בולטת מדי, של יותר מדי שחקנים. מליקה, דריקס, הלל, פו־לוקארוב, סיביליה ואבי כהן חלשים מאד. סיריל מקאנקי, שהוצב אחרי תקופה ארוכה בהרכב הפותח, השתדל ואפילו שקד על תרגילי חימום שעה לפני פתיחת המשחק, אבל לא מנע געגועים של אוהדי שער 11 לאיציק זוהר הולש (צהו־בים).

במצב זה, של חולשה אישית, מתבקש משחק קבוצתי של סיוע וחיפוי הדדיים. אכזבות הוסר תאום בקרב הצהובים, הוריד אותם להפסקה בפיגור משמעותי 0–2.

שני השערים של פתח תקוה הוב־לו באגף הימני של הגנת תל אביב, שהופקר כרגיל על ידי אבי כהן. גרנט ייעד כנראה את תפקיד ה־חיפוי על גדודי אבי כהן בצפון המגרש לאלון ברומר, אבל ברומר לא היה עירני מספיק. פולוקארוב, שכבלם אחורי נושא באחריות לחי־פוי, נכשל אף הוא בתפקידו, כך שהתנועה בדרך לשערו של אבר־בוב נרמה כמעט באין מפריע.

אברבוב המצויין מנע שני שע־רים בבטוחים ממוטי קקון (16, 21), הדף נהדר כדור של נועם קיסי שבעט בחופשיות מ־17 מטר (27).

בדקה ה־38 מצא נועם קיסי את אחיו, ארודים, בודד באגף השמאלי. ארודים הגביה מצויין לראשו של אלי אברבנאל, שנגח כמו שצריך לרשת הגבוהה, 1–0 לפתח תקוה.

דקה אחר כך, כמעט הודה מכבי תל אביב למשחק. אבי נימני ניסה לפרוץ עם הכדור בין ארבעה שחק־ני הגנה של פתח תקוה, הטעה והו־פל. עמית קליין שרק לבעיטת 11. נימני בעט מהנקודה הלבנה חזק למרכז השער ושי הם, בכושר מב־ריק, הדף. עדיין 0–1.

דריקס הספיק לבזבז מסירה טו־בה של מליקה, כשבעט מקרוב. ה־החטאה (42), לפני שהמכבים הבינו שמדובר בעוד שבת שחורה.

אופיר קפל פרץ (45) במהירות באגף המופקר של אבי כהן, גבהב לרחבה ובעט בהדר לפינה השמא־לית של אברבוב, 2–0 כאשר, שני־ות לפני השריקה להפסקה.

במחצית השניה נסגרה הפועל פתח תקוה למחצית מגרשה, אבל מול מכבי תל אביב של אתמול, לא היה זה צעד תבוסתני או מסוכן. המכבים חסרי המעוף ניסו להקות, בכשלה, גם עם סיביליה במקום דרי־קס (61), ובעקבות בהתפרצות שניה לו הלהטוטנים הפים, אסרה ומישיש. קקון (60, 74) ויוסי לוי (65) החמיצו הזדמנויות גדולות.

גם מכבי תל אביב החמיצה. מק־אנקי ביובו מול הם מסירה מצויינת של נימני (78). גרנט הימר על הח־לוף נכון – קובי רפואה במקום אלכסנדר פולוקארוב (האחים ברד־מר שיחקו כבלמים), אבל השיג רק שער ניחומים מרגלי אבי נימני (79), בבעיטה לפינה מ־17 מטרים. 1–2.

● הפועל פתח תקוה: הם, קווזשוילי, נועם קיסי, באוריר, ארודים קיסי, קופל, מישיש (ברמבר), יוסי לוי, אסרה, אברבנאל, קקון (בהנ'ת עזרה). המאמן: אלי מוספה.

● מכבי תל אביב: אברבוב, אבי כהן, פולוקארוב (רפואה), בדי ברד־מר, הלל, שוהם, אלון ברומר, מק־אנקי, נימני, מליקה, דריקס (סיביליה). המאמן: אברהם גרנט.

שפט עמית קליין, 4,000 צופים, בבלומפילד.

תצלום: מיקי קרצמן

מאבק רב־רגליים במשחק שבו הפתיעה הפועל פ"ת. מימין: אברבנאל, קופל, סיביליה, יוסי לוי ושוהם

תצלום: מיקי קרצמן

אלכסנדר אברבוב מסמן את אוהדיו לעבר אוהדי הפועל ת"א

יוהאן קרויף לא בא לבלומפילד

הפועל באר שבע – הפועל תל אביב 0–1 (0–1)

מאת דודו מנר

משה סיני, מאמן הפועל תל אביב שחזר השבוע מהשתלמות אצל יוהאן קרויף בברצלונה, כנראה לא הספיק להנחיל לחניכיו את כל התורה תוך ימים אחדים.

היעדרו של חיים רביבו הורגש באופן מוחלט וכל מערכי הקבוצה לא תיפקדו. אם הפועל ת"א היתה גרועה, הרי שהפועל באר שבע היתה אמנם חלשה, אבל גם כך עלתה על יריבתה ולא היתה כלל מחלוקת מי ראויה למקום הרביעי בטבלה, כאשר לבאר שבע עדיין סיכוי טוב להתחלף עם בית"ר ירושלים ולהגיע למקום השלישי.

האירועים ליד השערים היו ספורים. אמיר אביגדור היה היחיד שסיכן את שער ת"א. בדקות 61 ו־83 נגח מקרוב ובאוקו קלט. בדקה ה־15 כבש שער מהיר: דודו חפר הגביה כדור עונשין שקיפץ על הקרקע, פגע בחזהו של אביגדור והתגלגל לרשת מעל ידיו של באוקו 1–0. לזכות ת"א היו שני מצבי הבקעה, אך שירזי (45) ובן עמי (64) החטיאו, כדי לסיים משחק עלוב בנצחון מוצדק של באר שבע.

● הפועל באר שבע: רחמים, ביטון, דידי, אילה, דוד, אלטון (יעקב), מורזו, אלימלך, חפר, אביגדור, סקנטיי (טברוז). המאמן: ויקו חדד.

● הפועל תל אביב: באוקו, אופיר, לוקשיק, הדד, הרשליקוביץ', אוסובסקי, מזר, מרקו (נטבורה), שירזי (ירדן), בן עמי, אליהו. המאמן: משה סיני.

שפט אבנר כהן, 7,000 צופים, בבלומפילד.

רביבו הצעיר זה לא אותו דבר

בני יהודה – הפועל כפר סבא 2–2 (1–1)

מאת רוני בראון

בר סולמי, יו"ר בני יהודה, מוצא פתרון לכל דבר. הפועל ת"א לקחה לו את חיים רביבו? אין בעיה. הלכו למחלקת הנוער והביאו את התחליף שהגיע מאותו בית יוצר: אלי רביבו, האח הצעיר.

הוא שמע רק אתמול, אחרי הג'חנון של הבוקר, שישחק לראשונה בקבוצת הבוגרים בהרכב הפותח. 8 דקות מתחילת הפרמיירה קיבל כדור מוקפץ עם הגב לשער, בתוך הרחבה, מספרת לאחור ולאגמטמן לא היה סיכוי.

בבני יהודה התגעגעו לסלטות של רביבו והשער של רביבו ג'וניור מוק יתרון בכפר סבאי שהחזיק מעמד דקה. נמרוד אלבו הגביה לרחבה, ולנטין מוסקבין מצא את צ'אנוב לא עירני ונגח לרשת. בני יהודה שחסרה את סרגיי גרסימץ ניסתה להחזיק יותר בכדור, אבל מהירותו של הוד הרוסי חסרה לה.

כפר סבא ששיחקה בלי מייקל יפה ורוב הזמן גם בלי סוסי יברבים, בנתה את התקפותיה על מוסקבין שעורר מהומות אבל התקשה לתפקד. בדקה ה־73 עלתה בני יהודה ליתרון. רביבו, שלא בלט במרבית הזמן, שלח כדור לרחבה והמחליף רווה שרעבי הקדים את הגנת כפר סבא שציפתה לנבדל וגילגל לרשת. האורחים השוו 4 דקות מהסיום: יודי בני ספיר בעט מ־15 מ' כדור חזק ומפתיע שהכניע את צ'אנוב וחילק את הנקודות בצורה צודקת.

● בני יהודה: צ'אנוב, איזמירלי, גיא שרעבי, שיטרית, עופר לוי, אוסצ'י, איציק לוי, אבוקסיס, סהר מזרחי (אביטן), רביבו, אייזנברג (רווה שרעבי). המאמן: רמי לוי.

● כפר סבא: אגמטמן, בן דיין, מורזה, סהר, ישראל חיים (קורצקי), רה סילבה, תמיר בן חיים, ספיר, יניב כהן, אלבו (יברבים), מוסקבין. המאמן נסים בבר.

שפט יעקב בן חמו 1,500 צופים בשכונת התקוה.

מטח הצדעה לבריחה גדולה

מכבי פתח תקוה – עירוני אשדוד 5–0 (2–0)

מאת גד לבנון

מכבי פ"ת, בלי הבלם רן בן שמעון הפצוע והשוער גולן מלול המצטבר, הובסה בביתה 0–5 בידי עירוני אשדוד, שכמעט הבטיחה את הישארותה בלאומית.

השוער הצעיר אוהד כהן ואסילי לאסקייב לא הצליחו לחפות על היעדרם של השניים. הגנת פ"ת נראתה חסרת ביטחון ולא סייעה לכהן שספג כמה שערים בלתי מחויבי המציאות.

לעומתם חגגה עירוני אשדוד יום גדול. בניצוחם של עופר סלקר, אמיל וולב ויגאל עיזיה, ששלטו בשדה והבינו מצבים לתורג'מן ומטרוב המסוכנים, כבשו האשדודים 5 שערים ועוד החמיצו מספר הזדמנויות בטוחות.

הפיסוחה החל כבר בדקה הראשונה, כאשר וולב הגביה כדור קרן משמאל, ועופר סלקר נגח לרשת. בדקה ה־40 הכשיל רז רבינוביץ' את תורג'מן ברחבה. אמיל וולב נאלץ לכבוש פעמיים מהנקודה הלבנה, אחרי שהשופט דאוד סוהיל הורה על בעיטה חוזרת.

בדקה ה־58 העביר וולב כדור רוחב מהאגף השמאלי ומטרוב בעט מקרוב לרשת, 3–0. כבר בשלב זה השלימה פ"ת עם הפסדה והניחה לאשדוד לעשות ככל העולה על רוחה במגרש.

12 דקות לסיום מסר סלקר למטרוב שפרץ לאורך 30 מ' כמעט בלא הפרעה והקפה הרחבה בעט חזק פנימה, 4–0. כעבור 2 דקות חתם יגאל עיזיה את תוצאת המשחק כשבעט מקרוב לרשת, 5–0.

● מכבי פ"ת: אוהד כהן, שרון צופין, לאסקייב, רבינוביץ', אוחיון, צוזר, שאבר (כביה), גיא יצחק (אבי קשקש), בגלייבטר, פיטוסי, אסי בן שמעון. המאמן: יהושע פייגנבוים.

● אשדוד: גינצבורג, עזיה, איתן רביבו, אוואר, אלון כהן, קדוש, סלקר, טלטניקוב, וולב (אורן רביבו), גלילי (מטרוב), תורג'מן. המאמן: זאב זלצר.

שפט דאוד סוהיל, 2,000 צופים, בפתח תקוה.

זה התחיל אחרי שאוחנה הורחק

מכבי נתניה – בית"ר ירושלים 0–2 (0–0)

מאת משה הר־געש

בית"ר ירושלים היתה עדיפה על המארחים במשחק המרץ בנתניה, אך בדקה ה־59 נטרפו כל הקלפים שלה, בגלל צירוף אירועים שהוליך מעמד במשחק. עד לדקה זו התנהל המשחק במרכז השדה, עם יתרון לירושלים. זה החל בהתקפה של נתניה שבסיומה הבקיע תומר אוולאי שער עצמי. אלי אוחנה מחה נגד השופט וספג כרטיס צהוב. אוחנה המשיך בשיחה עם השופט אלנקוה והורחק.

בסיום המשחק הסביר אלנקוה, כי אוחנה השתמש כלפיו בביטויים מעלי־בים ולכן הרחיק.

נתניה התעוררה מהיתרון המספרי. בדקה ה־82 שגב תקפה בניצוח של אבישי ראגו המצויין ובסיום ההתקפה הבקיע רומן פיליפצ'וק את יעקב אסייג וקבע 2–0.

נתניה המשיכה ללחוץ אך בית"ר לא ויתרה. בדקה ה־87 הכשיל רונן חרזי ברחבה והשופט פסק על כדור עונשין מ־11 מ'. סרגיי טרטיאק בעט, גבי אלבו הדף ורונן הרזי היה זריז מכולם והבקיע את אלבו.

בית"ר איבדה מניות במאבק על המקום הג' לאור הניצחון של באר שבע בבלומפילד, והם תחסר את מכבה אלי אוחנה.

● מכבי נתניה: אלבו, מלכה, קריגל, חלפון, בוארון, ראגו, דוחאסק, רומנו, דאוד, גבאי (משעה), שקוריון, פיליפצ'וק. המאמן: שמואל פרלמן.

● בית"ר ירושלים: אסייג, ש. לוי, טרטיאק, אוולאי (סויסה), א. מזרחי, קריסו, שוורץ, קושלוק, גרשנייב, אוחנה, הרזי. המאמן: דרור קשטן.

שפט: טבי אלנקוה, 5,000 צופים, בנתניה.

הפועל חיפה מסרבת להרים ידיים

הפועל צפרירים חולון – הפועל חיפה 2–0 (1–0)

מאת מנחם כהן

אמנם על המשחק בחולון, כי הוא משחק למען הפרוטוקול בלבד. אם כן, יהיה מעניין? הפועל חיפה הציגה רמת משחק והתאמת את מיקומה בטבלת הליגה, אבל ניצחונה היה מוצדק.

שחקני הספסל החולונים, שקיבלו הזדמנות ממאמנם, אכזבו. השוער שמעון ישראל נח כבר אחרי [illegible] מכבי ת"א בליגה, 3–2, לפני שלושה מחזורים, והחליף שמואל טרגן מצליח יותר לקבוצתו כאשר הוא יושב על ספסל המחליפים.

הפועל חיפה, שרצונה השתדלה יותר, לא התקשתה לבנות הבקעה [illegible] השלישית עלתה ליתרון ראשון. אביבי זוהר השתלט על כדור [illegible] מ־25 מטר מהשער ובעט שטוח ולא חזק, אבל השוער ישראל [illegible] את הכדור בידיו השמיטו לרשת.

חיפה המשיכה לתת את הטון בעיקר בזכות משחק טוב של [illegible] גרישין ושל שחקני ההגנה השוער פנציבאלוב והבלם דוד לוי.

במחצית השניה התאזן מעט המשחק, אבל חיפה הבקיעה שער שני בדקה ה־79 קיבל בנה מסוטי כדור כ־20 מטר מהשער [illegible] בעט שטוח, כאשר המגן הרשליקוביץ' בנסיון הצלה דוחק את הכדור לרשת.

● צפרירים חולון: ש. ישראל, קלוטוכסקי, גולדברג, הרשליקוביץ', משהל, מזר, בן ברוך, חטיף (קונסטנטין), מאיה, סימה, טרגן. המאמן: אלי מימון.

● הפועל חיפה: פנציבאלוב, גרוסר, דוד לוי, מלכין, בן מרני, מלכה, זוהר, מסוטי (בנאי), גרישין, בראון. המאמן: [illegible]

שפט: חיים ליפקוביץ', 600 צופים, בחולון.

שיא בטוטו: 20 מיליון שקל

לאחר בדיקת 90% מהטפסים התברר אמש, כי איש לא ניחש 15 תוצאות בטוטו. מאחר שזו שבת של־ישית שבה לא זכה איש בפרס הר־אשון, יעלה הפרס הראשון בניחושי השבוע הקרוב לשיא הימורים בא־רץ: פרס ראשון בסך 20 מיליון שק־לים (השיא הקודם היה 18 מיליון בלוטו).

לפי התקנון יחולקו השבת כל סכומי הפרסים, גם אם לא ינחש איש 15 משחקים.

6 מנחשים בלבד דייקו ב־14 תוצאות וכל אחד מהם יקבל כ־285 אלף ש'; 123 דייקו ב־13; 1,246 דייקו ב־12; 10,000 דייקו ב־11.

● הניחוש הנכון: 2, 1, 2, 1, 2, X, 2, X, 2, 2, X, 1, X, X, X.

● טוטו תיקו: אף משתתף לא דייק בכל 7 המשבצים. 11 דייקו ב־6; 390 דייקו ב־5; יותר מ־5,000 דייקו ב־4.

המשחקים: 6, 12, 14, 23, 25, 30, 31.

הסכסוך מחריף: באר שבע שיחקה בחולצות בלי שם החברה המאמצת

מאת אברהם אבו רקייק

הסכסוך המתמשך בין הנהלת ה־פועל באר שבע לחברת ש.ה.ל, המ־אמצת את הקבוצה, החריף אתמול כאשר הקבוצה שיחקה ללא החולצות הנושאות את שם החברה המאמצת.

ראשי הקבוצה החליטו על כך בעקבות ראיון של עמוס שחר, הבע־לים של ש.ה.ל, למקומון בעיר בו תקף בחריפות את ניהול הקבוצה.

היו"ר רן פסח הודיע ביום חמישי לשחר, שאם לא יחזור בו מדבריו תוך יממה, הקבוצה תופיע למשחק בבלומפילד ללא החולצות שעליהן שם החברה המאמצת.

אולם חרף דרישתו של פסח, לא התנצל שחר והיו"ר הורה שלא לש־חק עם החולצות של החברה. מנכ"ל ש.ה.ל. הודיע אתמול: "ביום ראשון (היום) אגיש בקשה לבית המשפט לעקל את כספי הפועל באר שבע. לא ייתכן שפסח ינהג כדיקטטור. אם הוא חושב שהפועל באר שבע זה עסק פרטי שלו, מחכות לו הרבה הפתעות מנגד".

בעניינו של המאמן הרוסי, ויטאלי סאוזצ'קו, הודיע אתמול פסח כי התרשם ממנו לחיוב וייתכן שיאמן את הקבוצה בעונה הבאה.

סדרני בלומפילד מנעו כניסה מבעלי כרטיסי מנוי מפתח תקוה

לוי: הנפגעים יפוצו בכניסה חינם לגמר הגביע

חלק מאוהדי הפועל פתח תקוה, שהיו ברשותם מנויים לאיצטדיון ה־עירוני בעיר, לא הורשו להכנס את־מול לאיצטדיון בלומפילד, למשחק הליגה עם מכבי תל אביב, שהועתק לבלומפילד מסיבות בטיחות.

להנהלת הקבוצה נודע רק זמן קצר לפני תחילת המשחק, שאוהדיה אינם מורשים להכנס לאיצטדיון, על אף שהסיכום עם הנהלת הפועל תל אביב קבע שאוהדים שיציגו כרטיס מנוי, יקבלו כרטיס כניסה בתמורה.

יו"ר הנהלת פתח תקוה, גבריאל לוי, אמר אמש בתגובה: "איני מבין מדוע לא ניתן לאוהדים שלנו להיכנס ל־איצטדיון ללא החלפת כרטיסים. יתכן כי שלא ניתן לאוהדים להיכנס בכלל. פניתי ליוסי בנרד, ממשרד הכדור־סים הדין, וסוכם שייפתח עבור ה־אוהדים שער מיוחד. את האוהדים שנפגעו ולא ניתן להם להיכנס, אנו־ נו נפצה בכרטיס חינם לגמר גביע המדינה".

גברו סיכויי קרית שמונה לעלות לארצית

המחזור ה־29, הלפני אחרון, שהיה בסוף השבוע, הגביר את סיכויי הפו־על קרית שמונה לעלות לליגה האר־צית כקבוצה השניה ממחוז צפון, בצוותא עם הפועל ר"ג, לאחר שגי־חה בחוץ את הפועל אום אל־פאחם 0–1. מכבי עפולה, יריבתה בצמרת, סיימה 2–2 עם מכבי טמרה.

● מחוז דרום: לודוס חולון – הפועל מרמורק 0–4 (0–2), בית"ר רמלה – הפועל כפר שלם 2–2 (1–1), מכבי השיקמה – מכבי קרית גת 1–3 (0–1), הפועל אור יהודה – הפועל באר יעקב 1–4 (0–1), צעירי יפו – הפועל קרית מלאכי 2–4 (1–2), הפו־על ירוחם – מכבי רמת עמידר 1–2 (1–2), מכבי שעריים – הפועל לוד 1–1 (0–0), בית"ר באר שבע – הפו־על קרית אונו 1–1 (1–0). הצמרת: 1. מכבי קרית גת 49; 2. הפועל לוד 47; 3. הפועל קרית אונו 40.

● מחוז צפון: מכבי שפרעם – הפועל ר"ג 1–2 (0–0), מכבי חדרה – הפועל טבריה 2–0 (0–0), הפועל טי־רת הכרמל – הפועל עכו 4–0 (0–0), מכבי אח"י נצרת – מכבי עוספיה 1–4 (0–1), הפועל אום אל־פאחם – הפועל קרית שמונה 0–1 (0–0), בית"ר נהריה – הפועל נצרת עילית 1–0 (1–0), הפועל גבעת אולגה – מכבי אור עקיבא 1–3 (0–3), מכבי טמרה – מכבי עפולה 2–2 (1–1). הצמרת: 1. הפועל ר"ג 43; 2. הפועל קרית שמונה 41; 3. מכבי עפולה 39.

2 מדליות זהב לקולסניק בגביע העולמי בחץ וקשת

ירון קולסניק זכה בשתי מדליות זהב בתחרות הגביע העולמי בירי בחץ וקשת שנערכה בקפריסין, בהש־תתפות כ־60 קלעים מ־14 מדינות. קולסניק העפיל לגמר בזכות ההישג הטוב ביותר לאחר שצבר 1,270 נק־ודות וזכה במדליית הזהב הראשונה. לאחר מכן, בגמר, סיים במקום הר־אשון עם 113 נקודות וזכה פעם נוס־פת בבכורה.

לשיפי ואילן פיש
ברכות להולדת הבן
הארץ

בית שאן מתקרבת ללאומית

ראשון לציון זכתה סופית באליפות. ארבע קבוצות מתמודדות על הכרטיס למשחקי המבחן לעליה ללאומית

מאת עמיחי אלפרוביץ'

עירוני ראשון לציון, שלפני עונה עלתה מליגה א' לליגה הארצית, ולפני שבועיים הבטיחה עלייתה לליגה הלאומית, זכתה בסוף השבוע רישמית באליפות הליגה הארצית. ראשל"צ ניצחה 2–3 את בית"ר ת"א, ויש לה יתרון 10 נקודות על הקבוצה במקום השני.

הפועל בית שאן, השניה בטבלה, התקרבה לליגה הלאומית, לאחר שניצחה ביום שישי 1–0 במשחק חוץ את הפועל חדרה. לבית שאן יתרון 7 נקודות על הפועל טייבה, המדורגת רביעית בטבלה. סיכויי בית שאן רבים, כי יתרון שנותרו רק שלושה משחקים לסיום.

בית"ר תל אביב, שנכנעה בביתה לראשל"צ, עדיין בעמדה המאפשרת לה לעלות ללאומית. לת"א יתרון 4 נקודות על טייבה.

הפועל טייבה, שמשון ת"א, הפועל בת ים ומכבי יבנה נאבקות על הזכות להשתתף במשחקי המבחן נגד הקבוצה שתסיים במקום ה־13 בליגה הלאומית.

המצב בתחתית כמעט לא השתנה, לאחר ששלוש הקבוצות (הכח ר"ג, הפועל אשדוד ומכבי עכו) סיימו בתיקו. מעמדה של עכו הרע.

הפועל אשקלון – מכבי יפו 2–2 (0–2)

● השערים לאשקלון: יגאל בוסקילה 13, רפאל דימיטרסקי 31. ליפו: נידאל מתמיד 65 (11 מ'), 73 (11 מ')
● המצטיין: אבי פריץ

הפועל אשקלון ומכבי יפו ביקשו לגרום הנאה לקהל והצליחו במשימה. שתי הקבוצות, שלא נמצאות במאבקי התחתית והצמרת, חילקו ביניהן את השליטה במשחק. אשקלון הטיבה לשחק במחצית הראשונה, בה הבקיעה 2 שערים. ליפו היתה עדיפות במחצית השניה והיא השיגה את השיויון ב־2 בעיטות 11 מ' של נידאל מתמיד.

שפט יוסף בניאשווילי, 1,000 צופים, באשקלון.

פיני ביטון

הכח רמת גן – הפועל אשדוד 0–0

● המצטיין: [illegible]

הכח גילתה יתרון, אבל לא הצליחה להבקיע, בגלל השוער [illegible].

שפט גל כהן, 1,000 צופים, [illegible].

הפועל ירושלים – מכבי יבנה 0–3 (0–0)

● השערים ליבנה: ניסים אביטן (75, 89), גרב אביטל (80)
● המצטיין: גרב אביטל

המשחק היה שקול במחצית הראשונה. רק לקראת הסיום, בדקה ה־75, הצליחה יבנה לפרוץ את הגנת ירושלים. בדקה זו הגביה עמי האגנה כדור לרחבה, וניסים אביטן נגח לשער. 5 דקות אחר כך כדרר גרב אביטל לעבר שער ירושלים והכניס בבעיטה מקו ה־16. דקה לסיום, שיתפו שני המבקיעים פעולה, אביטל מסר לאביטן וזה כבש מ־10 מטר.

שפט אריה הולץ, 1,000, בסרי.

בית"ר תל אביב – עירוני ראשל"צ 2–3 (1–1)

● השערים לראשל"צ: אשר חיים (11), דוד גורדנה (75), ניר שיקוה (78). לבית"ר: אייל חיים (23), דורון עמר (47)
● המצטיין: איתן שלום

עירוני ראשל"צ הבטיחה לעצמה את האליפות, שבועיים לאחר שהבטיחה עלייתה ללאומית. בדקה ה־11 מסר איתן שלום כדור לאשר חיים, שהבקיע את שער בית"ר ת"א רז חיים. בדקה ה־23 השווה אייל חיים. עם פתיחת המחצית השניה עלתה בית"ר ליתרון, לאחר שכדור נהדף מהגנת ראשל"צ הגיע לדורון עמר, שכבש את השער היפה בבעיטה מ־20 מטר. ת"א גלתה לשעה, אבל הפקירה את האגף השמאלי של ההגנה. דוד גורדנה ניצל את עובדה זו בדקה ה־75, כשקיבל כדור מניר שיקוה וכבש מקרוב, 2–2. אחרי 3 דקות פרץ איתן שלום ללא הפרעה, הגביה לרחבה וניר שיקוה נגח את שער הניצחון.

שפט אריה פרוסט, 300 צופים, בשכונת התקווה.

בר לבנון

הפועל חדרה – הפועל בית שאן 1–0 (1–0)

● השער: מוני פרידוי (33)
● המצטיין: רונן רוקמן

שתי הקבוצות החלו את המשחק בתיקולים חריפים, ובדקה ה־28 איבדה בית שאן את שוערה מאיר כהן שנלקח לבית חולים לאחר התנגשות עם נסים אבמריה מחדרה. שלומי סמן החליף את כהן בשער בית שאן, ו־5 דקות אחר כך כבשה הקבוצה המארחת את שער הניצחון מבעיטה של מוני פרידוי. במחצית השניה נותרה בית שאן עם 10 שחקנים, לאחר שיורם בר גור ספג כרטיס צהוב שני והורחק בדקה ה־55. חדרה לחצה ברוב שלבי המשחק, אבל לא הצליחה להבקיע.

שפט רחמים דינאבי, 3,000 צופים, בחדרה.

הפועל בת ים – מכבי עכו 1–1 (0–1)

● השער לבת ים: חיים בכר (44). לעכו: אבי אבוטבול (82)
● המצטיין: חיים בכר

שבוע שני ברציפות ספגה הפועל בת ים שער השוואה בדקות האחרונות, ומצאה עצמה מתרחקת מהליגה הלאומית. בת ים הובילה 1–0 בדקה ה־44 כשחיים בכר נגח מ־12 מ' לשער עכו. בדקה ה־70 נכנס אבי אבוטבול לשחק בעכו, ו־12 דקות אח"כ נגח את שער השיויון מקרן של קבוצתו.

שפט רחמים שאשו, 500, בבת ים.

הפועל טייבה – שמשון תל אביב 0–0

● המצטיין: [illegible]

המחצית הראשונה היתה שקטה. הפועל טייבה נטלה את היוזמה במחצית השניה, אבל נתי עזריה בכמה החמצות משמעותיות, מנע מקבוצתו ניצחון. בדקה ה־87 נמנע הסמן קראוס מטייבה ושובת מהמגרש.

שפט דני קורן, 3,500 צופים, במשחק רגיש עם קהל בטייבה.

ס.ב. נס ציונה – רליית אל כרמל 3–2 (1–1)

● השערים לנס ציונה: ניר לוי (18, 82), שימון דוינצ'סוולי (76). לרליית אל כרמל: סאא עבוד (17), אנואר חלבי (88)
● המצטיין: [illegible]

נס ציונה הבטיחה את הישארותה בליגה הארצית אחרי ניצחון ושליטה מוחלטת. המארחים מדלית אל כרמל, שירדו לליגה א', הצליחו להבקיע שני שערים שלא הועילו. השער היפה במשחק הובקע בדקה ה־76 כשדוינצ'סוולי בעט אל בין חיבורי הקורות.

שפט דני פירה, 800 צופים, בנס ציונה.

עמי הירמן

טבלת הליגה הארצית

1.	עירוני ראשל"צ	27	19-40	57
2.	הפועל בית שאן	27	17-24	47
3.	בית"ר תל אביב	27	28-33	44
4.	הפועל טייבה	27	22-37	40
5.	שמשון ת"א	27	23-32	40
6.	הפועל בת ים	27	30-36	39
7.	מכבי יבנה	27	30-31	39
8.	הפועל חדרה	27	25-42	36
9.	מכבי יפו	27	22-31	33
10.	הפועל ירושלים	27	29-26	33
11.	ס.ב. נס ציונה	27	35-29	33
12.	הפועל אשקלון	27	32-29	32
13.	הכח רמת גן	27	32-36	28
14.	הפועל אשדוד	27	25-14	26
15.	מכבי עכו	27	42-27	22
16.	ר.א. כרמל	27	57-19	6

מלך השערים

1. ניר שיקוה (ראשל"צ)	12
– ניר לוי (נס ציונה)	12
3. אבנר מנגבי (שמשון)	11
– יובל פרלום (בית"ר ת"א)	11
– רפי משה (נס ציונה)	11

משחקי המחזור הבא

הפועל אשדוד – הפועל טייבה (3–1)
שמשון ת"א – הפועל אשקלון (2–0)
מכבי יפו – נס ציונה (1–0)
רליית אל כרמל – בת ים (1–1)
מכבי עכו – הפועל חדרה (2–0)
הפועל בית שאן – בית"ר ת"א (1–0)
ראשל"צ – הפועל ירושלים (1–0)
מכבי יבנה – הכח ר"ג (0–1)

בעיטה חופשית

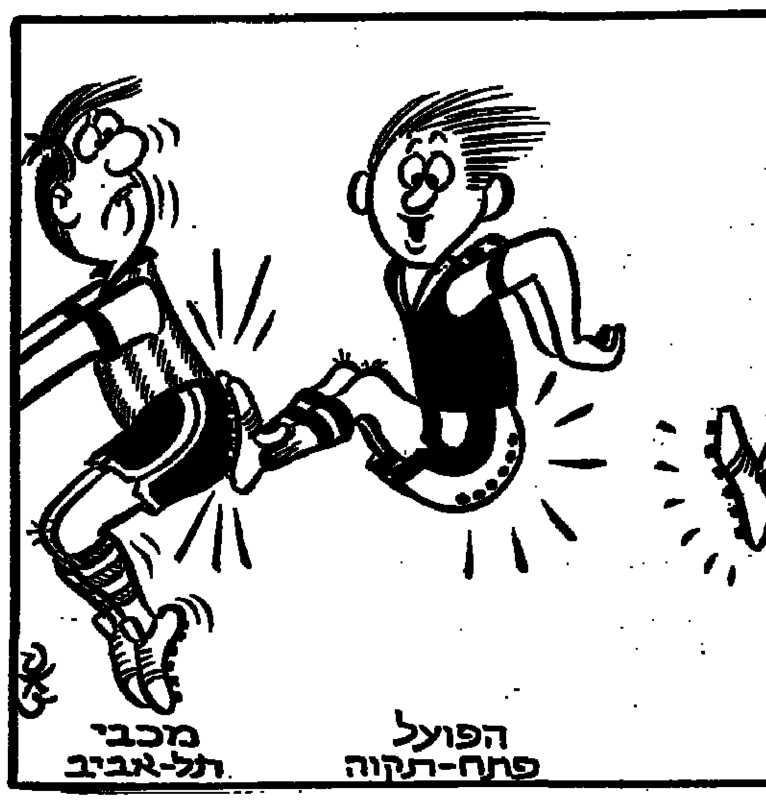

אוורטון (3–2 אחרי 0–2) ואיפסוויץ' ניצלו; צ'לסי הורידה את שפילד יונייטד בדקה ה־90

לונדון (רויטר). במחזור סיום דרמטי בליגה האנגלית הצליחה אוורטון להינצל אתמול מירידה מהליגה הבכירה, אחרי שחזרה בבית מפיגור 0–2 וניצחה את ווימבלדון 2–3. שפילד יונייטד ספגה שער בדקה ה־90 במגרשה של צ'לסי בלונדון, הפסידה 2–3 וירדה לליגה השניה. אולדהאם ירדה גם היא אחרי 1–1 נגד נוריץ'. איפסוויץ' נשארה בליגה אחרי 0–0 נגד בלקבורן וכך גם סאות'המפטון, אחרי 3–3 נגד ווסט האם.

אוורטון, תשע פעמים אלופה, נראתה בדרך לליגה השניה אחרי 40 שנה בעקבות שני שערים שספגה ב־19 הדקות הראשונות, אבל צמד של סטיוארט (24, 81) ושער של הורן (67) העניקו לאוורטון שלוש נקודות יקרות ומקום בליגה הבכירה גם בעונה הבאה. 32 אלף צופים בגודיסון פארק הריעו בהתלהבות לשחקני אוורטון.

שפילד יונייטד הובילה פעמיים במשחק נגד צ'לסי, אבל שני שערים של מל סטין, שהשווה בדקה ה־76 וכבש שער ניצחון בדקה ה־90, הורידו את שפילד יונייטד לליגה השניה. השער של סטין בעצם השאיר בליגה את איפסוויץ', מכיוון שעד לאותו רגע היא היתה במספר נקודות זהה לשפילד אך בהפרש שערים שלילי. לאיפסוויץ' זו היתה רק הנקודה הרביעית שלה ב־11 משחקי ליגה.

גם סאות'המפטון, שהיתה בסכנת ירידה, ניצלה אחרי 3–3 נגד ווסט האם. מתיו לה טיסייה כבש צמד לסאות'המפטון. אולדהאם, שהיתה זקוקה לניצחון, ולעזרה מקבוצות אחרות, הובילה 1–0 משער של שון מקארתי, אבל אולאוורן השווה לנוריץ' בדקה ה־72. בכל מקרה, גם ניצחון לא היה מספיק לאולדהאם.

סווינדון, שהבטיחה את מקומה בליגה ביום חמישי, הפסידה 2–1 לקפ"ר בדרבי לונדוני. לידס הביסה את סווינדון 0–5, כאשר בריאן דין כבש צמד.

יתר התוצאות: אסטון וילה – ליברפול 1–2; ניוקאסל – ארסנל 2–0 (בירדסלי וקולא); שפילד ונסדיי – מנצ'סטר סיטי 1–1.

משחק הליגה האחרון של העונה יתקיים היום, כשהאלופה מנצ'סטר יונייטד תארח את קובנטרי. בשבת יתקיים גמר הגביע בין יונייטד לצ'לסי.

משחקי הליגה הראשונה לא התקיימו אתמול, המחזור כולו יהיה היום.

ריינג'רס אלופה

גלאזגו ריינג'רס הפסידה בפעם השלישית ברציפות (0–1 לקילמרנוק), אבל זכתה באליפות הליגה הבכירה בסקוטלנד אחרי שאברדין איבדה נקודה בעקבות 3–3 נגד ראית'. שאר התוצאות: סלטיק – פארטיק 1–1; ראית' – היברניאן 4–0; הארטס – דאנדי יונייטד 2–0; סנט ג'ונסטון – אברדין 1–2.

הטבלה האנגלית

1.	מנצ'סטר יונייטד	41	38-80	91
2.	בלקבורן	42	36-63	84
3.	ניוקאסל	42	41-82	77
4.	ארסנל	42	28-53	71
5.	לידס	42	39-65	70
6.	ווימבלדון	42	53-56	65
7.	שפילד ונסדיי	42	54-76	64
8.	ליברפול	42	55-59	60
9.	קפ"ר	42	61-62	60
10.	אסטון וילה	42	50-46	57
11.	קובנטרי	41	45-43	55
12.	נוריץ'	42	61-65	53
13.	ווסטהאם	42	58-47	52
14.	צ'לסי	42	53-49	51
15.	טוטנהאם	42	59-54	45
16.	מנצ'סטר סיטי	42	49-38	45
17.	אוורטון	42	63-42	44
18.	סאות'המפטון	42	66-49	43
19.	איפסוויץ'	42	58-35	43
20.	שפילד יונייטד	42	60-42	42
21.	אולדהאם	42	68-42	40
22.	סווינדון	42	00-47	30

63 אלף הריעו במינכן: באיירן אלופה בניצחון 2–0 על שאלקה

המבורג (רויטר). באיירן מינכן ניצחה את שאלקה 2–0 וזכתה באליפות ה־13 שלה בבונדסליגה. שער נפלא של לותאר מתיאוס, בבעיטת עונשין אדירה בדקה ה־50, פירק את המתח בין 63 אלף הצופים ביציעי האיצטדיון האולימפי במינכן. כעבור עשר דקות כבש [illegible] שער שני והבטיח לבאיירן את הניצחון ואת כתר האליפות.

למעשה, היה תיקו מספיק לבאיירן כיוון שקייזרסלאוטרן, השניה בטבלה, ניצחה את המבורג 1–3 בחוץ והיתה זקוקה לניצחון בהפרש שלושה שערים כדי לחלוף על פני באיירן בדירוג במקרה של תיקו.

"זה היה שער חשוב מאוד", אמר מתיאוס אחרי המשחק, ואילו פרנץ בקנבאואר, המנהל המקצועי של באיירן, הניף את ידיו באוויר אחרי השריקה בפרץ שמחה לא אופייני.

לוורקוזן (3–2 נגד לייפציג בחוץ), דורטמונד (1–4 נגד נירנברג) ופרנקפורט (2–3 נגד פ.צ. קלן) יצטרפו לקייזרסלאוטרן בגביע אופ"א בעונה הבאה.

ורדר ברמן הביסה את מנשנגלדבך 2–4. שאר התוצאות: דיסבורג – פרייבורג 2–0; וואטנשייד – קרלסרואה 1–5; שטוטגרט – דינאמו דרזדן 0–3.

הטבלה הגרמנית

1.	באיירן מינכן	34	37-68	44
2.	קייזרסלאוטרן	34	36-64	43
3.	לוורקוזן	34	47-60	39
4.	דורטמונד	34	45-49	39
5.	פרנקפורט	34	41-57	38
6.	קרלסרואה	34	43-46	38
7.	שטוטגרט	34	43-51	37
8.	ורדר ברמן	34	44-51	36
9.	דיסבורג	34	52-41	36
10.	מנשנגלדבך	34	59-65	35
11.	פ.צ. קלן	34	51-49	34
12.	המבורג	34	53-45	34
13.	דרזדן	34	44-33	30
14.	שאלקה	34	50-38	29
15.	פרייבורג	34	57-54	28
16.	נירנברג	34	53-41	28
17.	וואטנשייד	34	70-48	23
18.	לייפציג	34	69-32	17

ההולנדי ארי האן יאמן את סלוניקי

אתונה (איי־פי). ארי האן, כוכב העבר של נבחרת הולנד ומאמן סטנדרד ליאז', יאמן את פאוק סלוניקי בעונה הבאה. האן, שיחליף את אולג בלוחין, ישתכר 300 אלף דולר לשנה.

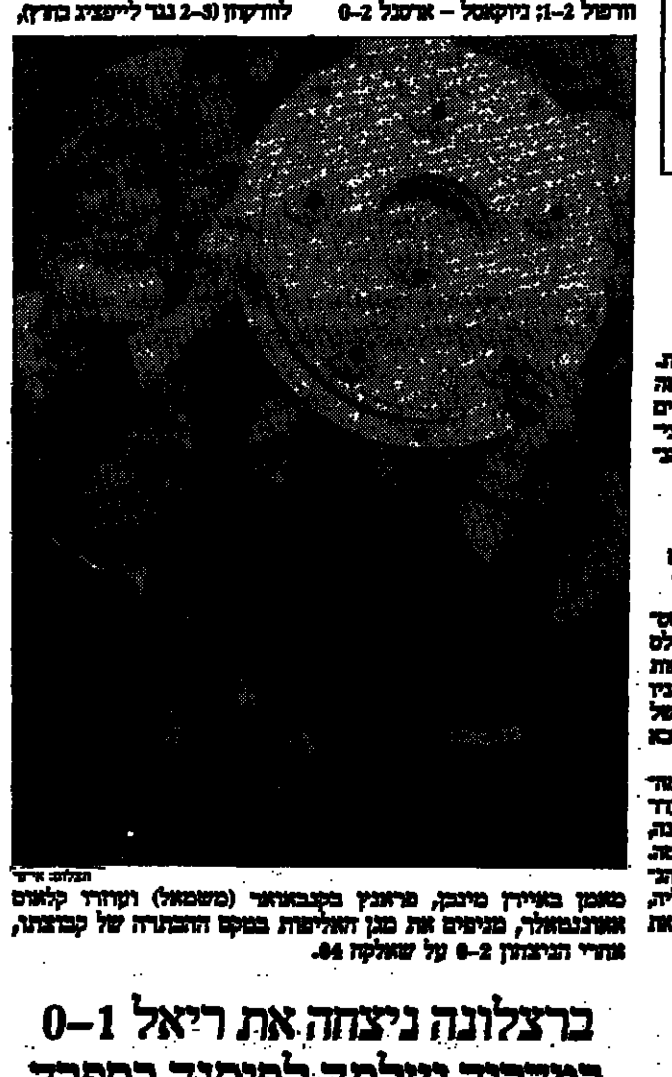

מאמן באיירן מינכן, פראנץ בקנבאואר (משמאל) ועוזרו קלאוס אאוגנטאלר, מניפים את מגן האליפות במקום ההבטחה של קבוצתו, אחרי הניצחון 2–0 על שאלקה 04.

בגמר סל: הפועל תנסה הערב להביא את מכבי פעם נוספת לאוסישקין

מאמן מכבי ת"א מולי קצורין: זה המשחק המכריע בסידרה כולה. לשחקני הפועל ת"א שולמו משכורות כדי להעלות את המוראל והמאמן צבי שרף אמר לשחקנים: המשחק הראשון הוכיח שהאליפות בהישג ידינו

מאת אלי פרוסי

"אני מוכן שתמיד יגידו שצבי שרף ניצח אותי טאקטית – אבל שמכבי ת"א תנצח בסיום המשחק" – אמר אמש מולי קצורין, מאמן מכבי ת"א, לפני המשחק השני הערב (20.30, שידור ישיר בטלוויזיה בכבלים) באולם אוסישקין, בסידרת גמר הגמר סל בה מובילה מכבי ת"א 0־1 על הפועל.

הוסיף קצורין: "אחרי המשחק הראשון מכבי יכולה רק להשתפר. הפועל ת"א נמצאת בתקופה הטובה ביותר שלה העונה, אבל מכבי בכל מקום שהיא משחקת היא הפייבוריטית. אני מאמין שהמשחק הערב הוא המכריע בסידרה כולה".

למרות שמכבי ניצחה העונה בכל ארבעת מפגשיה עם הפועל, הרושם הוא שהפועל מתקרבת למכבי ממשחק למשחק, והערב בעזרת יתרון הביתיות תוכל להפתיע. הבעייה של הפועל היא איך לנטרל את היתרון האיכותי של מכבי בשחקני הספסל. יתרון זה בא לביטוי בכל המשחקים האחרונים ב־10 הדקות האחרונות, כפי שקרה במשחק הראשון העונה בין הקבוצות באוסישקין. הפועל הובילה 47–55, שמונה דקות לסיום והתוצאה בסיום 65–64.

קצורין צריך להיות מודאג מכמה נתונים שבלטו במשחק האחרון. היעלמותו של דורון ג'מצ'י על ידי ההגנה ההתקפית של ליאור ארדיטי, היתרון של הפועל ת"א בריבאונד (12 נקודות מריבאונד התקפה במשחק האחרון), יכולתו של נבאר מרקוביץ', והצלחתה של הפועל ת"א לגרור את מכבי ת"א ליכולת [illegible] את הצופים מהאולמות.

הפתרון עשוי להיות יציאה להתקפות מתפרצות, גם אחרי סל כפי שנקטה הפועל ירושלים בחצי הגמר סל; יד רכה של נדב הנפלד בזריקות מבחוץ כדי ששומרו תומר שטיינהאואר יצא אליו ויפקיר את רחבת הסל; ושימוש בחסימות כפולות על מנת שג'מצ'י ישוחרר לקליעה.

הפועל ת"א קיימה שלושה אימונים בסוף השבוע ושלשום שולמו לשחקנים סכומים ניכרים על חשבון משכורותיהם, כדי להעלות את המוראל – כך מסר יו"ר הועדה המקצועית צביה שאול איזנברג. הוא הוסיף, כי סולקו מרבית החובות לשחקנים מלבד מענקים.

אחרי אימון הקבוצה אמש ראו השחקנים את קלטת הווידאו של המשחק הראשון. המאמן צבי שרף אמר לשחקנים שהמשחק הראשון הוכיח שהאליפות בהישג ידם. לאחר מכן ערכו השחקנים שיחת מוטיבציה ללא נוכחות הצוות המקצועי וההנהלה.

תומר שטיינהאואר: "הרקורד של מכבי במשחקים בינינו העונה הוא 0–4 ומדבר בפני עצמו. אנחנו באים למשחק כקבוצה החלשה מבין השתיים, למרות שהמשחק באוסישקין. אנחנו צריכים להאט את הקצב, לשלוט במשחק ולא לעשות טעויות שאיפיינו אותנו העונה ברגע שאבדנו ביתרון". מאזן המשחקים באוסישקין 3–4 למכבי.

ישפטו דוד דגן וג'וזף עלימי.

השבוע בכדורסל

יום ראשון
● גמר הגמר סל, משחק מס. 2: הפועל ת"א – מכבי ת"א (0–1 למכבי)

יום שני
● גמר סל נשים, משחק מס. 4: א.ס רמת השרון – אליצור חולון (1–2 לחולון)
● גמר סל נוער משחק שלישי ומכריע: מכבי ת"א – הפועל חולון (1–1)

יום רביעי
● גמר הגמר סל, משחק מס. 3: מכבי ת"א – הפועל ת"א

יום חמישי
● משחק חמישי בגמר סל נשים (במידת הצורך).

פיני גרשון חוזר לגליל

המאמן שהוביל את הקבוצה הצפונית לפני כשנה לאליפות היסטורית חתם על חוזה לעונה אחת

מאת אלי פרוסי

פיני גרשון יאמן את הפועל גליל עליון בעונת 1994/95. על כך הודיעה ביום שישי מליאת הנהלת הקבוצה, המונה 29 חברים. הוסכם בין הצדדים הוא לעונה אחת, עם אפשרות הארכה לעונה נוספת. גרשון, החוזר לקבוצה אחרי שלפני כשנה הוביל אותה לאליפות היסטורית, ישתכר בגליל יותר מ־100 אלף דולר, ויקבל מענקים אם תזכה הקבוצה בהישגים משמעותיים.

באותה ישיבה הוחלט על המשך העסקתו של עמית גל כמנהל הקבוצה, לפי דרישה מפורשת של גרשון. סוכם שגל ימשיך בתפקידו ל"תקופה מוגבלת", עד שיימצא לו מחליף, אך מדובר לפחות בעונה הבאה.

מאמן הגליל דייויד בלאט, שהחליף את אריק שיבק שפוטר במחזור ה־11, קיבל בהפתעה את הידיעה על המינוי של גרשון. מנכ"ל המועדון יורם כהן אמר אתמול, כי הקבוצה תכבד את התחייבותה לבלאט בעניין החוזה לעונה הבאה כעוזר מאמן, אם ירצה בכך. בלאט מועמד לאמן במכבי חיפה והפועל ירושלים, אם יורם חרוש יפסיק את עבודתו בקבוצה. אם יחליט בלאט לעזוב את הגליל, עוזר המאמן בגליל עליון יהיה ארז אדלשטיין, בעבר מאמן הפועל גבת.

אתמול נפגש גרשון עם חברי ההנהלה לדיון ראשוני בסגל השחקנים לעונה הבאה. הוחלט לסיים את איוש השחקנים הישראלים בסגל לפני בחירת הזרים. המגמה בקבוצה היא החתמת רכז זר, והגם שחן ליפין תתום בקבוצה לעונה נוספת. אחד המועמדים לחזק את הגליל הוא פיני לוי, שסיים את חוזהו בהפועל ירושלים.

יורם כהן אמר אמש כי מייק [illegible] לא ימשיך בקבוצה בשום מקרה, ולגבי מייק גיבסון תתקבל החלטה בימים הקרובים. הוא הוסיף כי תקציב הקבוצה יקוצץ בעונה הבאה באופן משמעותי, בגלל הכשלון בעונה הנוכחית.

● יורם חרוש קרוב לסיכום עם מכבי ירושלים, העולה החדשה ללאומית א'. החוזה אמור להיחתם בימים הקרובים. חרוש אמר אמש: "אין לי אינטרס להגיד שזה לא נסגר. אני יותר טוב בעוד יומיים־שלושה מה קורה. בכל מקרה הודעתי להפועל ירושלים, שאני לא ממשיך וזה סופי". בעיקבות הודעתו של חרוש, גדי קידר ודייוויד בלאט הם המועמדים לאמן את הפועל ירושלים בעונה הבאה.

הקבוצה היוונית פרישטרי הציעה לצבי שרף לאמנה בעונה הבאה

תגובת המאמן: נכון שקיבלתי הצעה אך כפי שזה נראה כרגע אני מעדיף להשאר עוד עונה בהפועל

מאת אלי פרוסי

ראשי הקבוצה היוונית פרישטרי ועוד קבוצה מהליגה הראשונה ביוון, הציעו לצבי שרף, מאמן נבחרת ישראל והפועל תל אביב, חוזה לעונה הבאה. ראשי פרישטרי שהו בישראל בעת משחקי הפיינל פור ונפגשו עם שרף כדי לדון בהצעתם – כך פורסם בשבוע שעבר בעיתוני יוון.

פרישטרי פנתה גם לדריק באמן, מאמן באייר לוורקוזן ולמייק ד'אנטוני מאמן פיליפס מילאנו. אבל, לפי עיתוני יוון שרף הוא המועמד העיקרי להחליף את ספירוס פוסקולוס המאמן הנוכחי של פרישטרי.

בתגובה, אמר שרף: "נכון ששתי קבוצות פנו אלי. אבל כמו שזה נראה כרגע אני נשאר בהפועל תל אביב גם בעונה הבאה".

שרף אמר, כי אין זה נכון כאילו אסור לו לאמן ביוון עד יוני 1995, כמתחייב בהסכם הפרת החוזה שלו עם אריס סלוניקי.

אולימפיאקוס פיראוס הבטיחה בסוף השבוע את השתתפותה באליפות אירופה לקבוצות בעונה הבאה, אחרי שהעפילה לגמר הפלייאוף ביוון. אולימפיאקוס ניצחה בפיראוס 67–71 את פאניוניוס והשלימה ניצחון שלישי ברציפות בחצי הגמר. בחצי הגמר השני מובילה פאוק סלוניקי 1–2 על פאנתינאיקוס אתונה, אחרי שניצחה 59–64 במשחק השלישי בסלוניקי.

● איטליה. בוקלר בולוניה וסקאווליני פזארו עלו אמש לגמר הפלייאוף ויהיו נציגות איטליה בעונה הבאה באליפות אירופה לקבוצות, מאחר שבעונה הבאה יהיו רק שתי נציגות לאיטליה בגביע האלופות במקום שלוש עד כה. פזארו ניצחה 82–84, אחרי הארכה, את סטפאנל טריאסטה במשחק השלישי והמכריע. כל המשחקים בין שתי הקבוצות בחצי הגמר הסתיימו רק אחרי הארכה. בולוניה הביסה את גלאקסו ורונה 55–77.

● ספרד. ברצלונה גמלה בחצי גמר הפלייאוף לחובנטוד באדאלונה על ההפסד בפיינל פור. ברצלונה מובילה על באדאלונה 2–0, אחרי ניצחונות 77–104 ו־99–106 בברצלונה, בשני המשחקים הראשונים בחצי הגמר. ריאל מדריד מובילה 1–0 על אסטודיאנטס.

ג'ון מקינטייר זכה בבוררות נגד מכבי חיפה ויקבל 102 אלף דולר

מאת דרור מרשלקוביץ

כדורסלן מכבי חיפה לשעבר, ג'ון מקינטייר, זכה בתביעת הבוררות שהגיש נגד הקבוצה. הבורר עו"ד חיים אלתרייך פסק לזכותו של מקנטייר 102 אלף דולר ו־5,000 דולר שכר טרחה לפרקליטיו. המדובר בשכר נטו, אליו יש להוסיף כ־25% מס הכנסה לפחות.

למקינטייר היה חוזה לשלוש עונות במכבי חיפה, אך המאמן נתנאל אלוני החליט להפסיק את פעילותו של השחקן בקבוצה כבר בעונתו הראשונה.

מנהל קבוצת וויליאמס מאשים: סנה הפר את יציבות המכונית

מאת יעקב צלאל

חלף רק שבוע מאז מותו של איירטון סנה בתאונת מירוץ באימולה, איטליה, וראשי קבוצת וויליאמס וראשי הפדרציה הבינלאומית לספורט מוטורי כבר מפנים כלפיו אצבע מאשימה. פטריק האד, מנהלה הטכני של קבוצת וויליאמס, אמר בראיון לעיתון הברזילאי ז'ורנאל דו בראזיל ולמגזין הבריטי קארסוויק, שסנה הפר את יציבות המכונית כשבפניית טאמבורלו הרים מעט את רגלו מדוושת הדלק וגרם לחלקה האחורי של המכונית לאבד את אחיזתו במסלול. את הסיבות לבעיית היציבות של הוויליאמס היא ככל הנראה הסלילה מחדש, שנעשתה לאותו קטע של המסלול והפכה אותו למשטח [illegible] על פניו.

בינתיים נודע על אי נעימות נוספת שגרם ברני אקלסטון, נשיא התאחדות יצרני מכוניות פורמולה־1 השולט במירוצי הגראנד פרי. היומון הצרפתי לאקיפ גילה ששתי דקות אחרי התאונה דיבר אקלסטון בטלפון עם ליאונרדו דה סילווה, אביו של סנה, ואמר לו שבנו מת. אקלסטון הסתמך על דיווח בקשר של רופא המירוץ, שאמר שסנה נפגע קשה בראש. אלא שבמקום המלה "ראש" (HEAD) הוא שמע "מת" (DEAD).

הצעה בהרצליה: חיים קימלמן מאמן, פיני חוזו מנהל

מאת אריה ליבנת

בהפועל הרצליה מתגבשת ההצעה למנות את חיים קימלמן כמאמן ואת פיני חוזו כמנהל מקצועי. הצעה זו מתגבשת בגלל שאפי בירנבוים שאימן את הרצליה בעונה החולפת, לא ימשיך בתפקידו.

נודע שחוזו התנה את מינויו בהמשך פעילותו כשחקן, לפחות בעונה הבאה. חוזו קיבל הצעה לשחק בעונה הבאה בהפועל גבעתיים.

כדורסלני גבעתיים מתרעמים על השכר

מיכה שטבר, מחזיק תיק הספורט במועצת המנהלים של עיריית גבעתיים והמיועד לנהל בעונה הבאה את הפועל גבעתיים, נפגש בסוף השבוע עם שחקני הבית של הקבוצה. הם מחו בפניו על השכר הנמוך. עד כה לא קיבלו השחקנים גם את מענק ההישארות בלאומית.

לעדי אזולאי, מאמן גבעתיים בעונה החולפת, הוצע לשנה נוספת בקבוצה, אם כי ייתכן שלא ימשיך. המועמדים להחליפו הם עופר פלדמן, שהעלה את הקבוצה לפני שנתיים לליגה הלאומית, ומאיר קמינסקי.

ניקס ויוסטון בחצי הגמר; אטלנטה ודנוור הישוו 2–2

ניו ג'רזי (איי־פי). ניו יורק ניקס העפילה אתמול לחצי גמר המזרח, לאחר שניצחה במשחק הרביעי בסידרה את ניו ג'רזי נטס 92–102. פאטריק יואינג ניצל את כוחו מתחת לסלים, כשקלע 36 נקודות (27 מהן במחצית השניה) וקטף 14 ריבאונדים. בסיום המשחק אמר עליו מאמנו, פט ריילי: "יכולתו של יואינג היתה מפלצתית". ניו יורק הובילה בכל שלבי המשחק, ורק דריק קולמן, שקלע 31 נקודות לניו ג'רזי (21 מ־25 מקו העונשין), הפריע לה מעט. ניו יורק תחל את משחקיה בחצי גמר המזרח נגד שיקאגו הלילה.

יוסטון רוקטס – פורטלנד טרייל בלייזרס 89–92 (יוסטון ניצחה 3–1 בסידרה). אקים אולאג'ואן סיים את המשחק עם 28 נקודות ו־16 ריבאונדים, לקראת מפגשו בחצי גמר המערב נגד צ'ארלס באקלי ופיניקס סאנס. בסיום המשחק אמר אולאג'ואן: "זו היתה סידרה קשוחה, כיוון שפורטלנד נאבקה לפני כמה עונות על האליפות ושחקניה יודעים איך מבצעים משחקים בפלייאוף". במהלך המשחק מחקה פורטלנד פיגור של 21 נקודות, והתקרבה ל־85–87, אבל יוסטון לא ויתרה וניצחה. בלטו בפורטלנד: רוד סטריקלנד 26 נקודות, קלייד דרקסלר 23 נקודות ו־13 ריבאונדים.

משחקי יום שישי

אטלנטה הוקס – מיאמי היט 89–103 (שוויון 2–2 בסידרה). אטלנטה, הקבוצה בעלת המאזן הטוב במזרח, הצליחה להשוות ביום שישי לפנות בוקר את הסידרה שלה נגד מיאמי. המשחק החמישי והמכריע בסידרה יהיה הערב באטלנטה. מוקי בליילוק בלט בניצחון החשוב של אטלנטה העונה עם 29 נקודות. אטלנטה ניצחה במשחק בזכות ההגנה שלה, שאיפשרה למיאמי לקלוע רק ב־37% מהשדה. דני מאנינג הוסיף 26 נקודות. בימבו קולס קלע 18 נקודות למיאמי.

דנוור נאגטס – סיאטל סופרסוניקס 85–94 בהארכה (שוויון 2–2 בסידרה). דנוור הצליחה להשוות את הסידרה, ונראה שסיאטל ממשיכה במסורת של העונה הקודמת – ניצחונות בית בלבד בפלייאוף. במהלך העונה הסדירה ניצחה סיאטל 4–0 את דנוור, אבל שלושם לא היה בכך כדי לעצור את בראיינט סטית ולהרפות את אליס, שכל אחד מהם קלע שש נקודות בהארכה (תוצאת ההארכה היתה 3–12 לדנוור), והעבירו את ההכרעה לסיאטל. אליס סיים את המשחק עם 27 נקודות ו־17 ריבאונדים. דיקמבה מוטומבו הוסיף 10 נקודות, 16 ריבאונדים ושמונה חסימות. בלטו בסיאטל: דטלף שרמפף 20, גארי פייטון 20, שון קמפ 16 נקודות ו־13 ריבאונדים.

יוטה ג'אז – סאן אנטוניו ספרס 95–90 (יוטה ניצחה בסידרה 3–1). גם במערב המדורגת 5 ניצחה את המדורגת 4. קארל מלון בלט במשחק הרביעי בסידרה עם 34 נקודות. ג'ון סטוקטון תרם 18 אסיסטים ו־13 נקודות. דייוויד רובינסון עם 27 נקודות ו־12 ריבאונדים, דייל אליס עם 24 נקודות ודניס רודמן עם 20 ריבאונדים, לא הספיקו נגד יוטה שניצחה בפעם ה־21 מ־22 המפגשים האחרונים בין הקבוצות בסולט לייק סיטי, בירת יוטה.

● ערוץ 2 יעביר הלילה בשידור ישיר (23.40 לערך, אחרי התוכנית "יש עם מי לדבר") את המחצית השניה במשחק הראשון בסידרת חצי גמר המערב בין יוסטון רוקטס לפיניקס סאנס.

קאפלניקוב הדיח את שטיך בהמבורג

המבורג (רויטר). יבגני קאפלניקוב בן ה־20 מרוסיה הדיח את המדורג ראשון, הגרמני מיכאל שטיך, ועלה לגמר טורניר המבורג אחרי ניצחון 3–6, 6–4 תוך 75 דקות בלבד. קאפלניקוב, המכונה "קאפא־ניקוב" בגלל הבטחותיו המהירות, היה בתחילת השנה במקום ה־104 בדירוג העולמי ועתה עלה למקום ה־29. בגמר יפגוש קאפלניקוב את אנדריי מדבדב מאוקראינה, שניצח את הספרדי חאוויאר סאנצ'ז 6–4, 6–1.

מרטינה נאוורטילובה וקונצ'יטה מרטינז יפגשו היום בגמר הטורניר ברומא. נאוורטילובה בת ה־37 ניצחה את הרומניה אירינה ספירליאה 6–2, 6–3 ומרטינז הביסה את קארינה האבסודובה, סלובקית שעלתה מהמוקדמות, 6–1, 6–2.

וידנפלד לסיבוב השלישי בטורניר הטניס של ירושלים

הטניסאי הישראלי רביב וידנפלד בן ה־23, שפרש לפני שנתיים מטניס מקצועני, חזר שלשום לפעילות בתחרות הטניס ע"ש איינברג בירושלים, על פרס בסך 50,000 דולר. הוא עלה לסיבוב השלישי של מוקדמות הטורניר, שם יתמודד היום (10.00) עם ההולנדי רוגיר ואן שפינגן. וידנפלד ניצח את קובי דיו 6–4, 6–1 ואת רן קודיש 6–7 (2–7), 7–6 (7–4), 6–0.

ג'ודו: הפועל בת ים לסיבוב השני של גביע אירופה לאלופות

קבוצת הג'ודו של הפועל בת ים, אלופת ישראל, העפילה אתמול לסיבוב השני בגביע אירופה לאלופות לאחר שגברה על אלופת יוון, [illegible], 2–5. הניצחונות למתיים הושגו על ידי שי בירנבאום, גל קובן, יעקב ראובל, רוניסלאב מלינסקי וסטניסלב לישקינבסקי.

● במשחקי חצי הגמר על גביע המדינה בכדורעף גברים גברה אס"א תל־אביב על מכבי קרית אתא 8–5 וקרית טבעון גברה על הפועל תל־אביב 16–6.

רומאריו פנה בקריאה נרגשת לחוטפים: שחררו את אבי חי

ריו דה ז'אנרו (אי־פי). רומאריו, חלוץ ברצלונה ונבחרת ברזיל, פנה בקריאה נרגשת לחוטפי אביו וביקש לשחררו. בניגוד לידיעות קודמות של כלי התקשורת העולמיים, לא שוחרר בסוף השבוע אביו של הכדורגלן.

בפתק שנכתב בכתב ידו ופורסם בעיתון ז'ורנאל דו בראזיל בריו כתב רומאריו, כי אביו איש עני, ולמרות הצלחתו ככדורגלן אין משפחתו יכולה לעמוד בסכום הכופר שדרשו החוטפים (שבעה מיליון דולר).

"שום דבר לא יכול להיות גרוע יותר ערב טורניר הגביע העולמי", כתב רומאריו. "אבא, החזירו את אבי חי. הוא איש עני שלא עשה דבר רע בחייו". רומאריו הוסיף, כי הוא מבין את מניעי החוטפים, אך הוא ראוי שאביו ישוחרר "בגלל העושר שהסב לברזיל".

משטרת ריו עורכת חיפושים נרחבים אחרי אביו של רומאריו. רומאריו שיחק אמש במדי ברצלונה נגד ריאל מדריד, והוא אמור לחזור היום לריו. מאמן נבחרת ברזיל, קרלוס אלברטו פריירה, הביע חשש שהחוטפים יפגעו ברומאריו, וגם בשאר שחקני הנבחרת, במונדיאל שיחל באמצע החודש הבא בארצות הברית.

בברזיל, שעדיין לא התאוששה ממותו הטראגי של נהג המירוצים איירטון סנה, מדאיגה מאוד את הציבור החטיפה של אביו של כוכב הנבחרת רומאריו.

אראניו יחמיץ גמר האלופות והמונדיאל

מילאנו (רויטר). קשר מילאן, סטפאנו אראניו, נפצע שוב בגיד אכילס ויחמיץ את גמר גביע אירופה לאלופות ואת טורניר הגביע העולמי. אראניו נפצע אתמול במהלך האימונים של נבחרת איטליה. יותחן בשבוע הבא ויעדר חודשים אחדים.

אראניו הוא השחקן השלישי מהרכב הראשון של מילאן שיעדר מהגמר ב־18 במאי נגד ברצלונה, אחרי פרנקו בארזי וקוסטאקורטה. אראניו ייעדר כאמור ממשחקי הגביע העולמי ומאמן נבחרת איטליה, אריגו סאקי, יזמין במקומו לסגל את ניקולה ברטי.

מראדונה וקאניג'ה בנבחרת ארגנטינה

בואנוס איירס (אי־פי). דייגו מראדונה וקלאודיו קאניג'ה נכללים בסגל ארגנטינה לסיבוב המשחקים ערב טורניר הגביע העולמי, בין היתר גם בישראל. קאניג'ה חזר לנבחרת לאחר 13 חודשי השעייה בגלל שימוש בקוקאין.

ארגנטינה תשחק באקוודור, נגד נבחרת אקוודור, לפני שתגיע לישראל למשחק נגד הנבחרת ב־31 במאי.

קולומביה זכתה בטורניר מיאמי

מיאמי (רויטר). קולומביה ניצחה את אל סלבאדור 0–3 וזכתה בגביע מיאמי. המאמן מאטורנה אמר אחרי המשחק: "יש לנו עוד מה לשפר, בעיקר בהתקפה". במשחק על המקום השלישי בטורניר הבינלאומי ניצחה הונדורס את פרו 2–1.

רוד חוליט בסגל ההולנדי למונדיאל

רוטרדאם (רויטר). מאמן נבחרת הולנד, דיק אדבוקאט, פירסם את סגל נבחרת הולנד למונדיאל וכלל בו גם את רוד חוליט. חוליט פרש מהנבחרת באפריל 1993, אבל עונה מצויינת בסמפדוריה ולחץ מצד דעת הקהל ההולנדית החזירו אותו לנבחרת. "אחרי ארה"ב אפרוש מהנבחרת סופית", אמר אתמול חוליט.

בסגל ההולנדי 7 משחקני אייאקס אמסטרדם. שוערים: ון־דר־סאר, דה גוי, [illegible]. הגנה: [illegible], ה. קומאן. קישור: רייקארד, ויטשגה, יונק, ווינטר. התקפה: רונאלד דה בור, אוברמארס, ון־ווסן, טאומנט, ברגקאמפ, חוליט, רוי.

ברצלונה ניצחה את ריאל 1–0 במדריד ועלתה לפיסגה בספרד

מדריד (רויטר). ברצלונה עלתה אמש לראש הטבלה הספרדית אחרי ניצחון 1–0 על ריאל מדריד באיצטדיון סנטיאגו ברנבאו במדריד. ברצלונה מובילה עם 54 נקודות לפני דפורטיבו לה קורוניה, שתשחק היום נגד לוגרוניס, ואשר לה 53 נקודות.

למרות שריאל היתה טובה יותר והחמיצה מספר הזדמנויות נוחות להבקעה, ביחוד על ידי בוטראגניו ופרוסינצקי, ידעה ברצלונה להשיג מה שהיה דרוש לה. גיירמו אמור כבש את שער הניצחון בדקה ה־77 אחרי בישול של הריסטו סטויצ'קוב, בסופה של התקפה מתפרצת. זה היה ניצחון ראשון של ברצלונה במדריד אחרי שמונה שנים. גם, לראשונה מאז הוגדל ברנבאו בקיץ שעבר, היה מלא ב־110,000 צופים.

● צרפת. קאן ניצחה את סושו 1–2 בחוץ והשאירה לעצמה אפשרות, אם כי בעלת סיכויים לא גדולים, לשחק בגביע אופ"א בעונה הבאה. [illegible] ניצחה את סנט אטיין 1–2 ואילו מארסיי סיימה ב־0–0 בבית עם [illegible]. שאר התוצאות: נאנט – לה האבר 3–1; מונאקו – מץ 1–1; בורדו – לנס 4–2; ליל – אוקזר 1–1; שטרסבורג – ליון 0–1; מונפלייה – טולוז 1–0; קאן – אנז'ה 2–3.

● פורטוגל. ספורטינג ליסבון השווה את מספר הנקודות שלה לבנפיקה אחרי ניצחון 0–4 בחוץ על בירה מאר. בנפיקה עדיין ראשונה בזכות הפרש שערים טוב יותר. פורטו גברה על ויל ויסנטה 0–3 ואילו [illegible] ניצחה את אסטוריל 0–2. שאר משחקי המחזור יתקיימו היום.

صكنا من الأهل

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

משה חיים פאהן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום שני כ"ח אייר תשנ"ד 9.5.94
בשעה 17:00 בבית העלמין בקריית שאול.
נפגשים ליד השער.

המשפחה

קואופרטיב "דן"
משתתף בצער החבר

יצחק סובול והמשפחה
על מות

האב ז"ל

המועצה לשלום ולביטחון

אבלה על מותו של

ראל"ל (מיל.) חיים בר־לב

חבר המועצה

ומשתתפת בצער **המשפחה**

באבל על פטירתו
של

חיים בר־לב ז"ל

ממפקדי הפלמ"ח, רמטכ"ל צה"ל
מדינאי וחבר -
ממגשימי השילוב בין בטחון והתיישבות

המרכז החקלאי

ממשלת ישראל

אבלה
על מותו של

רב־אלוף (מיל.) חיים בר־לב

שגריר ישראל במוסקבה
רמטכ"ל, חבר כנסת ושר בממשלות ישראל

ומשתתפת בצערה העמוק של
המשפחה השכולה

יקירנו

ר' שמשון מדברי ז"ל

איננו

ההלויה תצא בע"ה היום, יום א', כ"ז באייר
בשעה 12:00 מסנהדריה להר המנוחות בירושלים.

המשפחה

לחברנו אבי בן־סירה
ומשפחתו

איתך באבלך במות

אמך

הנהלת מרלז

בצער רב וביגון רב אנו מודיעים על פטירתה ללא עת של
אשתי, בתי, אמנו וסבתנו היקרה בגרם
עקב מחלה קשה

פרלה בן־סירא

ההלויה תצא היום, יום ראשון, כ"ז באייר תשנ"ד (8.5.94), בשעה 16.00 מבית ההלויות שמגר בירושלים.
יושבים שיבעה בבית משפחת בן־סירא ברחוב בר כוכבא 2, הגבעה הצרפתית, ירושלים.

האבלים:	אמה:	מרים לוי
	בעלה:	יוסף בן־סירא
	בנה וכלתה:	אבי ורונית בן־סירא
	בניה:	מוטי בן־סירא
		ארי בן־סירא

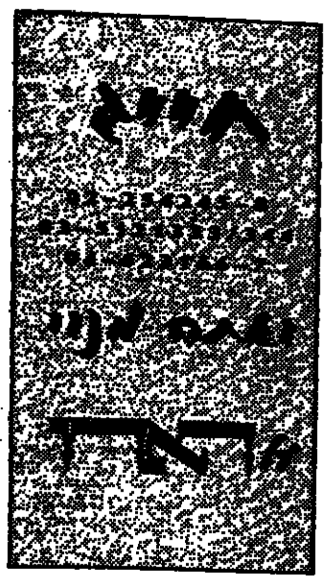

על מותו של

חיים בר־לב

מפקד, ידיד ורע

אבלים

עזר וראומה ויצמן

אחי ודודנו שאהבנו

אברהם פושקו

(מטינסק)

איננו

הלויתו התקיימה ביום שישי 6.5.94

אחותו:
שרה אידלשטיין
בנותיה וב"ב

בא להמנע מבקורי תנחומים

משתתפים באבלם של

משפחת בר־לב

על מותו של

חיים

סוניה ושמעון פרס

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו, אחותי וסבתנו היקרה

צביה חלוץ

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, כ"ז באייר תשנ"ד, ה־8.5.94, בשעה 13:30 בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

בא להמנע מביקורי תנחומים.

בית הספר החקלאי מקוה־ישראל

מרכין את דגליו
במות בוגרו הנערץ
וידידו הנאמן

חיים בר־לב ז"ל

יהי זכרו ברוך

לתמר בר־לב

איתך באבלך על מות

בעלך

חברותייך
בר־שת נשים לקידום השלום

חברת החשמל לישראל בע"מ

מכרזים

חב' החשמל מבקשת לרכוש טובין/שרותים כמפורט להלן: | תשלום כולל מע"מ עבור ספסי המכרז (התשלום לא יוחזר)

מכרז מס': תאור הנושא:

17383 מערכת כיבוי וגילוי אש לתחה"כ "אשכול" באשדוד — 468.- ש"ח
שלב א' - שלב הגשת הנתונים הטכניים של המערכת המוצעת ללא הגשת הצעת מחירים.
תנאים מוקדמים:
1. על המציע להיות בעל נסיון קודם בייצור ואספקה של מערכות גילוי וכיבוי אש בדומה לסדר הגודל הנדרש.
2. יש לצרף להצעה רשימת לקוחות עיקריים של הציוד המוצע.
3. על המציע להוכיח קיום תהליך מסודר ומתועד של אבטחת איכות.

17449 התקשרות הדברה ברוטנברג — 468.- ש"ח
תוקף ההתקשרות הינו ל-6 חודשי נסיון, באם הנסיון יהיה לשביעות רצון חבי החשמל, יוארך ההסכם לשנה אחת.
חבי החשמל רשאית להאריך ההתקשרות בתנאים הקיימים, משנה לשנה במשך שנתיים נוספות.
תנאים מוקדמים:
1. המציע יהיה בעל נסיון מוכח ורצוף של 5 שנים לפחות בנושא ובעל תעודות מתאימות מטעם הרשויות. על המציע לצרף התעודות והאסמכתאות להצעתו למכרז.
2. המציע יצרף להצעתו רשימת מקומות עבודה בהם הוא סיפק ומספק שירותי הדברה כמדרש לעיל, לרבות המלצות ממקומות עבודה אלה.
3. על המציע לצרף למכרז תעודות ברות תוקף כמפורט להלן:
3.1 היתר הדברת מזיקים (בעזרת רעלים) מטעם המשרד לאיכות הסביבה.
3.2 תעודת איגוד בלתי מוגבל, קטילת מכרסמים, קטילת חרקים מטעם המשרד לאיכות הסביבה.
3.3 היתר לרכישה ולשמוש בתכשירי הדברה מטעם משרד החקלאות האגף להגנת הצומח ולביקורת.
3.4 רשיון לחומרי הדברה תברואיים מטעם המשרד לאיכות הסביבה.
3.5 רשיון ספציפי להדברת יונים מטעם הרשות לשמורות טבע - האגף להגנת חיות הבר.
3.6 אישור על קבלת תדריך על עבודה בגובה ותדריך לעבודה בקרבת ועל מתקני יצור חשמל, מטעם חבי החשמל.
3.7 רשיון לרובה אויר של משרד הפנים.

17453 מערכת כיבוי וגילוי אש לטי"ג עטרות (ליד ירושלים) ואילת — 468.- ש"ח
שלב א' - שלב הגשת הנתונים הטכניים של המערכת המוצעת ללא הגשת הצעת מחירים.
תנאים מוקדמים:
1. על המציע להיות בעל נסיון קודם בייצור ואספקה של מערכות גילוי וכיבוי אש בדומה לסדר הגודל הנדרש.
2. יש לצרף להצעה רשימת לקוחות עיקריים של הציוד המוצע.
3. על המציע להוכיח קיום תהליך מסודר ומתועד של אבטחת איכות.

17463 קטעי תיל פלדה קפיציים להתאמת מונים — 468.- ש"ח
תנאים מוקדמים:
יחד עם ההצעה למכרז יש לצרף 8 דוגמאות של קטעי תיל וכן דוגמאות שקית הפלסטיק המיועדת לאריזה, לשם בדיקה ואישור.
הדוגמאות לא יוחזרו למציעים.
חבי החשמל שומרת לעצמה האופציה שלא לדון בהצעות שיוגשו ללא הדוגמאות כאמור לעיל.

מכרז	תאור	תשלום
17370	שסתומי אל חוזר, גלוב ושער	175.5 ש"ח
17402	רכיבים לרשת תקשורת ETERNET	468.- ש"ח
17403	שסתומי בטחון לשנאים	175.5 ש"ח
17408	מבדדי הגבהה	468.- ש"ח
17409	כבל פלדה מגולוון עם לב סיבי	175.5 ש"ח
17463	ברגי מכונה בעלי חוזק גבוה (מפלדה)	175.5 ש"ח
17444	אביזרי הרכבה למכשירי מערכות בקרה	175.5 ש"ח
17485	מהדקי זרם להסתעפות תילי אלומיניום - נחושת בקווים עיליים	468.- ש"ח
17524	מהדק למוליכי נחושת ואלומיניום	468.- ש"ח
17522	בלוק למגעי זרם	175.5 ש"ח
17517	שלטים פלסטיים לחריטה	468.- ש"ח
17519	דיסקיות מרובעות	175.5 ש"ח

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 05.06.94, שעה 11:00

תנאים מוקדמים לכל המכרזים (בנוסף לתנאים המוקדמים המפורטים לגבי כל מכרז):
א. המצאת כל האישורים הנדרשים לפי עיסקאות גופים ציבוריים.
ב. המצאת ערבות לקיום ההצעה בשיק פרטי בשיעור 5% מערך ההצעה.
ג. תנאים מוקדמים נוספים מפורטים בטופס המכרז.

את טפסי המכרזים ניתן לקבל במדור חקר שווקים ומכרזים שדי פל-ים 11, חיפה, בימים א'-ה', בין השעות 09:00-12:00, כנגד הצגת שובר תשלום המעיד על תשלום לחשבון חבי החשמל בכל אחד מסניפי בנק הדואר (התשלום לא יוחזר).
שוברי תשלום ניתן לקבל בכתובת הנ"ל או באמצעות פניה לטל: 04-615454/5
לפני רכישת טפסי המכרז ניתן לעיין בהם במשרדי מדור חקר שווקים ומכרזים בכתובת הנ"ל.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע במעטפות סגורות לתיבת המכרזים שנמצאת במדור חקר שווקים ומכרזים בכתובת הנ"ל (קומה 3), עד למועד האחרון לקבוע להגשת ההצעות, כמפורט לעיל.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המטה הכללי של צה"ל

מרכין דגלו על מותו של

רב־אלוף (מיל') חיים בר־לב

ממייסדי צה"ל ומפקדו השמיני

ומשתתף בצער **המשפחה.**

אהוד ברק – רב אלוף, ראש המטה הכללי,
מפקדי צה"ל וחייליו

קבלת מודעות אבל
03-5755555

לדוד שני־שניצקי

אתך בצערך הכבד בהילקח ממך
אחיך

משה שניצקי ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה כולה
מי יתן ולא תדעו עוד צער

אביזרי הנעה בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

חברי הפלמ"ח

אבלים על מותו של

חיים בר־לב ז"ל

רמטכ"ל, שר, שגריר
מפקד גדוד 8 ו־9 של
חטיבת הנגב - פלמ"ח

עמותת הסוס הערבי בישראל

מבכה את מות

יו"ר העמותה ומייסדה

חיים בר־לב

רוכב נילהב, שתרם רבות לטיפוח הסוס הערבי בישראל

חברי העמותה

ביום השלושים לפטירת יקירנו

משה שמיר ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זיכרו ולגילוי המצבה
ביום שלישי, כ"ט אייר תשנ"ד, 10.5.94
בשעה 5:00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל פה.

המשפחה

המחזאי יוסף מונדי מת מדום־לב בניו יורק

מאת ציפי שוחט ואבי בצמן

על מדרגות תיאטרון להמאמא בניו יורק מת ביום חמישי בלילה המחזאי והבמאי יוסף מונדי. הוא נפטר מדום לב, בגיל 59, בעת שביים את מחזהו "מיסטריה אמריקאית". השאיר אחריו אשה ושני ילדים. בתו, קיבלה את ההודעה בעת שהות בפאריס. ארונו יובא היום לארץ. לא ידוע מתי תתקיים הלוויה. השבוע החליט להעניק למונדי את פרס היצירה על שם ראש הממשלה, לוי אשכול.

כאיש תיאטרון השוליים נודע באמירותיו הבוטות והפגנותיו, היתה למונדי נוכחות בולטת בזירת התיאטרון הישראלי ב־35 השנים החולפות. מונדי נולד ברומניה ב־1935, עלה לארץ מרומניה בשנת 51' כשהיה בן 16, והתגורר בתל־אביב. הוא היה קשור מאוד לצרפת, שם היה בשנות ה־60 ממקימי של הקפה־תיאטרון הראשון. אבל הוא חי, בעט, יצר ונוקף בישראל. ב"זה מסתובב", מחזהו הנודע ביותר, שהועלה יותר מאלף פעם, הפגיש את הרצל עם קפקא בסנטוריום לחולי נפש. ב"משל יריחו" הציג את המשל הצבאי כאיש צבא מטורף, ההצגה עוררה זעם רב בקרב אנשי ימין.

בין השגיו הבולטים נמנים ספרו "שיחות בתוכי הלילה" עם מבחר שירה, ובימוי "מעבר לגבולין" של ברנר בתיאטרון "הבימה", לצד מאמרים רבים שפרסם בעיתונות. בין המחזות שכתב וביים — "השיבה לשום מקום", "יומן נוכחות", "מחזור אלכוהולי", "ראגדונה הפוכה", "המשיח", "סגריים את הלילה".

ההודעה על זכייתו בפרס ראש הממשלה הגיעה שעות אחדות לאחר שהתקבלה ההודעה על מותו. ביום ששי צילצל אהרון ידלין לביתו של מונדי. הוא ביקש להודיעו כי החלט להעניק לו את פרס היצירה. את ה־הודעה קיבלה האלמנה, צביה.

בפסטיבל עכו האחרון העלה מוד זה אישי "אנטומיה של נפש האדם", המשך של מחזה זה אמור היה לע־לות העונה בתיאטרון התאן.

יוסף מונדי

על מדרגות ה"לה מאמא" נדם לבו

יוסף מונדי התחיל לפעול כבר תאי בשלהי שנות החמישים. כבר מחזהו הראשון, "הורס", שהוצג ב־1960 בערב של כתב העת "עכשיו" במועדון "מילוא" תל אביב, גילה הקוים המשיכים של יצירתו בהשוואה למחזאות הישראלית לפניה: זיקה לתיאטרון האבסורד עם נימות אכזיסטנציאליות־הגותיות של "הגרים המודרניים" וקטעי הומור שחור ושאטירה המתייחסים באופן ביקורתי למציאות הישראלית. פעולתו המחזאית הקדימה מבחינה כרונולוגית את יצירותיהם של חנוך לוין, יהושע סובול והבאים אחריהם, וראשית שנות ה־60 התבצר מעמדו כמחזאי ראשון של דור המדינה בתקופה שאחרי נסים אלוני.

מחזותיו המוקדמים — "הורס", "חוזר ליד הים" ו"הטפיל" — מע־לים בעיקר מצבים ומתחים אישיים ושמחות של אינדיווידואליות אנארכית בלב המציאות של ישראל בימי בן גוריון. במחזות אלה ביטא מונדי לא רק גישות של מרדנים עם מוטיבים אקזיסטנציאליים, אלא גם מחאת שוליים חדשים ואינטלקטואלים שלא מצאו את מקומם בחזון הישראלי הצרכני.

בתקופה האמצעית של כתיבתו פנה מונדי מתימות אכזיסטנציאליסטיות־בין־אישיות לכיוון המחזה הרעיוני. בתקופה זו בלט "מחזה הרגל" או מעין יצירת־המופת שלו "זה מסתובב", שהוצג בארץ למעלה מאלף פעמים לפני קהלים מצומצמים ומגוונים.

מאמצע שנות השבעים בלט ב־יצירות מונדי גם ממטב פוליטי. אז הוצג "משל יריחו", שהאקטואליות שלו ניכרת דווקא על רקע אי־רועי החודשים האחרונים.

נסיונו לאכזיסטנציאליזם בלמה גם בקובץ שיחות עם המשורר מבי־חס שרה. בשנים האחרונות גברה מרירותו על כי צעדיו הוצגו על ידי התיאטראות בארץ. אבל באו־תו פרק זמן התקבלו "זה מסתובב" המחזות אחרים להצגה בתיאטרון לאמאמא בניו יורק. ותקף לב שהכריע אותו על מדרגות תיאטרון להמאמא בניו יורק, סיים את הדרך שהובילה אותו מגימנסיה קלסית בבוקרשט לצריף עולים, ולאחר מכן לת"א. מאמרו על יונסקו, יתפרסם בגיליון הבא של "מאזניים".

גבריאל מוקד

בפגישה בין לשכת הקשר לסוכנות סוכם על תיאום בפעילות בחבר המדינות

מאת ראלי סער
סופרת "הארץ" לעלייה וקליטה

הסוכנות היהודית ולשכת הקשר ("נתיב") יתאמו את פעולותיהן בחבר המדינות — כך סוכם בפגישה שהתקיימה ביום חמישי בין ראשי שני הגופים, במשרדי לשכת הקשר בתל־אביב.

בקרוב תתקיים פגישה נוספת ב־משרדי הסוכנות, ושם ישתתפו מב־עים סדירים בין אנשי הסוכנות לאנשי לשכת הקשר, בארץ ובמוסקווה, בוועדות שיתאמו את הפעילות בין הגופים. חילוקי דעות בין הסוכנות ללשכת הקשר יובאו להכרעת ועדה בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, שמעון שבס, שקבעה לפני חודשים אחדים את חלוקת תחומי האחריות בין שני הגופים.

בפגישה השתתפו יו"ר הנהלת ה־סוכנות בפועל, יהיאל לקט, מנכ"ל הסוכנות, משה נתיב, ראש לשכת הקשר הבכירים משני הגופים. מועד הפגישה נקבע לפני שבועות אחדים, בידי לקט וראש לשכת הקשר, עוד לפני צאתו של ראש הממשלה, יצחק רבין, לביקור ברוסיה לפני שבועיים.

גורמים בסוכנות הגדירו את הגי־שה בין לשכת הקשר לסוכנות, שהתקיימה לראשונה ללא מתווכים, "כציון דרך חשוב, שהתאפשרה תודות לכך שללקט, בניגוד לקודמו שמחה דיניץ, אין עמדות אישיות בנושא. שיתוף הפעולה, ואין תחושה שלש־כת הקשר מיותרת עם התפרקות מסך הברזל. עבודתה של לשכת ה־קשר בחבר העמים חיונית, על רקע חוסר היציבות הפוליטית שם. יש ל־לשכה התמחויות וקשרים שאין לו־תר עליהם".

ראש מחלקת העלייה והקליטה ב־סוכנות, אורי גורדון, אמר אתמול כי "יידרש זמן, אך אנו רוצים להגיע לתיאום של כל פעולותינו, ואני מא־מין שנצליח".

ראש המוסד לשעבר, אלוף (מיל') יצחק חופי, שראש הממשלה מינה אותו כדי לקבוע אם עבודתה של לשכת הקשר עדיין חיונית לאחר קריסת ברית המועצות, קבע כי "יהו־די מדינות החבר הם עדך אסטרטגי, ומאחר שכך, טיפולם יהיה בתחום אחריותו של ראש הממשלה, שהזרוע המבצעת שלו היא לשכת הקשר".

בשנים האחרונות התגלעו סכסו־כים ומתיחות בין אנשי הסוכנות לאנ־שי לשכת הקשר במדינות חבר העמים על רקע הפעילות בקרב הי־הודים בעניני עלייה, חינוך יהודי, ארגון מפגשות לנוער יהודי במדינות חבר וארגון ביקורי היהודים לבני נוער בארץ. לא פעם נוצרה כפילות בין שני הגופים, שלדברי גורמים ב־סוכנות "יצרה מבוכה מצד היהודים באותן מדינות".

גורמים בסוכנות טענו כי לשכת הקשר רצתה לשמור לעצמה את ה־מונופול על הפעילות בקרב יהודים, ודרשה שפעילות אנשי הסוכנות תתוחה כפופה לה. אולם לפני חודשים אחדים הורה ראש הממשלה לר־אשי לשכת הקשר לשתף פעולה עם הסוכנות.

ועדת שבס קבעה כי לשכת הקשר במדינות החבר תקבע זכאות עלייה לישראל ותעסוק בחינוך פורמאלי בבתי הספר, בשיתוף עם משרד החי־נוך.

רבה של יהדות רומניה, הרב משה רוזן, הלך לעולמו בבוקרשט. ייקבר בירושלים

מאת אבי בצמן

הרב משה רוזן

רבה הראשי של יהדות רומ־ניה, הרב ד"ר משה רוזן, נפטר ביום ששי בבוקרשט. בן 82 היה. הרב רוזן נולד ב־1912 במיניסק, נצר לשושלת רבנים נודעת. ב־1935 הוסמך לרבנות בבוקרשט. הוא היה סטודנט למשפטים באו־ניברסיטת בוקרשט, שם נרשם כחבר במפלגה הסוציאל־דמוקרטית הרומנית, שנבלעה אח"כ במפלגה הקומוניסטית. ארבע שנים אחרי עליית הקומוניסטים לשלטון ברומניה, ב־1948, מונה לרבה הראשי של יהדות רומניה במקומו של הרב אלכסנדר שפרן. מ־1957 כיהן כחבר האסיפה הל־אומית הרומנית וכיהן במועצת ה־חוץ של הבית.

בזכות מעמדו האישי שימשה הקהילה היהודית ברומניה, הגדו־לה בקהילות מזרח אירופה, פרש לרוסיה, אחרי השואה. הוא אירגן את הקהילה, כך שאפילו יהודים מתבוללים שבו לחיקה הבטוח. הפעילות היהודית הערה כללה תלמודי תורה ובתי עץ, בתי אבות ובתי כנסת. למעלה מ־400 אלף יהודים עלו לארץ, לפי המשוער תמורת כ־60 אלף, בתקופת כהונתו, ולכל פעולה של 4,000 דולר לגולגולת.

את לשבה נהג רוזן לבקר ב־ישראל, שאותה לא נמנע מלהו־קיף לעתים, אך גם לשבח. באחת הפעמים הוענקה לו כסף תעודת עולה, ואף היתה בבעלותו דירה ברחוב אודי בתל־אביב. אולם, הוא בחר להמשיך לשרת את קהילתו ברומניה.

רוזן היה מקורב מאוד לרודן ניקולאי צ'אושסקו. בין יוצאי רומניה היו שטענו כי רוזן אימץ את הגינונים של ידידו הרודן־לה, שהקרבה אליו היא שהעניקה לו את מעמדו המיוחד, את חופש הפעולה ואת חופש הנסיעה בעולם, שממנו לא נהנו רבים ברומ־ניה. לצד זאת נהנה רוזן מקשרים טובים עם צמרת השלטון הישראלי לי, משנות ה־60 ואילך.

רוזן הניח אשה, עמליה. לזוג לא היו ילדים.

לפני ארבע שנים הופיעה האוטוביוגרפיה שלו, אותה כתב עם בן פינקלשטיין, בהוצאת וידנפלד וניקולסון. הלווייתו תתקיים בירושלים מחר, יום שני.

"המלצות ועדת הרדיו האזורי מפלות לרעה את המגזר הערבי"

מאת עידית רוזנבלום
סופרת "הארץ" לענייני תקשורת

יו"ר המרכז הערבי לקידום התקשורת האלקטרונית, מחמוד אבו אל־היג'א ועו"ד חאתים ג'בארין, היועץ המשפטי לאגודת הערבית, פנו במכתב אל ראש הממשלה, חברי הכנסת ואל הוועדה לשידורי רדיו ברשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, בב־קשה לבטל את ההמלצות אשר נקבעו על ידי ועדת הרדיו. הוועדה בראשות דני בלוך המליצה לא לייחד תחנות רדיו אזוריות לשפה הער־בית, שכן, החוק מתייחס לתחנות אזוריות ולא למגזריות.

אל־היג'א וג'בארין טוענים כי מי־מוש המלצות אלה יגרור אפליה נגד האוכלוסיה הערבית ישלול את זכותה הבסיסית לצרוך תרבות ותקשורת.

במכתב אל ועדת הרדיו ברשות השנייה ואל מנהלת הרדיו האזורי במשרד התקשורת, טוען עו"ד ג'בארין כי תביעתם להקים תחנות רדיו אזוריות בשפה הערבית מעוגנת היטב בחוק הרשות השנייה, שסעיף 5 בו קובע ש"במילוי תפקידיה תפעל הרשות לקיום שידורים בשפה הער־בית לצרכיה של האוכלוסיה הדוב־רת ערבית ולקידום ההבנה והשלום עם המדינות השכנות בהתאם למג־מות היסוד של המדינה".

פרס ע"ש דוד בן־גוריון

"יד דוד בן־גוריון" מבקשת מהציבור ומכל פרס, מועמדים לקבלת הפרס ע"ש "דוד בן־גוריון", לשנת תשנ"ה.
הפרס יוענק למי שוועדת השופטים תמצא אותו ראוי לכך בשל פועלו ומעשיו כמנציח חזונו ומורשתו של דוד בן־גוריון בתחומים כגון:
בטחון, עלייה, נגב, חקלאות, ציונות, התיישבות.
הצעות ניתן להגיש עד יום כ"א באייר תשנ"ד, 31.5.94
כל הצעה של מועמד לקבלת הפרס תוגש בכתב ותכלול:
א. שם המועמד; כתובתו; מס' טלפון; מס' תעודת זהות.
ב. תולדות חיים.
ג. נימוקים להצעת המועמדות.
ד. רשימת ספרים ומאמרים או מחקרים שכתב המועמד.
ה. שם הממליץ או הממליצים (על דף נפרד, מענם ומס' טל').
כל חומר שיוגש לוועדת השופטים לא יוחזר לממליצים.
טקס הענקת הפרס יתקיים ב"בית בן־גוריון" בת"א, ביום ה', יז' תשרי, חוהמ"ס תשנ"ה, 22.9.94.
הכתובת להגשת הצעות:
"יד דוד בן־גוריון" מאפו 11, תל־אביב 63377 ת.ד. 3270. או: "בית בן־גוריון", שד' בן־גוריון 17, תל־אביב 63454.

הודעות בעניין
תכנון ובנייה

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
[illegible]
אהוד אולמרט, ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

מועצה המקומית עיר
הוועדה המקומית לתכנון ובנייה עיר
[illegible]
ראש המועצה ויו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ובניה "יזרעאלים"
[illegible]
גולה כהן
יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ובניה "הגליל המזרחי" ת.ד. 483
[illegible]
שעיד ע. חק
יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה "שמבוא העמקים"
[illegible]
באאק לאוורוד
יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה "הדרים"
[illegible]
צבי הרמת
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה "הדרים"

עיריית חיפה משרד מהנדס העיר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון: 04־356013/4
[illegible]
ד"ר י. רוזן
מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה "הגליל המזרחי" ת.ד. 483
[illegible]
שעיד ע. חק
יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי שרון
[illegible]
יו"ר אהרון לוי
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
[illegible]
אליעזר טריטה
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז ירושלים

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
[illegible]
אהוד אולמרט, ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990 וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי באר שבע
[illegible]
שלום דנינו
יו"ר הוועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז הדרום

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990 וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
[illegible]
שלום דנינו
יו"ר הוועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז הדרום

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990 וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי בית שמש
[illegible]
אליעזר טריטה
יו"ר הוועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז ירושלים

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי באר שבע
[illegible]
שלום דנינו
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום

עיריית חיפה משרד מהנדס העיר הוועדה המקומית לתכנון העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון משרד: 04־356807
[illegible]
ד"ר י. רוזן
מהנדס העיר

עיריית חיפה משרד מהנדס העיר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון משרד: 04־356807
[illegible]
ד"ר י. רוזן
מהנדס העיר

הרשויות המקומיות הערביות יחליטו היום אם להשבית את כל השירותים

מאת יוסף אלגזי

הרשויות המקומיות הערביות פתחו בסוף השבוע בשביתה כללית בלתי מוגבלת בזמן במחאה על כי "הממשלה אינה מקיימת את הבטחותיה לסייע להתגבר על הגירעונות והחובות המצטברים המאיימים למוטט את השירותים המוניציפאליים במגזר הערבי כולו" — כדברי דובריהן.

היום תתכנס בנצרת אל־ערבייה מוכירות ועד ראשי העיריות והמועצות המקומיות הערביות, כדי לדון בצעדי המחאה הבאים. בישיבה יידונו, בין השאר, הצעות להשבית את כל מערכות השירותים ביישובים הערביים, כגון חינוך, בריאות ורווחה, ולקיים שביתת שבת מול קריית הממשלה והכנסת בירושלים. מזכ־רות מערכת החינוך במגזר הערבי שביתה אזהרה של יום אחד.

התרעמו על ההצעות לדחיית השביתה

ראשי רשויות מקומיות ערביות שהשתתפו ביום חמישי האחרון בישיבת הנהלה המורחבת של מרכז השלטון המקומי הביעו מורת רוח על עמדתו של יו"ר המרכז, עדי אלדר, שלחץ עליהם לדחות את השביתה ליום חמישי הקרוב ואו להשתתף בשביתה הכללית בה מאיימות כל הרשויות המקומיות בארץ.

כן זעמו על הצעת יו"ר סיעת העבודה במרכז השלטון המקומי, אלי דה קסטרו, לדחות את השביתה עד לאחר הבחירות להסתדרות. "דה קסטרו נהג בישיבה בצורה דיקטטורית. הוא שכח שנבחר לראשות עיריית עכו בקולותיהם של הערבים", הזהירו.

לשאלה, מדוע לא נענו להצעת אלדר לדחות את השביתה ליום חמישי הקרוב או להצטרף לשביתה הכללית בה מאיימות כל הרשויות המקומיות, השיב דובר ועד הרשויות המקומיות הערביות ויו"ר המועצה המקומית של משהד, חוסיין סלימאן, כי "הרשויות המקומיות בעיירות הפיתוח הודיעו כי ישבתו מסוף אם יתברר להן שאין בידן לשלם לעובדיהן את משכורות חודש אפריל; ואילו אצלנו כשליש מהרשויות המקומיות הערביות טרם שילמו לעובדיהן את משכורות חודש פברואר. עובדים שאינם מקבלים שכר אינם עובדים. בנוסף, בסוף השבוע חוגגים המוסלמים את חג הקורבן, וגם עובדי הרשויות זכאים לחוג אותו".

בתגובה לביקורת נגדו אמר אתמול עדי אלדר כי "הרשויות המקומיות הערביות חברות במרכז שלטון מקומי אחד לכל מדינת ישראל, שחייב לפעול כגוף אחד, ולא לפי סוגי הרשויות המרכיבות אותו. כשם שאני מתנגד לשביתה נפרדת של הרשויות הערביות, אני מתנגד גם לשביתה נפרדת של עיירות הפיתוח. "מחר אמורה ועדת המשא ומתן של מרכז השלטון המקומי לקיים שיחות מרתוניות עם שר האוצר, אבר־הם בייגה שוחט, כדי לפתור את בעיית המצוקה הכספית בה שרויות כל הרשויות המקומיות, בלי יוצא מן הכלל. אם לא נגיע להסכם — נשבות כולנו ביום חמישי", אמר.

לדבריו, התנגד להצעתו של שר האוצר להוציא מהמשא ומתן עם מרכז השלטון המקומי את עניין הרשויות המקומיות הערביות בטענה שהוסכם עימן כבר בתחם לפני שנתיים. "אני זה שארגנתי את הפגישה בין שר האוצר לנציגי הרשויות המקומיות הערביות, והם שרוו את הצעתו לקבל סיוע מיידי בגובה של שני חודשי מענק, לתשלום משכורות עובדיהם לפני ערב חג הקורבן", הוסיף אלדר.

עוד אמר, כי לא הציע את דחיית השביתה בגלל הבחירות להסתדרות. לדבריו, היתה זו עמדתם של דה קסטרו, יו"ר סיעת העבודה במרכז השלטון המקומי, ושל דוד עמאר, יו"ר סיעת הליכוד במרכז. אתמול לא ניתן היה להשיג את תגובותיהם של דה קסטרו ושל עמאר.

חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
לעצמאים ובעלי עסקים
המומחים הדו־צדדית הכפולה • התאמות • בנקים • לקוחות/ספקים • מלאי
אלפי משתמשים   קלה ונוחה להפעלה   מאושרת ע"י מס־הכנסה
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקס 03-496119
מערכת מידע קולי 24 שעות 03-6476858
המחיר החל מ־ 350 שקל כולל מע"מ
אוטוסופט
רח' הרוגי מלכות 7 תל־אביב טל' 03-6471486

האוניברסיטה העברית בירושלים
המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש לאונרד דיוויס
מזמין את הציבור להרצאתו של שגריר אוקראינה בישראל
MR. Yuriy Scherbak
בנושא
Ukraine and the problem of Nuclear Disarmament
ביום רביעי, 11 במאי 1994, א' בסיון תשנ"ד, בשעה 15:00
בבית מאיירסדורף, חדר 404, קמפוס הר הצופים
האוניברסיטה העברית בירושלים
ההרצאה בשפה האנגלית
לקבלת פרטים נוספים טל' 820014, 882312

פעם בשבוע הם רואים את "הארץ" דרך הספרים

אם ברצונך להעניק למכריך בחו"ל מתנה עם טעם של "הארץ", רכוש להם מנוי על "מוסף ספרים" של "הארץ".
עכשיו עומד המוסף העשיר והמעניין גם כשבועון בפני עצמו המופץ בחו"ל.
מכריך ימצאו בו מדורי ספרות ילדים, ספרות יפה, ספרות מקצועית וספרים חדשים.
אלו יפתחו בפניהם שער לעולם הספרות העיברי והעולמי. ועל כך הם יודו לך כל שבוע.
מחיר המנוי ל"מוסף ספרים" שבועי של "הארץ" לחו"ל הוא 260 ש"ח לשנה למנויי "הארץ" ו־360 ש"ח למי שאינו מנוי.

תן למכריך בחו"ל מתנה עם טעם של "הארץ" - מנוי על "מוסף ספרים".

הארץ
טל' 03-5121341
פקס 03-5615295

מקהלת זגורסק

יוני עדן קלאסי"ק

אני יושב מוקסם מול שירת המקהלה הזאת
(ד"ר חנוך רון, ידיעות אחרונות)
השירה שלהם מהממת ומרתקת
(אורה בינור, מעריב)

בחסות עיריית תל אביב יפו

ת"א, היכל התרבות היום 8.5 בשעה 20:30
עין השופט, אולם מגידו יום ב' 9.5 בשעה 20:30
חיפה, תיאטרון חיפה יום ג' 10.5 בשעה 20:30
בית גבריאל, אמפי יום ד' 11.5 בשעה 20:30

כרטיסים:
ת"א: הדרן 03-5279797, רוקוקו 03-5223663 השרון 03-5400551/2
אולם אזורי מגידו: 04-891152, 04-892574 ובערב בקופה 04-892052
חיפה: קופת חיפה 04-662244
למנויי תיאטרון חיפה הנחה 35 ש"ח כנגד תלוש מס' 7 בקופת התיאטרון
בית גבריאל: 06-751175
ובערב המופע בקופת האולם

صكرا من الاصل

صكنا من الأهل

מחריפה הלחימה בתימן; כוחות הצפון והדרום מדווחים על השמדת מטרות

צנעא (רויטר). נשיא תימן ורש אתמול את כיבושם המהירה של מגי הדרום, בעוד ששני הצדדים דיווחו על התקפות אוויריות מחודשות ביום הרביעי של מלחמת האזרחים במדינה ענייה זו.

המטה הצבאי הצפוני של הנשיא עלי עבדאללה סאלח טען, כי מטוס דרומי אחד וארבעה טנקים דרומיים הושמדו. כן נאמר, כי טיל סקאד של כוחות הדרום נפגע והושמד בעודו באוויר, אולם לא ניתן היה להשיג אישור לדיווח זה.

תושבים בבירה הדרומית – עדן אמרו, כי שני מטוסי קרב צפוניים הופלו אתמול בשתי תקריות נפרדות. התושבים דיווחו, כי מטרת המטוסים היתה ככל הנראה לפגוע במשכנו של סגן נשיא תימן ומנהיג הדרום, עלי סאלם אל־באייד.

"מדינה אחת – אומה אחת"

הנשיא סאלח קרא למפלגה הסוציאליסטית התימנית של אל־באייד להיכנע מיד כדי "לשמור על מה שנותר מצבאנו". "אנו לא שתי מדינות ושני משטרים, אלא מדינה אחת ואומה אחת", אמר.

פקיד אמריקאי בכיר, שניסה לשווא לתווך בין הצפון לדרום, אמר כי אף אחד מהצדדים שהתאחדו לפני ארבע שנים אינו יכול לנצח במאבק הצבאי. סגן מזכיר המדינה האמריקאי לענייני המזרח התיכון, רוברט פלטרו, אמר לכתבים בעומאן, לאחר שהגיע לשם מתימן, כי נראה שלצפון תימן יש יתרון צבאי, אולם הדרום נחוש ברצונו להמשיך להילחם. הוא אמר, כי יש סכנה ששני הצדדים ינסו להשיג נשק נוסף, דבר שיאפשר לממשלות השכנות בכך לגרום לאי יציבות באזור.

למרות הלחימה, חזרו החיים בצנעא, בה מתגוררים 1.5 מיליון בני אדם, למסלולם, המונים מילאו את הרחובות, בנקים, עסקים, בתי ספר ומסעדות היו פתוחים. סאלח אמר לפרלמנט, כי חלוקת המדינה מחדש לשתי ישויות נפרדות אינה אפשרית.

העם התימני מוכן להקריב קרבנות נוספים עבור האחדות, אמר, והדגיש כי הסכסוך הוא נושא פנימי.

שר החוץ התימני, מוחמד סאלם באסנדווה, מחה אתמול נגד דיון שהתקיים בליגה הערבית על המצב בתימן, וטען שזוהי התערבות בנושא פנימי. ממשלתו של תימן משותקת מאז אוגוסט שעבר בשל סכסוכים פנימיים בין סאלח לבין אל־באייד, שהנהיג את דרום תימן המארקסיסטית לפני המיזוג עם צפון תימן השמרנית. ניסיונות תיווך קודמים על ידי מדינות ערביות לא הצליחו להביא לפיוס בין שני המנהיגים.

פונו מאות אזרחים

דפנה ורדי מוסיפה: ספינת המלחמה הצרפתית "ז'ול ורן" פינתה אתמול 577 אזרחים זרים מתימן, והעבירה אותם לחוף מבטחים בג'יבוטי. ייתכן שהיום הספינה תצא שוב לתימן כדי לפנות עוד זרים המבקשים לעזוב את אזור הקרבות. מעריכים כי בתימן נותרו עוד כ־1,500 אזרחים זרים, ביניהם כ־600 אזרחים אמריקאים. עוד כ־5,000 אנשים מחזיקים באזרחות כפולה, רובם באזרחות תימנית ואמריקאית.

חיל האוויר המלכותי הבריטי עומד במצב הכן כדי לפנות אזרחים בריטים מתימן אשר לא היו בין אלה שפונו על סיפונה של הספינה הצרפתית. בשלב זה, משרד החוץ הבריטי קרא לזרים שעדיין נשארו בתימן שלא לצאת מבתיהם.

יומן

שותפות פאשיסטית

מחר בבוקר אמור סילוויו ברלוסקוני להציג את ממשלתו החדשה בפני נשיא איטליה. לאחר שבועות של מו"מ קשה עשוי ברלוסקוני להגיע להסכם עם בעלי בריתו במחנה הימין על הרכבת ממשלה בה ישתתפו "קדימה איטליה" (תנועתו של ברלוסקוני), הליגה הצפונית של אומברטו בוסי, והברית הלאומית (שמה החדש של המפלגה הניאו־פאשיסטית) של ג'יאנפראנקו פיני.

למרות הניסיונות לזרות חול בעיני הציבור ודעת הקהל הבינלאומית, המציאות היא ברורה: יובל שנים לאחר מיגור הפאשיזם האיטלקי בברבריותו הנאמן של גרמניה הנאצית, נכנסים הפאשיסטים לממשלה ברומא ויקבלו לידיהם ככל הנראה שלושה תיקים.

מנהיגי הימין החדש מכחישים את הקשר למפלגה הפאשיסטית של מוסוליני, אולם ניסיונות הטיוח אינם מועילים: פיני אמר כי אפשר להבין את חוקי הגזע על רקע המציאות ההיסטורית של או וכינה את מוסוליני "המנהיג החשוב ביותר של המאה"; נשיאת בית הנבחרים מהליגה הצפונית, אירנה פיווטי, היללה את מצבן של הנשים בתקופה הפאשיסטית ותקפה את היהודים, ובמפלגת ברלוסקוני רוחשים לעירוך טיהור בקרב צמרת השופטים במדינה.

שותפותיה של איטליה באיחוד האירופי לא הרימו קול זעקה כמתחייב לנוכח התפנית הזוועה לעבר הימין הקיצוני. אך בימים האחרונים, כאשר התברר כי העלייה בכוחם של הפאשיסטים תביאם לממשלה, החלו להישמע החששות הכבדים: כיצד יוכלו הדמוקרטיות האירופיות לשתף פעולה עם ממשלה בה חברים שרים פאשיסטים? האם היה עולה על הדעת שלא להגיב אם למשל המפלגה הרפובליקאית בגרמניה היתה נכנסת לממשלה?

גורמים שונים באירופה טוענים, כי לחץ אירופי חזק יותר היה עשוי למנוע מברלוסקוני להגיע לקואליציה עם הפאשיסטים. גורמים אלה, ובמיוחד מפלגות השמאל ביבשת, סבורים כי עדיין לא מאוחר מדי להבהיר לברלוסקוני את חומרת העניין ולהעמיד אותו על התוצאות שעלולות להיות לברית הפסולה הזו.

ניצן הורוביץ

חדשות חוץ

מפלה קשה למפלגתו של מייג'ור בבחירות המקומיות בבריטניה

הלייבור זכו ב־41% מהקולות; השמרנים והליברל־דמוקרטים ב־28% כ"א

- מאת דפנה ורדי

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מפלגתו של ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, נחלה בסוף השבוע מפלה קשה בבחירות לרשויות המקומיות – מפלה שעוררה גורמים שונים בתוך המפלגה לקרוא להדחתו. המפלגה הליברל־דמוקרטית יצאה המשכרת העיקרית ממפלתה של המפלגה השמרנית, והיא הגבירה את כוחה במערכת השלטון המקומי אף יותר מתחזיותיה האופטימיות ביותר.

לשני שלישים מאזורי בריטניה היתה ביום חמישי הזכות לבחור כ־5,000 נציגים לכ־200 רשויות מקומיות באנגליה, סקוטלנד ווילס. בסיכום כלל ארצי, המפלגה השמרנית בקושי הצליחה להשוות את מעמדה לזה של המפלגה הליברל־דמוקרטית ולהתחלק אתה במקום השני כאשר כל אחת מהן זכתה ב־28% מכלל הקולות בעוד שמפלגת הלייבור, המובסת הגדולה בבחירות, זכתה ב־41% מכלל הקולות. עם זאת, הנהגת הלייבור לא מיהרה לשמוח על התוצאות, שכן במפלגה זו עדיין זוכרים את הסיבוב הקודם בו כוחם עלה באופן מרהיב, דבר שלא עזר להם בבחירות הכלליות שנתיים מאוחר יותר.

הנהגת המפלגה השמרנית טענה שהציבור הצביע בבחירות המקומיות כדי להביע את אי שביעות רצונו מהעלייה במסים. בשורה של ראיונות לאמצעי התקשורת, חזרו שרי המפלגה וטענו שבדרך כלל בתקופה שבין מערכת בחירות כלליות אחת לשנייה, מפלגת השלטון נמצאת בשפל בפופולאריות שלה, ולכן אין להסיק מתוצאות הבחירות האחרונות על מצב המפלגה לקראת הבחירות הכלליות שיתקיימו בעוד יותר משנתיים.

מתנגדיו של מייג'ור במפלגה השמרנית ניצלו את ההזדמנות כדי לתקוף את מנהיגותו, ולקרוא להדחתו. חבר הפרלמנט ג'ון קרלייל, הבהיר שאם לא יהיו אחרים שיתחרו על הנהגת המפלגה הוא מתכוון להציג את מועמדותו בסתיו. אך, מייג'ור השיב בתקיפות שאין לו כל כוונה להתפטר ומי שינסה להדיח אותו ימצא מנהיג המוכן למאבק.

מבחינה מעשית אין להניח שמתנגדיו של מייג'ור יפעלו להדחתו בזמן הקרוב, שכן אפילו הם מעריכים שהוא יהיה זה שיספוג את התבוסה הבאה הצפויה למפלגה בבחירות לפרלמנט האירופי ביוני.

מנהיג הלייבור, ג'ון סמית, אמר בתגובה לתוצאות הבחירות כי אם המפלגה השמרנית תחליף את מנהיגה הוא ידרוש לקיים בחירות כלליות. מבחינה חוקית אין כל בסיס לדרישתו, שכן לפי החוק הבריטי מפלגת השלטון יכולה להחליט על החלפת הנהגתה ואינה חייבת לקיים בחירות חדשות.

המפלגה הלאומית הבריטית קראה אתמול לבדיקה חוזרת של תוצאות הבחירות באזור מזרח לונדון, לאחר שאיבדה את נציגה היחיד במועצה מקומית כלשהי למרות שמספר תומכיה עלה ב־60%.

תמונת "הצעקה" של מונק נמצאה באוסלו

אוסלו (א"פי). התמונה המפורסמת ביותר של נורווגיה, "הצעקה" של אדוארד מונק, נמצאה אתמול, כמעט ארבעה חודשים לאחר שנגנבה ממוזיאון באוסלו. משטרת נורווגיה הודיעה, כי התמונה לא ניזוקה.

התמונה, משנת 1893, נגנבה מהגלריה הלאומית לאמנות ב־12 בפברואר – יום פתיחת אולימפיאדת החורף בלילהאמר. התמונה נמצאה בבית מלון באוסלו, והמשטרה עצרה שלושה אנשים החשודים בגניבה. במשך עשרת הימים האחרונים מצאה המשטרה ארבע חתיכות של מסגרת התמונה בבידראל, פרבר צפוני של אוסלו. לאחר מציאת חלקי המסגרת אמרו עובדי המוזיאון לכתבים, כי הם חוששים לגורל התמונה העדינה.

הממשלה והמוזיאון סירבו להיענות לתביעת כופר בשווי של 8 מיליון קרונות (מיליון דולר) שהתקבלה בפברואר, משום שלא הוצגו ראיות לכך שדורשי הכופר אכן מחזיקים בתמונה. במהלך הפריצה נעזרו שני הגנבים בסולם כדי להגיע לחלון המוזיאון, שברו אותו ונכנסו פנימה. הפריצה כולה ארכה 50 שניות בלבד וצולמה ע"י מצלמת וידאו במעגל סגור של המוזיאון.

(ראו כתבה על המאמצים לאיתור התמונה בעמוד 3ב)

לאחר שהכחיש את מעורבות יפאן בטבח נאנקינג

שר המשפטים היפאני, שיגטו נאגאנו, התפטר מתפקידו

טוקיו (רויטר). שר המשפטים של יפאן, שיגטו נאגאנו, התפטר אתמול מתפקידו לאחר שניסיונותיו לטייח את תוקפנותה הצבאית של יפאן בתקופת מלחמת העולם השנייה עוררו סערה דיפלומטית באסיה.

זמן קצר לאחר חזרתו של ראש ממשלת יפאן, טסוטומו האטה, מביקור באיטליה, צרפת, גרמניה ובלגיה, נפגש עמו נאגאנו והודיע לו על רצונו להתפטר. במסיבת עיתונאים, שנערכה לאחר פגישתו הקצרה עם ראש הממשלה, התנצל נאגאנו, קצין צבא בכיר לשעבר בן 71, על הערותיו השנויות במחלוקת, והביע צער על כך שגרם למחלוקת, הן מעבר לים והן בתוך יפאן. "יותר מכול אני מצטער על כך שפגעתי והכעסתי את תושבי המדינות השכנות", אמר.

סוכנות הידיעות קיודו ורשת הטלוויזיה הציבורית NHK דיווחו, כי האטה החליט למנות את היוזשי באקאי מהמפלגה הסוציאל־דמוקרטית כמחליפו של נאגאנו בתפקיד שר המשפטים. המינוי הרשמי צפוי היום.

נאגאנו עורר זעם רב במדינותיה השכנות של יפאן, כאשר הכחיש כי יפאן נהגה בתוקפנות באסיה בשנות ה־30' וה־40' וכי היא טבחה בעשרות אלפי אזרחים סינים בנאנג'ינג. לאחר שצבא יפאן כבש את נאנג'ינג (שכונתה אז נאנקינג) ב־13 בדצמבר 1937, הרגו חיילים יפאנים יותר מ־155 אלף אזרחים סינים בעיר.

הערותיו של נאגאנו נמסרו במסגרת ראיון, שהודפס ביומון "מאיניצ'י שימבון" ביום רביעי שעבר. בעקבות הסערה הציבורית שהתעוררה חזר בו נאגאנו משלוש מהערותיו, אולם לאחר שצעד זה לא הביא לשיכוך הסערה, החליט נאגאנו להגיש את התפטרותו.

יערער את מעמדו של האטה

הלחץ הכבד שהופעל על נאגאנו להתפטר בא לא רק משורות האופוזיציה, אלא גם מצד חברי הקואליציה. פרשנים מעריכים, כי מעמדו המעורער של האטה כראש ממשלת מיעוט צפוי להיחלש עוד יותר בעקבות פרשה זו. הפרשה עשויה לגרום לעיכוב נוסף בטיפול בנושאים פרלמנטריים, כולל דיונים על אישור תקציב לשנת הכספים 1994–1995, שהחלה ב־1 באפריל ללא תקציב.

הממשלה ברואנדה מגייסת ומחמשת אלפי אזרחים למלחמה בכוחות המורדים

קיגאלי, רואנדה (א"פי). אש מרגמות נורתה אתמול על קיגאלי, בירת רואנדה, בשעה שכוחות הממשלה בעיר עסקו בגיוס אלפי אזרחים למלחמה נגד כוחות המורדים.

כוחות הממשלה בקיגאלי מגייסים לגיים, לאמן ולחמש כ־50 אלף אזרחים מתנדבים, אמר מקור של האו"ם. המקור אמר, כי מאמצי הגיוס החלו לפני כשבוע.

המורדים הצליחו להתקדם בתוך קיגאלי, ותקפו אתמול מעוז צבאי ליד שדה התעופה, מסר פקיד או"ם בקיגאלי. כמו כן דווח על התקפות של כוחות המורדים על כוחות הממשלה ליד רוהנג'רי, בצפון מערב רואנדה.

מנהיג המורדים, מייג'ור ג'נראל פול קגאמה, הכחיש דיווח, כי המורדים חתמו על הפסקת אש שאמורה להיכנס לתוקפה היום בערב.

האו"ם מנסה להשיג הפסקת אש, כדי לאפשר הבאת סיוע לעשרות אלפי פליטים רעבים, אמר דובר האו"ם ברואנדה, עבדול קביה. כמה הפסקות אש קודמות הופרו.

מנהיג המורדים קגאמה האשים את רמטכ"ל צבא רואנדה, מייג'ור ג'נראל אוגוסטין ביזימונגו, באיום על חייהם של אזרחים המצויים תחת הגנת האו"ם בקיגאלי, אם המורדים לא יפסיקו את מתקפתם. "אם נמשיך להתקדם, הוא מתכוון לוודא את הריגתם של הפליטים", אמר קגאמה לכתבים.

קביה אמר, כי קצין צבא בדרגה נמוכה איים להפגיז את מלון "מילס קולינס", בו מתגוררים כ־300 פליטים, אם התקדמות המורדים לא תיעצר. ואולם הוא הוסיף, כי רמטכ"ל צבא רואנדה אמר למפקד כוחות האו"ם במדינה, כי לקצין לא היתה סמכות להשמיע איום זה, וכי הוא ייננף על כך.

ביזימונגה הכחיש שלשום את טענות המורדים, כי הצבא שולט על כמחצית המדינה, וטען כי חיילים אוגנדים מסייעים למורדים ומאשימים את התותחים המפגיזים את קיגאלי. כמו כן הוא האשים את המורדים בטבח של בני שבט הוטו.

פקידי או"ם דיווחו כי אין להם כל אישור לידיעות על מעשי הטבח הללו, ועל לחימה של שכירי חרב אוגנדים לצד המורדים.

קגאמה אמר כי המורדים לא יסכימו לקבל כוח שמירת שלום בינלאומי עד שיכבשו את עיר הבירה ואזורים אחרים שבשליטת הממשלה. "האם מצפים שנשב עם אותם אנשים, פושעים, שאחראים לכל מעשי ההרג?", שאל קגאמה. "השמדת העם הסתיימה. האנשים כבר נהרגו. אם תשלחו עתה כוחות זרים זה יעזור רק לפושעים. זה כבר לא יועיל להפים מפשע", הוסיף.

משבר באיטליה: המועמד של ברלוסקוני לקבלת תיק הפנים מסרב להשתתף בממשלה

מאת חולדה ליברנומה

רומא (מיוחד ל"הארץ"). אתמול בבוקר הודיעו כל אמצעי התקשורת על כוונתו של רה"מ המיועד סילוויו ברלוסקוני להציג מחר בבוקר בפני נשיא המדינה, אוסקאר לואיג'י סקאלפארו, את רשימת שרי ממשלתו לאישור רשמי של הנשיא. תוכנן להציג את הממשלה להצבעת אמון בסנאט ביום חמישי הבא ורק בשבוע שלאחר מכן לקבל את אישור בית הנבחרים, שם יש לחזית הימין רוב מוחלט.

בעקבות המשבר במשא ומתן בין מפלגת "קדימה איטליה" בראשות ברלוסקוני והליגה הצפונית סביב תיק הפנים התקיימו מאז יום רביעי שעבר פגישות שנמשכו עד מאוחר בלילה בין יום שישי לשבת. הליגה נסוגה מדרישתה לקבל את תיק הפנים שעד אז היה המכשול העיקרי לכינונה של הממשלה.

ברלוסקוני עצמו תכנן להציע את משרד הפנים לאנטוניו די פייטרו, השופט שניהל בחקירות השחיתויות במפלגות, אולם אתמול בערב הודיע די פייטרו על סירובו להשתתף בממשלה. בעקבות ההודעה אמר ברלוסקוני שספק אם יצליח לעמוד בלוח הזמנים ולהגיע לארמון הנשיאות עם רשימת שריו כבר מחר.

בקצרה

● קינשאסה. שר החוץ של זאיר, מפינגה קאסנדה ושליחו המיוחד בזאיר של נשיא תוניסיה, זיין אל־עבדין בן עלי, נהרגו אתמול לפנות בוקר כתאונת מטוס בקרבת קינשאסה. המטוס שב מהעיר גבאדוליטה, בצפון המדינה, שם נפגש שליחו המיוחד של הנשיא בן־עלי עם נשיא זאיר, מובוטו ססה סקו. מלבד שני האישים, ססו במטוס הדו־מנועי מדגם "ביצ'קראפט" בכירים נוספים, שטרם ידוע מה עלה בגורלם. (ע"צ)

● ניו־יורק. מועצת הביטחון של האו"ם החליטה להטיל חרם סחר על האיטי, בניסיון לסלק את מנהיגי הצבא, הגנראלים, ראול סדראס ומישל פרנסואה, שהדיחו מתפקידו את הנשיא הנבחר, ז'אן ברטראן אריסטיד. המועצה הסכימה פה אחד להטיל חרם סחר מלא על האיטי, למעט אספקת מזון ותרופות. לפי החלטת המועצה מיום שישי, ייכנס חרם הסחר לתוקפו בתוך 15 יום – בלילה שבין ה־21–22 במאי. (רויטר)

● לאס וגאס. ג'ון ויין בוביט, האמריקאי בן ה־26 שאשתו כרתה את איבר מינו בשנה שעברה, נעצר שלשום בחשד, כי היכה את ארוסתו, חשפנית לשעבר. בוביט היה שיכור כאשר נעצר שלשום לפנות בוקר בחשד תקיפה ואלימות בתוך המשפחה, לאחר שכריסטינה אליוט הזעיקה את המשטרה וטענה, כי בוביט תקף אותה. אשתו לשעבר של בוביט, לורנה, טענה, כי התעללותו המתמשכת בה היא שגרמה לה לכרות את איבר מינו. חבר המושבעים קיבל את טענתה והיא זוכתה.

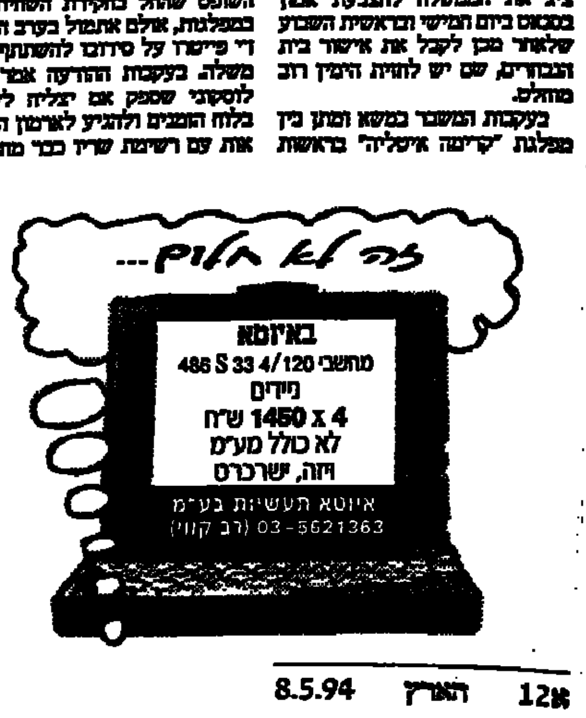

אין חדש בקרנות הנאמנות: קרנות אילנות דיסקונט במקומות הראשונים

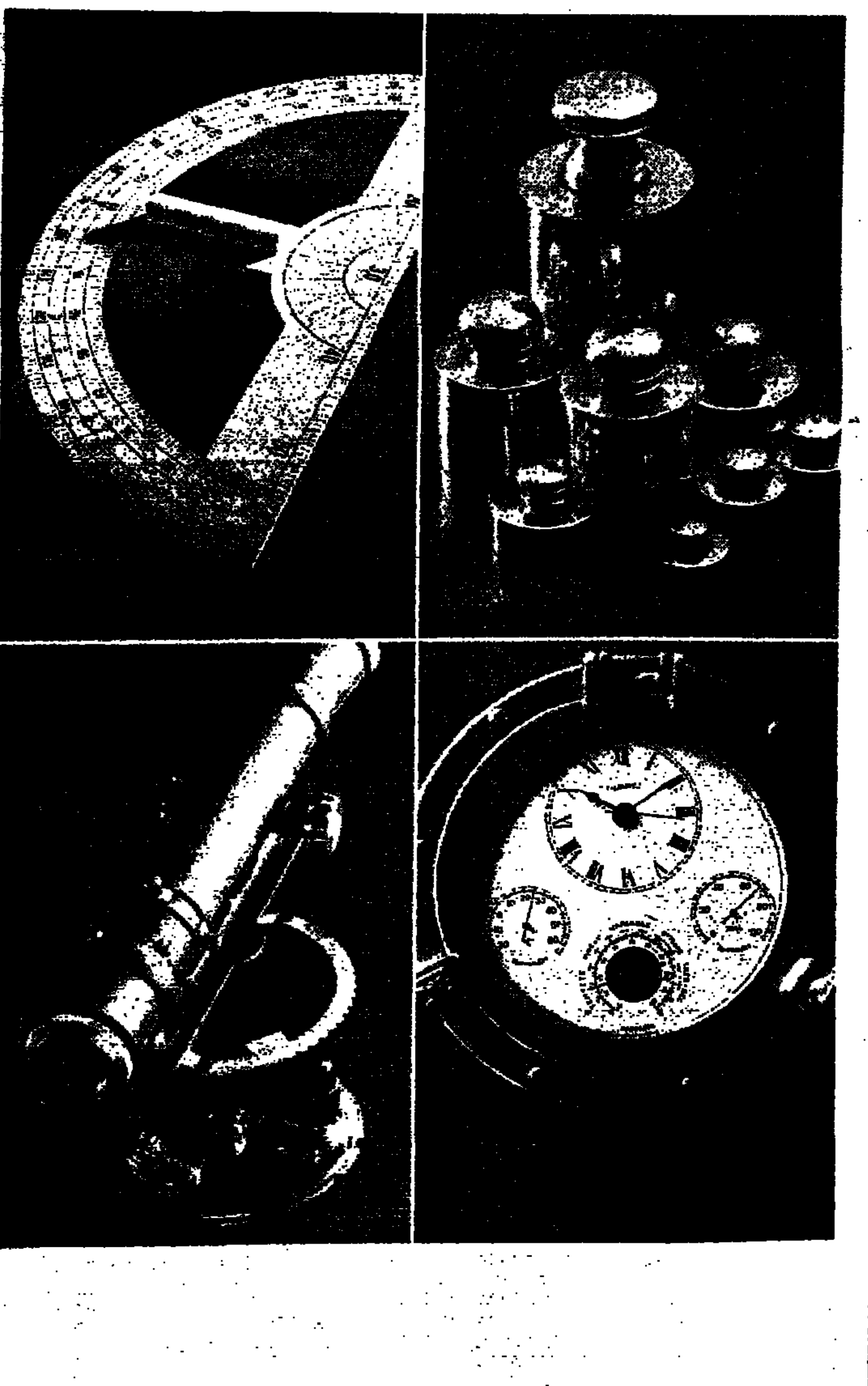

קרנות הנאמנות תאנה, שחר, רימון ודובדבן מובילות בתחומן בחודש אפריל ומתחילת שנת 93 עד סוף אפריל 94.

שם קרן	מיקום 4/94	תשואה 4/94 (%)	מיקום מתחילת 93	תשואה מתחילת 93' (%)
תאנה (מעורבת)	1	5.98	1	24.64
שחר (אג"ח קצרות טווח)	1	2.16	1	13.48
רימון (שיקלית)	1	0.82	2	14.19
דובדבן (מניות משתנים)	2	5.79	1	19.03

מבצע מיוחד!
דובדבן, שחר ותאנה
במחיר יסודי+ 0.25% בלבד
מה־8.5.94 עד 31.5.94

התוצאות מדברות לאילנות

אילנות דיסקונט קרנות נאמנות

הארץ
כלכלה
יום ראשון 8.5.94
העורך נחמיה שטרסלר

משה אביב יבנה 2,300 דירות ברחובות בהיקף של 300 מ' ד'

מאת זיו מאור

הקבלן משה אביב עומד לחתום על חוזה לרכישת 430 דונם ברחובות. 75% מהקרקע שייכים לאבי קרן ויתר השטח שייך למשפחות לוי וגרוס. הקרקע מיועדת לבניית 2,150 דירות, מתוכן 200 דירות צמודות קרקע. בנוסף ייבנו במקום 150 דירות לדיור מוגן. היקף המכירות הצפוי הוא כ-300 מיליון דולר.

תוכנית בניין עיר לאתר כבר אושרה סופית, על פי תוכנית של האדריכל אורי פוגל. באתר ניתן לבנות גם מרכז מסחרי בשטח 9,000 מ"ר. אביב יחתום כנראה על עסקת קומבינציה של 31%. כלומר בעלי הקרקע יקבלו כ-713 דירות ועוד 2,800 מ"ר מסחרי. מגרש זה הוא חלק מ-1,700 דונם שהופשרו לבנייה מאז 1991 בוועדה לבנייה למגורים (ול"ל).

נציג של בעלי הקרקע הדגיש כי העסקה לא נחתמה עדיין, ומתנהל משא ומתן עם גורמים אחרים, באמצעות עו"ד שרגא בירן.

אביב הוא אחד הקבלנים הפרטיים הגדולים שעדיין לא הנפיקו את חברת הבנייה שבבעלותם בבורסה. עם זאת, הוא רכש בראשית השנה את השליטה בחברה הבורסאית "אוסיף", המחזיקה ב-50% ממגרש בגבעת עמל ב' בתל אביב, בשותפות עם אלרוב. באתר ניתן לבנות 350 דירות, סמוך לשכונת בבלי. כמו כן בבעלותו 50% ממגרש עליו נמצא שלד בית ידלין ברמת אביב ג'.

אביב בנה את מגדל היהלום, אחד ממגדלי המשרדים הגדולים בארץ, אשר שווי השטחים הבנויים בו מוערך ב-90 מיליון דולר. בפרויקט שותפות קופת הגמל של בנק דיסקונט וחברת טהר.

בימים אלו משלים הקבלן את בניית שלושת "מגדלי אביב", בדרך פתח תקווה בתל אביב, מול התחנה המרכזית הישנה. זהו פרויקט המשרדים הגדול ביותר שנבנה בשנתיים האחרונות באזור זה.

אביב בונה עוד 160 דירות בפרויקט "סי אנד סאן" סמוך לאזורי חן בתל אביב, בהיקף מכירות המוערך ב-120 מיליון דולר. כמו כן הוא בונה בהרצליה הצעירה 88 קוטג'ים, בהיקף מכירות של 25 מיליון דולר.

יומן

"חולי נפש והולירות אחרות"

בדו"ח השנתי האחרון (מאפריל 93') חוזרת מבקרת המדינה אל ממצא שנכלל בדו"ח מ-90' בדבר הפסד שנגרם לשבע קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, כתוצאה מהשקעת מאות מיליוני לירות ושקלים ישנים באג"ח בלתי צמודות של קרן ההשקעות של חברת העובדים בשנים 1970–1983, עסקה שבוצעה תוך ניגוד אינטרסים משווע. היתה זו השקעה, שלפי מבחן כלכלי ראויה לאחת משתי ההגדרות: מטומטמת או מושחתת. נראה שההגדרה השנייה נכונה, שכן יש להניח, שאף אחד ממעסקי ההסתדרות שהחליטו על עסקה זו לא היה משקיע את כספו הפרטי בהשקעה כזאת, מכל מקום לא בשנים שבהן האינפלציה הסתכמה בעשרות ואחר כך במאות אחוזים בשנה.

האג"ח נפרע בפברואר 89' בערכן הנקוב בסך 18 אלף שקלים חדשים. לפי חישובי משרד מבקר המדינה הסתכם ההפסד בעסקה זו במחירי נובמבר 92' ב-297 מיליון שקל (במחירי מאי 94' מדובר בסכום המתקרב ל-350 מיליון שקל). משרד מבקר המדינה המליץ לאוצר לעמוד על כך שהקרנות ידרשו ויקבלו מחברת העובדים פיצוי הולם על ההפסד.

על הדאגה העמוקה של הממסד ההסתדרותי לגמלאים בהווה ובעתיד – נושא העומד בימי בחירות אלה על הפרק – אפשר ללמוד מתשובתו של יו"ר האגף לביטחון סוציאלי של ההסתדרות. הוא לא מצא הצדקה לדרישה לפצות את קרנות הפנסיה על ההפסד. משרד מבקר המדינה שלל תשובה זו, ומשרד האוצר הודיע לביקורת בסוף 92', כי ישקול פעם נוספת אם אפשר לעשות משהו בנדון, ואם כן, מה.

באחרונה פורסם שמשרד האוצר אכן חזר לעניין – אולי נוכח דו"ח מבקר המדינה החדש העומד להתפרסם – ותבע מההסתדרות לפצות את קרנות הפנסיה. עוד פורסם, שהוקמה ועדה משפטית משותפת להסתדרות ולאוצר כדי לבחון את הדרכים לפיצוי הקרנות. ואולם ידיעה זו נסתרת בידיעה אחרת שפורסמה בשבוע שעבר בעיתון "גלובס", לפיה אמר מנכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, לכתב העיתון בעניין זה דברים בוטים הראויים לציטוט (וצוטטו ביום רביעי שעבר גם בקול ישראל):

"אפילו שחס לא יודע מהדרישה הזאת. מי שמדברים על כך הם פקידונים חולי נפש והולירות, האני כלל לא מתייחס אליהם".

כל אדם מתבטא בהתאם לעולמו הפנימי, שאצל הברפלד עוצב כנראה לא רק בהשפעת האווירה בחדרי המו"מ של האיגוד המקצועי, אלא גם בהשפעת ההווי בחדרי ההלבשה במגרשי הכדורגל. מנכ"ל האוצר כבר הגיב על הדברים כראוי, ואין מקום להוסיף דבר פרט לכך, שכל ההסתדרות מקבלת מנכ"ל בבמה הראויה לה.

בלי קשר לגידופי המנכ"ל יש לעמוד על כך, שההסתדרות תפצה את קרנות הפנסיה ללא דיחוי בסכום של 350 מיליון שקל על הנזק שנגרם להן; וכדי לתת תוקף לדרישה, ראוי שיקומו חברי ההסתדרות שאכפת להם, ויגישו תביעת נזיקין נגד ההסתדרות בגין הפגיעה בחיסכון שלהם לעת זקנה.

אברהם טל

חברת הייעוץ שלדון ממליצה להפוך את תדיראן לחברת אחזקות

מאת אבי שוברט

דירקטוריון והנהלת תדיראן פועלים לבצע שינוי מבני בחברה עקב הירידה הצפויה ברווחיותה. ההחלטה על כך התקבלה בדיונים שהתקיימו בשבועות האחרונים, בהשתתפות חברי דירקטוריון החברה ומנהלים בכירים בה, בהם מנכ"ל תדיראן, גורי מלצר, ויו"ר הדירקטוריון, בני גאון.

הנהלת כור הטיחה ביקורת בהנהלת תדיראן על כך שלא ביצעה את הצעדים הדרושים להתאמת מבנה החברה לשינויים הצפויים. בין השאר נטען, כי על תדיראן היה לנהוג ברוחה לשלדר, ולפעול להקטנת תלותה בבזק, שהיתה המקור העיקרי להכנסות שתי החברות. בתדיראן ובכור מעריכים, כי המחלוקת עם בזק פגעה ברווחיות תדיראן. המחלוקת הביאה להורדת מחירי המערכות שמספקות טלדר ותדיראן לבזק ב-20%.

גורמים בהנהלת תדיראן מעריכים, כי הורדת המחירים שנכפתה על ידי בזק תלחץ על ספקי חומרי הגלם לתדיראן להוזיל מחירים. ואולם לדבריהם, על תדיראן לבצע במקביל שורה של צעדי התייעלות.

בתחילה התגלעו חילוקי דעות בין גאון ומלצר על אופן ביצוע השינויים. תדיראן הזמינה חוות דעת של חברת הייעוץ שלדון, שבחנה את מצב החברה, ובין השאר המליצה על הפיכתה לחברת אחזקות. ההמלצות כוללות ניתוק בין קבוצות תדיראן הנפעות מבזק, כדי לגייס את ההון הנדרש לפיתוח תחומי פעילות נוספים. ההמלצות נתקלו בתחילה בהתנגדות מצד מנהלי תדיראן, ולאחר דיונים ארוכים הוחלט לבחון אותן.

הנהלת תדיראן הקימה צוותים השוקדים עתה על גיבוש תוכנית פרטנית לביצוע השינויים בקבוצות החברה. היוזמה קיבלה את ברכת הדירקטוריון, שהתכנס ביום ה' שעבר. מהישיבה נעדרו חלק מחברי הדירקטוריון ששהו בחו"ל, ונושא השינויים יועלה שוב בישיבה הקרובה שבה ישתתפו כל החברים.

העובדים הסוציאליים הפגינו מול בית רה"מ; רבין הבטיח להתערב

גרניט: השביתה פראית; הם דורשים הכפלת שכרם

מאת חיים ביאור

מאות עובדים סוציאליים הפגינו אתמול ליד ביתו של רה"מ, יצחק רבין, במחאה על המשבר במו"מ על הסכם השכר החדש. רבין יצא אל המפגינים, ואמר להם כי השביתה אינה חוקית. מזכיר איגוד העובדים הסוציאליים, אלי בן גרא, השיב שהשביתה חוקית, ולראיה ציין, כי בית הדין הארצי לעבודה דחה את העתירה לצוות על הפסקת השביתה.

רבין הבטיח כי יתערב כבר השבוע במשבר, במטרה למצוא פתרון.

בסוף השבוע התקיימו מגעים בלתי רשמיים להפסקת השביתה. הדיון נקלע למבוי סתום, לאחר שסגן הממונה על השכר באוצר, יובל רכלבסקי, דחה את הדרישה לתוספת שכר של יותר מ-19.2%.

בן גרא האשים את הממונה על השכר באוצר, שלום גרניט, בהתנכלות מכוונת לעובדים הסוציאליים, מתוך נקמנות אישית, על רקע השביתה שקיימו במאי 93'.

גרניט אמר שהאיגוד העלה "דרישה בלתי מציאותית" להכפלת שכר, וציין ששביתת העובדים הסוציאליים היא פראית, מאחר שפרצה יום אחד לפני שעמד להתקיים מו"מ רשמי על הצטרפותם להסכם השכר בשירות הציבורי.

"אנו מציעים להם מה שקיבלו המהנדסים ופקידי הרשויות המקומיות. אין כאן שום נקמנות", אמר גרניט.

רייכמן וסורוס מפרקים את שותפות הנדל"ן

מאת חיים הנדוורקר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ") התקשרות הנדל"ן בין איש העסקים ג'ורג' סורוס לבין פול רייכמן באה לקיצה, כך נודע ל"הארץ". סורוס ורייכמן מתכוונים בימים אלה זמן מה הדיבורים, אלה הובילו לפירוק החברה המשותפת שהוקמה בפברואר 93', בשם רייכמן אינטרנשיונל.

ההודעה הרשמית על הפירוד טרם נמסרה אולם בפועל אין רייכמן מופיע עוד במשרדי החברה הקרויה על שמו במנהטן. יתר על כן, אנשיו של רייכמן בחברה המשותפת מסולקים ואת מקומם תופסים אנשי סורוס.

גורמים המכירים את השניים אמרו ל"הארץ" כי גם לסורוס וגם לרייכמן יש אגו מאוד מפותח והרגלו הוביל להתנגשות בלתי נמנעת ולפרידה. כעת עוסקים נציגים משפטיים של השניים בפירוד התבילה באופן רשמי והגם שבפועל היא כבר התרחשה.

בתחילת פברואר 93' הופתע עולם העסקים מהקמת חברת נדל"ן משותפת לסורוס ולרייכמן, בעליה של חברת הנדל"ן הגדולה אולימפיה אנד יורק שחלקה הקנדי נקלע לפשיטת רגל וחלקה האמריקאי מסובך בחוב של 5 מיליארד דולר.

עם יצירת השותפות בין השניים אמר סורוס כי יש לו אמון ברייכמן וכי הוא משוכנע כי הפיק הלקחים מכישלונות אולימפיה אנד יורק.

נושי אולימפיה אנד יורק רגזו על השותפות בין סורוס לרייכמן לאחר שהתברר כי רייכמן השקיע בה 150 מיליון דולר. הם טענו כי לא ייתכן שרייכמן ישקיע כספי בשותפות בעוד הם נאבקים לקבל את כספם.

עתה טוענים מקורבי סורוס כי ההתקשרות עם רייכמן הקשתה על ביצוע העסקות בכלל ההתנבכותה.

מבזק

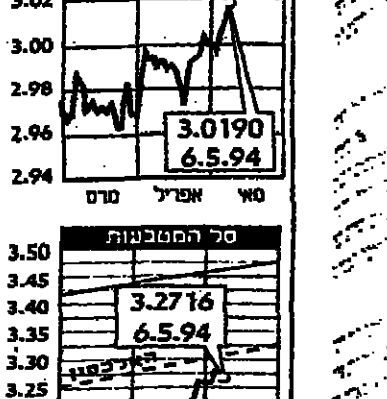

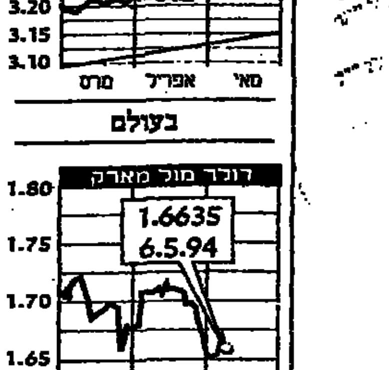

בעולם

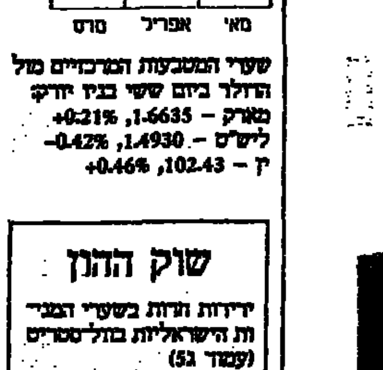

שערי המטבעות המרכזיים מול הדולר ביום שישי בניו יורק:
מארק – 1.6635, +0.21%
לי"ש – 1.4930, −0.42%
ין – 102.43, +0.46%

שוק ההון

ירידות ועליות בשערי המניות הישראליות בוול סטריט

(עמוד ג5)

כלל ומגדל הגישו הצעה חדשה לביטוח סיעודי לחברי הסתדרות

מאת רונית מורגנשטרן

למרות שההסתדרות חתמה ביום ה' הסכם עם חברות הביטוח הפניקס, הראל המשמר והקלה, על ביטוח סיעודי לחברי ההסתדרות, הגישו ביום ו' חברות כלל ומגדל הצעה חדשה ליו"ר האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, שלום תבשש, הוולה מהצעה שהתקבלה יום קודם לכן. לפני כשבועיים, הבריז תבשש על כלל ומגדל כחברות שזכו בביטוח זה, אך בלחץ חברות אחרות, פתחה ההסתדרות את הדלת בפני הצעות נוספות, ושתי החברות, מצאו עצמן מחוץ להסכם.

לטענת כלל ומגדל, על פי תעריפי ההצעה שהגישו, החיסכון בפרמיה לשנה למבוטחים הוא בין 20 ל-25 מיליון שקל.

לטענת מגדל וכלל, ביום ו' האחרון, הן העבירו הצעה מתוקנת לידי תבשש, תוך הדגשה כי זו אינה ההצעה האחרונה שלהן, וכי הן מצפות לתשובת מבטחי המשנה לגבי הורדה נוספת של התעריפים. אך למרות זאת החליטה ההסתדרות לחתום על הסכם עם חברות אחרות.

לדעת גורמים בהסתדרות, לא מן הנמנע, שבסופו של דבר יצורפו כלל ומגדל להסדר, מחשש שהן יפנו לערכאות.

תיכון: להשוות שכר הבנקאים לשכר בחברת החשמל וכי"ל

מאת מרית גילת

יו"ר ועדת ביקורת המדינה, ח"כ דן תיכון (ליכוד), יזום דיון בוועדה על שכר הבכירים בבנקים. לדבריו, יש לסווג את הבנקים באופן ששכר הבכירים יהיה צמוד לשכר ראשי חברות ממשלתיות בדירוג 10, כמו חברת החשמל וכימיקלים לישראל.

תיכון הזכיר, כי לפני כחמש שנים הגיעו העלאות השכר בבנקים לרמה חריגה. המפקח על הבנקים הורה להוריד חלק מהכספים ולצמצם את ההטבות. "לא יעלה על הדעת שהם יעלו את השכר לרמות המקובלות בסקטור הפרטי. זה עלול לגרור את השכר מעלה בכל החברות הממשלתיות", אמר.

הרבה כסף הולך לתקשורת. חלק יכול ללכת אליך.

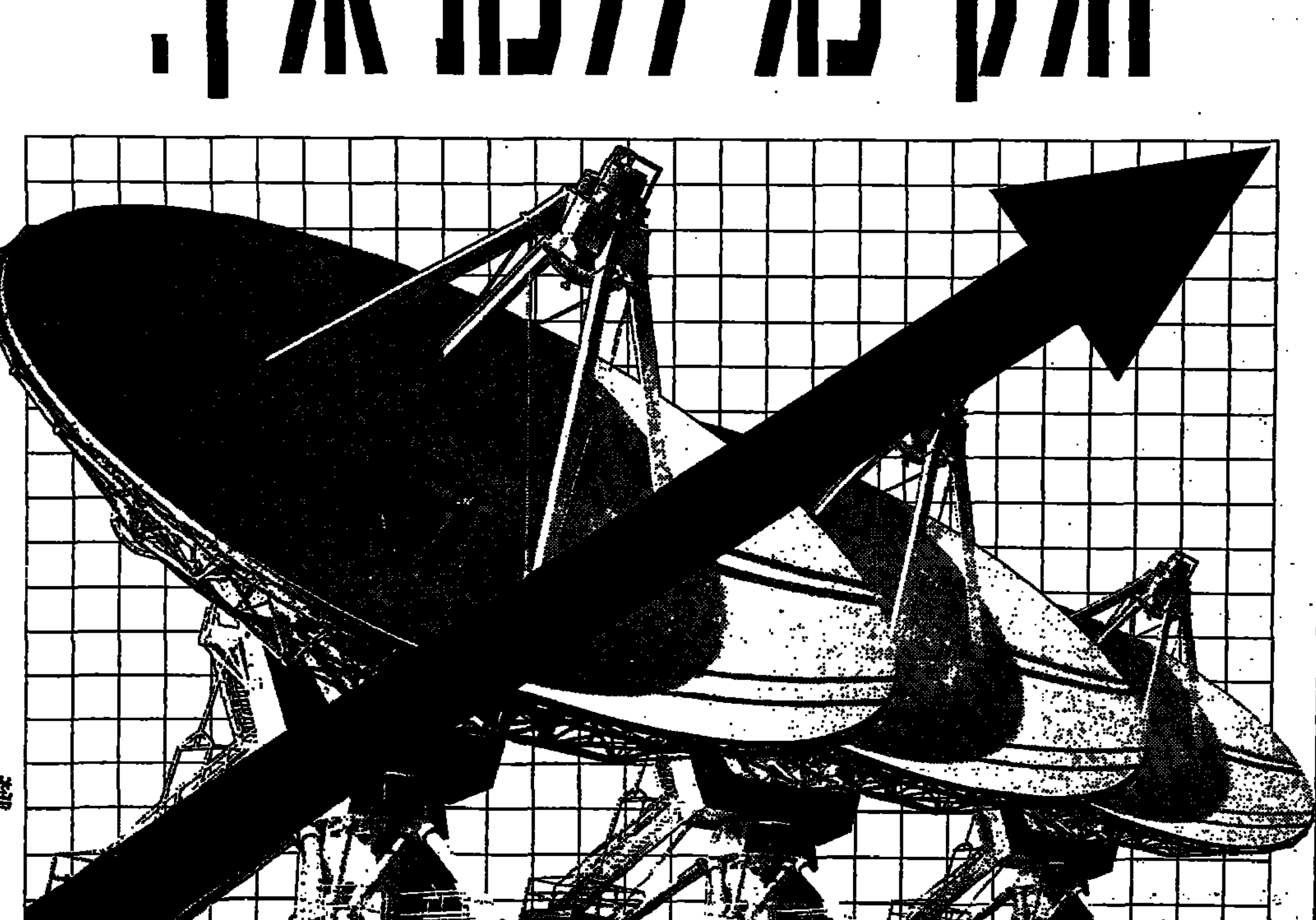

חסכון כח תקשורת

חסכון צמוד דולר לשנתיים המשלב רווח בטוח עם אפשרות להרוויח בגדול מזינוק ענף התקשורת העולמי - בלי סיכונים.

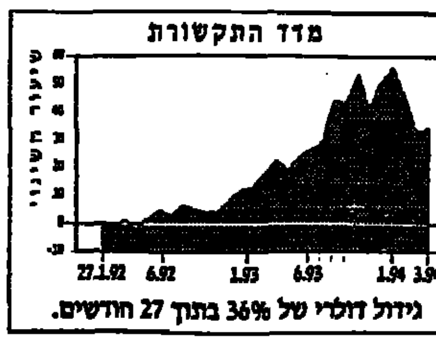

גידול דולרי של 36% בתוך 27 חודשים.

התכנית מבטיחה הצמדה מלאה לדולר בתוספת מענק של 2% בתום התקופה. בנוסף - 50% מהקרן צמודים למדד 23 חברות תקשורת גדולות הנסחרות בבורסה בארה"ב. במידה ומדד זה יעלה - אתה מרוויח. במידה והמדד ירד - אתה לא מפסיד.

פרטים בכל סניפי בנק לאומי.
הבנק רשאי לשנות או להפסיק התכנית בכל עת.

לאומי רוצה אותך יותר מכל בנק אחר בנק לאומי

צווארון לבן / צבי הראל

בנק בלי תום לב

אברהם צרפתי זוכה מתביעה ב-3.5 מ' ש' שהגיש נגדו הבנק הבינ"ל, לאחר שצירף אותו כערב לחובות חברה שלא היה קשור אליה

צרפתי. בעיה בעיניים

באוגוסט 1988 היה איש העסקים דוד צרפתי מרגוש השבתון על להזהרון בלתי שגרתי. ורדה קורן, מנהלת סניף בנימין של הבנק הבינלאומי ברחובות, שטחה בפניו את צרותיה. באותו נבה גם איש העסקים אריה טנגבאום. באותה פגישה משולשת היה ניכר שקורן נסערת מאוד. הסיבה לכך היתה אשראים במיליוני שקלים, ללא ביטחונות מתאימים, שהעניקה לחברת היצוא קרקע אל בע"מ, שבשליטתו הבלעדית של טנגבאום. קורן, עם דמעות בעיניה, אמרה לטנגבאום: "אני מסתבכת בגללך. נתתי לך כסף ללא ביטחונות וערבויות, והבנק יזרוק אותי בגללך".

לצרפתי (45) לא היה כל קשר עם חברת קרקע אל. עם זאת, הוא פתח חשבון בנק משותף עם טנגבאום בקשר להקמת עסק בתחום הנדל"ן. חודשים אחדים אחרי הפגישה הנ"ל, נדהם צרפתי לגלות כי הבנק הבינלאומי הגיש נגדו תביעה כספית לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. המדובר בתביעה בסך 3.5 מיליון שקל, בערכים של היום. הבנק טען, כי צרפתי הוא אחד הערבים, ללא הגבלת סכום, לכל חובות החברה.

התביעה שהוגשה נגד צרפתי לא עלתה לו רק בעוגמת נפש אלא גם הגבילה את חופש הפעולה העסקי שלו. כאשר ביקש לעזוב את הארץ, לרגל עסקיו בחו"ל, התנגד לכך הבנק ובית המשפט נעתר לבקשה. הבנק טען, בין היתר, כי יציאתו של צרפתי עלולה לסכל את ביצוע פסק הדין אם הבנק אכן יזכה במשפט.

תביעת הבנק נגד צרפתי הוגשה בסדר דין מקוצר; בית המשפט נעתר לבקשתו של צרפתי ואיפשר לו להגיש כתב הגנה.

לפני כשבוע דחה שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב מנחם אילן את תביעת הבנק נגד צרפתי. חשיבותו של פסק הדין היא בכך שהוא מדגיש את חובת הבנק ועובדיו ליידע את הערב על מה הוא חותם בדיוק. השופט מותח ביקורת על מנהלת סניף הבנק, אולם דומה כי המנהלת ראויה לביקורת חריפה יותר לאור הקביעות העובדתיות של השופט עצמו בפסק הדין.

פרקליטו של צרפתי, עו"ד צבי שהרי, טען כמה טענות: ראשית, צרפתי מטיל ספק אם החתימה על מסמך שכותרתו "ערבות מתחדשת ללא הגבלה בסכום" היא חתימתו. אם יתברר שזו חתימתו, טען עו"ד שהרי, הרי זו הושגה במרמה, תוך ניצול מגבלותיו הפיסיות. לדבריו, ראייתו של צרפתי לקויה.

הטענה הנוספת היתה, כי אם אמנם חתם צרפתי על כתב ערבות כערב לחברה, הרי שחתם על מסמך זה כאשר שם החברה קרקע אל לא היה רשום בו. צרפתי חזר והדגיש, כי פתח חשבון משותף עם טנגבאום אך זה אינו נוגע לחברה כלשהי.

הבנק השתית את תביעתו על עדותה של מנהלת הסניף, קורן, שבינתיים עזבה את סניף הבנק הבינלאומי ברחובות, והיתה גם העדה היחידה שהעידה מטעם הבנק. היא סיפרה בעדותה, כי החברה פתחה חשבון בנק במארס 1988 ויום לפני כן קיבלה מהבנק הלוואה בסכום של 1.39 מיליון שקל. לדבריה, הסכום בין החברה לבין הבנק כי כספים אלה יופקדו בחשבון פק"מ של החברה, אך לאחר מכן ביקשו טנגבאום וצרפתי להשתמש ב-200 אלף שקל מסכום ההלוואה.

השופט אילן: אני מאמין שמנהלת סניף הבנק לא הסבירה לצרפתי שהוא חותם כערב לחברת "קרקע אל", ושהוא חתם כששם החברה טרם נכתב

עוד העידה קורן, כי בגלל טעות הועבר בטופס של דבר כמעט מלוא סכום ההלוואה לחשבון המשותף של צרפתי וטנגבאום. משום כך, טענה קורן, חתמו צרפתי וטנגבאום על ערבות מתחדשת, ללא הגבלת סכום, על מלוא חובותיה של החברה כלפי הבנק. חוב נוסף של החברה נוצר מהלוואה במאות אלפי דולרים שקיבלה החברה מקרן למימון היצוא.

לצרפתי היו סיבות טובות לאבד את שלוות רוחו לנוכח הגרסה שהעלתה מנהלת הסניף בבית המשפט. לדבריו, כאשר גילה כי סכום עתק של 1.39 מיליון שקל הועבר בטעות מחשבון החברה לחשבון המשותף שלו ושל טנגבאום, הוא דרש מיד להעבירו חזרה למקום שבו צריך היה להיות מופקד. לדבריו, הוא לא ביקש את הסכום הנ"ל. הוכן, כעבור זמן מה הועבר הכסף בחזרה לחשבון שממנו יצא – החשבון של חברת קרקע אל.

שניים מלקוחות הבנק העידו ששמעו את מנהלת הסניף שוטחת בפני צרפתי את בעיותיה עם בעל החברה, בלי שהזכירה לצרפתי שהוא ערב לחובותיה

קורן הודתה, כי צרפתי לא עודכן אף פעם לגבי מצב חובה של החברה. הסברה של קורן היה, כי באותו זמן לא היתה חובה בבנק לעדכן ערב לגבי גובה החוב שהלך ותפח.

בפתח המשפט זנח צרפתי את הטיעון הראשון שלו, שחתימתו זויפה, אחרי שהשתכנע כי החתימות על כתב הערבות הן שלו. בעדותו אמר צרפתי כי הוא חתם על מסמך הערבות שלא מולאו בו הפרטים, והוא סמך על ורדה קורן שתמלא לאחר מכן את הפרטים כפי שסיכמה אותם בעל פה. הוא הדגיש שיש לו בעיה בעיניים והוא מתקשה לקרוא את הטופס, והיא הרגיעה אותו ואמרה לו "הכל יהיה בסדר". עוד העיד צרפתי, כי כאשר ביקשה ממנו קורן לסייע לה, כאשר חשבון החברה היה ביתרת חובה גדולה, היא לא פנתה אליו כערב אלא ביקשה ממנו שיאתר את טנגבאום. כדי לאשש את טענתו של צרפתי כי מנהלת הסניף לא התייחסה אליו כערב לחובותיה של קרקע אל, הובאו שני עדים, מלקוחות הבנק, ששמעו כי קורן שוטחת בפני הנתבע את בעיותיה בקשר לטנגבאום בלי שהזכירה, ולו פעם אחת, את צרפתי כערב לחובות החברה.

מעיון בפרק המסקנות העובדתיות של השופט ניתן לראות עד כמה התנהגותה של מנהלת הסניף היתה מכשילה, וכך כתב השופט: "כאשר הסכום של 1.39 מיליון שקל הועבר בטעות מחשבון החברה לחשבונם המשותף של צרפתי וטנגבאום, היה צורך בערבות של טנגבאום וצרפתי כי ההלוואה ניתנה במקור לחברה, ואילו הכסף שהיה אמור להיות ביטחון להלוואה נמצא עתה בחשבון צרפתי וטנגבאום. במקום לבקש ולקבל את ערבותו האישית של צרפתי על סכום ההלוואה שהועבר בטעות לחשבונו, ואשר הוחלט להשאירו שם מנימוקים שאינם נוגעים לתועלתו של צרפתי, השתמש הבנק ב'הזדמנות הזניגית' זו כדי להחתים את צרפתי על ערבות בלתי מוגבלת לכל חובות החברה (...)

"אינני מאמין שקורן הטעתה את הנתבע במפורש ואמרה לו שהוא חותם על מסמך שהוא ערבות לחשבון המשותף והחתימה אותו על ערבות לחברה. אני מאמין לנתבע שהוא הבין כי הוא צריך לחתום כערב לחשבון המשותף. אני מאמין שקורן לא הסבירה לו בדברים מפורשים שהוא חותם כערב לחברת קרקע אל. אני גם מאמין לו שהוא חתם על הערבות כאשר השם קרקע אל טרם נכתב, והוא חתם ליד הסימון איקס מפני שנאמר לו לחתום ליד הסימון הזה".

בפרק המסקנות המשפטיות השופט קובע, כי אין המדובר בטעות בזהות הנערב (החברה) אלא זו טעות במהות העסקה. "אם הנתבע האמין שהחתימה מתייחסת לחשבונו המשותף עם טנגבאום, לא היתה זו ערבות כלל אלא התחייבות נוספת בחשבונו הוא. נראה לי שלא יכול להיות ספק שמוטלת על הבנק חובה, על פי הדין ועל פי הנוהג – ולפי הנסיבות – להסביר ללקוח בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שהוא חותם על ערבות לחברה מסוימת ושערבות זו אינה מוגבלת בסכום. נראה לי שהחתמת הערב על טופס הערבות כך אשר שם הנערב לא מולא, ולא הוסבר לו שימלאו שם של חברה מסוימת שאין לו קשר אליה, מהווה גם חוסר תום לב במובן סעיף 12(1) לחוק החוזים".

הבנק חויב בהוצאות משפט בסכום של 50 אלף ש'. צרפתי מתכוון להגיש בימים הקרובים תביעת פיצויים על הנזקים שנגרמו לו כתוצאה מצו עיכוב היציאה מהארץ שהוצא נגדו לבקשת הבנק.

דו"ח על דו"ח / אורן פירסט

ג'יאוטק – עושים גלים באוויר

תקשורת אלחוטית ניידת היא ענף הצפוי בשנים הקרובות לצמיחה גדולה. ג'יאוטק מציגה תוכנית פעולה שאפתנית המבוססת על טכנולוגיה יהודית

חברת ג'יאוטק תקשורת (להלן ג'יאוטק) פועלת באמצעות חברות בנות בתחומי תקשורת שונים. פעילותה מתמקדת בתחום התקשורת האלחוטית ובמוצרי תקשורת אחרים.

החברה מספקת שירותי תקשורת בתדרי רדיו (להלן SMR) לכ־50 אלף מנויים עסקיים ברחבי ארצות הברית ובריטניה. בכוונתה להפוך לגורם מוביל בינלאומי בתחום של אספקת שירותי תקשורת אלחוטית דיגיטלית לארגונים עסקיים ברחבי העולם. היא מתכננת ליישם בארצות הברית מערכות מבוססות טכנולוגיית תקשורת דיגיטלית אלחוטית, שאפשר לה לנצל תחומי תדרי רדיו ביתר יעילות בהשוואה לטכנולוגיות שידור אנלוגיות קיימות. טכנולוגיה זו פותחה במקור לצרכים צבאיים, על ידי רפא"ל. מניות החברה נסחרות בארצות הברית מעבר לדלפק במסגרת רשימת NASDAQ. החברה נסחרת (נכון ל־4 באפריל) לפי שווי שוק של כ־423 מיליון דולר.

בשנים האחרונות היתה ג'יאוטק מעורבת בפעולות רכישה נרחבות והיא פועלת לרכישת זיכיונות SMR בערים שונות בארצות הברית (בעיקר בתדרי 900MHz). כמו כן היא פועלת לרכישת תחומי תדרים ורשתות שידור ברחבי העולם. בסוף פברואר 94', היו לחברה הסכמים או מכתבי כוונה לרכישת כ־80 זיכיונות SMR בארה"ב, באזורים שהאוכלוסיה בהם היא כ־83 מיליון תושבים ויש בהם כ־21 מיליון בתי עסק.

החברה נוסדה ב־1989, לאחר החלפת אחזקות עם חברת אריה הישראלית (חברה מוחזקת באותה עת). מאז 1992 מתמקדת ג'יאוטק בתחום התקשורת. פעילות התחום הביטחוני (שהוכה באריה) נמכרה לחברות אחרות, חלקן בבעלות בעלי עניין בחברה. בסוף 1993 היו בחברה 200 עובדים במשרה מלאה בתחום התקשורת האלחוטית ו־135 עובדים בעסקי התקשורת האחרים.

תמצית רכישה ומכירה:

● בראשית 1993 רכשה החברה את השליטה בחברה גרמנית שמפתחת ציוד תקשורת מבוסס טכנולוגיית עיבוד קול דיגיטלי.

● ב־93' רכשה שליטה בחברה קנדית המפתחת, מייצרת ומוכרת ציוד למערכות ניידות להעברת מידע.

● ביולי 93' רכשה מג'נרל אלקטריק מלוא השליטה ב־NBS, הספקית הגדולה בבריטניה של ציוד SMR, ובעלת הזכויות היחידה לרשתות SMR בחלקים נרחבים בבריטניה (אוכלוסיה של כ־48 מיליון תושבים). החברה הבריטית מספקת כיום שירותים לכ־40 אלף מנויים.

● ביולי 1993 החברה הגדילה אחזקתה בחברת פאור ספקטרום, מ־62% לבעלות מלאה. לפאור ספקטרום הזכויות הבלעדיות למתן זיכיונות שיווק ומכירה של מערכות דיגיטליות אלחוטיות המיישמות את טכנולוגיית FHMA שפותחה עם רפא"ל.

● בספטמבר 1993 השלימה החברה את מכירתן של חברות בנות ישראליות – אורס תעשיות ואורס מערכות כוח – לחברה בעלת עניין.

● בינואר 1994 רכשה החברה הבת הבריטית ממוטורולה רשתות תקשורת, בכמה תחומי תדרים.

● בינואר 1994 רכשה ג'יאוטק 49% מחברת פרוטוקול, ב־4 מיליון דולר. לחברה זו 25% מרשיון לשירותי תקשורת בגלי רדיו נייד בפורטוגל, וזכויות לרשתות שונות בגרמניה.

● בפברואר 94' הגיעה החברה להסכמה לרכישת נתח של 30% מחברת תקשורת בעלת זכויות שידור תקשורת אלחוטית במקסיקו. היקף ההשקעה הגיע ל־24 מיליון דולר, בשיתוף פעולה עם קבוצת סורוס (ראה בהמשך).

● בפברואר 1994 הנפיקה ג'יאוטק 2.5 מיליון מניות רגילות (בתמורה כוללת של 30 מיליון דולר) לחברת נגרד, אחת מחברות התקשורת הסלולרית המובילות בארצות הברית (שווי שוק של כ־864 מיליון דולר). כמו כן, הונפקו אופציות לנגרד שניתנות, אשר מימושן יזרים לקופת החברה כ־167 מיליון דולר נוספים (בתמורה להקצאת כוללת של כ־10 מיליון מניות). מחירי האופציות הן במחירי מימוש שבין 16 ל־18 דולר. כמו כן תעניק נגרד לחברה שירותי תפעול ושיווק לחמש שנים בתמורה להקצאת 1.5 מיליון מניות נוספות.

● בינואר 1994 רכשה החברה, בדרך של מיזוג, את כל מניות חברת מסרו נט, תוך הקצאת כ־3.2 מיליון מניות בחברה. המיזוג יהיה בדרך של פולינג, ובהתאם החברה תציג מחדש את דו"חותיה לשנים האחרונות. מסרו נט מספקת שירותי SMR באזור ניו יורק. נתונים לא מבוקרים של היקף הפעילות לאחר ההצגה מחדש, הם מחזור הכנסות של 49 מיליון דולר והפסד של כ־50 מיליון דולר.

הסכם סורוס. בדצמבר 1993 הגיעה החברה להסכם שיתוף פעולה אסטרטגי עם קבוצת משקיעים הכוללת את ג'ורג' סורוס, במטרה להרחיב את פעילותה בתחום התקשורת האלחוטית העולמית. במסגרת ההסכם, הקצתה החברה לקבוצה מניות בכורה לפי מחיר של 90 דולר למניה (התמורה הכוללת היא כ־40 מיליון דולר).

מניות הבכורה משלמות דיווידנד שנתי במשך חמש שנים, בשיעור של 5%. המניות ניתנות לפדיון בסוף אוקטובר 2000, לפי ערכן הנקוב (90 דולר) – אם המחיר הממוצע של מניות ג'יאוטק יהיה קטן מ־18 דולר במשך 20 יום רצופים, החל מסוף דצמבר 1996.

אם יתבצע פדיון המניות, יכולה החברה לפרוען בדרך של הקצאת מניותיה, בתנאי ששווי השוק של המניות שיוקצו יהיה 150% מהערך הנקוב של מניות הבכורה הנפדות. מניות הבכורה ניתנות להמרה למניות ג'יאוטק בכל נקודת זמן לפי יחס המרה של 10 מניות רגילות תמורת מניית בכורה אחת (יחס ההמרה יעודכן במקרה של חלוקת מניות הטבה). האוחזים במניות הבכורה זכאים לזכויות הצבעה כאילו המירו את המניות שברשותם.

אם בוחנים את ההסכם מבחינה כלכלית, הרי שתנאי העסקה דומים במידת מה להלוואה של 40 מיליון דולר לתקופה מינימלית של 3 שנים (נושאת ריבית שנתית של 5%) בתוספת אופציית CALL במחיר מימוש של 9 דולר על מניות החברה. לאחר שלוש השנים, אם מחיר המניה קטן מ־18 דולר (תשואה של 100% מעל מחיר ההמרה) ההלוואה מוארכת ל־4 שנים נוספות, שנתיים מהן עם ריבית של 5% ושנתיים ללא ריבית. בכל אותה תקופה, ניתן לבצע את ההמרה לפי מחיר מימוש של 9 דולר למניה. אם בעת הפדיון, החברה תבחר בתום התקופה לשלם במניותיה, הרי שהקצאת המניות תכלול "קנס" של 50%.

הסכם פאואר־ספקטרום. ב־1992 התקשרה החברה, דרך חברת פאואר־ספקטרום בעסקה משותפת עם רפא"ל במטרה לאתר ולהמשיך לפתח טכנולוגיית תקשורת אלחוטית דיגיטלית. הטכנולוגיה העיקרית פותחה בידי רפא"ל במשך יותר מעשור לצרכים צבאיים (להלן – טכנולוגיית FHMA) המערכת תהווה את לב הרשת המיועדת. החברה מחזיקה ב־56% מהעסקה המשותפת עם רפא"ל, וכיום יש בידה שליטה מלאה בפאואר־ספקטרום אשר מחזיקה בזכויות הבלעדיות לשיווק והפצה של מערכות מבוססות טכנולוגיית FHMA.

בתמורה לחלקה בעסקה המשותפת, מחויבת החברה בהשתתפות בהוצאות המחקר והפיתוח של מערכות על ידי העסקה המשותפת, עד להיקף של 21.5 מיליון דולר.

במסגרת ההסכם נתנה רפא"ל את הזכויות לשימושים אזרחיים בפיתוחים, ללא צורך בתשלום תמלוגים.

החברה החלה לאחד את פאואר־ספקטרום בדו"חותיה החל מיולי 1993. כל מניות פאואר־ספקטרום שלא היו בבעלות ג'יאוטק הומרו למניותיה. עודף התשלום (בדרך של הקצאת מניות) על השווי ההוגן של הנכסים הנרכשים (בהיקף של כ־32 מיליון דולר) יוחס למחקר ופיתוח שטרם הסתיים אז, ולפיכך הופחת לדו"חות רווח והפסד.

פאואר־ספקטרום מרכזת כיום את פעילות האלחוט של החברה, כולל את רכישת זיכיונות השידור.

הרעיון הבסיסי בשיטת בניית הרשת הוא מיקום בסיס מרכזי לרשת, אשר המשדר בו יכסה שטח ברדיוס של עד 35 מייל לצורך שידור אלחוטי של שיחות, מידע וכו'. באזורים עם קשיי תקשורת, ישולבו אתרים קטנים יותר, לצורך שיפור איכות השידור. שימוש במשדרים מרכזיים כאמור, יאפשר בניית רשת בעלות זולה יותר מרשתות טלפון סלולרי רגילות, שמבוססות על "תאי" שידור רבים וקטנים שלהם אזורי חפיפה.

הסיכון הטמון בהצגת טכנולוגיה חדשה זו מוכר ממקרים רבים אחרים של הצגת טכנולוגיות חדשניות. (קרי, עיתוי היציאה לציבור ביחס למתחרים, כישלון בניסיונות יישום וכו'). על אף שהמערכת כוללת מרכיבים שפועלים כיום ביישומים צבאיים ואזרחיים, מערכת כוללת כמו זו המיועדת להוות את בסיס הרשת מעולם לא הוצגה. על אף שהחברה סבורה כי סיכויי המערכת לפעול גבוהים, אין ביטחון כי היא תוצג בהתאם ללוח הזמנים החזוי.

ג'יאוטק מייעדת את מוצריה לשוק מכשירי האלחוט הניידים. המטרה היא להתחרות בגופים המציעים כיום שירותי SMR אנלוגיים, באמצעות רשת דיגיטלית יעילה יותר. החברה מתכוונת להציע את מוצריה לציבור היעד באמצעות שידור ישיר, דרך סוכנויות שונות, כמו גם באמצעות שיתופי פעולה עם גופים שונים.

חברת נקסטל היא הגוף הגדול ביותר בתחום כיום (שווי שוק של כ־3 מיליארד דולר) והיא הבטיחה לעצמה נתחים מהותיים מערוצי השידור בתחום 800MhZ של הSMR בכ־20 מדינות. מוטורולה הכריזה על העברת זיכיונות השידור בתחומי ה־800Mhz שברשותה לנקסטל בתמורה להקצאת 20% מהונה.

הרשת הגדולה שאחריה היא מקאו (שווי שוק של 10 מיליארד דולר), ששולטת ב־25% מהשוק. החברה הודיעה ב־1993 כי AT&T רוכשת אותה. כמה חברות גדולות המספקות שירותי SMR מתכוונות להתחרות בשוק האלחוטי להעברת נתונים וקול. חברות אלה מתכוונות להציע מערכות דיגיטליות מבוססות, טכנולוגיות וציוד המיוצר בעיקר על ידי מוטורולה.

חשוב לציין, כי חברות תקשורת קוית מנועות מלהחזיק ביותר מ־49% מחברות לשירותי תקשורת אלחוטית.

תחזיות. בארצות הברית החברה מתכוונת להציע מערכות משולבות התפורות לצרכי הלקוחות. רבים ממתחריה כיום מציעים שירותים אלחוטיים כוללים ללקוח. המתחרים הם למעשה חברות בל האיזוריות למיניהן וחברות הטלפון הסלולרי. חברות אלה הן הגורמים הדומיננטיים בשוק התקשורת האלחוטית. כ־60% מתחום התקשורת הסלולרית בארצות הברית נשלטים על ידי חברות מחוברות בנות של חברות בל המקומיות.

בעתיד תעמוד החברה מול תחרות מצד טכנולוגיות נוספות ומול רשתות תקשורת מבוססות לוויינים. כך לדוגמה, הוצגה לאחרונה יוזמה של קרייג מקאו וביל גייטס ממיקרוסופט. קשה לחזות את ייחבות אותן הבטחות טכנולוגיות של ג'יאוטק או אחרות, אך שוק התקשורת האלחוטית הניידת הוא מהענפים הצפויים להציג שיעורי גידול גדולים בהשוואה לענפי תעשייה אחרים. לפי הערכות שונות, צפוי שוק התקשורת האלחוטית בארצות הברית בלבד להגיע להיקף של כ־25 מיליארד דולר בשנה בסוף המאה.

חברות התקשורת הסלולרית ברחבי העולם מציגות שיעורי גידול העולים על 40% לשנה והן מהוות מתחרה לרשתות האלחוטיות מהטכנולוגיה הישנה. צפי למספר המנויים בארצות הברית הוא כ־11 מיליון מנויים כבר בעשור הקרוב.

גורמי הסיכון. כמה גורמי סיכון עיקריים נקשרים בפעילות בתחום התקשורת האלחוטית: חוסר הראות כי הטכנולוגיה עליה היא מבססת את רשתות התקשורת אכן תמלא אחר הציפיות, בעלות ובמועד המיועדים. כמו כן, יהיה לה צורך במקורות מימון בהיקפים גדולים כדי להתמודד עם הגופים האחרים בשוק, הנהנים מגיבוי חברות כמוטורולה ו־AT&T.

תוצאות עסקיות ומבנה הון. ההכנסות ב־1993 הסתכמו בכ־47 מיליון דולר, לעומת כ־27 מיליון ב־1992 (לאחר הצגה מחדש שנימלה את תוצאות הפעילות בתחום הבטאי שהופסקה ב־1993 עקב מכירתו). ההכנסות מפעילות התקשורת אלחוטית הסתכמו בכ־11 מיליון דולר, וכ־30 מיליון דולר נבעו מפעילות בתחום מוצרי תקשורת.

החברה הציגה הפסד מפעילות נמשכת בהיקף של כ־50 מיליון דולר – מתוכם כ־32 מיליון דולר מהפחתה של רכישת חלק המיעוט בפאואר־ספקטרום. סכום זה לא היה כרוך בתזרים מזומנים. ההכנסות משוק התקשורת האלחוטית נבעו בעיקר מהפעילות בבריטניה, ומבטאות פעילות של כחצי שנה, מאז רכישת החברה על ידי ג'יאוטק.

הוצאות המחקר ופיתוח (ללא ההפחתה האמורה) היו כ־8 מיליון דולר, לאחר ניכוי השתתפות המדען הראשי בישראל, בהיקף של כ־3 מיליון דולר. פעילות זו הביאה לכ־46 מיליון דולר מהפסד, מתוכם 32 מיליון כתוצאה מההפחתה האמורה.

הפעילות בתחום מוצרי התקשורת הניבה 30 מיליון דולר הכנסות. ההחזר מפעילות נמשכת במגזר, לפני הפחתת חלק המיעוט היה כ־800 אלף דולר. עלות המכר במגזר זה התכבמה בכ־60% מהמכירות, לעומת 67% בשנה קודמת. הגורם העיקרי לירידה מוסבר ברכישת החברה הגרמנית ספיץ' דיזיין שאינה נהנית מרווחיות גבוהה.

מבנה ההון של החברה איתן והוא מציג עודף נכסים שוטפים גבוה. גיוסי ההון הגדילו לאין ערוך את יכולתה לגייס הלוואות נוספות, או לגייס הון נוסף. בסוף 1993 עמדו לרשותה כ־60 מיליון דולר במזומן ושווי מזומן. בפברואר 1994 גייסה החברה כ־30 מיליון דולר בהנפקה לנגרד. ב־1993 גייסה החברה סכום של כ־60 מיליון דולר בדרך של הנפקת זכויות ומימוש אופציות.

מבט לעתיד. תחום התקשורת האלחוטית הניידת הוא אחד מהענפים הצפויים להיות מלווים בשיעורי צמיחה מהותיים בשנים הקרובות בעולם המערבי. חברת ג'יאוטק מציגה תוכנית פעולה שאפתנית שמבוססת על טכנולוגיה יהודית. יחד עם זאת, החברה נמצאת בשלב בו מערכות מבוססות טכנולוגיה זו טרם החלו לפעול באופן מסחרי. החברה עשויה להיתקל בתחרות קשה בהתמודדות בשוק עם מתחרים אשר להם גיבוי מחברות ענק בתחום התקשורת.

שיתופי פעולה אסטרטגיים בהם החברה מעורבת עשויים לסייע באישור ניצול אפשרויות צמיחה במדינות שונות. נראה כי חלק מהותי מהערכות המשקיעים בדבר החברה מבוסס על גבי תמהיל הכנסות עתידי שרובו המכריע נבע מטכנולוגיה זו.

תמצית רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

	1993	1992
הכנסות		
מכירות	37,501	27,184
הכנסות משירות	9,855	
סך הכל	47,356	27,184
עלות המכר	25,653	19,458
עלות שירותים	7,241	
מחקר ופיתוח	10,570	2,225
הפחתת מו"פ עקב רכישה	32,430	
שווק	8,900	4,276
הוצאות כלליות	12,490	4,030
הוצאות ריבית	2,591	1,099
הכנסות ריבית ואחרות	–1,188	–475
רווח ממימוש נכסים	513	–1,039
סך הכל עלויות	99,200	29,574
הפסד מפעילות נמשכת	–50,389	–2,390
ריבית לאחרים במאוחד	1,455	
הפסד מפעילות נמשכת	–50,389	–2,390
פעילות שחוסלה	323	261
רווח לפני סעיפים מיוחדים	–50,066	–2,129
הפסד מפרעון מוקדם של חוב	–2,340	
השפעה מצטברת שינוי שנת רווח בבת	–1,207	
רווח נקי	–53,859	–2,129
דיבידנד למניות בכורה	–246	–777
הפסד	–53,859	–2,906

תמצית מאזן ליום 31 בדצמבר

	1993	1992
נכסים שוטפים	79,920	18,490
חברות מוחזקות והשקעות זמן ארוך	1,973	4,754
רכוש קבוע וציוד	17,513	2,144
נכסים לא מוחשיים	29,701	12,487
נכסים מפעילות שהופסקה		637
נכסים אחרים	6,344	765
סך הכל	135,451	39,277
התחייבויות שוטפות	21,414	11,081
חוב זמן ארוך	3,961	2,582
התחייבויות אחרות	1,242	726
זכויות המיעוט	221	
מניות בכורה ניתנות לפדיון	40,000	
הון מניות	69,129	24,372
סך הכל	135,451	39,277

אנשים ועסקים

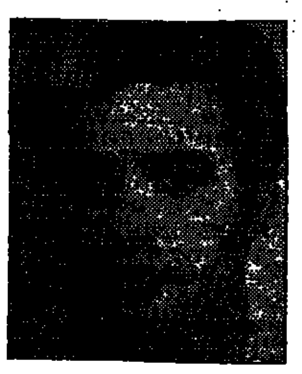
בשארי. לא זז

אלמגור. שיווק בטלוויזיה

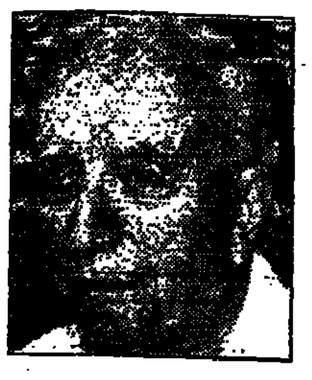
משל. לא בא

אלוני נגד בשארי

שרת התקשורת, שולמית אלוני, הודיעה למנכ"ל המשרד איש ש"ס פרופ' מרדכי בשארי, כי עליו לסיים את תפקידו בהקדם. אלוני הבהירה, כי אין כל קשר בין הדחייה בעזיבתו של בשארי את המשרד לבין העובדה שש"ס ומרצ מתמודדות ברשימה משותפת לבחירות להסתדרות.

במשרד התקשורת אמרו, כי לבשארי נקבעו כמה תאריכים שבהם היה עליו לסיים את תפקידו, אולם הוא ביקש כמה פעמים לדחות את העזיבה. בעקבות הקשיים ב"הזזה", הוחלט כי אם בשארי לא יפנה בקרוב את מקומו, יינקטו נגדו צעדים.

צבי זרחיה

טיול באמצעות הטלוויזיה

יום עיון בנושא שיווק מוצרי צריכה באמצעות ערוץ הקניות בטלוויזיה ובאמצעות מערכת טלוויזיה דו־כיוונית, יתקיים מחר בתל אביב ביוזמת המרכז הישראלי לניהול (המי"ל). את המפגש ינחה יו"ר בזק לשעבר, יורם אלספר, המשמש היום יועץ לניהול ולתקשורת.

בין הנואמים ייצא בכנס סמנכ"ל השיווק של השופרסל, מרדכי קריינר, על היערכות עסקית־שיווקית של חברות בערוץ המידע; ראובן אביטל, מנכ"ל סמפו ולשעבר מנכ"ל מת"ב; מיכל רפאלי, יו"ר המועצה לכבלים, על ערוץ הקניות בטלוויזיה; פרופ' יגאל אייל, על אסטרטגיה שיווקית בערוץ המידע.

אמיר זקל ישא דברים על הקריטריונים לפיתוח מוצרי היי־טק לשימוש ביתי ועוזי בירון, מנהל חטיבת הטלקומוניקציה באלביט, ירצה על שירותי אינפורמציה ותקשורת מתגברת. בן ירצה מנכ"ל TVTEL, עופר רגבי, על מערכת מידע בקצות האצבעות.

לדברי מנכ"ל המי"ל, חיים קמיניץ, "הסביבה השיווקית בה פועלים כיום יצרנים ומשווקים, עומדת בפני מהפכה העתידה לשנות את דפוסי השיווק והצריכה המוכרים.

"בקרוב יוכל הצרכן 'לטייל' בתוך קניון, לצפות במוצרים ולהזמינם, תוך ישיבה מול מקלט הטלוויזיה ושימוש במערכת אינטראקטיבית, המביאה ומוציאה מידע הישר לבית הצרכן והמוכר".

זוהר בלומנקרנץ

שתיקתו המתמשכת

דובר מטה מפלגת העבודה לבחירות להסתדרות, אורי שטרק, הודיע לקראת מסיבת העיתונאים של הגמלאים, שהתקיימה בסוף השבוע שעבר, כי ירוחם משל, מזכ"ל ההסתדרות לשעבר, ישתתף באירוע וישמיע את דברו נגד רשימת רמון.

אבל משל לא הופיע. שתיקתו הרועמת בתהליך מערכת הבחירות נובעת מהחלטת מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, שאושרה בוועדת הערכות, לסלקו מראשות מכון לבון לחקר תנועת העבודה, לפני חצי שנה.

חיים ביאור

פותחים סניפים

בהשקעה של 1.5 מיליון דולר פתחה בסוף השבוע שעבר קואופ ירושלים את הסניף ה־19 שלה, בפסגת זאב. בכוונת הרשת לפתוח סניף נוסף בהשקעה של 2.5 מיליון דולר, בקניון הראל במבשרת ציון, ביולי '95.

פתיחת הסניפים נעשית במסגרת מדיניות הרשת לתת שירות לתושבי השכונות. בין עובדי הסניף החדש שולבו עולים רבים, כדי לסייע לאלה מהם הגרים בשכונה.

הסניף החדש הוא בבעלות החברה הבת של קואופ ירושלים, רשת סופרמרקטים 92' בע"מ. מחזור המכירות של הרשת עמד על 200 מיליון שקל בשנת '93.

זוהר בלומנקרנץ

מינויים

● ד"ר דוד מימון, מנכ"ל חברת י.א. מימון ובניו, נציגת NCR (AT&T) בישראל, נבחר לכהן כנשיא איל"א – האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה. משך כהונת נשיא איל"א הוא שנתיים.

● יונתן יפה מונה לסגן מנהל השיווק והמכירות ברשת מלונות ישרוטל.

● לביא מירון מונה כמנהל מוצרי תשתית בחברת התוכנה OST.

מהפיכת הניהול בעזרת
הנדסת תהליך עבודה עסקי
BUSINESS PROCESS RENGINEERING
25-26/5/94, מלון שרתון, ת"א
מנחה מקצועי - צבי עבר - יועץ בתחומי אסטרטגיה, פיתוח ושימוש בטכנולוגיה כמנוף תחרותי.
קהל היעד: מנכ"לים, סמנכ"לים מנהלי כח־אדם, מנהלי תפעול ומנהלי מידע שמעוניינים להבין איך הארגון יכול להצליח.
מטרת יום העיון:
● לפתח רעיון ולהביאו לשוק במהירות המרבית
● להקטין עלויות לתפעול תוך כדי העלאת האיכות
● לפתח ארגון אופקי וגמיש לשינויים המהירים בשוק
● להכניס את הלקוח בתהליך עבודה שוטף
● לצמצם את הבירוקרטיה ולקצר את תהליך קבלת ההחלטות
● לבנות שרות מהיר ללקוח ולאורך הדרך נקודות ממשק בודדות
לפרטים נוספים פקס/טלפון לאנשים ומחשבים, מחלקת ארועים, טל. 03-295145 03-5288448 פקס. 5251666
אנשים ומחשבים COMPUTERWORLD

הפרעות והפסקות חשמל?!
טנסור
מערכות אל־פסק
סדרת פיתוחים טכנולוגיים מתקדמים, הביאו להכרה בין־לאומית במערכות האל פסק של טנסור, אשר הוכתרו כמערכות האל פסק מהמתקדמות ביותר בעולם (לפי סקר PC MAGAZINE)
(אוגוסט 93)
טנסור – חשמל ללא הפסקה
טל: 09-556110

חברת החשמל לישראל בע"מ
מכרזים
החברה מזמינה בזאת הצעות לביצוע עבודות כדלקמן:

מכרז מס' 94/2013 – צביעת מבני פלדה (כ־50,000 מ"ר) ומתקנים שונים בתחנת הכח מ"ד בחדרה.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: שישה חודשים.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק קבלנים אשר יוכיחו ביצוע בעבר של עבודות צביעת מבני פלדה בהיקפים כנ"ל וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז – 1,170. ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 94/1115 – ביצוע כ־60 קידוחי ניסיון (כ־25 מ' – 35 מ' עומק) לחקירת קרקע, באתר החברה באזור רמלה.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: חודש וחצי.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק קבלנים אשר יוכיחו כושר ביצוע ונסיון בביצוע עבודות דומות וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז – 468. ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 94/1073 – הרחבת תחנת־משנה משאבי שדה – עבודות בניה אזרחיות.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: ארבעה חודשים.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק קבלנים רשומים כחוק בסיווג 100ג־1 אשר יוכיחו כושר ביצוע ונסיון בביצוע עבודות דומות וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז – 1,170. ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 94/1096 – בצוע עבודות בטון מזוין (כ־120 מ"ק יסודות, שוחות מעברי צנרת וכד') עבור מעבה יח' 2, בתחנת הכח מ"ד־א', בחדרה.
העבודה כוללת גם עבודות להורדת מי תהום והחדרת כ־400 מ"ר שיגומי פלדה.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: ארבעה חודשים.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק קבלנים רשומים כחוק בסיווג 100ג־1 אשר יוכיחו כושר ביצוע ונסיון בעבודות דומות וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז – 468. ש"ח (כולל מע"מ).

פרטים נוספים וטפסי המכרזים אפשר לקבל במשרדי אגף הבצוע, מחלקת מכרזים, רח' החשמל 16, תל־אביב (קומה 11, טלפון 03-5678691) בין השעות 8.00–14.00 עד יום חמישי 12.5.94.
יש להמציא מסמכי רישום (מרשם הקבלנים, מע"מ וכד') בעת רכישת המכרזים.
הגשת ההצעות למכרזים הנ"ל, במשרדנו בתל־אביב עד יום רביעי 25.5.94 שעה 13.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מולטימדיה '94
לשרות השיווק ההדרכה והיצור
חידושי טכנולוגיה וישומים מתקדמים
יום ה' 19.5.94
קהל היעד: מנהלים כלליים, מנהלי מיחשוב ומנהלי שיווק ופרסום
בין הנושאים:
• עקרונות המולטימדיה
• שילוב וידאו, אנימציה, תמונה, מלל, צליל
• עיצוב מידע דינמי
• מערכות DELIVERY זולות למולטימדיה
• מולטימדיה ככלי לשיווק, הדרכה ומידע
• כלים: אולפנים, צילום, עריכה, שילוב הפקות
• מולטימדיה בתקשורת ועוד
הרשם עוד היום לכנס
כניסה חופשית לתצוגה הנערכת במקביל.
כנס הכנסים
כנסים מקצועיים
תצוגות ופתרונות ממוחשבים
ד' ה' 18-19.5.94, גני התערוכה מרכז הקונגרסים ת"א
אנשים ומחשבים COMPUTERWORLD
פקס: 03-5251666
טל: 295145, 03-5288448

עו"ד רו"ח
שירותי המפעיל לשרותך (מאז 1962)
בכל הקשור ברשם החברות
רשום חברות חדשות רשומים
במחשב הרשם + מידע מחשב
מרכז כלל חדר 1227 מתחת
למשרדי רשם החברות ירושלים
טל' 02-248989
פקס 02-250202

שערים אוטומטיים? עגורנים?
60 שנות איכות, בטיחות ואמינות
גוסינסקי – זה בטוח
טל: 04-417351 פקס: 04-723064

צרכנות

עורכת לאה פורת

מס ארגון לא מאורגן

חור בכיס

אברהם טל

י"ז מרחובות התחיל לעבוד בחברת תובלה פרטית. כאשר קיבל את תלוש המשכורת הראשון נוכח לדעת, שמנכים משכרו מס ארגון לטובת ההסתדרות, אף על פי שהמעביד אינו "מאורגן": אין בחברה שבה עובד י"ז ועד, לו עצמו יש חוזה אישי ולמיטב ידיעתו הוא לא קשור לשום הסכם קיבוצי.

בירור עם אחראית כוח האדם בחברה העלה כי מס הארגון נגבה מכוח צו הרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות, המתייחס לחוק ההסכמים הקיבוציים תשי"ז־1957. בצו יש סעיף הקובע "דמי טיפול ארגוני־מקצועי". המעביד ינכה משכר העובדים שאינם חברים בשום ארגון עובדים אחר – דמי טיפול ארגוני־מקצועי בהתאם לחוק הגנת השכר".

בחוק הגנת השכר כתוב שדמי טיפול ארגוני־מקצועי ינוכו לפי הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, או שהצדדים הסכימו בכתב לניכוי. י"ז טוען כי בחוזה העבודה שלו לא נזכר מס ארגון והוא לא נתן את הסכמתו לגביית מס כזה. מכוח מה כופים עליו לשלם את המס?

עד כמה שהצלחתי לברר, קיימת מאז ומתמיד פרשנות במשרד העבודה, שלפיה מותר לשר העבודה והרווחה לתת צו הרחבה מכוח חוק ההסכמים הקיבוציים לא רק לגבי תנאי העבודה, כמקובל, אלא גם לגבי ניכוי של מס ארגון משכר העובד. משניתן צו הרחבה, דינו כדין חוזה עבודה בין המעסיק לעובד.

בעקבות בירור זה התייעץ י"ז עם עורך דינו והעלה כי הפרשנות האמורה קבלה חיזוק בפסק דין של בג"צ מ־1991 (5309/91 – אליעזר גורן נגד שר העבודה). במקרה זה טען העותר שאין לכפות עליו מס ארגון מאחר שאין לו זכות הצבעה לארגון. השופט שמגר הדף בהיגיון הטענה אך נתן תוקף לחוקיות צו ההרחבה.

כנראה שאין מה לעשות. אך אם יתקבל חוק "ביטוח בריאות ורווחת העובד" במתכונת המוצעת כעת, יוטל על כל השכירים לשלם מס ארגון של 0.8% לארגון העובדים הקשור בקופת החולים שלהם, ובהעדר ארגון כזה – לקופת החולים עצמה. או אז יבוטל ההסדר הבולשביקי המחייב גם עובדים בלתי מאורגנים בהסתדרות הכללית להעלות לה מס עובד.

איך אומרים "נשך" בצרפתית?

קל יותר לשלם סכום גדול בכמה תשלומים, אבל השאלה היא בכמה עולה לנו ההקלה. לפעמים התשובה היא: ביוקר, וזאת משום שהריבית הגלומה בתשלומים גבוהה מאד. לפי החוק, מי שמוכר בתשלומים חייב לציין את שיעור הריבית הגלום במחיר התשלומים, אבל לא כולם עושים זאת ולא תמיד מקפידים למלא את החובה.

"המכון הצרפתי הפרטי" בתל אביב מציע קורסים שונים בצרפתית, שמחיריהם תלויים במספר שעות ההוראה. מחיר הקורס ישולם בארבעה תשלומים – הראשון עם פתיחת הקורס והשאר בשלושה תשלומים חודשיים. המכון מעניק הנחה של 10% למשלם את כל הסכום מראש.

הנחה זה דבר יפה, אבל במקרה זה ההנחה גם מלמדת: אפשר להבין ממנה שבקורס בתשלומים גלומה ריבית נשך. עו"ד צבי"ד מתל אביב, שלידיו התגלגל עלון של המכון ובו מחירי הקורסים, חישב ומצא כי הריבית השנתית האפקטיווית הגלומה בתשלומים נעה בין 94.2% ל־122.6%.

העברתי את מכתבו של צבי"ד למכון הצרפתי הפרטי לתגובה, וקיבלתי תשובה מאד מנומסת המסבירה הכל – רק לא מדוע גובים ריבית נשך על תשלומים.

מעבר לשאלת החוקיות (שלגביה אינני רוצה לפסוק), קיימת שאלת הכדאיות ללקוח. אילו צוין שיעור הריבית הגלום בתשלומים, היה כל לקוח יכול להחליט באופן מושכל מה כדאי לו לעשות. במקרה של המכון הצרפתי הפרטי, ברור כי לא כדאי לשלם בתשלומים, אלא לעשות הכל כדי לשלם את מחיר הקורסים מראש, ולממן את התשלום בדרך אחרת: במשיכת יתר בבנק (אפילו בריבית חריגה) או בהלוואה, לרבות הלוואה בשוק האפור, שהריבית המרבית המותרת עליה (לפי חוק הסדרת ההלוואות חוץ־בנקאיות שנכנס לתוקפו בדצמבר 1993) היא פי 2.25 מהריבית הבנקאית הממוצעת (כעת בערך 36%).

מסחר בשמות ילדים

אורין פונרק מנס ציונה קבלה איגרת חתומה בידי נתן פסין, משנה למנהל הכללי, המרכז הרפואי שערי צדק. באיגרת מסביר פסין לפונרק שהמרכז המקיף לרפואת לב של שערי צדק עומד להשתרע על 6,800 מ"ר ואפשר לטפל מידי שנה ב־20,000 חולי לב, הכל לפי מיטב המסורת הלבבית (ורוח משפט) של מוסד זה. כדי שהתוכנית תתגשם מתבקשת פונרק לתרום עם כל הלב באמצעות כרטיס האשראי שלה, או שובר התשלום המצורף או המחאה במעטפת החזר המצורפת לאיגרת משערי צדק.

הכל טוב ויפה, יש רק בעיה קטנה: אורין פונרק היא בת שבע, אין לה כרטיס אשראי וגם לא פנקס שקים. עדיין לא רחוק היום והבנקים יציעו כאלה גם לעוללים. הוריה תוהים, כיצד הגיעו שמה וכתובתה לשערי צדק. הם מעלים את ההשערה כי הדבר התאפשר בסיוע אחד הבנקים, שבו יש לילדתם תוכנית חיסכון.

אולי מוטב לפתוח להבא תוכניות חיסכון תחת שם בדוי.

כמה עולה מכונית שלא נקנתה?

יבואני מכוניות נוהגים להחתים את הלקוחות על חוזים המאפשרים להם לגבות פיצוי בשיעור של 5% ממחיר הרכב לפני מיסוי, במקרה של ביטול ההזמנה. בפועל אפשר להתמקח על הסכום, ויש יבואנים שמוותרים על הפיצוי כדי ללכת לקראת הלקוח

מאת הילה קומם

י"ס הזמין מכונית חדשה אצל אחד מיבואני הרכב ושילם מקדמה של 1,500 שקל. כעבור שבוע הודיע ליבואן שהחליט לבטל את ההזמנה והוא מבקש בחזרה את דמי הקדימה. "אין בעיה", אמרו לו, "בסוף החודש, בעוד שלושה שבועות, נשלח לך 1,000 שקל." י"ס שזו לו הפעם הראשונה שהוא מזמין מכונית חדשה, ובוודאי שאינו מורגל בביטול הזמנות, נדהם מהסכום הגבוה (500 שקל) שהחברה גובה לעצמה. לאחר שהתמקח הסכימו בחברה להקטין את הסכום, אבל בה בעת הדגישו בפני י"ס כי החוזה שחתם עליו מתיר לחברה לגבות אף סכום גבוה מ־500 שקל. אשר למועד החזרת המקדמה, הסבירו, הם נוהגים לשלוח כסף פעם בחודש בלבד.

כמה יבואני רכב שפנינו אליהם טענו שהזמנת מכונית כרוכה בהוצאות שונות מצד היבואן: זמן רישום ההזמנה והטיפול בה במחשב, זמן עבודה של איש מכירות, טלפונים או פקסים ליצרן בחו"ל – במקרה של הזמנה מיוחדת. כשלקוח מבטל הזמנה נגרמות הוצאות נוספות ליבואן: מכונית שהוזמנה מחושבת במכסה וביטול ההזמנה יכול ליצור עודף במלאי, שפירושו הוצאות לאחסון המכונית העודפת בנמל (עשרה שקלים ליום). הוצאה נוספת היא הריבית שמשלם היבואן לבנק בכל יום בעבור אשראי. יבואנים משתמשים באשראי, טענו, כי התשלום לספק נעשה ביום שבו המכונית עוזבת את הנמל בדרך לארץ ואילו היבואן מקבל את התשלום מהקונה רק כשהמכונית משתחררת מהמכס. אם אין למכונית קונה מיידי, ההחזר לבנק מתעכב והריבית מצטברת. ולכן, מסכמים היבואנים, הם גובים פיצוי כספי מלקוח שביטל הזמנה.

טענת היבואנים בעניין ההיזקקות לאשראי בגלל ביטול הזמנות נשמעת תמוהה במקצת, בהתחשב בכך שכמעט אף פעם אין להם מלאי. להיפך, הם תמיד בציפייה למשלוח הבא ואם מישהו מבטל הזמנה יש די קופצים אחרים עליה.

בחוזים האחידים של יבואנים רבים הסכום שנקבע כפיצוי הוא 5% ממחיר המכונית לפני מיסוי. אולם לדברי עו"ד אורנה דויטש, יועצת משפטית ברשות להגנת הצרכן בהסתדרות, כדאי שהצרכן יידע שחוזים אלו לא אושרו על ידי בית הדין לחוזים אחידים שבבית המשפט המחוזי בירושלים. עוד משהו שכדאי לדעת הוא שבפועל לא כל היבואנים גובים את מלוא חמשת האחוזים ויש אף כאלה שאינם גובים כלל פיצוי על ביטול הזמנה.

כך למשל, אצל "כל־מוטור בע"מ", יבואנית מכוניות של מיצובישי, פרצ'ס וסקניה, מחזירים ללקוח שביטל את ההזמנה את מלוא המקדמה. לקוח שמזמין מיצובישי משלם ביום ההזמנה מקדמה בסך 2,000 שקל, ולקוח שמזמין פרצ'ס משלם מקדמה בסך 5,000 שקל. "אם הלקוח מסיבה כלשהי ביטל את ההזמנה מחזירה לו "כל־מוטור" את מלוא המקדמה ששילם", אומר משה נגל, סמנכ"ל השיווק של החברה. הטיפול בהחזר ללקוח כשבועיים. לדברי נגל, המקדמה תוחזר גם במקרה של הזמנה מיוחדת מהיצרן. "כשאני מחזיר ללקוח את מלוא המקדמה ששילם, אני פותח לו פתח לחזור אלי כשיחליט להחליף את מכוניתו ולקנות אחרת. לעתים קרובות לקוח מבטל הזמנה כי הוא זקוק לכסף. למה שאקח ממנו דמי ביטול, כשהוא זקוק לכסף? לא כדאי לי לגרום לאדם לקנות מכונית בכוח, רק כדי לא לאבד את דמי הביטול", הוא מוסיף. "כל־מוטור" מוסרת את הרכב כשבוע עד שבועיים לאחר השחרור מהמכס, והתשלום המלא נעשה שלושה ימים לפני השחרור.

גם "דלק מוטורס בע"מ", יבואנית מכוניות מזדה, מחזירה למבטל הזמנה את המקדמה ששילם, במלואה. מי שמזמין מכונית משפחתית משלם ביום החתימה על טופס ההזמנה מקדמה של 1,500 שקל, ומי שמזמין מכונית מסחרית משלם מקדמה של 2,500 שקל. אם לקוח מבטל הזמנה בין ה־25 בחודש ל־10 בחודש הבא, הוא מקבל את החזר של מלוא המקדמה ב־15 בחודש. אם הביטול נעשה בין ה־10 ל־25 בחודש, המקדמה מוחזרת ב־30 לחודש. לדברי דובר החברה, יואב חפץ, החברה מתחייבת בחוזה לספק את המכונית תוך 17 ימי עבודה מלאים של המכס מיום התשלום המלא. אולם בפועל, הלקוח מקבל את המכונית בתוך עשרה ימים מיום התשלום המלא.

חברת "קמור רכב בע"מ", יבואנית ב.מ.וו. גובה דמי קדימה בסך 5,000 שקל בעבור דגם מסדרה 3 ו־7,500 שקל בעבור דגם מסדרות 5, 7 או 8. כשמזמין מבטל הזמנה, מנכה ממקדמה זו סכום של 5% ממחיר המכונית לפני מיסוי, כפי שכתוב בטופס ההזמנה בסעיף תנאי הביטול. "מי שחותם עליו יודע על מה הוא חותם", אומרת אורנה פרי, מנהלת המכירות של החברה. ועם זאת, לדבריה, החברה בוחנת כל בקשת ביטול לגופה, ולעתים מחליטים אפילו להחזיר ללקוח את המקדמה כולה. לדברי פרי, את יתרת המקדמה, לאחר ניכוי סכום הפיצוי משתדלים לשלם ללא דיחוי בכל מקרה.

ב"סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ", יבואנית פיאט, לנצ'יה ואלפא רומיאו, גובים ביום הזמנת מכונית של חברת פיאט דמי קדימה של 2,000 שקל. עד שחרור הרכב מהמכס אפשר לבטל את ההזמנה, ואז מחזירים למזמין מחצית מהמקדמה, שגובהה נגזר מחמשת האחוזים ממחיר המכונית לפני מיסוי, אומר קובי בלום, מנהל המכירות של פיאט. לדבריו, רק מי שהזמין מכונית זולה (שמחירה לפני מיסוי כ־20,000 שקל) ומבטל, משלם פיצוי כקבוע בטופס ההזמנה. מי שהזמין מכונית יקרה יותר ינוכו מתשלום המקדמה שלו 1,000 שקל, ללא קשר למחיר המכונית. בלום אומר שכאשר הסיבה לביטול היא אישית והמצבים אישורים מתאימים, עשויים להחליט בחברה על פיצוי של 500 שקל בלבד, ובמקרים חריגים מחזירים ללקוח את המקדמה במלואה. את יתרת המקדמה, לאחר ניכוי הפיצוי, מחזירה החברה בתוך שבועיים מיום הביטול. כשאין ביטול הזמנה נהוג לשלם את יתרת מחיר המכונית ביום הגעתה לארץ, והמכונית נמסרת לקונה עד 18 יום מגמר התשלום.

"י. אם. אי בע"מ" שמייבאת לארץ כלי רכב של ג'נרל מוטורס, אופל, איסוזו וסאאב, נוהגת לגבות דמי קדימה אחוזים בסך 3,000 שקל ביום הזמנת המכונית. כשלקוח מבטל הזמנה תוך עשרה ימים מיום ההזמנה מחזירה לו החברה את כל המקדמה ששילם, אם הביטול נעשה אחרי היום העשירי, מוחזרת רק מחצית המקדמה. ההחזר נעשה בתוך שבועיים מיום הביטול. מסירה של מכונית שבעבורה שילם הלקוח את מלוא המחיר נעשית גם היא תוך שבועיים מיום התשלום המלא.

מתוך עיון בכמה טופסי הזמנה מתברר שיש סעיפים מתוחכמים במיוחד בעניין החזרי מקדמות. לדוגמה, בטופס ההזמנה של "קמור רכב בע"מ", יבואנית ב.מ.וו. רשום: "ביטל המזמין את ההזמנה, יהיה היבואן זכאי לחלט כפיצוי מוסכם את כל המקדמה ששילם המזמין עד למועד הביטול". אולם בפועל גובה קמור ממי שביטל הזמנה מיוחדת רק חלק מהמקדמה, סכום השווה לחמישה אחוזים ממחיר המכונית לפני מיסוי.

עו"ד דויטש מהרשות להגנת הצרכן בהסתדרות אומרת שמן הראוי שהיבואנים ישנו את החוזים בהתאם לנהוג בפועל. לא די בכך שהם גובים פחות מן המקובל, רצוי שיעגנו זאת בחוזה. ובאשר לטענות היבואנים על הוצאות הנגרמות להם בגין ההזמנות, להערכתה של עו"ד דויטש, ההוצאות על הזמנת רכב קטן או גדול הן אחידות ולכן אין היגיון כלכלי לקבוע את גובה ההוצאה בערכים של אחוזים מערך הרכב. רצוי, לדעתה, לקבוע סכום הוצאות ריאלי בשקלים בגין ההזמנה, ואין ספק שסכום זה יהיה נמוך בהרבה מחמישה אחוזים ממחיר המכונית לפני מיסוי.

לדברי דויטש, רצוי מאוד שהצרכנים יתייחסו גם לעניין העברת הבעלות על המכונית מהיבואן לקונה. לפי חוק המכר, הבעלות עוברת במעמד המסירה, אלא אם כן יש התנאה בחוזה המקדימה או מאחרת את העברתה. מכיוון שעובר זמן מיום התשלום המלא עד ליום מסירת הרכב, יש פרק זמן שבו הבעלות על המכונית היא של היבואן וגם הכסף ששולם תמורתה נמצא אצלו (בחוזים האחידים אין התנאה המציינת העברת בעלות ביום התשלום). אם בפרק זמן זה נקלע היבואן לקשיים כספיים, מעמד מזמין המכונית הוא של נושה רגיל, בעוד הבנק הוא נושה מובטח שמשעבד את נכסי היבואן לצורך כיסוי חובותיו. במצב כזה אין למזמין לא ביטחונות ולא בעלות על המכונית וסיכוייו לקבל את המכונית קלושים. קיימת אמנם אפשרות לבטח את הסכום (על חשבון הלקוח), אבל רוב הלקוחות אינם נוהגים לעשות ביטוח כזה.

דויטש אומרת שהיועץ המשפטי של איגוד יבואני הרכב מסכים להוספת התנאה בחוזים האחידים, שתבטיח העברת בעלות על הרכב ביום התשלום המלא. בינתיים, מכל מקום, לא קיים סעיף כזה בחוזים האחידים, אולם הצרכן יכול לדרוש להוסיף אותו לחוזה ביום החתימה על הזמנת המכונית.

מומלץ לבדוק לפני קניית מכונית מהם התנאים שמציעים היבואנים השונים והאם הם מעוגנים בחוזה. בחוזים רבים לא מצוין למשל מועד האספקה, או שהמועד המצוין הוא משוער. אם חתם צרכן על חוזה והוא מרגיש שאין לו זכות תביעה לפי החוזה, הוא יכול לפנות לבית־משפט ולטעון על תנאי מקפח בחוזה אחיד. ובמקרה שבו בית המשפט ימצא שהתנאי אכן מקפח, הוא זכאי לבטלו או לשנותו כדי להסיר את הקיפוח. אבל למה להגיע לבית משפט? עדיף לדאוג מראש שהחוזה יהיה הוגן.

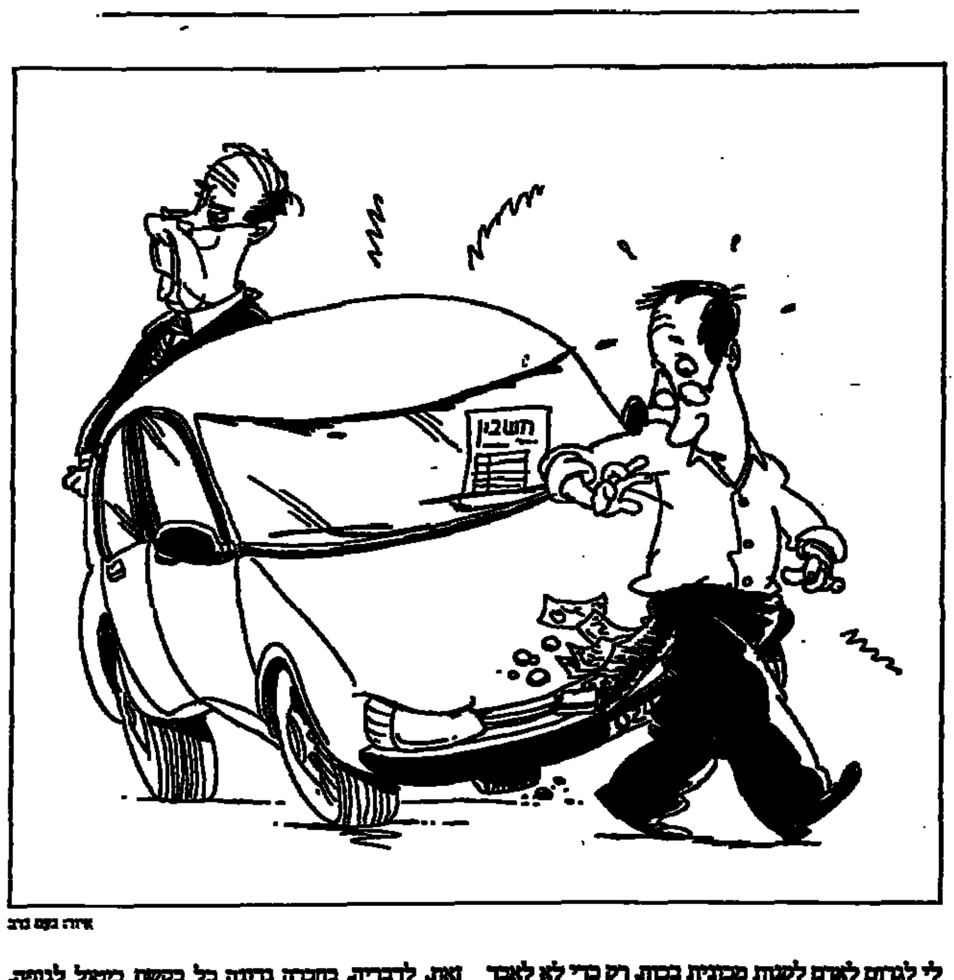

קודם כל, החדשות הטובות

טעמים

דניאל רוגוב

צוף של פרחים שונים יכול להניב סוגי דבש שונים. כבר לפני 5,000 שנה ידעו כוהני מצרים שכל אחד מסוגי הדבש הטובים ביותר מקורו בגלילי־הכוורים, שהשתמשו בעצים ובשיחים בשורות שגדלים בהם פרא קורנית והזמוריץ. שלא כצרפתים, כאיטלקים וכאמריקאים, שכולם מבדילים את הדבש הנוי, כ' לומר דבש המופק מסוגי פרחים מסוימים, כמעט כל הדבש מתוצרת הארץ יוצר עד כה מתערובת של פרחי הדרים ופרחים אחרים. סדרת חמשת הדבש של מכוורת יד מרדכי, שנמצאות בשוק זה כמה חודשים, הופכת את המצב על פיו.

קיבוץ יד מרדכי מייצר דבש טהור מהמשובחים במדינה. סדרת הדבש, ובה דבש מפרחי זעתר, פרחי אקליפטוס, פרחי אבוקדו, פרחי ההדרים ופרחי בר, תשאר עוד יותר את מעמד בעיני צרכנים אניני טעם. כל הסוגים חלקים ואחידים במרקם, עם צבע טוב וכהה וניחוח עשיר – דבש טהור הראוי להשוואה עם כמה מסוגי הדבש הטובים ביותר שעד כה היה אפשר להשיג רק באירופה או אמריקה.

הדבש מפרחי זעתר הוא בעל צבע הענבר־כתום צלול והכהה וטעמו העדין משובח; זה המיוצר מפרחי בר כהה מעט יותר ועכור קמעא, ודמת המתיקות שלו משביעת רצון במיוחד; הדבש מפרחי אקליפטוס צבעו זהב כהה ואטום קצת יותר, ויש לו ניחוח עמוק מרשים; וזה המיוצר מפרחי אבוקדו, שצבעו שחור כמעט, הוא בעל טעם עשיר וניחוח מרתק. הדבש משווק בצנצנות מעוצבות של 500 גרם העולות 11.90 שקלים, ולדעתי זהו תמורה מצוינת לכסף.

ולמרות כל ההשבחות עדיין משהו חסר: הייתי ממליץ ליד מרדכי שיידעו את הצרכן, על גבי התוויות, באיזו שנה נאסף הדבש משום שדבש הנאסף באביב עולה במעט תמיד על זה שנאסף בסתיו.

עוד כמה דברים שכדאי לדעת על דבש: המוכר שהדבש נספג בגוף בקלות רבה יותר מאשר סוכר רגיל, אך זהו מזון עשיר ומרוכז, והרופאים ממליצים לצרוך אותו בצורה מוגבלת ולעתים אוסרים את צריכתו – בעיקר הוא אסור לחולי סוכרת. לאחר הפתיחה מוטב לאחסן את הדבש בצנצנות סגורות היטב, בטמפרטורת החדר. אם הדבש מתקשה או מתגבש, אפשר להחזירו בקלות למצבו הנוזלי באמצעות חימום הצנצנת בתוך סיר מים חמים. יש להיזהר לא לחמם את הדבש לטמפרטורה של יותר מ־70 מעלות צלזיוס, כי אז ייפגם טעמו.

קרקרים מאורוגוואי יכולים להפתיע

אורוגוואי ידועה בבשר בקר משובח, אבל מתברר שיש לה מה לומר גם בתחומים אחרים. כששמעתי שעכשיו מיובאים לארץ קרקרים מאורוגוואי התייחסתי לכך כאל קר־ריוז, אולם טעימה אחת שיכנעה אותי שהקרקרים הללו הם מעדן – כמות שהם, מרוחים בגבינה או כבסיס לקנאפה. בסדרה, המיוצרת במונטווידאו, ארבעה סוגי קרקרים שונים.

הסוג שהתחבב עלי קרוי Simpatia. הוא משווק באריזה של 200 גרם ועולה 2.95 שקלים. הטעם טרי וספוג בטעמו הטבעי של קמח חיטה, ובניגוד לקרקרים רבים מתוצרת הארץ הקרקרים האורוגוואיים נשארים פריכים בשעת הלעיסה. הסוגים השני והשלישי בסדרה קרויים שניהם Salvador. האחד ללא מלח, ובה נוסף לקמח חיטה יש בהם סובין. גם הם פריכים, בעלי טעם מיוחד ועשיר. הגרסה ללא מלח עולה 2.95 שקלים לאריזה של 140 גרם, והגרסה המלוחה עולה 3.95 ל־200 גרם. הסוג הרביעי, Magra, גם הוא נטול מלח ועולה 2.95 שקלים ל־120 גרם, מצא חן בעיני פחות, משום שהקרקרים איבדו מפריכותם זמן קצר לאחר שהוכנסו לפה.

בנוסף ליתרונם המיוחד בשביל מי שנאלצים להגביל את צריכת המלח שלהם, הקרקרים הללו נמכרים במחיר סביר בהחלט, המתחרה בזה של מוצרים מקומיים. אין ספק שמדובר בקנייה כדאית, שראוי לנסותה.

גם פטריות קפואות מפתיעות

ניסיון ארוך לימד אותי שפטריות משומרות וקפואות אינן ראויות לעבור את סף המטבח, ולפיכך גדולה היתה הפתעתי כשגיליתי שפטריות השמפיניון העגולות והקפואות של החברה ההולנדית "צ'מפיפרו" טובות בהחלט. בסיגון (בשמן או בחמאה) הן מפרישות פחות נוזלים מרוב הפטריות הטריות; באפייה או בבדיל הן שומרות על צורתן; ובאידוי טעמן אינו נופל מזה של פטריות טריות. הפטריות משווקות בשתי צורות – כיפות שלמות עם רגלים וכיפות פרוסות.

לאחר כמה ניסיונות שערכתי הגעתי למסקנה שהפטריות השלמות, הגדולות מאוד, מתאימות ל־מילוי או להגשה כירק, וכי הפרוסות מצוינות להכנת חביתות, רטבים ומליות לדגים ולעוף. אין צורך להפשיר את הפטריות לפני השימוש, ופירוש הדבר שאפשר לאחסנן במקפיא ולהוציא רק את הכמות הנדרשת להכנת כל תבשיל.

הפטריות השלמות נמכרות בחבילות של 500 גרם ועולות 10.99 שקלים לחבילה; הפרוסות משווקות בחבילות של 900 גרם ועולות 14.90 שקלים. לדעתי זוהי עסקה טובה. את הפטריות אפשר להשיג רק בחנויות מובחרות. כדי לברר היכן החנות הסמוכה למקום מגוריכם, טלפנו ליבואן, "ציפ דיל", בטלפון 09-560565.

ולבסוף, החדשות הרעות

לפני כשמונה חודשים, כאשר חברת יפאורה תבורי הוציאה לשוק את "שופס קליר", הצחיקו אותי קצת המשקאות המוגזים האלה, שהיו מתוקים מאוד וחסרי צבע. למען האמת, נראה לי שיש משהו מטופש בהשתדלות למצות טעם וניחוח טבעיים מפירות ולגנוב דווקא את הצבע.

השבוע, אחרי שטעמתי את שתי התוספות האחרונות לקו של "קליר", משקאות דיאטטיים מוגזים בטעמי אפרסק ולימון, גיליתי שחוש ההומור אבד לי באורח זמני. בהפתעה הבחנתי שברשימת הרכיבים אין זכר למלים "אפרסק" או "לימון". אני מניח שטעמי הפרי המלאכותיים והניחוח הדביק מקורם במה שמכונה ברשימה תמציות טבעיות. עוד יותר מפתיע לגלות שהמשקאות ה"דיאטטיים" האלה, הממותקים באספרטיים ובאצולפם קיי, מתוקים עוד יותר מהגרסאות הרגילות. נכון שהם מכילים רק 0.1 קלוריות ל־100 מ"ל, אולם לאחר שטעמתי אותם נדמה לי שצרכנים שהם אניני טעם אפילו במידת מה יעדיפו מים קרים, צלולים לגמרי.

אותה חברה משווקת ארבעה משקאות בטעם תפוחי־עץ בסדרה "תן תפוח". "משקה קל תפוחים", שאפשר להתייחס אליו כאל מים הגרה, מבוסס על מים, סוכר, רכז תפוחי־עץ, חומצת מאכל, חומרים משמרים, ויטמין C וקרמל. המשקה משווק גם בגרסה דלת קלוריות, וכמו בסדרת שופס, הוא ממותק באספרטיים ובאצולפם קיי. הן המשקה הרגיל הן הדיאטטי מתוקים בגרסה רגילה ומוגזת.

קשה להבין את ההיגיון שבכוונה למצות את עסיסם של תפוחים טריים כדי להפוך את המיץ לרכז ואז להוסיף לו מים כדי להגיע לנפח המקורי. לא ברור גם מדוע צריך להוסיף סוכר למיץ שהוא מתוק ביותר מעצם טבעו. ומעל מכל, במיוחד בהתחשב בלהיטותה של החברה להסיר כל צבע מהמשקאות בסדרה אחרת, היא הצורך להשתמש בקרמל כדי להוסיף צבע למשקאות בסדרת תן תפוח. כל זה מעורר בי ספק אם טכנולוגי המזון שעיצבו את הסדרות האלה העלו בדעתם אפשרות שלא להתערב בטעמם הטבעי של משקאות על בסיס פרי. התוצאה היא אמנם סדרת משקאות שאפשר לשתות אותם, אבל מדוע לבזבז כסף בשעה שאפשר להשיג בשוק, בקלות, מיץ תפוחים ערב לחיך?

המשקאות בסדרת שופס קליר עולים 3.75 שקלים לבקבוק של 1.5 ליטר. בקבוקים באותו גודל בסדרת תן תפוח עולים 3.79 שקל.

אחוז השומן, מספר הקלוריות

דין פרוטה

לאה פורת

מה באמת קובע הצרכן על אריזת המזון לפני שהוא מכניס אותה לסל הקניות שלו? שאלה זו, שיש בה עניין מיוחד דווקא בימים אלה, כשתקנות לסימון ערכים תזונתיים עומדות להיכנס לתוקף, נשאלה באחרונה בארה"ב. הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות העבירה אלינו תוצאות סקר שערכה באחרונה F.D.A (רשות המזון והתרופות) בנוגע להרגלי הבחינה של הסימון המופיע על אריזות המזון. מתוך ממצאי הסקר שפורסמו בביטאון ה־F.D.A מחודש אפריל עולה, כי רוב הצרכנים מחפשים בראש ובראשונה את תכולת השומן. במקום שני, די צמוד, מופיע מספר הקלוריות, ובמקום שלישי רכיבי המזון. מעטים בלבד התעניינו במידע תזונתי אחר, במועדי התפוגה או במשקל האריזה. תוצאות הסקר לא השפיעו על ה־F.D.A, המתחילה בדיוק היום ליישם את חוק הסימון התזונתי, אשר כולל פרטים שהצרכן האמריקאי אינו מחפש. בארה"ב, כמו אצלנו, התפיסה היא שיש לתת לצרכן את המידע שהוא זקוק לו כדי שיידע להרכיב תפריט המתאים לו.

אלא שלא כמו אצלנו, F.D.A מאפשרת ליצרנים לייחס תכונות בריאות מסוימות למיני מזון, בתנאי שיתרונות אלה נתמכים על ידי חוות דעת מדעיות. לדוגמה: הקשר בין מזון המכיל כמות רבה של סידן ובין סיכון נמוך של אוסטיאופורוזיס; מזון המכיל שומן בכמות מועטת – והפחתת הסכנה לחלות במחלות סרטן מסוימות; מזון המכיל כמות מועטת של שומן רווי או כולסטרול – והפחתת הסכנה לחלות במחלות עורקי הלב; מזון עשיר בתאית, בדגנים, בפירות ובירקות – והפחתת הסכנה לחלות במחלות סרטן שונות; מזון המכיל סודיום (מלח) בכמות מועטת – והפחתת הסכנה ללחץ דם גבוה. בארץ חל לפי שעה איסור לייחס סגולות בריאות למזון, אך כיוון שהאמריקאים מתירים זאת בתנאים מסוימים, מתקיימים עכשיו דיונים בעניין זה גם בארץ.

השרשרת נעלמה מן המעטפה

המעטפות המרופדות שנמכרות בסניפי הדואר ומשמשות אריזות למשלוחי חפצים הוכיחו את עצמן כיעילות למדי. אבל מתברר שיש להן גם חיסרון גדול.

תושבת תל אביב קיבלה מעטפה כזאת, ובמכתב שבתוכה נאמר כי במצורף נשלח לה גם תכשיט – שרשרת זהב – מתנה ליום הולדתה. כיוון שלא ראתה את השרשרת בעת הוצאת המכתב, נטלה שוב את המעטפה, הסתכלה לתוכה היטב, ניערה אותה, אך לא היה שום זכר לתכשיט. רק אז שמה לב כי ניתן בקלות לפתוח את לשונית המעטפה ולהדביקה שוב בלי שהדבר יורגש. כלומר, כל מי שמטפל בדברי דואר (הפקיד שמקבל את המעטפה, העובדים שעוסקים במיון והדוור) יכול לפתחה ולהוציא את תכולתה.

יש בקשה לנו לרשות הדואר: השלימו את המלאכה ודאגו שייצור המעטפות הבא יהיה כזה שכל פתיחה שלהן תהיה מורגשת. פטנטים כאלה לא חסרים.

מי יודע מה זה מתקף מניה 16 KH?

תלונה

הנה סיפור על בזק שאלמלא היה מרגיז היה אפשר לומר שהוא משעשע. יום אחד קיבל המנוי אלחנן שגון מתל אביב טופס "הזמנה לביצוע שירותים במרכזת", שבו הודיעו לו כי נוסף לטלפון שלו שירות "מיתקף מנייה 16KH". עוד נכתב באותו טופס כי הופסק השירות "עקוב אחרי". שגון לא הבין מהו "מיתקף מנייה 16KH", וודאי שלא היה יכול להזמין דבר שאינו מבין מהו. הוא מעולם גם לא הזמין ביטול שירות "עקוב אחרי".

שגון התקשר למוקד בזק והציג את השגותיו בפני פקידה שהציגה עצמה בשם סיגל. זו הבטיחה לו לברר את העניין ולהודיע לו על תוצאות הבירור "בימים הקרובים". עברו שבועיים, ושגון, שלא קיבל עדיין תשובה מסיגל, התקשר שוב למוקד בזק. הפעם דיבר עם פקידה ששמה רעות, ומדבריה הבין שלא טיפלו בעניינו. היא הבטיחה לדאוג לביטול החיוב בגין השירות שלא הזמין ולהודיע לו על כך. באותה הזדמנות גילתה את אוזנו ש"מתקף מניה 16KH" הוא שירות מניית שיחות בטלפון ציבורי (על פי הסבר של דובר בזק מדובר ביחידת ציוד שמותקנת במרכזיות ציבוריות של בזק בצמוד לקווים שמשרתים את הטלפונים הציבוריים).

יומיים לאחר השיחה הזאת אמנם קיבל שגון הודעה בכתב בדבר ביטול השירות של "מתקף מניה 16KH", אך תוכן ההודעה הבעיס אותו מפני שלא היו בה לא התנצלות ולא הסבר על פשר הטעות. הוא שלח אלינו מכתב ובו סיפור המעשה, ואנו פנינו לדובר בזק לקבלת תגובה. מאחר שלא קיבלנו תגובה במשך כמה חודשים, שלחנו לדובר תזכורת. הפעם זכינו לתשובתו של רם תבתי, מנהל פניות הציבור. לטענתו, הפנייה הראשונה שלנו לא הגיעה אליו. באשר לתלונה עצמה, כתב, התברר שחשבונו של המתלונן חויב בגין ציוד שלא הזמין עקב טעות אנוש מצערת. בשם חברת בזק התנצל על הטרחה ועוגמת הנפש והביע תקווה שמקרים כאלה לא יישנו.

מתברר שתבתי לא דייק, בלשון המעטה, והתעלם מהסיפור העיקרי, שעליו למדנו ממכתב נוסף ששלח לנו שגון. כחודש וחצי לאחר שקיבל הודעה מבזק כי הזמנת השירות שהזמין כביכול בוטלה, קיבל חשבון טלפון ובו חיוב בסך 59.80 שקל בגין התקנת ציוד. שגון מיהר להתקשר לרעות במוקד בזק, והיא הבטיחה לשלוח לו חשבון מתוקן. אבל חשבון כזה לא הגיע. לעומת זאת קיבל כעבור כמה שבועות הודעה שבישרה לו כי על פי הזמנתו הותקנו לו – נחשו מה? – נכון, "מתקף מניה 16KH". שגון התקשר אל רעות בפעם השלישית וזו הביעה את צערה על הטעויות החוזרות ונשנות והבטיחה לדאוג לביטול החיובים. אבל במקום ביטול הגיע אליו כעבור שבוע חשבון טלפון ובו (בפעם השנייה) חיוב על סך 59.80 שקל בגין התקנת ציוד. שגון התקשר שוב לרעות במוקד בזק, אלא שהפעם, לדבריו, היא היתה חסרת סבלנות והשיבה לו שיקבל תיקון בחשבון התקופתי הבא. שגון הבין שהסיפור הזה לא יסתיים אלא אם ידבר עם אדם בעל סמכות גבוהה יותר. הוא ביקש להיפגש עם מנהל משרד העסקים של בזק בצפון תל אביב, דוד צמח.

לפגישה בא מצויד במכתבו ובשיא רשום ומתועד מהיום שקיבל את הודעת החיוב הראשונה. בעקבות השיחה סוכם כי הוא יזוכה בגין שני החיובים בעד ציוד שלא הזמין בסך 119.60 שקל (59.80 x 2) בתוספת ריבית, וייבדק מקור הטעויות החוזרות ונשנות.

שגון אומר שכל הסיפור הזה הותיר טעם רע בפיו. אפשר להבין אותו. אם לקוח צריך לטרוח כל כך הרבה – לקיים עשרות שיחות טלפון (על חשבונו, כמובן) ולהגיע בעצמו לפגישה עם עובד בכיר – רק כדי שיחזירו לו את מה שגבו ממנו בגלל טעות של החברה, ולבסוף גם לא לקבל שום פיצוי (ריבית איננה פיצוי), אין מנוס מהמסקנה שמשהו באמת רקוב בשירות הציבורי. ונשאלת גם השאלה – מה עם כל האלפים שאינם מבחינים בטעויות?

גם יעיל וגם זול

מגזין הצרכנים האמריקאי "קונסיומר ריפורטס" בדק את יעילותם של מסירי כתמים כימיים והגיע למסקנה שתערובת של אבקת כביסה עם מעט נוזל משיגה תוצאות טובות לא פחות מאלה של המסירים הנרכשים בחנויות – ובעשירית המחיר

אדם אוכל לו להנאתו סטייק ברוטב עגבניות ולפתע מחליקה אטרייה מהמזלג וכתמים אדומים מכסים את בגדיו. מי היה חושב שאטרייה מסוגלת לגרום נזק כה גדול?

יש דרכים שונות לתקן את הנזקות, כותב ה"קונסיומר ריפורטס", מגזין הצרכנות האמריקאי. כשהלכלוך מפוזר על שטחים רחבים בבגד דרושה כביסה במכונה או מסירת הבגד לניקוי יבש. לגבי כתמים ממוקדים וקטנים יותר, ובמיוחד כשיש לנקות את הבגדים במהירות, עשוי מסיר כתמים להספיק.

הקונסיומר ריפורטס מבחין בין שני סוגי מסירי כתמים: כאלה המבוססים על חומר ממס – המתאימים כשהבגד עשוי מבד הדורש ניקוי יבש, וכאלה על בסיס מים (ללא תוספת של חומרים ממיסים) – לכל האריגים האחרים.

ארגון הצרכנות האמריקאי בדק את יעילותם של מסירי הכתמים על בסיס מים, ומסקנותיו עשויות להועיל לצרכן הישראלי, מכיוון שגם בארץ משווקים סוגים רבים ושונים של מוצרים תחת השם "מסירי כתמים".

לשם השוואה נכללו בבדיקה גם אבקת כביסה פוספטית ומים רגילים. כמו כן נוסו תכשירים אחרים (לא מסירי כתמים) שקרוב לוודאי נמצאים בבתים רבים.

לצורך הבדיקה בחרו עורכי הסקר בשישה סוגים של חומרים מכתימים: תערובת של קפה, חלב וסוכר; תערובת של קטשופ, מיונז וחרדל; יין אדום; חרדל צהוב; דיו שחור של עט כדורי; דם. כל החומרים המכתימים הללו פוזרו על פני ארבעה סוגי אריג: 100% כותנה, בצבע לבן; פוליאסטר; משי; צמר.

בדרך כלל היו כתמי הדם ותערובת כתמי הקפה והקטשופ קלים יחסית להסרה. חרדל היה החומר הקשה ביותר להסרה והדיו השחור מיד אחריו. האריג הקל ביותר לניקוי היה פוליאסטר, ואחריו משי, צמר וכותנה. כמו כן התברר שיעילות מסירי הכתמים היתה שונה מאריג לאריג, ומסיר כתמים שהיה יעיל בפוליאסטר, לדוגמה, פעל פחות בכותנה וכיו"ב. אף לא אחד מחומרי הניקוי שבהם השתמשו הבודקים הזיק לאריגים. אחדים ממסירי הכתמים הותירו שאריות גם אחרי שהאריג נשטף קלות, אבל שאריות אלה נעלמו אחרי שהתבצעה שטיפה יסודית יותר.

עד כאן ממצאי הבדיקה לגבי אריגים לבנים. כאשר נעשתה בדיקה מוגבלת על אריגים צבעוניים, איבדו אחדים מהם את צבעם. מסקנת הבודקים: כשרוצים להפעיל מסיר כתמים על אריגים צבעוניים או על אריגים שיש בהם מיזוגים שונים של צבעים, אריגה וגימור כדאי לנסות מעט ממסיר הכתמים במקום לא בולט בבגד: אמרה, כיס או קצה החולצה, למשל.

המסקנה החשובה והמפתיעה ביותר היתה שאבקת כביסה מעורבת בכמות קטנה של מים, היוצרת מעין משחה, מסירה כתמים ביעילות שאינה נופלת מיעילותו של מסיר הכתמים הטוב ביותר. עלותה של תערובת כזו, שהתבססה על אבקת כביסה מסוג קלאסיק פורקס (שאינה משווקת בארץ), היתה עשירית מעלותו של מסיר הכתמים הנרכש בחנות.

הבודקים האמריקאיים התרשמו עד כדי כך מיעילות התערובת עד שהציעו לצרכנים לשקול ברצינות להשתמש בה במקום במסיר כתמים. ההמלצה של הקונסיומר ריפורטס היא לערבב קורט מן האבקה במים כדי ליצור משחה, למרוח על הכתם ולשטוף. אפשר גם לשפוך נוזל כביסה על כתמי קטשופ, חרדל ויין ולשפשף אותם, אולם הבודקים מבטאים ששיטה זו מניבה תוצאות בינוניות בלבד, ואינם ממליצים עליה.

מה לעשות אם מגלים כתם בבגד והארון ריק ממסירי כתמים או אבקת כביסה? יש מגוון של חומרים שאפשר למצוא במטבח או בארון התרופות שגם הם יעילים למטרה זו: מיץ לימון, אמוניה, אלכוהול לעיסוי, נוזל לרחיצת כלים, סודה לאפייה, סלצר, חומץ, קרם טרטר ואבקת כביסה לכביסה ביד.

הבודקים ניסו להסיר כתמים בני שעה של קטשופ, חרדל ויין מאריגי כותנה ופוליאסטר לבנים פשוטים. הם שיפשפו במברשת שיניים (המבטיחה מיקוד בשפשוף) כמות קטנה לא מהולה של רוב הנוזלים ישירות על המקומות המוכתמים. רק כאשר השתמשו בסודה לאפייה הוסיפו מעט מים לשם יצירת משחה. אחרי הטיפול שטפו את האריגים, הניחו להם להתייבש במשך לילה ובדקו את התוצאות. כל המוצרים הסירו את הקטשופ ואילו הנוזל לרחיצת כלים היה המוצר היחיד שהצליח, במידה מסוימת, גם בהסרת כתמי היין והחרדל.

תרומת מדור הצרכנות להסרת כתמים: אבקת טלק פשוטה על כתמי שומן מונעת בדרך כלל כתמי שומן בלי להשאיר סימנים על האריגים. באותם מקרים שבהם נשארים סימנים לבנים – כביסה רגילה תוריד אותם יחד עם השומן.

ואם החלטתם בכל זאת להשתמש במוצרים המשווקים במיוחד במטרה להסיר כתמים יש להוסיף אותם לרוב המוצרים, כפי שמצוין על גבי האריזות שלהם, מודיעים וזהירות בשימוש ומומלץ מאוד להישמע להוראות כמו הימנעות משאיפת החומר, מגע שלו בעור חשוף או בעיניים, והחשוב מכל: להרחיקו מהישג ידם של ילדים.

صكذا من الاهل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

הפועלים: עדיין לא להגדיל פוזיציות. כלכלני בנק הפועלים חוזרים בסקירתם השבועית, זה השבוע השלישי, על המלצתם שלא להגדיל את החלק המנייתי בתיק ניירות הערך. "הנושא העיקרי שהניע את השוק בשבוע החולף היה חתימת הסכם עזה ויריחו ותוילה. מי שציפה לקפיצה נוספת של השוק בעקבות חתימת ההסכם אוכזב בעקבות ה'הפגנה' של ערפאת, שהבליטה לעיני כל העולם שמדובר בהסכם אשר אינו מבטיח הצלחה מיידית ביישומו בפועל ואת אי־הוודאות שקיימת לגבי העתיד.

"בנוסף, לטווח הקרוב ישפיעו מחר גיטא, החלטת בנק ישראל בנושא הריבית, ומאידך גיסא הדו"חות הכספיים שהתחילו 'לטפטף' לסיכום הרבעון הראשון. כמו כן, אף נראה בכמה ענפים את המגמה של המשך העלייה בפעילות, אך ירידה ברווחים עקב עלייה בתשומות.

"לאור האמור לעיל, בשלב זה אנו ממליצים שלא להגדיל את החלק המנייתי בתיק ההשקעות בטווח הקצר, אך יחד עם זאת יש לפעול להשבחת אפיק זה בתוך תיק ההשקעות לאור התוצאות העסקיות לסיכום 93', תוך התחשבות בתחזיות הענפיות לשנת 94'".

לאומי: להגדיל את רכיב המניות בתיק. לעומת בנק הפועלים – ממליצים כלכלני בנק לאומי דווקא להגדיל את רכיב המניות בתיק ההשקעות. "ההסתכלות רחבה על התפתחות השערים מראה בבירור, כי מאז אמצע חודש מארס (השפל העמוק ביותר השנה) נרשמה מגמה של עלייה, תוך תנודות אמנם, של בערך 15% מאז ועד היום. הגורמים החיוביים האמורים להביא לעליית שערים הם בראש וראשונה, חתימה על הסכם השלום והחלת יישומו בשטח. אמנם, הסכם זה נושא בחובו גם סיכונים, ואין להתעלם מהם, אבל בכל הנראה המאזן הכולל הוא חיובי. "הגורם השני הוא המצב הכלכלי בכללו. נתונים לגבי הרבעון הראשון של השנה מראים שהרבעון היה טוב ובהתאם לתחזיות. הייצור התעשייתי גדל וכך גם היצוא. יבוא התשומות לייצור גדל ומספר דורשי העבודה הצטמצם. גם ענפים רגישים כמו התיירות – הגם שנפגעו – רשמו שיעורי צמיחה מרשימים. נתונים מוקדמים על חודש אפריל (גביית מסים) מראים שהפעילות הכלכלית נמשכת, והאינפלציה נתונה לשליטה.

"מאידך גיסא, מתקרב המועד שבו ישוב בנק ישראל וידון בצורך להעלאת הריבית, גורם העלול להשפיע באופן משמעותי על הפעילות בבורסה. "מכל האמור לעיל אנו מסיקים, שבכל הנראה, המגמה החיובית ההולכת ומסתמנת, תמשיך, תוך תנודות רבות, ולכן זה הזמן לשקול ולהגדיל את רכיב המניות בתיק הנכסים. על פי 'מודל המניות' אפשר לראות שיש מניות רבות, של חברות רציניות ומבוססות, שנסחרות ברמה סבירה (מבחינה כלכלית) ורכישתן לטווח ארוך, עשויה להתברר כהשקעה כדאית.

מועדים בבורסה

8.5	לפידות מחפשי נפט	– הנפקה ראשונה לציבור של יה"ש ואופ'.
	בילון סד' 2126	– אקס ריבית, תשלום 10.5.94.
	אלוני חץ	– אקס הטבה 90%, הקצאה 11.5.94.
	אמש אפ' 1	– יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 10.5.94.
	אשלר אפ' 1	– יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 10.5.94.
	רב בריח	– אקס דיבידנד 13.229%, תשלום 22.5.94.
9.5	קים	– אקס דיבידנד 55%, תשלום 30.5.94.
	המסלול	– אקס הטבה 400%, הקצאה 31.5.94.
10.5	סיבי מעגלים מודפסים	– הנפקה לציבור של מניות במכרז על המחיר.
	ארמר אג"ח 2	– אקס ריבית, תשלום 31.5.94.
	ניכוד אג"ח 1	– אקס ריבית, תשלום 31.5.94.
	משב	– אקס דיבידנד 15%, תשלום 31.5.94.
	מלח אפ' 1	– יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 11.5.94.
11.5	אנגליה – אקס ריבית	– בן יקר א', חים א', אורים ג, אשמף ב'.
	סנא אפ' 1	– יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 13.5.94.
	שקד אג"ח א'	– אקס ריבית, תשלום 2.6.94.
12.5	אקס ריבית באג"ח	– ליגר 1, דנבאר א', הנכוף א'. תשלום 31.5.
	סנו	– אקס דיבידנד 5.7%, תשלום 5.6.94.
	ד.י.נ	– אקס דיבידנד 13%, תשלום 2.6.94.
	תג.י.ר	– אקס דיבידנד 5%, תשלום 2.6.94.
	ציוס	– אקס דיבידנד 4%, תשלום 1.6.94.

* מקור: בנק המזרחי

השבוע בבורסה

צבי רבין

כשהצרות באות – הם תמיד בצרורות, ומכל כיוון אפשרי. זה החל ביום ששי לפני פתיחת המסחר בוול סטריט. כמה מדדים כלכליים התפרסמו – והבורסה האמריקאית רשמה בתגובה ירידות חדות בדאו ג'ונס. עבור רוב מניותיהן של חברות התרופות הגנריות והטכנולוגיה, ששעריהן צנחו בעקבות וכלה בפרץ הודעות של כמה מחברות הברוקרים האמריקאיות שמסרו כי הן מסירות את המלצתן מכמה מניות ישראליות נוספות; את התוצאה של כל אלה ניתן לראות בטבלה למטה ובגרפים – התמוטטות של רבות מהמניות הישראליות בוול סטריט.

בפתיחות המסחר הבוקר בתל־אביב יוכלו כבראה המשקיעים המקומיים לראות, זו הפעם השנייה השנה, את מניית טבע מרכזת עודפי היצע גדולים עקב פער הארביטראז' שנפתח במסחר סוף השבוע. אך טבע לא תהיה המניה היחידה שתושפע מהירידות החדות בוול סטריט. סביר להניח שכך יקרה גם למניות כלל אלקטרוניקה, דיסקונט השקעות, שלהן אחזקות גדולות במניות אי.סי.אי וסאיטקס. זאת האחרונה חזרה בסוף השבוע כשלוש וחצי שנים לאחור – למחיר 17 דולר.

בשנה האחרונה היינו עדים לשלושה גורמים עיקריים שהביאו לשווי קת המחזורים בחברות הישראליות הנסחרות בוול סטריט, ולעתים להתמוטטותן: הראשון, והבולט מכולם, הוא חברות מאכזבות. לגבט וסאיטקס היו הראשונות מקרב הישראליות שהפתיעו את המשקיעים והאנליסטים, כאשר פירסמו בהפתעה תוצאות כספיות מאכזבות והנמוכות מהצפוי ברבעון..

התגובה המיידית של המשקיעים בהן היתה אופיינית לאמריקאים, אך כואבת ומפתיעה בעוצמתה לישראלים – הם מכרו מניות בפאניקה מיד עם פרסום התוצאות. שוב לא עניינו אותם החברות האלה, שתהליך הצמיחה בהן נקטע, שרווחיותן עתידה לרדת ושהשווקים של מוצריהן נמצאים בתחרות גוברת. אל לגבט וסאיטקס הצטרפו במהלך השנה האחרונה שורה ארוכה של חברות ישראליות, "מאכזבות", ביניהן, תדיראן, אלסינט, איי.איי.אס, מימד רימיוני, טבנומטיקס, קומברס, מבוריניקס, לנופטיקס, פאמיאנס ורוי־בומטיקס. ותגובת השוק על כל אכזבה נוספת, למרנו, הופכת כואבת וחדה יותר מדי רבעון. היום ירידה של 30%, כפי שנרשמה אז לסאיטקס, נחשבת מתונה בהשוואה לחיתוך ב־בשרה של מניית המימד הרבניעי, שירדה באיבחת סכין קצרה של המשקיעים בוול סטריט ממחיר של 20 דולר ל־6.25, וסאפיאנס שצנחה ביום המסחר אחד־ב־50%. כל מניה שנידה הוחת, בתגובה לאכזבה חדשה, עברה תהליך מהיר של החלפת ידי־ שבועות במחיר של 22 דולר, תוך שהיא מתעלמת מהירידות החדות בוול סטריט. לעומת זאת, ראינו שכי אשר צץ לו חשש ראשון באשר לתוצאות הרבעון הראשון של 94', שיפורסם, התחילה המניה לרדת; ככל שחשש המשקיעים גובר ויותר אנליסטים מורידים את המלצות הקניה מסאיטקס – כך יורדת המניה חזק יותר. כך, לדוגמה, נסחרת איי.איי.אס סביב מחיר של 8 דולר כמעט שלושה חודשים ברציפות. גם ביום ששי האחרון נסחרה המניה ביציבות, ולא הצטרפה למגמת הירידות הכללית.

הסיבה השנייה לשחיקת המחזורים היא משבר האמון בין קהילת ההון לבין החברות. דברי נשיא סאיטקס, אריה רוזנפלד, כי "הוא מרגיש בנוח עם ציפיות האנליסטים" שנאמרה זמן קצר לפני פירסום תוצאות כספיות מאכזבות, נוקקה היטב בליבות כל הפעילים והאנליסטים המעורבים במסחר בישראליות.

האמירה הזאת החלה למעשה תהליך הרס של משבר אמון בחברות הישראליות – תהליך שממשיך להתרחב כאשר מספר נוסף של מנהלי חברות כושל להבין את המשמעות של להיסחר בוול סטריט. משבר האמון בא לידי ביטוי בבריחת משקיעים אמריקאיים מהמניות הישראליות ועבר דרך התערערות הקשר של מוסד האנליסטים עם ההנהלות. אם בעבר הזה אנליסט תוצאות על פי הדו"חות של רבעונים קודמים – הרי שהיום מורידים האנליסטים בהתמדה את הציפיות מהחשש להרעה בנתונים. חלקם אף מוריד את הציפיות במכוון – אולי כדי "להפתיע לטובה" את המשקיעים. משבר האמון בא לידי ביטוי גם בכך שכיום ממעטים האנליסטים להסתמך כבעבר על הערכות של מנהלי הכספים בחברות, והם מעדיפים להיעזר באמצעים אחרים כדי להקיש על הצפוי. כך, לדוגמה, ירדה טבע מ־34 ד' ל־23.675 ד' שלשום בסיום המסחר, רק בשל העובדה כי מספר חברות גנריות בארה"ב הציגו ירידה ברווחיות, וזאת למרות שתמהיל המוצרים של טבע שונה מהמכירות מפורסמות במספר מדינות. פחד האנליסטים מפני אכזבה גורם להלקם הגדול להוריד את תחזיות הרווח לרבעונים הבאים.

גם באי.סי.איי התמונה זהה. למרות שער היום החברה מציגה מדי רבעון צמיחה ותוצאות כספיות סבירות ומתונות, המניה ירדה ממחיר של 28 דולר ל־19.75. להתנהגות הבורסה בארצות הברית יש אמנם גם חלק בירידה זו, אך כיום ישנם פעי־לים רבים שמעדיפים למכור כעת אי.סי.איי מאשר להחזיק במניה ולהיחשף למפני ירידה קלה בתוצאות הכספיות – שתביא אולי לצניחה עתידית במחיר.

המשקיע הקטן מעדיף שלא לפעול במניות ישראליות בוול סטריט, וזירה זו נשארת לנחלתם של מנהלי התיקים, הקופות והקרנות. ובאין קוינים חדשים, מי מאותם מוכרים עושה זאת בזריזות. וכך, לעיתים קרובות מאכזרות חברות 5% משוויין במחזור של 1,000 מניות ופחות.

פיים טובים, גידול מתמיד במכירות ולעיתים ורכישות חדשות. למרות זאת, המחזורים ממשיכים לרדת.

> **האנליסטים האמריקאים נוהגים היום להוריד מראש את הציפיות – מהחשש להרעה בנתונים. חלקם אף מורידים את תחזית הרווח במכוון – אולי כדי "להפתיע לטובה" את המשקיעים**

> **אל לגבט וסאיטקס הצטרפו במהלך השנה האחרונה ישראליות רבות. תגובת השוק על כל אכזבה נוספת, למרנו, הופכת כואבת וחדה יותר מדי רבעון**

הישראליות בוול סטריט
למה הן מתמוטטות?

בסוף השבוע החריפו הירידות בישראליות והפכו למפולת. שוב ראו המשקיעים כיצד מניות של צמיחה וחלום הופכות לאכזבה ובלון

הגורם השלישי הוא פעילות המשקיעים. אחד מהשיקולים שעומדים מאחורי החלטה להנפיק חברה ישראלית בוול סטריט הוא כרטיס הביקור המכובד – עצם היותך חברה שנסחרת באחת משלושת הבורסות הגדולות בארה"ב. השאיפה של כל מנהל חברה ישראלית בוול סטריט היא הפריצה לתודעה של המשקיע האמריקאי. טבע, אי.סי.איי, וסאיטקס הן החברות הישראליות הבולטות שהצליחו בכך, בעוד חברות רבות אחרות – ובעיקר קטנות – מוחזקות על ידי משקיעים ישראליים.

העובדה האחרונה קשורה ישירות לשחיקה של המניות הקלילות יותר. בין החברות שאיבדו אחוזים ניכרים משווין ניתן למנות את אי.אס.ג'י, ראראג, הולתקר, גילת, מג'יק ועוד. רובן מציגות מדי רבעון דו"חות כס־

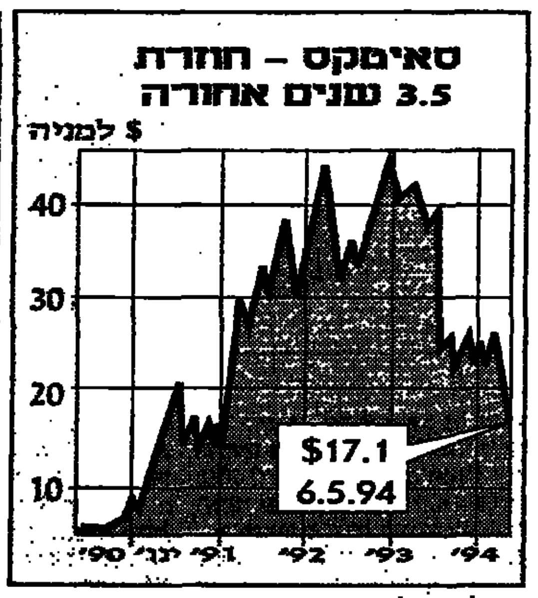

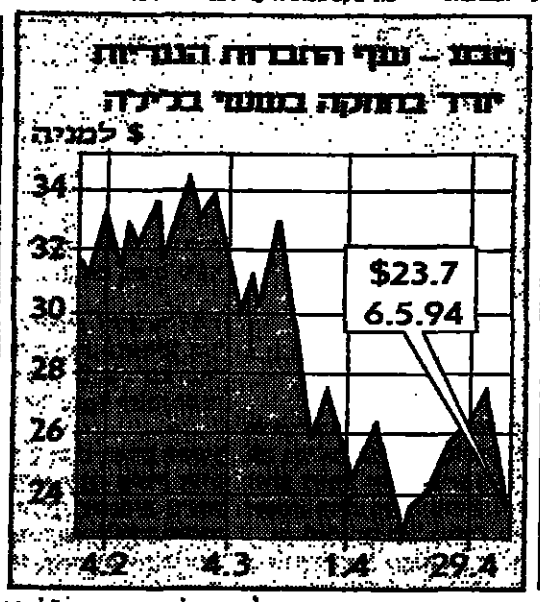

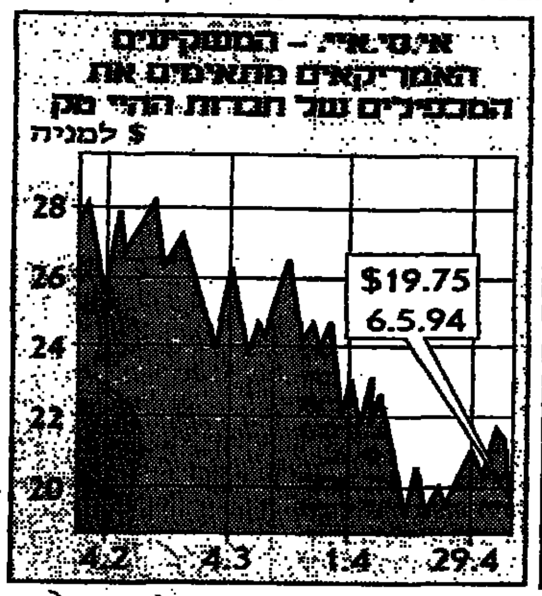

השבוע שעבר – נתונים עיקריים

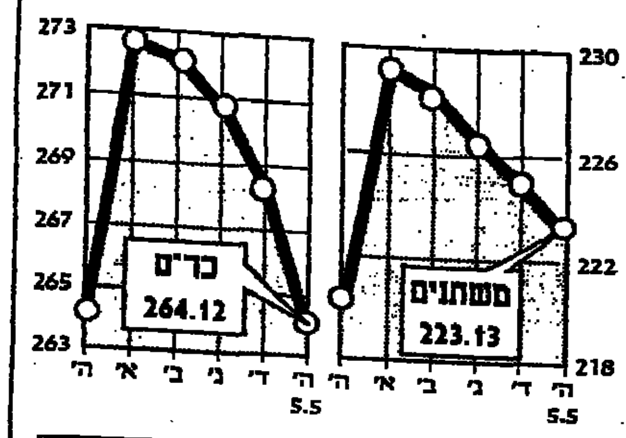

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העליה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. אלוני	+24%	1. בני כהן	-22%
2. בונזור	+22%	2. ויליגר	-20%
3. אורדע	+21%	3. אלומית	-17%
4. אספיד	+21%	4. בלפון	-16%
5. תקו	+20%	5. מ.מ הנדסה	-16%
6. דלק חיפושים	+19%	6. עוף טבא	-16%
7. דולון	+18%	7. ידע	-15%
8. איתן בישוח	+16%	8. המסלול 1	-15%
9. ברנוביץ	+16%	9. קרמני	-15%
10. בבלי ציון	+16%	10. פולק	-15%

* מקור: בנק הפועלים

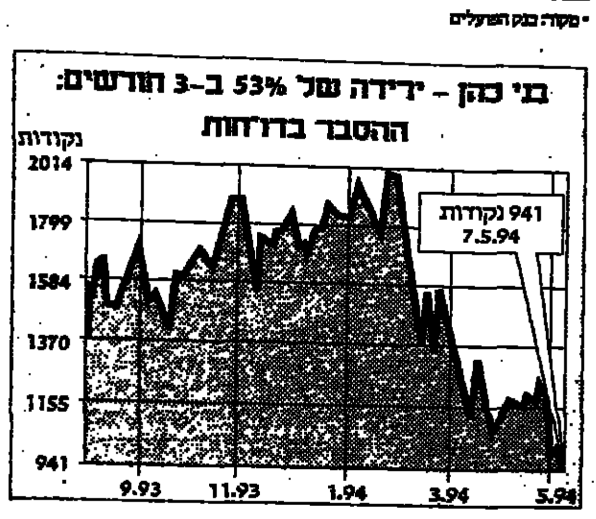

מניות חברת בני כהן ירדו בשבוע שעבר ב־22%, והשלימו בכך ירידה של 53% בשלושת החודשים האחרונים. לפני כשבוע פירסמה בני כהן את דו"חותיה לשנת 93', ובהם הציגה הרעה ניכרת בפעילותה ברבעון הרביעי. ההרעה עלולה לחזור על עצמה גם ברבעון הראשון של 94' בגלל הסגר על השטחים המשפיע על החברה.

ריכוז דירוגי האג"ח של מעלות

- AAA – בתי זיקוק לנפט.
- AA – אוזרים, אשטרום, כבלים, הראל המשמר, גב ים, מאיר עזרא, טבע, כלל ביטוח, מבני תעשייה, עלית.
- A – הזנות שרם, דלתא גליל, דנבאר משאבים, ויליגר, אלר אבלגון, כלל סחר, גני שלומית, גבסי אזורים, צבי צרפתי, ת.א.ס (פרופארנים).
- BBB – בן יקר גת, קווי אשראי.
- BB – גיבור סברינה.

ניו־יורק/ 06.05.94

שם המניה	מחיר סגירה	שינוי יומי	שינוי יומי ב-%	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה ב-94'	נמוך ב-94'	אחוז שינוי מ-1.1.94	הון עצמי (במיליוני דולרים)	רווח שנתי (במיליוני דולרים)	מכירות (במיליוני דולרים)	שווי שוק (במיליוני דולרים)	מכפיל
מדד ד.ג'	3678	-26	-0.7	3695	3642			3979	3552	-2					
מדד נ.ע	1201	-47	-3.8					1676	1201	-28					
סאיטקס	17 1/8	-1 3/8	-7.4	18 5/8	16 1/2	698900	11968668	26 7/8	16 1/2	-31	716.3	89.4	623.0	731	8
אי.סי.איי.	19 3/4	-1 3/4	-8.1	21	19 1/2	328700	6491825	28 1/2	18 3/4	-23	249.8	61.9	295.7	1494	24
טבע	23 5/8	-1 25/32	-7.0	25	23 3/8	1070900	25300013	34 1/2	22 5/8	-22	267.5	57.5	581.9	1299	23
אלביט	34 1/2	-1	-2.8	35 3/4	34 1/2	800	27600	44 1/4	31	-19	279.0	40.8	600.2	642	16
אלסינט	2 1/2	-1/4	-9.1	2 3/4	2 1/2	103400	258500	5 1/8	2 1/2	-47	163.6	26.4	237.8	199	8
אלרון	16 1/4	—	0					21 1/4	14 1/2	-22	162.4	10.5	797.0	285	27
לייזר	8 3/4	-1/8	-1.4	9 1/8	8 3/4	6000	52500	12 3/4	8 1/8	-25	71.9	4.1	49.5	95	25
תדיראן	19 1/2	-1 1/8	-5.5	20 3/8	19 1/2	21800	425100	26 1/2	18 1/4	-26	189.7	62.3	784.4	382	6
אינטרפארם	21 3/4	+9 1/4	+74.0	25	20	23300	506775	23 1/2	11	+4	20.8	5.1	50.1	136	27
בזק מבטל	2 31/32	-3/32	-3.1	3 1/8	3	136600	405565	5 7/8	2 3/8	-43	21.7	-6.9	13.9	109	
נייר חדרה	45 1/2	-1/2	-1.1	45 1/2	45 1/2	200	9100	46 5/8	7/8	+6	139.1	10.5	252.0	173	16
פי.אי.בי.	29	-7/8	-2.9	29 3/8	29	7500	217500	34 3/4	27 1/8	-7	800.6	42.0	65.2	545	13
המימד	6 5/8	-1/8	-1.9	6 1/2	6 1/8	50100	319388	24 1/2	6 1/8	-73	50.6	7.0	27.7	71	10
סאפיאנס	4 13/16	+5/16	+7.0	5 1/4	4 1/2	946400	4555023	23 1/4	4	-75	36.7	3.1	52.0	53	17
איי.איי.אס.	8 1/4	—	0	8 1/2	8 1/8	13100	108875	26	7 1/2	-68	76.0	9.1	105.5	100	12
אורבוטק	9	-1/8	-1.4	9 1/4	9	8400	75600	45 1/2	8 1/4	-33	31.1	3.8	100.7	113	30
פלדמה	14 1/4	-1/4	-1.7	14 1/2	14 1/4	14100	200925	18	13	-19	49.4	9.7	36.9	148	15
לאנופטיקס	8 1/8	—	0	8 1/8	8	5500	44688	18 3/4	7	-55	32.5	4.2	14.7	49	12
אמפל	9 3/8	—	0	9 3/8	9 1/8	8500	79688	13 1/8	8 1/4	-18	112.5	0.2	73.3	173	750
זכ' השבח	24	—	0					30 1/4	19 3/4	-8	124.1	3.8	156.0	218	57
גילת	9 3/4	-5/8	-6.0	9 3/4	9 3/4	1100	10725	15	9 3/4	-28	30.5	4.1	17.0	82	20
מגל	6 1/2	+3/8	+6.1	6 7/8	6 1/8	4300	27950	9 3/8	4 7/8	-25	12.4	0.6	10.8	51	51
מכנוטכניקס	5 3/8	-5/8	-10.4	6 1/8	5 1/4	60600	325725	12 3/4	5 1/4	-39	33.3	2.6	16.8	43	17
קומברס	9 7/8	-1/4	-2.5	10 1/8	9 3/4	125000	1234375	15 5/8	8 1/8	-29	90.5	12.7	70.4	204	16
אירונטיקס	6	+3/8	+6.7	6	5 3/8	1600	9600	14	5	-56	17.6	2.3	10.0	36	
תאודיטים	5 3/8	—	0	5 3/8	5	8300	44613	8 5/8	5	-31	9.8	-0.2	28.9	53	
תא"ש	3 1/8	—	0					3 7/8	5/16	-14	43.3	-2.8	123.0	74	
א' רוטנבק	2 3/16	+1/8	+6.1	2 3/16	2 3/16	500	1094	3 3/4	1 23/32	-33	10.2	-0.5	7.9	22	
מג'יק	12 5/8	—	0					17 3/4	11 1/2	-11	19.3	2.0	18.4	51	25
אלאורין	6 3/4	+1/8	+1.9	6 3/4	6 5/8	10100	68175	10 1/4	6 1/4	-16	10.1	1.3	4.2	29	22
אי.אס.בי.	4	-5/8	-13.5	4	4	1200	4800	45 1/2	4	-56	11.8	1.5	3.9	18	12
ראוניא	5 1/8	-1/8	-2.4	5 1/4	5 1/8	1900	9738	10 1/8	4 1/2	-45	13.0	-1.8	29.0	30	
עץ לבוד	10 1/8	+1/8	+1.3	10 1/4	10	2000	20250	15 3/4	7 1/8	-30	21.1	2.6	100.2	30	12
עץ לבוד א	8 7/8	—	0					11 7/8	6 5/8	-16	21.1	2.6	100.2	30	12
שיטנש	3 3/8	—	0					6	3 1/8	-27	10.2	-1.3	27.9	23	
בי.טי.אר.	9 1/8	-5/8	-6.4	9 1/8	9	5300	48363	19 5/8	7 7/8	-52	14.7	0.8	17.4	55	68
ת' ליזר	7 3/8	-1/8	-1.7	7 1/2	7 3/8	1500	11063	9 3/4	5 1/2	-21	7.3	2.8	33.2	44	16
אירוטמט	10 5/8	-5/8	-5.6	11 3/8	10 5/8	7500	79688	19	10 1/4	-25	15.4	1.5	8.8	49	32
בימל	8 7/8	—	0					11 7/8	8 1/2	-12	13.7	1.9	68.5	22	12
תעשיות מכבל	4 3/8	-1/8	-2.8	4 1/2	4 3/8	8200	35875	8 5/8	4 1/4	-46	11.4	2.4	16.1	39	16
די.אס.פי.אי	7 5/8	-1/8	-1.6	7 7/8	7 5/8	32200	245525	13 3/4	7 1/2	-40	31.0	2.0	57.9	47	24
אורטימכנה	6 1/2	-1/8	-1.9	6 7/8	6 1/4	35700	232050	14	6 1/4	-53	8.4	-1.9	1.3	32	
הלת' קר	2 5/16	+1/16	+2.8	2 3/8	2 1/4	93500	216266	3 5/8	2 1/16	-23	10.5	0.4	5.8	27	69
איית	4	—	0					6 3/4	3 1/4	-32	8.5	-3.6	17.7	32	
בטמק	10 3/4	—	0	10 13/16	10 1/4	386500	4154875	16	9 1/2	-32	105.0	-53.6	47.4	484	
מריטל	5 1/2	-5/8	-10.2	6	5 1/2	14500	79750	13 5/8	5 1/2	-54	5.8	-2.0	8.9	47	
סיליקום	4 3/4	—	0	4 3/4	4 3/4	600	2850	6	4	-3	6.2		1.2	19	475
רובוטמטיקס	2 9/16	+1/16	+2.8	2 5/8	2 1/4	96900	224130	8 3/4	2 1/4	-70	4.6	-1.8	10.3	10	
אלקטר' מיל	10	—	0	10 1/8	9 3/4	4200	42000	12 7/8	8	-22	0.5	0.7	3.7	79	122
עידן	1 1/16	+1/8	+13.3	1 1/16	1	3700	3933	1 15/16	15/16	-35	14.5	-0.2	12.2	29	
רשטק	1 1/16	—	0	1 1/16	1 1/16	7900	8398	2 9/16	1	-48	3.8	1.2	0.9	11	9
פ.ה.בי.	2 7/16	—	0					4 5/8	2 1/4	-37	7.0		0.4	13	1251
מלבוף	5 3/8	-1/4	-4.4	5 3/8	5 3/8	2000	10750	10	4 1/4	-45	7.0	-0.1		16	
אב"ח כור	98 1/2	—	0							-7					
אי.אם.אל.	15 7/8	-1/4	-1.6	16 1/4	15 7/8	5600	88900	20 1/4	13 7/8	+2					

הנתונים מבוססים על הדוחות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו.

טבע נמוכה ב־11% מתל־אביב; סאיטקס – 12.5%- בסוף השבוע

וול סטריט

צבי רבין

הירידות החדות שנרשמו בישראליות, ובעיקר בחברות שבינתן, ביום חמישי בלילה בוול סטריט, הורישו ביום ששי, כבר עם פתיחת המסחר. והתמוטטות במניות אלו הפכה את סוף השבוע לאחד הקשים שידעו המשקיעים במניות הישראליות בארה"ב.

הירידות החדות הן תוצאה ישירה של שלושה גורמים עיקריים, שחברו יחדיו – הירידות בבורסות בארצות הברית, המשך הורדת המלצות ותחזיות רווח של אנליסטים אמריקאים לגבי כמה חברות ישראליות, ובנוסף, בריחה נוספת של משקיעים ישראלים ואמריקאים ממניות אלו.

כאמור, הגורם העיקרי לירידות המשיך להיות מדד הדאו ג'ונס. בעוד שביום חמישי נרשמו עליות בבורסות בארצות הברית בעקבות התחזקות הדולר והציפייה לקיבוע שער הריבית, שגרמו לאווירה אופטימית מעבר לים – הרי שביום ששי חזרה ענגת הריבית לרחף מעל וול סטריט, עם פרסום נתוני התעסוקה לחודש אפריל.

הנתונים שפורסמו הצביעו על ירידה בשיעור האבטלה מ־6.5% ל־6.4% ועל תוספת משרות של 100 אלף יותר מהצפוי. מספרים אלה ממשיכים להיות מוקד לחששות גוברים מעליית האינפלציה, ובמקביל, מחזקים את ההערכות, כי הבנק המרכזי של ארה"ב יאלץ להעלות בשל כך את הריבית.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר סגירה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
טבע	⬇	23.7	-7.0%	25.3
סאיטקס	⬇	17.2	-7.4%	12.0
אי.סי.איי	⬇	19.7	-8.1%	6.4
אינטרפארם	⇧	21.7	+74.0%	5.0
תדיראן	⬇	19.5	-5.5%	4.0
מדד דאו ג'ונס	⬇	3669	-0.7%	
מדד נאסד"ק	⬇	761	-1.1%	

הירידות הבולטות במניות הישראליות נרשמו בטבע, אי.סי.איי וסאיטקס. ביום חמישי הירידה מהדמן סלו את תחזית הרווח של טבע, ובתגובה ראשונית ירדה המניה ל־24 דולר. ביום ששי נמשכה מגמת הירידה מיד עם פתיחת המסחר, ובסיום שני ימי המסחר היא סגרה בירידה חדה, שהותירה אותה נמוכה ב־11% לעומת תל אביב.

סאיטקס ירדה בשל המשך החששות כי תוצאות הרבעון הראשון יהיו גרועות מהצפוי, וכן משום הורדת התחזיות על ידי שלושה אנליסטים נוספים מארה"ב. כראוי לציין, כי ביום ששי נגעה המניה אף במחיר של 16 דולר, אך בסיום סגרה ב־17.125. אי.סי.איי בלטה בירידה חדה רק ביום ששי בלילה, וזאת על רקע ירידה חדה שנרשמה לסקטור מניות הטכנולוגיה בכל הבורסות. שאר המניות הישראליות הצטרפו בסוף השבוע למגמה השלילית, וחלקן רשמו ירידות חדות.

הצעת רכש למניות אינטרפארם

אולם יש גם מניות ישראליות שעלו ביום ששי, ואפילו בחוזקה. אינטרפארם טיפסה ב־74% בעקבות הצעת רכש במזומן שאותה פירסמה חברת ARES-SERONO S.A. עניין ההצעה הוא רכישת כל המניות הרגילות, המוקצות והמונפקות של אינטרפארם, במחיר של 22 דולר למניה. הצעת הרכש הזוכות לביטולה תפקע ביום שני, 6 ביוני 94' – אלא אם תוארך. הצעת הרכש מותנית, בין היתר, בכך שחברת ARES-SERONO S.A. תרכוש לפני מועד פקיעת ההצעה 1,110,360 מניות, המהוות 75% מהמניות המוקצות והמונפקות של אינטרפארם על בסיס דילול מלא ואשר אינן בבעלות ARES-SERONO S.A. ARES-SERONO S.A. היא חברה שוויצרית מובילה בפיתוח ושיווק מוצרים רפואיים. בבעלות ARES-SERONO S.A. כיום 76.3% מהון המניות המונפק של אינטרפארם מעבודת בע"מ.

הדולר החלש והגידול בתעסוקה בארה"ב מעיבים על וול סטריט

מדד	סגירה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,668.5	-0.34	-2.25
אס אנד פי (ניו יורק)	447.82	-0.88	-4.60
אמקס (ניו יורק)	439.73	-0.84	-7.85
נאסד"ק קומפוזיט (ניו יורק)	732.86	-0.12	-5.68
פייננשל טיימס (לונדון)	3,106	-0.61	-9.14
דקס (פרנקפורט)	2,257	-0.40	-1.31
ניקיי (טוקיו)	19,862.5	+0.70	+14.04
האנג סנג (הונג קונג)	8,620.27	-3.86	-27.49
סי.אי.סי (פאריס)	2,158.22	-0.36	-4.84
מיבטל (מילנו)	12,808	+0.24	+25.80
אס.אס.איי (ציריך)	2,641.4	-3.46	-10.70

זאת נרשמו ביום רביעי וחמישי עליות מתונות בבורסות באירופה, ובוול סטריט נחתם המסחר בירידה מועטה למדד דאו ג'ונס, לאחר שברוב היום היה בטריטוריה חיובית.

אך עתה החל להעיב ענן שני על השווקים – נתוני התעסוקה בארה"ב לחודש אפריל, שהתפרסמו ביום ששי. הנתונים הצביעו על עלייה חדה מהצפוי ברמת התעסוקה בארה"ב, והגבירו את החששות כי הפדרל רזרב יעלה את הריבית השבוע.

בעקבות זאת חלו ביום ששי ירידות מחירים חדות בשוק האג"ח בניו־יורק, לאחר שביום חמישי הגיע הדולר הנדירים להתאוששות קטנה, והשוק צנח לשפל חדש, וגרר עמו את הבורסות בוול סטריט. מדד דאו ג'ונס נסגר ביום ששי בירידה של 0.72%, לאחר שבמהלך המסחר ירד כפול מכך, אך התאושש לקראת הנעילה.

בניגוד לוול סטריט – ברוב הבורסות המרכזיות באירופה חלה עלייה ביום ששי, מלבד פאריס, בה נרשמו ירידות קלות. למרות שהבורסות באירופה עקבו אחרי ההתפתחויות בשוקי האג"ח, היה זה באופן הרבה פחות חריף מאשר ראינו בחודשים האחרונים.

בלונדון, למשל, נסגר ביום ששי מדד פיננשל טיימס ללא שינוי, למרות צניחת שוק האג"ח האמריקאי המקומי והירידות שנרשמו בוול סטריט. גם בפרנקפורט רשם מדד דקס עלייה קטנה של 0.05%, למרות החולשה בשוק האג"ח המקומי.

בפאריס ירד מדד סי.איי.סי ב־0.20%. למרות שבצרפת הגיב השוק ביותר חריפות לעליית התשואה בוול סטריט, הצליחה התחזקות של ווני האג"ח העתידיים להעלות את המדד מהשפל של היום.

לטענת מומחים, נתונים אלו מאותתים, כי הבורסות באירופה מתחילות לפתח חסינות למגמות בשוקי האג"ח. ייתכן כי מוקדם מדי לדבר על התנתקות בין שני השווקים, אך לאחר חודשים של ביצועים חלשים במיוחד עבור הבורסות האירופיות, נראה כי מתחילה מגמת התייצבות.

ביום שני הבא חולשתו של הדולר המסחר הדליל לקראת החגים לירידה במדד ניקיי בשיעור של 0.79%. אך ביום ששי, לאחר שלושה ימי חופשה, נרשמו בבורסה עליות מחירים חזקות והניקיי סגר בעלייה של 1.49%.

אולם, ייתכן שהבורסה לא לקחה עדיין בחשבון את מלוא המשמעות של חוסר היציבות בשוקי המטבעות בשבוע שעבר, ואת תגובתם המלאה של המשקיעים ניתן יהיה לראות רק מחר, כאשר יחזרו כל השווקים מחופשתם. משקיעים רבים ימתינו לראות כיצד יש־פיע חוסר היציבות בשער הין על אמון המנהלים ביפאן, לפני שיוכנסו בעסקות חדשות. לקראת סוף החודש צפויים להתפרסם דו"חות הרווח של רוב החברות היפאניות, לשנה שהסתיימה ב־31 במארס, יחד עם הערכות רווח לשנה הקרובה.

הבורסה בהונג קונג רשמה השבוע ירידות חדות עקב החשש מהעלאת הריבית בארה"ב. בסוף השבוע סגר מדד האנג סנג בהפסדים שבועיים של 3.86%.

בורסות בעולם

טל הראל

השבוע האחרון עמד בצלו של המשבר בשער הדולר, פרסום נתוני התעסוקה בארה"ב לחודש אפריל והחששות מהידוק מוניטרי נוסף בארה"ב. בבורסות ניו יורק נסגר השבוע בירידה של 0.34% במדד דאו ג'ונס. בעקבות ניו יורק נסגרו גם כל הבורסות המרכזיות באירופה בירידות, מלבד מילנו. ירידות חדות במיוחד סבלה הבורסה של ציריך: מדד אס.אס.איי ירד ב־3.46% והגיע לשפל של שבעה חודשים.

> **ייתכן שמוקדם מדי לדבר על התנתקות בין שוקי האג"ח והמניות, אך לאחר חודשים של ביצועים חלשים במיוחד בבורסות האירופיות, נראה שמתחילה מגמת התייצבות**

המשבר בשוקי המטבעות החריף כבר שבוע קודם לכן: ביום ששי לפני שבוע ויומיים התערב הפדרל רזרב יחד עם הבונדסבנק כדי לתמוך בדולר, שאיים לרדת אל מתחת לרמת ה־100 ין על רקע המצב הפוליטי המעורער ביפאן והסכסוך הסחר המתמשך בינה לבין ארה"ב. למרות זאת, נפתח המסחר בבורסה של ניו יורק ביום שני בעלייה קלה למדד דאו ג'ונס, אם כי בכל הבורסות המרכזיות באירופה חלו ירידות מחירים בשל חולשת הדולר.

צעדו של הפדרל רזרב לא הספיק כדי לשכנע את שוקי המטבעות כי ארה"ב אינה מעוניינת לפתח את הדולר, כאמצעי לצמצום הגירעון המסחרי העצום שלה מול יפאן. כתוצאה מכך המשיך הדולר להיחלש בראשית השבוע, וגרר עמו את הבורסות באירופה, שנסגרו ביום שלישי בירידות.

בנוסף לכך העיקו על הבורסות באירופה, גם השבוע, שוקי האג"ח המקומיים, שהלכו בעקבות האג"ח בארה"ב, והמשיכו להיחלש על רקע החשש מהעלאת הריבית בארה"ב.

משבר הדולר הגיע לשיאו ביום רביעי, כאשר הבנקים המרכזיים של 16 מדינות שינסו את מתניהם ורכשו יותר מ־5 מיליארד דולר כדי לשכנע את הספקולנטים כי הם אכן רציניים בכוונתם לתמוך במטבע האמריקאי החבוט.

הפעם נראה היה כי התמיכה המסיבית אכן שיככה את השוקים ושערו של הדולר התייצב. בעקבות

638-20-20
לוח העיר

WORKFLOW '94
הכל על זרימת עבודה ממוחשבת בארגונים
יום ד' 18.5.94
קהל היעד: מנהלי חברות, מנהלי פרוייקטים, מתכנתים, מהנדסים, מנהלי שיווק
בין הנושאים:
כנס הכנסים
כנסים מקצועיים
תצוגות ופתרונות ממוחשבים
אנשים ומחשבים

צפוי מחסור בסחורה בשל ייבוש השוק הראשוני

תקבולי המסים הגדולים הובילו את הממשלה לצמצם שוב את היקף הגיוסים. מול פדיונות של 2.4 מיליארד שקל במאי, תנפיק רק 650 מיליון שקל באג"ח סחיר. קופות הגמל צפויות ללחוץ את השוק, בין אם תועלה הריבית ובין אם לאו

מחיר הכסף

מרית גילת

לפני שבועיים הצגנו מודל של חברת קפיטול הולדינגס, לפיו לא צפוי מחסור באג"ח במחצית השנייה של השנה. אבל סיכו של כל מודל כסיכון של ההנחות שעליהן הוא מבוסס. המודל של קפיטול נבנה בהנחה, כי הממשלה תעמוד בתוכניתה לגייס 16 מיליארד שקל איגרות חוב סחירות ב-94', שפירושם גיוס שלילי כולל של 8 מיליארד שקל.

אולם, משמתברר כי הממשלה סיימה את השליש הראשון של השנה בספיגה של 2.3 מיליארד שקל, עולה האפשרות כי הגיוס השלילי יהיה גדול בהרבה. ומכאן, שתיאוריית המחסור בסחורה – שכה רבות דובר בה בעבר – זוכה לחיים חדשים.

קצת מפתיע שהקופות לא החלו לאסוף סחורה כבר בשבוע האחרון, לאחר שהתפרסמו הנתונים על הספיגה הממשלתית. הסיבה נעוצה, ככל הנראה, בחשש מהעלאת הריבית

מנתוני החשב הכללי, שפורסמו השבוע, עולה כי במקום הגירעון התקציבי המתוכנן, סיימה הממשלה את חודש אפריל בעודף תקציבי אדיר של 2 מיליארד שקל. גירעון לא קיים גם לא צריך לממנו ולפיכך, במקום להכפיל את קצב הגיוסים – כפי שתוכנן – באוצר החליטו לצמצם אותו. השבוע יונפק 150 מיליון שקל אג"ח בלבד – 30 מיליון שקל מכל סוג – זאת לעומת 200 מיליון שקל לשבוע באפריל.

בסך הכל יסתכמו הגיוסים במאי ב-650 מיליון שקל בלבד, מול פדיונות של 2.4 מיליארד שקל – פער של 1.75 מיליארד שקל. מגמת הפדיונות תלך ותתרחב בחודשים הבאים עד לשיא של קרוב ל-4 מיליארד שקל בחודש אוקטובר. אם קצב הגיוסים לא יגבר במקביל, אין ספק שיווצר מחסור בסחורה.

עד כמה המחסור הזה יהיה חמור תלוי בשאלה אם העודף התקציבי יימשך גם בחודשים הבאים. מה שגרם לעודף בארבעת החודשים הראשונים של 94' היה תקבולי מסים גדולים בהרבה מהצפוי. כאשר זרם תשלומי המס גדל, יכול הדבר להעיד על האטה ברמת הפעילות במשק, אלא שבמקרה הנדון, הגידול בתקבולים מקורו במס הכנסה ולא במע"מ. כלומר, הוא מהווה מדד בעייתי לרמת הפעילות הכלכלית של השנה שעברה.

ברבעון האחרון של 93' נתנו הרבה מהחברות במשק מרווחים גדולים בבורסה, שחייבו אותן לבצע השלמות מס. חברה שלא משלמת את התחייבויותיה לגביית מס הכנסה עד סוף מארס, "נקנסת" בריבית והצמדה מלאים. כאשר צירפו אלה, כי זרם המסים יחלש בתום הרבעון הראשון של 94'. במציאות קרה בדיוק ההיפך – דווקא באפריל היו תקבולי מס ההכנסה גדולים במיוחד.

אחד ההסברים שניתנו לכך, הוא שחלק מהחברות סיימו את הכנת הדו"חות הכספיים השנתיים רק בסוף מארס, ולכן שילמו את מסיהן בחודש העוקב. אם הסבר זה תואם את המציאות, יש להניח כי מגמת הגידול בתקבולי המס תיעצר, מה גם שהשפעות הסגר בשטחים עלולים לדלדל את תקבולי המע"מ.

אבל גם אם זרם המסים יואט, עדיין צריכה הממשלה להתמודד עם עודף הספיגה העצום שביצעה באפריל. ולכן, לפחות במאי ואף ביוני, ההיצע בשוק הראשוני צפוי להישאר קטן. ומאחר שגם הבנקים למשכנתאות לא דורפים בימים אלה אחרי הקופות לגיוס פיקדונות, הרי שכפי שהגדיר זאת אחד השחקנים בשוק, "קשה לתאר מצב שבו קופות הגמל, שלהן צרכי מיחזור גדולים, לא ילחצו את השוק המשני."

קצת מפתיע אפוא שהקופות לא החלו לאסוף סחורה כבר בשבוע האחרון, לאחר שהתפרסמו הנתונים על הספיגה הממשלתית. הסיבה נעוצה, ככל הנראה, בחשש מהעלאת הריבית, שממשיך לרחף מעל שוק ההון. כאמור ג"ע של בנק הפועלים המליצו בסוף השבוע, להמתין בינתיים על הגדר – עד שיתברר מה יוליד יום. ככל הנראה בקופות מסכימים לדעתם.

בשוק ההון מאמינים, כי הפעם ינהג נגיד בנק ישראל על פי צפונות ליבו, ועל אף הלחצים מצד התעשיינים והפוליטיקאים – ייקר את הריבית. אבל הערכות הן, שבכל מקרה העלאה זו לא תהיה בעלת אופי דרמטי, אלא תנוע בסביבות חצי אחוז.

התשואות במדדיות, כמו גם באפיקים השקליים, מחולות מעלה זה כמה שבועות בהכנה להעלאת הריבית. לפיכך, כלל לא ברור אם להוותה כפי... על תהיה השפעה שלילית על שערי האג"ח.

בשורה התחתונה, נראה שהצירוף של כל ההשפעות גם יחד מצביע על מגמה חיובית בשוק המדדי בתקופה הקרובה. הערכה היא, שהתשואות, שטיפסו כבר ל-3.3% באחרונה, יתקרבו בו חזרה לנקודת שיווי המשקל של 3%.

נוכח זאת, גם לשונאי הסיכון כדאי אולי להגדיל בטווח הבינוני-ארוך של הקופות, על אמקט המכוף שהוא מבטיח.

ריבית בנק ישראל	
מרכז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	10.50%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	10.89%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	12.60%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	13.74%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	17.36%
ריבית קרדיטורית	
פק"מ ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	8.20%
פק"מ ליום – חצי מליון ש"ח	8.30%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	8.75%
פק"מ לחודשיים	10.60%
פק"מ לשנה	10.85%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	0.70%
אג"ח צמוד מדד ל-5 שנים (נטו)	1.90%
אג"ח צמוד מדד ל-10 שנים (נטו)	1.60%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל-3 חודשים	4.547%
שטרלינג – ליבור – ל-3 חודשים	5.302%
מארק – ליבור – ל-3 חודשים	5.125%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות הבנקים	-17.58%	-20.46%
מניות המשתנים	-9.91%	-13.06%
אג"ח צמוד מדד	1.79%	-1.68%
אג"ח צמוד מטבע	1.05%	-2.48%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ב-3.62%)

בורסת ירדן – גם היא בממתינים לשלום

דווקא בנסיבות ירדן, השכנה הקטנה ממזרח, נמצאת הבורסה המפותחת ביותר מבין כל שוקי המניות של העולם הערבי – גם במונחי מספר חברות, היקפי מסחר וליברליזציה מוניטרית. אך אפילו יותר מאשר הבורסה בתל-אביב, תלויה הבורסה הירדנית בהצלחת הסכם השלום בין ישראל לפלשתינים

שוק זר

איתן אבריאל

4.1% – זהו שיעור העלייה של הבורסה הירדנית בשבוע שעבר, יותר מאשר "עליית השלום" שנרשמה בתל-אביב. תגובה צפויה לחתימת הסכם השלום בין ישראל לפלשתינים? דווקא לא.

על פי כתב הבורסה של סוכנות "רויטרס" ברבת עמון, סולימן אל-חלידי, היו הסיבות לעלייה זו הרבה יותר כלכליות ויום-יומיות: הקלה מסוימת במדיניות המוניטרית של הבנק המרכזי, יחד עם תחושה בשוק לפיה ירידת המחירים בחצי השנה האחרונה הביאה את הבורסה לרמת שפל שממנה מתבקש תיקון כלפי מעלה.

מפתיע – אך הבורסה הירדנית נחשבת כיום לשוק המניות המפותח ביותר מבין כל המדינות הערביות במזרח התיכון, למרות שבמונחים מערביים או ישראליים הפעילות שם עדיין צנועה.

הבורסה של ירדן – נתונים עיקריים (לסוף 93')

מספר חברות	כ-130
שווקי שוק	1.3 מיליארד דולר
מחזור יומי	7 מיליון דולר
מכפיל (93)	22
צמיחה (93)	6%
השקעות זרים	1 מיליון דולר

בניגוד למדינות ערביות אחרות לא צריך שוק המניות הירדני להתחרות מול שערי ריבית גבוהים במערכת הבנקאית. הריבית על פיקדונות מסתכמת ב-7% לשנה

על פי נתונים הבנקים לסוף 93', בבורסה ברבת עמון רשומות למסחר 111 חברות בשווי שוק כולל של כ-1.3 מיליארד דולר, ואילו המחזור היומי הממוצע לא עולה על 10 מיליון דולר.

מבין המדינות הערביות, הבורסה הירדנית היא בין היחידות שמפרסמות נתונים סטטיסטיים אמינים – אם כי בתדירות לא גבוהה. כך ניתן לראות שביצועי הבורסה הירדנית בשנים האחרונות בהחלט מרשימים: לאחר ירידה של כ-14% ב-90' – שנת מלחמת המפרץ, החלה הבורסה לעלות בעקביות על בסיס ציפיות כלכליות אופטימיות ותהליך השלום. ב-91' עלתה הבורסה ב-24.3%, ב-92' היא הוסיפה 20% ואילו ב-93' זינקו המחירים ב-23% נוספים.

באמצע 92', בדומה לישראל ולרוב הבורסות האחרות בעולם, נשחקו המחירים, ובסוף השבוע שעבר הגיע מדד 50 החברות המובילות של ירדן לשער של 160 נקודות – שער זהה לרמת השוק בסוף 93' ופחות מהשיא – 182 נקודות – שנרשם ביולי אשתקד.

כמו בכל מדינה אחרת, מגיבה הבורסה הירדנית להתפתחויות הכלכליות, ובירדן של השנים האחרונות האופטימיות הוגבה: עם עליית תוצר לאומי של 11.4% בשנת 92', עלייה של 6% אשתקד ואופטימיות כללית לקראת יישום הסכמי האוטונומיה, לא פלא שהמניות הירדניות בעלייה.

כמו כן, ובניגוד למדינות ערביות אחרות כמו מצרים, לא צריך שוק המניות הירדני להתחרות מול שערי ריבית גבוהים במערכת הבנקאית. למעשה, שיעורי הריבית בירדן נמצאים בירידה מתמדת בשנים האחרונות, ושער הריבית הנוכחי עבור פיקדון קבוע עומד על כ-7% לשנה – שיעור תשואה נמוך ביחס לביצועי הבורסה ולתשואת הדולר אצל השכנה ממזרח.

כמו במדינות ערביות אחרות, מחזיק השלטון בחלק ניכר מהסקטור העסקי, ולפחות רשמית הוא מעוניין להעביר חלק ניכר מהחברות הממשלתיות לידיים פרטיות.

חברות כמו חברת התעופה הלאומית, חברת הטלפונים, חברת המלט הירדנית וחברת הפוספטים הירדנית, מיועדות כולן להנפקה של חבילת מניות ראשונית במהלך השנה השנה הבאה.

עוד לפני שגילו את הבורסה הישראלית, החלו קרנות EMERGING MARKET בינלאומיות להשקיע בירדן, ונתוני הבורסה הירדנית מופיעים היום בכל העתונים הפיננסים הנפוצים. למרות העניין הניכר מצד אנליסטים זרים, לא פחות מ-15 חברות ברוקרים וניהול השקעות, בעיקר מבריטניה ומארה"ב, קיבלו עד כה אישור להשקיע בבורסה רבת עמון. זאת מכיוון שישנן עדיין הגבלות קשות על השקעות של גופים ואנשים לא-ערביים בבורסת ירדן.

על פי חוקי המסחר וההשקעות המקומיים, נדרש מכל משקיע זר לקבל אישור ממשלתי לצורך רכישת מניות, כאשר לגופים זרים אסור לרכוש יותר מ-49% מחברה בודדת ואילו על זרים חל איסור על רכישת יותר מ-10% ממניות חברה מסוימת.

הסיבה העיקרית להגבלות אלה הן חששו של הבנק המרכזי מערעור יציבותו של הדינר הירדני כתוצאה ממסחר עז באמצעות זרמים חזקים של כניסה ויציאה של מטבע זר.

ואולם, בסופו של דבר תלויה הבורסה הכלכלה הירדנית, אף יותר מישראל, בהתפתחויות הפוליטיות באזור. חלק ניכר מעליית המחירים בשנתיים האחרונות קשורה לאופטימיות שנוצרה בעקבות ועידת מדריד, כמו גם התגובות בטווח הקצר, שהושפעו ישירות מהעליות והמורדות בתהליך השלום.

לאחר אופטימיות בתחילת השנה בעקבות ההסכם הכלכלי בין ירדן לאש"ף, באה תקופה של אי וודאות לגבי טיב והיקף העסקים של חברות ירדניות עם אוכלוסיית האוטונומיה, והמחירים בבורסה ירדו בהתאם, לשפל ששיאו היה לפני שבועיים.

דוגמה טובה לכך היא עליית המחירים בסקטור הבנקאי – 42% אשתקד – על בסיס הערכות שהאמנתו לפיהן יורשו בנקים ירדנים לחדש את פעילותם ולפתוח סניפים בשטחים.

המכפיל ההיסטורי הממוצע, על בסיס רווחי החברות ל-9 החודשים הראשונים של 93' עומד ברמת המחירים הנוכחית על כ-22, ביחס לרמת מכפילים של 15 בסוף 92' ו-11 בסוף 91'

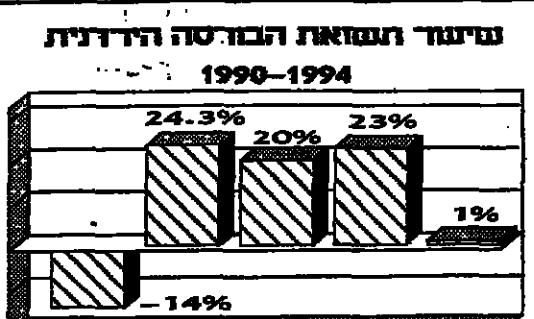

מעניין עם זאת לציין, כי סיבה נוספת לתחושת הבורסה הירדנית בחודשים האחרונים היתה גל של הנפקות חדשות בשוק הראשוני – גיוסים שבוצעו במחירים נמוכים ביחס לשוק המשני ולכן משכו ממנו כספים תוך ירידת מחירים. אשתקד גייסו חברות ירדניות כ-325 מיליון שקל, שליש מזה על ידי חברות חדשות.

האופטימיות הירדנית מתהליכי השלום יחד עם תקוות להמשך ליברליזציה בשוקי ההון והמט"ח, הגבלות על משקיעים זרים וכן הסרת הסנקציות על עיראק, השוק העיקרי של התעשייה הירדנית – כל אלה הביאו לציפייה לעלייה ברווחיות החברות – עלייה אשר אכן החלה להתממש. ואולם, לאחר עליית המחירים ב-3 השנים האחרונות, הבורסה של ירדן אינה זולה כלל:

המכפיל ההיסטורי הממוצע, על בסיס רווחי החברות ל-9 החודשים הראשונים של 93' עומד ברמת המחירים הנוכחית על כ-22, ביחס לרמת מכפילים של 15 בסוף 92' ו-11 בסוף 91'.

לפידות חיפושי נפט תשקיע את כספי הציבור במעמקי חלץ

לפידות מגייסת הבוקר מהציבור 13.5 מיליון שקל בהנפקה של יחידות השתתפות ואופציות על יחידות השתתפות בשותפות לפידות חיפושי נפט.

לפידות, שהיא חברה ממשלתית העוסקת במתן שירותי קידוח והפקה של נפט וגז, היא השותף הכללי בשותפות המוגבלת, ותשמש גם קבלן קידוח לעסקות הנפט בתוך השותפות לפידות חיפושי נפט. לפידות, שתחזיק כשותף כללי ב-7.5% מהשותפות המוגבלת, היא בעלת חזקת חלץ, המשתרעת על שטח של 250 אלף דונם ממזרח לאשקלון. בשטח החזקה שלה כבר מצוי שדה נפט פעיל מאז 55'. השדה, שאינו ביעדי החיפושים של השותפות, נמצא לקראת סוף דרכו, עד כה הופקו ממנו 17 מיליון חביות נפט, ועתודות הנפט שעוד נותר בו מוערך ב-2 מיליון חביות.

השותפות הנדונה יעדי חיפוש בשלושה גושים המרכיבים את החזקה: בגוש א' תחפש השותפות במבנה חלץ 39, שבו ביצעה כבר נפטא סקר סייסמי מפורט, שאיתר מבנה אנטיקלינלי. יעד אחר נמצא ממערב לקידוחי כוכב. לפידות מעריכה, כי בגוש ג' של חזקת חלץ עשויות להיות מלכודות גיאולוגיות, בהסתמך על ממצאים סייסמים משנות השישים. הערכה זו תוביל את לפידות לחפש גז במבנה שמעון, שנמצא בשנות השישים גז מעורב עם מים בעומק של 650 עד 700 מטר. באזור תלמי יפה, שגם הוא בגוש ג', ניתן להערכת לפידות, להבחין במבנה פוטנציאלי תלת ביעתי, שעדיין לא נקדח. באזור תלמי יפה בוצעו בתחילת שנות השישים ארבעה קידוחים, שנמצאו כולם יבשים. אולם, תוצאות מיפוי משנות השמונים שביצעה חברת חיפושי נפט העלו, כי כל הקידוחים שנכשלו נמצאים מחוץ למבנים פוטנציאליים.

במסגרת עסקה משותפת עם נפטא בגושים א' וג' תשלים השותפות המוגבלת במהלך הרבעון השני של 94' את תוכנית הקידוח במבנה חלץ 39, ותבצע קידוח לעומק של 2,400 מטר, שיתחיל על פי המתוכנן במחצית השנייה של 94'. במבנה כוכב מערב יבוצעו 10 ק"מ של קווים סייסמים משלימים בתוך שלושה חודשים, כאשר עיבודם ופיענוחם צפוי להימשך כארבעה עד שישה חודשים נוספים. לאחר שיושלם קידוח חלץ 39 והקידוח בגוש ב' יבצעו לפידות ונפטא במסגרת העסקה המשותפת קידוח לעומק של 2,200 מטר במבנה כוכב מערב. התחלת הקידוח צפויה במחצית הראשונה של 95'.

הנפקה על הכוונת

יורם גביזון

השותפות המוגבלת עלולה להיוותר ללא אמצעים לבצע את קידוח תלמי יפה, שמהווה תנאי לשמירה על חזקתה של לפידות על שטחי חלץ

תוכנית החיפושים של העסקה המשותפת כוללת גם את מבנה שמעון, שבו צפוי בתוך חודשיים ביצוע קווים סייסמים משלימים ופענוחם. תחילת הקידוח במבנה צפויה בתוך תשעה עד 14 חודשים. העלות הכוללת של החיפושים בגוש א ו-ג' תהיה 8.4 מיליון דולר (כולל תלמי יפה), וחלקה של השותפות בכך יהיה 6.1 מיליון דולר. במסגרת העסקה ניתנה לנפטא אופציה להגדיל את חלקה בכל קידוח עד 60%, ובמקרה שתחליט לממש את האופציה – יקטן חלקה של לפידות חיפושי נפט השותפות בעלות הקידוח עד ל-5.6 מיליון דולר.

יעד חיפושים נוסף הוא גוש ב' בשטח של 95 קמ"ר. שותפתה של לפידות חיפושים בגוש זה היא חברת אבנר. שני הגופים יחפשו נפט בעומק של 2,700 מטר וגז בעומק של 1,500 מטר. לפידות מעריכה, כי קיימת סבירות שחלק מהתנאים הגיאולוגים שגרמו לצבירת נפט והצטברותו במלכודות באזור חלץ מצויים גם ברצועה צרה, המשתרעת מקידוחי כוכב בדרום עד קידוח אשדוד בצפון. אי לכך, יבוצעו בעסקה המשותפת אבנר-לפידות, עיבוד של הקווים הסייסמים החדשים, פיענוח ומיפוי של הקווים הישנים וקידוח ניסיוני לעומק של 2,500 מטר, שיתחיל על פי המתוכנן בתוך חמישה עד תשעה חודשים. עלותם הכוללת של החיפושים בגוש ב' – 2.7 מיליון דולר עד 4.9 מיליון דולר, כפוף למספר הקידוחים שיבוצעו.

גודל ההשקעה בשתי העסקות עלול להותיר את השותפות המוגבלת ללא אמצעים לבצע את קידוח תלמי יפה. קידוח זה הוא אחד מהתנאים לשמירה על חזקתה של לפידות על שטחי חלץ. חיפושים אחרים בחזקה, המהווים תנאי לאישור תוקפה, אמורים להתבצע על ידי אחרים, כך שאי ביצוע הפעילות עלול להביא לביטול החזקה, והסיכול כוונתה של השותפות המוגבלת לבצע את חיפושי הנפט המתוכננים. גורמי סיכון אחרים הם אי הוודאות בתוצאות החיפוש מחד גיסא, וההשקעה הכספית הגדולה מאידך.

במקרה של לפידות חיפושי נפט יש גורמי סיכון ספציפיים, כמו העובדה שחלקה של השותפות עלול לקטון עד 40% בעסקה המשותפת עם נפטא ועד 30% בעסקה עם אבנר. שיעור החזקה זה עלול להתגלות כבעייתי, שכן קבלת השליטה בעסקה עם נפטא מצריכה רוב של 65% ובעסקת אבנר – של 57%. ייתכן מצב בו קבלת החלטות תידרש על מנת לשמור על זכויותיה של לפידות בחלץ, אך שותפיה יסכלו את קבלתן. רמת הסיכון של לפידות כשותף כללי גבוהה יותר.

לפידות תקבל מהשותפות, כלומר מהציבור, דמי ניהול של 11.5 אלף דולר בחודש, 10% מהוצאותיה הישירות, דמי ניהול חד-פעמיים בסך 12 אלף דולר ו-2.5% מהוצאות העסקה המשותפת עבור ניהול השכונות. אם יזכו המשקיעים, וחזקת חלץ תוורש את ימיה כקדם, תקבל לפידות תמלוג על בשיעור של 8%.

דו"חות כספיים

טופליין – חג הפסח המוקדם מורגש היטב

בסוף סקירת המנהלים לדו"ח השנתי הבטיחו מנהלי טופליין, כי ברבעון הראשון של 94' תורגש ההיערכות הארגונית שביצעה החברה ברבעון האחרון של 93'. מדובר בהפניית פעילות היבוא של החברה לחברה הבת קריסטל, הקטנת הוצאות ההנהלה והכלליות בשל העברת משרדי החברה והמחסנים לבניין בו שוכנת קריסטל.

נקי שבוע מאז הגישה טופליין את דו"חותיה השנתיים, והיא מגישה את הדו"חות לרבעון הראשון. השוואה של נתוני הרווח וההפסד מול הרבעון הקודם אינה מדויקת, היות שהדו"ח ל-94' כולל איחוד של קריסטל בעוד שהדו"ח ל-93' עדיין אינו כולל את החברה הבת. במקום זאת מביאים דוני סיני המנכ"ל ומשה גמזו דירקטור בחברה השוואה של הנתונים בניכוי ההשפעה של קריסטל. ובכן, ירידה בהוצאות ההנהלה והכלליות – אין, אבל גם עלייה של ממש אין. בסך הכל שמור בטופליין על יציבות בסעיף זה. גם בסקירת המנהלים לרבעון הראשון חוזרים מנהלי החברה על תקוותם לצמצום הוצאות אלה.

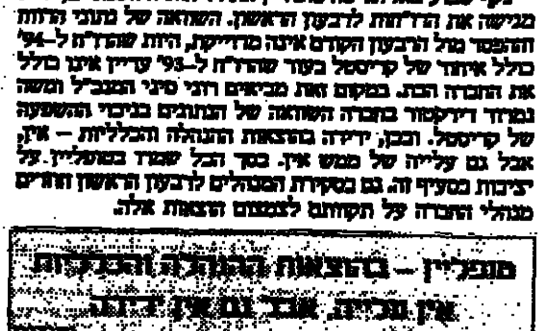

חג הפסח, שנפל השנה ברבעון הראשון בעוד שבדרך כלל הוא חל ברבעון השני, הביא ככל הנראה לעלייה הנאה שמציגה טופליין במכירות. אלו הסתכמו ב-44.4 מיליון שקל לעומת 28.5 מיליון שקל במקביל. אולם, אם משווים את נתוני טופליין ללא החברה הבת, מתקבלת ירידה של 30% במחזור המכירות. סיני וגמזו מציינים כי ירידה זו נבעה ממדיניות החברה להסב את פעילות יבוא מוצרים להטמל לקריסטל.

מול העלייה במכירות חלה ירידה בשיעור הרווח הגולמי. זה ירד מ-20.5% במקביל ל-18.8% ברבעון הראשון של 94'. טופליין מציגה שיפור ניכר גם ברווח התפעולי. ברבעון המקביל עוד סבלה החברה מהפסד תפעולי של 636 אלף שקל. השנה עברה החברה לרווח תפעולי של 2.3 מיליון שקל.

עלייה משמעותית רושמת טופליין גם בסעיף הוצאות המימון. מול 284 אלף שקל הוצאות מימון ברבעון המקביל הסתכמו הוצאות אלה ב-1 מיליון שקל השנה. ללא חלקה של קריסטל היו הוצאות המימון 680 אלף שקל. הרווח הנקי של טופליין גדל משמעותית – 124 אלף שקל ברבעון הראשון מול 7,000 שקל במקביל. הרווח למניה – 0.016 שקל מול 0.001 שקל למניה במקביל. שווי השוק של טופליין ביום ה' האחרון היה 59.4 מיליון שקל. בארבעת הרבעונים האחרונים נמצאת טופליין עדיין בהפסד ולכן לא ניתן לחשב לה מכפיל.

שלמה פרידמן

אגן: ירידה במכירות וברווח הגולמי בראשון

ירידה ביצוא חומרי ההדברה גרמה לירידה ברווח התפעולי של אגן ברבעון הראשון של 94' ביחס לרבעון המקביל ב-93'. מכירותיה ירדו ל-141.3 מיליון שקל, לעומת 149.3 מיליון שקל במקביל. הירידה נבעה מביטול ביטוח השער, שהיה אחראי ל-5.1 מיליון שקל מהכנסות החברה ברבעון המקביל. בניכוי נושא ביטוח השער קטן היצוא ב-2.3% ל-127.5 מיליון שקל בשל נסיגה ביצוא חומרי ההדברה, שמחקה את השיפור המשמעותי ביצוא חומרי ריח סינתטיים ל-16 מיליון שקל, מול 12.5 מיליון שקל במקביל. במכירות לשוק המקומי היתה עלייה קלה של 1.5% ל-13.8 מיליון שקל ברבעון הראשון של 94'. הירידה במכירות הביאה לירידה חדה יותר ברווח הגולמי – 40.3 מיליון שקל (28.5%), מול 45.9 מיליון שקל במקביל (30.7%), בשל חלקו המשמעותי של הוצאות קבועות בעלות המכר של התעשייה הכימית. אגן הצליחה להקטין את הוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות, אך לא מנעה ירידת הרווח התפעולי ל-18.6 מיליון שקל, מול 22.7 מיליון שקל במקביל.

שורת הרווח הנקי אינה משקפת את הירידה ברווח התפעולי עקב גורם רווח ממימוש מכירה לחברות מוחזקות. אגן אינה זוקפת הכנסות ממכירות לחברות מוחזקות כגורם נסבר מלאי ללקוחות חיצוניים. גורם זה מעוות את תוצאותיה מידי רבעון, וכך קרה גם הפעם. רווח של 12 מיליון שקל, שנרשם ברבעון הרביעי של 93', לעומת רווח של 2.4 מיליון שקל שנרשם לרבעון השני של 94', גרם לעלייה ברווח הנקי של אגן ברבעון הראשון של 94' ל-24.8 מיליון שקל, מול רווח של 20.6 מיליון שקל במקביל אשתקד. במכירותיה ישנו גורם עונתיות המושפע מביקוש הגבוה והחקלאי לחומרי הדברה – גידול במכירות ברבעון הרביעי והראשון לעומת השני והשלישי. שווי השוק של אגן 245.9 מיליון דולר. הרווח למניה ברבעון הראשון – 1.65 שקל, מול 1.37 שקל בראשון של 93'.

יורם גביזון

קליל: הפסדי בורסה מחקו שיפור תפעולי

תיק ניירות ערך גדול היה לקליל בתחילת 94'. על פי הדו"חות השנתיים, שפורסמו לפני למעלה מחודשיים, החזיקה קליל בסוף 93' תיק של 50.3 מיליון שקל – כרבע מסך המאזן שלה. וכפי שתיק זה עזר לה להציג עלייה נאה ברווח הנקי ברבעון הרביעי של 93', כך פעל התיק בכיוון ההפוך ברבעון הראשון. בסוף הרבעון הראשון הסתכם תיק ני"הע ב-44 מיליון שקל.

קליל עוסקת בייצור פרופילי אלומיניום ובפעילות זו ניכרת ברבעון הראשון של 94' עלייה. ההכנסות ממכירות עלו מ-34.6 מיליון שקל ברבעון המקביל ב-93' ל-39.6 מיליון שקל ברבעון הראשון של השנה. במקביל לעלייה במכירות הצליחה קליל להגדיל גם את שיעור הרווחיות הגולמית. כך רשמה החברה עלייה גם ברווח הגולמי מ-8.9 מיליון שקל ל-10.6 מיליון שקל בהתאמה. בהוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות חלה עלייה קלה בלבד. התוצאה – שיפור משמעותי ברווח התפעולי. זה גדל והגיע ל-7.1 מיליון שקל בראשון של 94' מול 5.5 מיליון שקל בראשון המקביל. אלא שאז מגיע בדו"ח סעיף הוצאות המימון. ברבעון הראשון הפסידה קליל 4.9 מיליון שקל בבורסה. הוצאות נוספות בתחום זה מביאות את קליל לרשום הוצאות מימון של 5.4 מיליון שקל מול 3 מיליון במקביל.

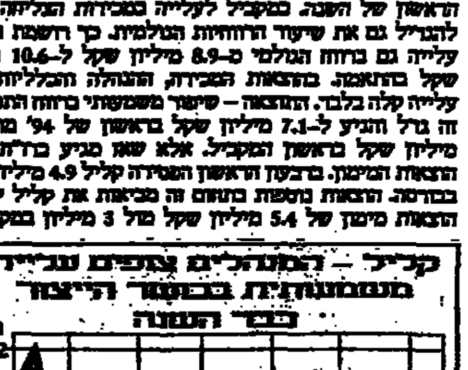

בנתוני השורה התחתונה – הרווח הנקי – נרשמת כאמור ירידה משמעותית. זה הסתכם בראשון של 94' ב-124 אלף שקל בלבד לעומת 1.1 מיליון שקל במקביל.

בסקירת המנהלים מציינים יעקב אשל, יו"ר הדירקטוריון ושמואל אייבן, המנכ"ל, כי במהלך הרבעון השני נמכר מתיק ניירות הערך ב-1.5 מיליון שקל. עוד מוסרים המנהלים כי במהלך הרבעון הראשון החלה החברה החדש בכרמיאל והפעילות היצורית בו. הם צופים כי במהלך השנה תוכל קליל להגדיל משמעותית את כושר ייצורה בהשוואה ל-93', זאת בפרט כאשר יושלם המתקן המודרני לצביעת פרופילי אלומיניום ברבעון האחרון של 94'. עוד מוסרים המנהלים, כי החברה ממשיכה במאמץ מוגבר בהיערכותה ליצוא פרופילי אלומיניום – בעיקר לאירופה. הם צופים כי הערכות מיוחדת זו תישא פירות כבר ב-94' ותגרום לעלייה בהיקפי היצוא השנה לעומת 93'. הרווח למניה – 0.01 שקל לעומת 0.11 שקל למניה במקביל. שווי השוק של קליל היה ביום חמישי 280 מיליון שקל, ועל בסיס הרווח בארבעת הרבעונים האחרונים נסחר על מכפיל 24.2.

שלמה פרידמן

אנו משקיעים במשקיעים...והרבה!

השקעות בינלאומיות ומקומיות הן המפתח לפריצת דרך כלכלית. לרשות המשקיע הפוטנציאלי עומדות כיום מגוון אפשרויות להשקעה בתחומי התעשייה, התיירות, ההיי-טק, המחקר והפיתוח:

מרכז ההשקעות 1,400,000,000 ש"ח
מרכז ההשקעות פועל לעידוד השקעות בתעשייה בכל רחבי הארץ ובעיקר באזורי עדיפות לאומית על ידי מגוון של הטבות ותמריצים מגוון. המשקיעים הזכאים להטבות יכולים לבחור במסלולים הבאים:
א. מענק בגובה 38% באזור עדיפות לאומית א' ו-20% באזור עדיפות לאומית ב'.
ב. הלוואה בערבות מדינה עד 66% מההשקעה בכל רחבי הארץ. הטבות מס מיוחדות לפי אזורי העדיפות הלאומית השונים.
ג. מסלול משולב – מענק + הלוואה בערבות מדינה + הטבות במס.

היחידה לאזורי פיתוח 200,000,000 ש"ח
היחידה לאזורי פיתוח עוסקת באיתור, תכנון ופיתוח תשתיות לתעשייה באזורי עדיפות לאומית ובגבולות הספר.
הקרקעות לתעשייה מוקצות בהליך מקוצר הזכאים להן "מפעלים מאושרים" ויזמים אחרים.

15 יום התעשייה שלך
חייג "עלצמיחה לעסקים"
03-5760050
(24 שעות ביממה)
ותקבל מידע נוסף בפקס או בדואר

הקרן למחקר ופיתוח 900,000,000 ש"ח
הקרן נועדה לעודד את המחקר והפיתוח בתעשייה, להרחיב את התשתית הטכנולוגית המדעית ולקלוט כח אדם מדעי וטכנולוגי.
הקרן מעניקה סיוע על פי המסלולים העיקריים הבאים:
א. תוכנית מו"פ רגילה:
60% מענק באיזור עדיפות לאומית א'
50% מענק בשאר אזורי הארץ.
ב. מו"פ בחברה מתחילה: 60% מענק.
ג. בשלב המעבר לשיווק: 50%–30% מענק.
ד. חממות טכנולוגיות: 300,000 ש"ח לשנה לפרוייקט למשך שנתיים.

לקחנו את הצמיחה בידיים

משרד התעשייה והמסחר

לשכת הפרסום הממשלתית

صكا من الاصل

صكنا من الاهل

שווקים בעולם

ירידות מחירים בוול סטריט עקב עלייה חדה בתעסוקה בארה"ב בחודש אפריל

בורסות

היום ששי חלה ירידת מחירים בבורסות בוול סטריט בעקבות פרסום נתוני התעסוקה בארה"ב לחודש אפריל, שהראו על עלייה חדה בתעסוקה.

מדד דאו ג'ונס ירד 26 נקודות, 0.72%. במהלך היום צנח המדד 54 נקודות אך התאושש עקב כיסויי שורט ורכישות מציאות בשעה האחרונה של המסחר.

יחס המניות היורדות לעולות היה 17 ל-5.

לפי הנתונים שהתפרסמו ביום ששי עלה מספר המועסקים בחודש אפריל ב-267 אלף איש, כשהציפיות היו לעלייה של כ-171 אלף בלבד. כלומר, רמת האבטלה בארה"ב ירדה מ-6.5% במארס ל-6.4% באפריל.

נתונים אלו העלו את החששות כי הפדרל רזרב יבצע העלאת ריבית בקרוב (רבים מעריכים שייתכן אפילו מחר), ובעקבות זאת חלו ירידות מחירים חדות בשוק הטרז'רי בונדס.

למרות הירידות, העובדה כי השוק הוחל להתייצב לקראת הסגירה מאותתת כי שוק האג"ח והמניות כבר לקח בחשבון במלואו עלייה אפשרית בריבית לטווח קצר הבריבית הניכיון. לפיכך רוב הסיכויים הם כי גם אם יעלה הפדרל רזרב את הריבית לא יחולו עוד ירידות חדות בבורסות.

העליות היחידות שנרשמו היו עבור מניות אנרגיה וזהב – הד לעליות המחירים שנרשמו ביום ששי עבור הנפט והמתכות היקרות.

באירופה היו ביום ששי מגמות מעורבות, אם כי ניכר היה שרוב הבורסות מתנדנדות לפתע הסיבות לירידות המחירים בשוקי האג"ח.

בלונדון, בסופו של יום מסחר הפכפך, נסגר מדד פיננשל טיימס ללא שינוי. זאת, למרות צניחת שוק האג"ח האמריקאי והירידות שנרשמו בוול סטריט עקב נתוני התעסוקה החזקים בארה"ב.

השוק גם לא הגיב להישגים הנמרצים של השמרנים בבחירות האזוריות, שהתקיימו ביום חמישי בבריטניה, קרוב לוודאי משום שכבר לקח זאת בחשבון במהלך השבוע.

למרות שהסיבות שהפגינה הבורסה ביום ששי לשפל בשוק האג"ח מאותתות על התייצבות מסויימת, לדעת אנליסטים מוקדם מדי לדבר על התנתקות בין המגמות בשני השווקים.

בפרנקפורט רשם מדד דקס עלייה קטנה של 0.05% למרות היחלשות שוק האג"ח המקומי בעקבות האמריקאי.

בפאריס ירד מדד סי.איי.סי ב-0.20%. למרות שפה הגיב השוק ביתר חריפות לפתיחה החלשה בוול סטריט, העליות התחזקויות עבור חוזי אג"ח עתידיים להעלות את המדד מהשפל של היום.

לאחר מספר ימים חלשים הביאו הידיעות כי ברלוסקוני עומד להקים קואליציה לתנופה מחודשת בבורסה במילנו. מדד מיבטל נסגר בעלייה של 3.04%.

לדעת סוחרים ימשיך השוק לעלות כאשר תתקבל הידיעה על הקמת הקואליציה.

כמו בעת העליות הקודמות בזמן האחרון, היו אלו משקיעים מקומיים שהובילו את רוב הביקושים.

עיקר העליות נרשמו למניות תעשייתיות ומניות ביטוח. חברות הביטוח הפגינו את העליות החדות ביותר בעת האחרונה בשל הציפייה כי השלטון החדש באיטליה יבצע דה-רגולציה בענף.

לדעת סוחרים ימשיך השוק לעמוד בסביבות ה-2,150 נקודות.

לאחר שלושה ימי חופש נרשמו בבורסה של טוקיו ביום ששי עליות מחירים חזקות ומדד ניקיי נסגר בעלייה של 1.49%.

האווירה הייתה חיובית לאחר התערבות ביום רביעי, של הבנקים המרכזיים של 16 מדינות, כדי להעלות את שער הדולר.

עיקר העליות נרשמו עבור מניות כרייה, אנרגיה, בנקאות ותחבורה. אף מגזר לא רשם ירידות.

הפיחות הקטן בשער הין איפשר יותר ביקושים מצד מוסדות פיננסים וכיסויי עמדות בשווקים העתידיים, שתרמו מאוד לעליות המחירים.

גם העדרם של סוחרים רבים בשל החגים הורידה מלחץ המימושים ועזרה להרים את המדד. 170 מיליון מניות הוחלפו ידיים.

אך לדעת סוחרים רבים, ייתכן שהשוק לא לקח בחשבון במלואו את חוסר היציבות בשוקי המטבעות בשבוע שעבר, ואת תגובתו המלאה לכך ניתן יהיה לראות רק מחר, כאשר יחזרו כל המשקיעים מחופשתם.

קרוב לוודאי שמשקיעים רבים ימתינו לראות כיצד השפיע חוסר היציבות בשער הין על אמון המנהלים ביפאן לפני שינקטו בעמדות חדשות.

לקראת סוף החודש צפויים להתפרסם דוח"ת הרווח של רוב החברות היפאניות, לשנה שהסתיימה ב-31 במארס, יחד עם הערכות רווח לשנה הקרובה.

רוב הסוחרים סבורים כי המדד ינסה לעבור את ה-20 אלף נקודות בראשית השבוע, אך המשך תלוי במידה רבה בהתנהגות השווקים בארה"ב.

בכל מקרה לא צפוייה ירידה של המדד אל מתחת לרמת התמיכה של 19 אלף נקודות.

גם בהונג קונג היו ביום ששי עליות מחירים ומדד האנג סנג נסגר בהתחזקות של 2.47%, אם כי החשש לקראת פרסום נתוני התעסוקה בארה"ב פגע במסחר.

חלק מהשיפור באווירה נבע מהאופטימיות הגוברת כי יושג מימון לשדה התעופה החדש של המושבה. פרוייקט בניית שדה התעופה נקלע למבוי סתום מאז החרפת חילוקי הדעות בין ממשל המושבה לבין השלטון בסין.

מטבעות

ביום ששי שוב הפגין שוק המטבעות התנהגות פרדוקסאלית, כי אשר נתונים חיוביים על בכלכלת ארה"ב הביאו להורדת שער הדולר במקום לעלות אותו.

נתוני התעסוקה בארה"ב לחודש אפריל, שהתפרסמו ביום ששי, הראו עלייה חדה מהצפוי בתעסוקה והגבירו את אמונת המשקיעים כי הפדרל רזרב יעלה השבוע את הריבית בארה"ב, כדי לבלום התפתחות לחצים אינפלציוניים.

דבר זה הוביל לצניחת מחירים נוספת בשוק הטרז'רי בונדס ובבורסה בניו יורק. משקיעים רבים העדיפו לעבור לקרנות הבינלאומיות, מה שגרר גם מעבר מהדולר לין ולמארק.

לדברי כלכלנים לא יתייצב שער הדולר עד שיעלה הפדרל רזרב את הריבית לטווח קצר ואת ריבית הניכיון, באופן משמעותי דיו כדי לשכנע את המשקיעים כי לא יחול גידול בשיעור האינפלציה.

רק במקרה כזה תיפסק בריחת משקיעים משוק האג"ח והמניות האמריקאי, ותיפסק הבריחה מהדולר אל מטבעות אחרים.

מעט שינויים חלו במסגרת המסחר הצולב באירופה ביום ששי. הלירה איטלקית התחזקה מעט עקב הידיעות על הקמה בקרוב של קואליציה באיטליה, ונסגרה בשער של 960.80 לירות למארק, בהשוואה ל-964.90 לירות ביום חמישי.

הליש"ט נחלש ביום ששי מול הדולר המטבעות האירופים לאחר שנודע על הישגם החלש של השמרנים בבחירות האזוריות שנערכו בבריטניה ביום חמישי

מול המארק נסגר הליש"ט באירופה בשער של 2.4863 מארק, לעומת 2.4996 מארק ביום חמישי ובשער של 1.4930 דולר, לעומת 1.4970 דולר ביום חמישי.

ריביות

ביום ששי התפרסמו נתוני התעסוקה בארה"ב לחודש אפריל, אשר הראו על עלייה חדה מהצפוי במספר המועסקים.

לפי הנתונים עלה מספר המועסקים מחוץ למגזר החקלאות ב-267 אלף, כשהציפיה היתה לגידול של כ-171 אלף בלבד. פירוש הדבר כי באפריל ירד שיעור האבטלה בארה"ב מ-6.5% ל-6.4% בלבד ומרוצע הגידול בתעסוקה מאז ראשית השנה עומד על רבע מיליון בני אדם לחודש.

לדעת כלכלנים עלה מספר המועסקים אף למעלה מהנתונים הרשמיים, משום שמשרד התעסוקה לא כלל בדו"ח 70 אלף עובדים ששבתו או שפוטרו בשל שביתה.

נתונים אלו חיזקו את ההנחות כי כלכלת ארה"ב צומחת בחוזקה וכי בקרוב יקבל הדבר ביטוי בהעלאת שיעור האינפלציה. לפיכך חלה ביום ששי צניחה נוספת במחירי הטרז'רי בונדס בניו יורק. התשואה על אג"ח לשלושים שנה הגיעה ל-7.55%, בהשוואה ל-7.33% ביום חמישי.

רוב הכלכלנים סבורים כי כעת אין לפדרל רזרב ברירה אלא להעלות את הריבית בארה"ב, כולל את ריבית הניכיון. זאת, משום שגם אם התחזקות כלכלת ארה"ב אינה מתבטאת לעת עתה בעלייה בשיעורי האינפלציה, היא כן מעלה את הציפיות האינפלציוניות, מה שיכול לגרור כשלעצמו לחצים אינפלציוניים.

כלומר, עד שלא ישתכנע השוק כי הבנק מתעתד לבלום כל הסתמנות של אינפלציה, לא יתאושש שוק הטרז'רי בונדס, תמשיך בריחת משקיעים לשוקי אג"ח ומניות זרים ולכן תמשיך גם הבריחה מהדולר למטבעות אחרים.

לדעת רבים יעלה הפדרל רזרב את הריבית לטווח קצר ואת ריבית הניכיון ביום שני, עוד לפני המכרזים המוניטורים השבועיים שיתקיימו ביום שלישי ורביעי, משום שביקוש חלש בעת המכרזים עלול להוות מכה קשה מדי לשוק הטרז'רי בונדס.

העלייה בשיעור הריבית מוערכת ב-50 נקודות בסיס עבור שני סוגי הריבית. היא אינה צפוייה לגרור ירידות נוספות במחירי האג"ח משום שלדעת הסוחרים השוק כבר לקח אותה בחשבון.

סחורות

עליות מחירים יפות נרשמו למתכות היקרות בשוק לונדון וניו יורק ביום ששי, עקב כיסויי שורט ורכישות כבדות מצד קרנות.

העליות נבעו מפרסום נתוני התעסוקה החזקים בארה"ב לחודש אפריל שהביאו לצניחה מחודשת בשוק הטרז'רי בונדס.

גם התחזקות מחירי הנפט והמתכות התעשייתיות תרמו לעליות המחירים למתכות היקרות. מחיר הכסף עלה ב-32.8 סנט, ל-444.9 סנט לאונקיה – מחירו הגבוה ביותר בחודש האחרון.

לדעת הסוחרים, לפי המצב הטכני בשוק לא צפויים מימושי רווחים ניכרים והמתכות ימשיכו לעמוד השבוע במחירים הנוכחיים.

גם מחירי הנפט עלו ביום ששי ומחיר נפט ברנט הגיע לשיא של ששה חודשים, על רקע חששות מהלחימה בתימן – ספקית נפט גדולה.

גם ידיעות על בעיות טכניות בהספקת נפט מניגריה תרמו לעליות המחירים.

לדעת אנליסטים, עליית מחירי המתכות היקרות והנפט אינה משקפת חששות להחרפת האינפלציה בארה"ב אלא את התאוששות השווקים, שסבלו לאחרונה מעודפי היצע, וכן את הדאגה סביב הלוחמה בתימן.

עליות מחירים יפות נרשמו ביום ששי גם למתכות התעשייתיות בלונדון. את העליות הבולטות רשמה הנחושת שמחירה התחזק ב-62 דולר ל-2,023 דולר לטונה, בשל ביקושים ספקולטיביים וכיסוי עמדות שורט.

גם הקפה המשיך ביום ששי בריסיקתו בשוקי לונדון וניו יורק. בניו יורק עלה מחירו ב-4.36% ואילו בלונדון ב-5.36%. בעקבות הקפה עלה גם מחיר הקקאו בלונדון ב-4.97% ובניו יורק ב-3.49%.

לאור העליות החדות של השבוע שעבר, שהיו בעיקר על רקע ספקולטיבי, צפויים השבוע תיקונים משמעותיים עבור הקפה ומעט עבור הקקאו.

מטבעות

שערי חליפין במערכת המוניטרית האירופית

מטבע	שער מול המארק	מצב לעומת המטבע החלש
לירה אירית	2.4250	4.88%
גילדן הולנדי	1.1228	4.65%
פרנק בלגי	20.59	4.46%
מארק גרמני	1.000	4.28%
פרנק צרפתי	3.428	2.02%
כתר דני	3.9155	1.59%
פזטה ספרדית	82.50	0.00%
אסקודו פורטוגלי	103.15	0.00%

שערי חליפין ניו יורק
סגירה: 23:00 שעון ישראל

מטבע	קנייה / מכירה
מארק	1.6625/35
פרנק שווייצרי	1.4120/27
ליש"ט*	1.4920/30
ין	102.38/43
דולר קנדי	1.3811/16
פרנק צרפתי	5.6979/81
אקו*	1.1581/91
ד' אוסטרלי*	0.7161/66
ד' הונג קונג	7.7255/65
ד' סינגפור	1.5542/52
באט תאילנדי	25.19/20
לירטה	1596/97
כתר שוודי	7.7098/48

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	4.563%	4.938%	5.563%
שטרלינג	5.302%	5.500%	5.979%
ין	2.313%	2.438%	2.625%
פר"ש	4.000%	4.000%	4.042%
מארק	5.125%	5.063%	5.063%
אקו	5.719%	5.688%	5.750%
פר"צ	5.750%	5.633%	5.625%
גילדן	5.110%	5.100%	5.100%
ד' קנדי	6.507%	7.049%	7.409%
ד' אוסט	4.853%	5.090%	

ריבית בניו-יורק

פריים רייט 6.75%

יורודולר – פרנקפורט
סגירה: 20:00 שעון ישראל

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	4.68%	5.200%
6 חודשים	5.06%	5.100%
1 שנה	5.56%	5.150%
3 שנים		5.938%
5 שנים		6.375%

תשואה על שטרי אוצר האג"ח בניו יורק

3 חודשים	4.29%
שנתיים	6.11%
10 שנים	7.35%
30 שנה	7.55%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3,669.5	–26.47
	S&P 500	447.82	–3.56
טוקיו	ניקיי 225	19,862.47	+292.26
לונדון	פיננשל טיימס 100	3,106.00	–
הונג קונג	האנג סנג	8,620.27	+207.39
פרנקפורט	דקס	2,237.02	+1.18
פאריס	CAC 40	2,158.22	–4.40
מילנו	MIBTEL	12,800	+378

סחורות

מתכות וסחורות רכות – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2,023	+62
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5,423	–20
עופרת ספוט (דולר לטונה)	469	+6
אבץ ספוט (דולר לטונה)	960	+11
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1,307	+7
ניקל ספוט (דולר לטונה)	5,752	+111
קפה יולי (דולר לטונה)	1,789	+91
קקאו יולי (ליש"ט לטונה)	930	+44
גומי יולי (פני לק"ג)	72.00	–

מחיר חבית נפט בדולרים

	מחיר	שינוי
ברנט (ספוט)	16.30	+0.40
ברנט (יולי)	15.95	+0.40
דובאי (יולי)	14.75	+0.55
מאיין (ספוט)	14.60	+0.30

מוצרים מוגמרים
דולרים לטונה. איכות ים תיכון.
(מקביל לאיכות להודו)

	מחיר	שינוי
בנזין (עופ' 0.15)	186	+2
נפטא פו"ב	142	+3

מתכות יקרות – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב (דולר לאונקייה)	374.70	–0.20
כסף (סנט לאונקייה)	521.00	+6.00
פלטינה (דולר לאונקייה)	391.25	–0.75
פלדיום (דולר לאונקייה)	136.50	–1.50

מתכות יקרות – ניו יורק
סגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב מאי (דולר לאונקייה)	373.6	+9.8
כסף מאי (סנט לאונקייה)	543.5	+32.8
פלטינה יולי (דולר לאונקייה)	399.0	+9.6

סחורות רכות – ניו יורק
סגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
רכז תפוזים יולי (סנט לליברה)	100.30	–4.30
כותנה יולי (סנט לליברה)	82.12	–1.05
קפה יולי (סנט לליברה)	104.20	+4.35
קקאו יולי (דולר לטונה)	1,217	+41.00
סוכר יולי (סנט לליברה)	11.72	–0.10

גרעינים שיקגו
סגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
פולי סויה מאי סנט לבושל	667.75	+9.75
חיטה מאי סנט לבושל	323.00	–3.25
תירס מאי סנט לבושל	259.00	+2.50

שערים חדשים עם אל על מטענים

שערי מטבע חוץ / 6.5.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קנייה	לאומי מכירה	הפועלים קנייה	הפועלים מכירה	דיסקונט קנייה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קנייה	לאומי מכירה	הפועלים קנייה	הפועלים מכירה	דיסקונט קנייה	דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.94	3.08	2.95	3.09	2.95	3.08	2.9940	3.0363	3.0000	3.0425	2.9982	3.0398	3.0190	0.23%	0.63%	1.11%	–2.45%
1 מארק גרמני	1.76	1.85	1.77	1.85	1.76	1.85	1.7944	1.8198	1.7959	1.8213	1.7940	1.8190	1.8047	–0.56%	0.10%	4.86%	1.18%
1 לירה שטרלינג	4.39	4.59	4.43	4.64	4.41	4.62	4.4775	4.5408	4.4906	4.5540	4.4891	4.5515	4.5090	–0.28%	–0.60%	2.17%	–1.43%
1 פרנק צרפתי	0.51	0.54	0.51	0.54	0.51	0.54	0.5235	0.5309	0.5250	0.5325	0.5246	0.5319	0.5266	–0.57%	0.84%	1.95%	0.38%
100 ין יפני	2.86	3.00	2.88	3.01	2.87	3.01	2.9176	2.9588	2.9225	2.9638	2.9187	2.9593	2.9294	–0.64%	–1.15%	9.71%	5.66%
1 גילדן הולנדי	1.57	1.64	1.58	1.65	1.57	1.65	1.5987	1.6213	1.6016	1.6243	1.6014	1.6237	1.6072	–0.54%	0.08%	4.47%	0.80%
1 פרנק שווייצרי	2.07	2.17	2.09	2.18	2.07	2.18	2.1077	2.1375	2.1148	2.1448	2.1128	2.1422	2.1208	–0.72%	–0.04%	5.19%	1.49%
1 כתר שוודי	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3885	0.3940	0.3891	0.3947	0.3878	0.3935	0.3906	–0.10%	0.62%	8.95%	5.15%
1 כתר נורבגי	0.41	0.43	0.41	0.43	0.40	0.43	0.4135	0.4191	0.4142	0.4201	0.4142	0.4200	0.4158	–0.53%	0.02%	4.60%	1.01%
1 כתר דני	0.45	0.47	0.45	0.47	0.45	0.47	0.4588	0.4653	0.4594	0.4660	0.4595	0.4660	0.4613	–0.37%	0.44%	4.56%	0.88%
1 מארק פיני	0.54	0.57	0.54	0.57	0.54	0.57	0.5529	0.5607	0.5541	0.5620	0.5524	0.5601	0.5572	–0.25%	0.31%	7.88%	4.09%
1 דולר קנדי	2.13	2.23	2.13	2.23	2.13	2.23	2.1653	2.1959	2.1684	2.1990	2.1672	2.1974	2.1815	0.52%	0.43%	–2.95%	–6.36%
1 דולר אוסטרלי	2.09	2.20	2.08	2.23	2.09	2.21	2.1422	2.1725	2.1510	2.1814	2.1454	2.1753	2.1612	0.81%	1.16%	6.82%	3.07%
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.61	0.71	0.86	0.75	0.86	0.8372	0.8491	0.8397	0.8516	0.8375	0.8492	0.8411	0.89%	–1.02%	–4.28%	–7.64%
10 פרנק בלגי	0.86	0.90	0.85	0.91	0.85	0.90	0.8721	0.8844	0.8731	0.8855	0.8729	0.8851	0.8767	–0.51%	0.08%	6.05%	2.32%
10 שילינג אוסטרי	2.51	2.63	2.52	2.63	2.50	2.62	2.5516	2.5876	2.5567	2.5928	2.5494	2.5849	2.5655	–0.58%	0.08%	4.88%	1.12%
1000 לירטה איטל	1.83	1.93	1.84	1.95	1.84	1.93	1.8675	1.8939	1.8717	1.8982	1.8703	1.8963	1.8784	0.27%	–0.16%	7.63%	3.85%
100 פזטה ספרדית	2.12	2.27	2.17	2.31	2.15	2.26	2.1838	2.2147	2.1907	2.2217	2.1908	2.2213	2.2012	0.68%	–0.44%	5.16%	1.47%
1 (ECU)	—	—	—	—	—	—	3.4551	3.5039	3.4589	3.5078	3.4550	3.5051	3.4785	–0.37%	–0.18%	4.13%	0.67%
1 דינר ירדני	4.14	4.39	4.16	4.45	—	—	—	—	—	—	—	—	4.2368	0.47%	–0.19%	1.35%	—
10 לירה לבנונית	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0177	0.00%	0.57%	0.57%	—
1 לירה מצרית	0.86	0.91	0.86	0.92	—	—	—	—	—	—	—	—	0.9057	1.94%	0.63%	–3.71%	—
1 סל מטבעות	—	—	—	—	—	—	3.2490	3.2940	3.2542	3.3002	3.2518	3.2970	3.2716	–0.18%	0.24%	2.76%	–0.85%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 6.5.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	—	0.6695	1.6729	1.0306	1.4235	5.7330	1.8784	1.6072	3.4436
1 לירה שטרלינג	1.4985	—	2.4985	1.5392	2.1261	8.5625	2.8055	2.4004	5.1432
1 מארק גרמני	0.5978	0.4002	—	0.6161	0.8510	3.4271	1.1229	0.9608	2.0585
100 ין יפני	0.9703	0.6497	1.6232	—	1.3813	5.5629	1.8227	1.5595	3.3414
1 פרנק שווייצרי	0.7025	0.4703	1.1752	0.7240	—	4.0273	1.3196	1.1290	2.4191
1 פרנק צרפתי	0.1744	0.1168	0.2918	0.1798	0.2483	—	0.3277	0.2803	0.6007
1 גילדן הולנדי	0.5324	0.3564	0.8906	0.5486	0.7578	3.0520	—	0.8556	1.8332
1000 לירטה איטל	0.6222	0.4166	1.0408	0.6412	0.8857	3.5670	1.1687	—	2.1426
10 פרנק בלגי	0.2904	0.1944	0.4858	0.2993	0.4134	1.6648	0.5455	0.4667	—

ELAL אל על
CARGO מטענים

משהוא... הצרפתיה הזאת

מעריב, נשים, 17.6.93 ד"ר אלי לנדאו,
טעימה להפליא במחיר הוגן

גידולם פוסט, אורחת העיר, 3.9.93 מוחם דיאור
האוכל המצרין הוא ממש סביבה והשירות מקצועי

טלגרף, בוסם, 9.11.93 יונתן ליבני
צרפתית מצויינת...

הארץ, גלריה, 9.6.93 דניאל רוגוב
בלידת וניל ובלידת שוקולד מתוצרת בית הינך שתיהן מצויינות

העיר, אוכל, 19.9.93 איתמר דורוב
הרבה זמן אני מחפש מסעדה צרפתית כזאת

גלובס, מגאזין גלובס 24.12.93 אביטל ענבר
בתמרה, פשוט רוצים שתהיה מרוצה. אם זה אכן היחס הרגיל לסועד שם, אז כל הכבוד להם.

תמרה
מסעדה צרפתית ביתית

אבא הלל סילבר 11, רמת גן (צמוד לתחנת "סונול") ☎ 03-7520167
פתוח רצוף משעה 12:00 ועד חצות - כולל שישי-שבת

לוח העיר עושה לך מחיר!

149 ש"ח למודעה

עכשיו ההחלטה היא שלך. אם אתה סתם נהנה להוציא כסף - בבקשה.
אבל אם אתה רוצה למכור, או זה הזמן להופיע בלוח המוביל של גוש דן.
כי רק לוח העיר עושה לך מחיר!

לוח העיר ישר ולעניין בגוש דן
638-20-20

פעם בשבוע הם רואים את ה"ארץ" דרך הספרים

אם ברצונך להעניק למכריך בחו"ל מתנה עם טעם של "הארץ", רכוש להם מנוי על "הארץ, ספרים" של "הארץ".
עכשיו עומד המוסף השבועי העשיר והמעניין גם כשבועון בפני עצמו המופץ בחו"ל.
מכריך ימצאו בו מדורי ספרות ילדים, ספרות יפה, ספרות מקצועית וספרים חדשים.
אלו יפתחו בפניהם שער לעולם הספרים העברי והעולמי. ועל כך הם יודו לך כל שבוע.
מחיר המנוי ל"הארץ, ספרים" שבועי של "הארץ" לחו"ל הוא 260 ש"ח לשנה
למנויי "הארץ" ו-360 ש"ח למי שאינו מנוי.
תן למכריך בחו"ל מתנה עם טעם של "הארץ" - מנוי על "הארץ, ספרים".

הארץ
טל 03-5121341
פקס 03-5829?5

הארץ

MEMBER OF THE SWISS LIFE NETWORK

Swiss Life

לה נסיונל
חברה ישראלית
לבטוח בע"מ

בעל מוסך / עובד מוסך

קרא, השווה והחלט לפני ה– 31.5.94:

השוואה בין תוכנית הפנסיה המקיפה של "מבטחים" לתוכנית "מוסכית" של "לה נסיונל"

ההשוואה האמיתית

מס' סד'	הנושא	בתוכנית הפנסיה של "מבטחים"	בתוכנית "מוסכית" של "לה נסיונל"
.1	סוג הפנסיה	פנסיה מקיפה	פנסיה מקיפה בתוספת כיסויים נוספים
.2	גובה פנסית הזיקנה	2% בעד כל שנת עבודה	2% בעד כל שנת עבודה
.3	גובה פנסית השאירים	40% לאלמנה לכל ימי חייה 20% לכל יתום	40% לאלמנה לכל ימי חייה 20% לכל יתום
.4	גובה פנסית הנכות	כגובה פנסית הזיקנה הצפויה	כגובה פנסית הזיקנה הצפויה
.5	ייצוג למבוטח בוועדה רפואית	אין	יש
.6	תקופת אכשרה לנכות ושאירים	12 חודש 36 חודש למחלה קיימת	אין תקופת אכשרה 36 חודש למחלה קיימת
.7	מענק ביטוח חיים במקרה פטירה	אין	קיים מענק בגובה 25 משכורות חודשיות
.8	הצמדה פנסית הנכות והשאירים	הצמדה למדד המחירים לצרכן במועדי תשלום תוספת היוקר	הצמדה למדד מדי חודש בחודשו
.9	כיסוי למקרה נכות תאונתית	קיים רק במסגרת פנסית הנכות	קיים בנוסף לפנסית הנכות
.10	כיסוי למקרה גילוי מחלה קטלנית	קיים רק במסגרת פנסית הנכות	קיים בנוסף לפנסית הנכות
.11	צורת ההתקשרות	ההתקשרות מבוססת על תקנון "מבטחים", כאשר ניתן לשנות את הזכויות מעת לעת גם לגבי מבוטחים קיימים.	לא ניתן להרע זכויות למי שנכלל במסגרת התוכנית, אלא למצטרפים חדשים, או כשיתהוו גורמים שישפיעו על התשואה של אגרות החוב או ההשקעות.
.12	ערכי פדיון	לפחות 75%	לפחות 75%.
.13	רציפות זכויות	קיימת בין כל קרנות הפנסיה, לממשלה, לרשויות מקומיות.	אין צורך. כל מבוטח יכול להמשיך את תוכנית הביטוח באופן עצמאי או באמצעות מעסיקו החדש.
.14	שליטה בכספי פיצויי פיטורין	למעביד אין שליטה	למעביד יש שליטה
.15	עלות ביטוח ימי מחלה	2.5% – תוכנית מורחבת	1% בגין אותה תוכנית מורחבת

איגוד המוסכים

לה נסיונל
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

מקבוצת הפניקס הישראלי – הדר

صكذا من الأصل

בעולם

עבר שבוע / רפי פרסיץ

מנהרה שעלתה מנהרותיים

לו שער יומי המנהרה המחברת את בריטניה ליבשת ל"הצעה היהודית", מן הסתם היו להם כיום שתי מנהרות במחצית המחיר שעלתה להם מנהרה אחת

צמד יהודים, שנענו למכרז לתכנון כריית המנהרה התת־ימית בין צרפת לבריטניה, זומן לראיון ונשאל על ניסיונו בכריית־מנהרות, או במיזם הנדסי כלשהו.

"אפס", השיבו בכנות.

"אם כך, איך בדעתכם להיות למשימה?"

"פשוט מאוד: בצד צוות חופרים הסתנים ומיומנים בקאלה שבצרפת ומולו בצד צוות חופרים מיומנים ומנוסים בדובר שבבריטניה אי־שם, באמצע התעלה, חוקה על שני הצוותים שייתקלו זה בזה, ותהיה מנהרה."

"ואם, חלילה, לא ייתקלו" הקשתה ועדת המכרזים.

"אז ייוותרו לכם שתי מנהרות באותו מחיר."

במציאות, התנגשו הצוותים הצרפתיים והבריטיים, שעמלו כשש שנים, במחצית הדרך – ולצרפת ולבריטניה נותרה מנהרה אחת בלבד – שעלותה (כ־10 מיליארד לישט"ג) היתה כפולה מן האומדן ההתחלתי. מאחר שנתח נכבד מעלות זו מומן באמצעות הלוואות ואיגרות־חוב, ספק אם יספיקו הכנסותיה של חברת "יורו־טאנל", בשנותיה הראשונות, כדי לפרוע אף את תשלומי הריבית השוטפים על החוב שצברה. צופים כי כשתיפתח המנהרה לנוסעים, יעברו בה (בכ־35 דקות) כ־60 רכבות ביממה, שיובילו כ־15 מיליון נוסעים בשנה. מועד הפתיחה המשוער למשאות: יולי. הנסיעה מפאריס ללונדון אמורה לארוך שלוש שעות.

עלייה בתשואות הדולריות

בעוד שבאירופה התמידה מגמת השחיקה בשערי הריבית לטווח קצרים (בגרמניה קיצץ הבונדסבנק את ריבית־הנכיון, הפעם מ־5.47% ל־5.41%), הנסיקו נתוני האבטלה המשופרים בארה"ב (במשק נוספו באפריל 267 אלף משרות חדשות) את שערי הריבית הדולרית, בהפיחם חששות מחודשים להעלאות־ריבית נוספות.

התשואה השנתית על שטרי־אוצר דולריים לשלושה חודשים זינקה ל־4.29%, וזו על איגרות החוב ל־30 שנה הזקיקה ל־7.54%.

הנתונים המשופרים, העלייה בתשואות הדולריות, והתערבויות פרו־דולריות מתואמות של כ־17 בנקים מרכזיים – כל אלה סייעו לדולר להתרומם מרמת־שפל בת שנה חודשים (1.6337 מארק), ולחתום את השבוע ב־1.6630 מארק.

שערי הנעילה של הדולר בשוק המסחר בניו יורק ביום שישי בערב מול שאר המטבעות המובילים היו 1.4140 פרנק שווייצי, 102.50 ין ו־1.4930 מול הלישט"ג.

הירידות החדות בשערי איגרות החוב הדולריות הסיגו את מדד דאו־ג'ונס במהלך המסחר ביום שישי ב־50 נקודות. הוא ננעל ב־3,669 נקודות: ירידה יומית ב־26 נקודות, או ירידה שבועית ב־13 נקודות.

רוב מדדי המניות באירופה רשמו במקומם. במרכזים אחרים, עמד המסחר בסימן ירידות: 4.3%- במאלזיה, 2.9%- בסידני, 2.4%- בציריך, 2.1%- בסינגפור ו־1%- ביוהנסבורג.

בטוקיו, שבה שבתו השווקים רוב השבוע, ננעל מדד־ניקיי ב־19,862 נקודות: עלייה שבועית ב־137 נקודות.

סערה בכוס קפה

תנודתיות יוצאת־דופן אפיינה את שערי הקפה בלונדון ובניו־יורק, שהעפילו לשיאים שלא נראו זה 5 שנים. בניו־יורק זינק שער הערביקה ביום שישי ל־1.0850 דולר לליברה (חוזה־יולי) וננעל ב־1.0420 דולר: התייקרות שבועית בכ־17%.

גרמו לכך שמועות (שלעולם מוטלת אמיתותן בספק) על יבולים שחונים בברזיל ובקולומביה. יתר על כן, פריצה מבנית של מגד טכני־התנגדות קודמים (ברמה של כ־88 סנט לליברה) דרבנה עקומאים וקרנות־השקעה לרכוש אופציות חוזי־קפה עתידיים – פעילות שהוסיפה שמן למדורת העליות.

גם שער הקקאו למסירה ביולי טיפס מ־1,128 ל־1,215 דולר לטונה (7.5%+). לעומת זה, נרשמה ירידה תלולה בשער רכז התפוזים, שנפל בתוך שבוע מ־1.0650 ל־1.0020 דולר לליברה למסירה ביולי.

שער הכותנה למסירה ביולי הוסיף לזנק כלפי מטה והצטמק מ־83.20 ל־82.12 סנט לליברה. שער הבקר למסירה ביוני התכווץ חדות מ־71.30 ל־67.82 סנט לליברה.

עליות לדלק ולמתכות

שערי הדלק התרוממו לפסגות בנות חמישה חודשים: 16.28 דולר לחבית מסוג ברנט למסירה ביוני, ו־17.10 דולר לחבית מתוצרת טקסס למסירה ביוני. במידת־מה, תמכו בעליות אלה מעשי האיבה בתימן, המאיימים על תפוקת הנפט שלה (יותר מ־300 אלף חביות ביום).

המתכות היקרות, שנסחרו על מי־מנוחות עד סוף השבוע, התייקרו ביום שישי: הזהב ננעל בניו־יורק ב־383.55 דולר לאונקיה (6.50+ דולר בחישוב שבועי) והכסף – ב־5.46 דולר לאונקיה (12+ סנט בחישוב שבועי).

עליות נרשמו גם בשערייהן של רוב המתכות הבסיסיות, בהן הנחושת, שטיפסה בלונדון מ־1,930 דולר לטונה בסוף אפריל ל־2,010 דולר לטונה ביום שישי שעבר. שערי הנעילה של שאר המתכות הבסיסיות מובאים בעמוד 6ג.

ניצני התאוששות בגרמניה

בקרב הידיעות הנתונים שראו אור בשבוע שעבר, נכללו:

●השקעותיהן של מדינות מתועשות במשקיהן של מדינות מתפתחות עלו בשנה האחרונה מ־50 מיליארד ל־70 מיליארד דולר. הסכום לעיל הוא כשליש מכלל השקעותיהן של מדינות מתועשות מחוץ לגבולותיהן.

●בגרמניה פחת באפריל מספר המובטלים בכ־100 אלף ועומד עכשיו על 3.8 מיליון. שיעור האבטלה במזרח (16%) גבוה פי שניים מזה שבמערב (8%). חרף ירידה ב־0.8% ביצוא, עלו ההזמנות ממפעלים תעשייתיים ב־2.2% והמכירות הקמעוניות ב־1%.

●בבלגיה היה שיעור האבטלה 13.3%.

לא עובד בחינם

איך אפשר לקיים רווח שולי של 11% ממכירת סכינים ואביזרי מטבח זולים אחרים? לא באמצעות הענקת מתנות מן המוצרים שלך

Forbes

מילטון כהן עובד במשרד חסר חלונות באזור הרוס למחצה ליד החוף של ברוקלין. המשרד רועד כולו בכל פעם שמשאית כבדה נוסעת על הכביש המהיר הגבוה שלפתחו.

משרד מרופט זה הוא החווית של מכרה זהב. בשנה שעברה מכרה החברה של כהן, לייפטיים הון, סכיני מטבח, קולפי תפוחים, תבניות לעוגיות ומוצרים אחרים בשווי של 65 מיליון דולר לקמעונאים כמו וול־מארט, קלדור, מייסיס ולכטרס. הרווח של החברה היה 7 מיליון דולר, או 75 סנט למניה.

איך אתה מגיע לרווח נקי של 11% בעסק רצוני כמו כלי מטבח במחירים נמוכים? בשביל לקוחות גדולים כמו מייסיס אותו כהן יוצר סכין ומכשיר אחר לשם מבצעי קידום מיוחדים. ובאמצעות קיום מלאי גדול – סכינים ותבניות של עוגיות אינם יוצאים מן האופנה – יכולה לייפטיים לשלוח 97% מן ההזמנות החוזרות בתוך 72 שעות או פחות. אבל כהן אינו מוכן לעודד מחירים כדי להביא אליו עסקים נוספים. "אני עובד יותר מדי קשה מכדי לעשות זאת בחינם", הוא אומר.

התחיל למכור אחרי התיכון

כהן, 65, בנו של עובד בתעשיית הביגוד, התחיל במכירת מספריים ומספרי ביזום עם סיימו את בית הספר התיכון. בגיל 26 כבר ניהל את המכירות בחוף המזרחי של חברת סכו"ם גדולה.

אבל כהן רצה להיות עצמאי ולפיכך פתח ב־1958, כשהיה בן 29, בית תרושת לסכינים יחד עם שני שותפים. שנים אחדות לאחר מכן הם קנו מתחרה גדול יותר, חברת הסכו"ם לייפטיים. בין 1965 ל־1967 ייצרה לייפטיים 50 מיליון סכיני אומצות – ידיות מפלסטיק דמוי שנהב, להבים משוננים – שאותם מכרה לחברת הנפט "של" ב־10 סנטים ליחידה. "של" נתנה אותם במתנה עם כל מילוי בנזין בתחנות הדלק שלה. "זה היה עסק גדול ופשוט עבודה קשה ללא כל רווח", אומר כהן.

באמצע שנות ה־60 התחיל כהן לרכז את פעילותה של לייפטיים בעיצוב ובאריזה והוציא את הייצור לקבלנים ביפאן. אחר שיווקו השותפים את מוצריהם ללא רווחים. "היה עלינו לקיים ישיבות בימי שבת וראשון, כי היינו בנסיעות בכל ימות השבוע", מספר כהן.

תצוגת אביזרי מטבח בחנות כלבו

ב־1980 כבר הגדילו השותפים את המכירות ל־13 מיליון דולר. ואז קרה אסון. בתוך 12 חודשים מתו שני שותפיו של כהן. כדי לספק כסף למשפחות השותפים ולהוציא מזומנים גם בשבילו, ביצע כהן ב־1984 רכישה של החברה באמצעות מנוף, בסכום של 16 מיליון דולר. בעסקה הצטרפו אליו בניהם של שותפיו לשעבר, ג'פרי סיגל וקרייג פיליפס. היום סיגל, 51 ופיליפס, 43, הם סגניו של כהן; יחד עם משפחותיהם הם מחזיקים ב־27% מן החברה.

ב־1986 קנה כהן את השליטה בחברת הון, יצרנית מפסידה של כלי מטבח זולים בעלת מחזור מכירות של 14 מיליון דולר. לאחר מכן הצליח כהן לרכוש את שאר מניות החברה תמורת 4 מיליון דולר. הוא החזיר לעצמו את מרבית מחיר הקנייה באמצעות מכירת מרכז החברה בניו ג'רזי תמורת 5 מיליון דולר והעברתו פידה אפשרות לרכישת מולקת מוצרי המטבח של חברה אחרת. העסקה תכפיל ויותר את גודלה של לייפטיים, אבל אל תצפו שכהן ושותפיו יאבדו את עשתונותיהם בעת הצעת המחיר. "הם קשוחים מאוד בדרך שבה הם רואים דברים", אומר קוזין תק, מנהל תיקים בקרן הצמיחה ג'ייטי אמריקה, המחזיקה ב־6% ממניות החברה. "הם לא יקנו משהו אלא אם הוא ממש נמכר בחצי חינם".

כדי להוציא את לייפטיים משרות יצרני הסכינים הפשוטים קיבל כהן ב־1990 רשיון לייצור מותג כלי הבית פרבר־וויר של חברת הנסון הבריטית. זה היה צעד מחוכם. בעוד מערכת ששת הסכינים הנמכרת בידור של לייפטיים נמכרת לקונה במחיר של 20 דולר, עולה מערכת דומה של פרבר־וויר פרופשיונל פי שלושה. הקו של פרבר־וויר היווה בשנה שעברה רבע ממכירותיה של לייפטיים והלק גדול עוד יותר מן הרווח.

מותם המפתיע של שותפיו בראשית שנות ה־80 לימד את כהן את החשיבות של נזילות מסוימת לבעלי המניות בחברות משפחתיות. לייפטיים הון הנפיקה ב־1991 לציבור 40% ממניותיה תמורת 19 מיליון דולר. מאז נכפל מחיר המניה ועמד באחרונה על 11.5 דולר, והכך מגיע שווי 24% מן המניות של כהן ל־25 מיליון דולר.

האם יש באופק אפשרות לפרישה? כהן אומר שלא. "מדוע", הוא שואל, "אני צריך להפסיק לעשות את הדברים שאני נהנה מהם?"

למשרדיה הזולים של לייפטיים בברוקלין. אחרי עיצוב מחדש של מוצריה של הון וצמצום עלויות הייצור שלהם, הוא התחיל למכור אותם באמצעות ערוצי ההפצה של לייפטיים. הון, המוכרת את מוצריה במרכולים ובכן גם בחנויות מיוחדות וברשתות הגדולות של חנויות הכלבו, מכרה בשנה שעברה כמחצית מכלל המכירות של החברה.

כהן אומר שהוא בוחן עכשיו בקו

גרמניה תאסור החודש על יבוא בשר בקר ומוצריו מבריטניה

מחשש להתפשטות "מחלת הפרה המשוגעת"

בון (רויטר). גרמניה מתקרבת להתנגשות עם חברותיה באיגוד האירופי אחרי ששר הבריאות אמר כי יאסור החודש על יבוא בשר מבריטניה כדי להפסיק את התפשטותה של "מחלת הפרה המשוגעת".

גרמניה חוששת מהתפרצויות בבריטניה של מחלת המוח הקטלנית BSE, ואומרת כי לא הוכח שאי אפשר להעביר אותה לבני אדם.

אבל הנציבות האירופית בבריסל מתנגדת בחריפות לכל צעד חד־צדדי העלול להגביל את הסחר בין חברות האיחוד האירופי.

בחודש שעבר הסכים שר החקלאות הגרמני, וולפגאנג בורכט, לא להטיל את האיסור לפני קבלת הצעות חדשות מן הנציבות. אבל שר הבריאות הורסט זיהופר אמר אתמול לעיתון "שטוטגרטר צייטונג": "אני לא יכול להמתין יותר. זה יהיה מעשה נפשע להמתין עם כל התוצאות המשפטיות העלולות להיגרם", והוסיף כי הוא מתכוון להטיל את האיסור עוד במאי.

"יש לנו בסיס חוקי לאיסור היבוא בחוק היגיינת הבשר שלנו. בדקנו את זה בקפדנות רבה. אם בריסל תנסה לעצור אותנו בדרך כלשהי, יהיה על בריסל לשאת באחריות על כך".

הפגישה הבאה של שרי החקלאות של האיחוד האירופי לדון בעניין נועדה לסוף מאי.

אין זה ברור אם זיהופר, שכבה לעצמו רקורד של פעולות מהירות והחלטיות בנושאים כמו דם נגוע באיידס, מתכוון להמתין לתוצאות הפגישה לפני יישום האיסור.

בריטניה האירלנד אינמו לתבוע את גרמניה לדין אם היא תטיל איסור חד צדדי על יבוא בשר פרות ועגלים מתחומן.

הווטרינרים של האיחוד האירופי בודקים עכשיו את תוצאותיו של מחקר בדבר ייצור בשר וקמח עצמות, המשמש לפעמים להוספת חלבון למזון הפרות ורבים מאשימים אותו בהעברת המחלה לבהמות. הנציבות אמורה להגיש את הצעותיה החדשות לפגישת שרי החקלאות החודש בהתבסס על דו"ח הווטרינרים.

אבל זיהופר עומד על דעתו שחודשים של משא ומתן עם נציבות האיחוד האירופי ועם בריטניה לא הניבו שום תוצאות, ואין להלל בסכנה של BSE לבני אדם.

מת מייקל וולש, היו"ר של טנקו ומנכ"לה לשעבר, בגיל 51

היה הגורם להתאוששותה ונחשב לאחד המנכ"לים המוכשרים ביותר בארה"ב

יוסטון, טקסס (איפי). היו"ר של טנקו, מייקל וולש, שהתפטר מוקדם יותר השנה מתפקיד המנכ"ל בשל סרטן המוח, מת ביום ו' בגיל 51.

וולש היה בחופשת מחלה מן הקונצרן התעשייתי כאשר מת. במבוך אר הוליף אותו דאנה ריד בתפקיד המנכ"ל.

וולש, שהיה ידוע בחוגים תעשייתיים כמומחה להשגת תפנית בחברות, קיבל ב־1991 את המשרה הבכירה בטנקו ומיד התחיל לפעול לשינוי פני החברה. בינואר 1993 הודיעה החברה כי הוא סובל מסרטן.

מאמציו של וולש זכו באחרונה לתוצאות חיוביות כאשר טנקו עברה מהפסדים ב־1991 ו־1992 לרווח ב־1993.

אחרי הגעתו לטנקו פתח וולש ברה־ארגון מאסיבי שכלל מכירת נכסים וקיצוץ בעלויות ובדיווידנדים לבעלי המניות.

טנקו, החברה התעשייתית ה־34 בגודלה בארצות הברית, עוסקת בעיקר בבניין אוניות ובבעלות על צינורות להולכת אנרגיה. בבעלותה גם חברת קייז לייצור ציוד חקלאי.

דיגיטל עלולה לפטר עוד 20,000 עובדים בתוך שנתיים

בוסטון (איפי). חברת המחשבים דיגיטל עלולה לקצץ עוד 20,000 מקומות עבודה בשנתיים הבאות ולמכור כמה מעסקיה בניסיון להיעשות תחרותית יותר, מסרה החברה ביום ו'.

היום מעסיקה דיגיטל כ־92,000 עובדים, כולל עובדים זמניים, וקודם לכן מסרה כי בכוונתה לפטר ברבעון הנוכחי 7,000 עובדים.

בפנייה לעובדים ביום ה' על גבי וידיאו אמר מנכ"ל דיגיטל, רוברט פאלמר, שלחברה צריך להיות כוח עבודה של 65,000 עובדים, בהתבסס על יחס ההכנסות לעובד שיש למתחרותיה: "אינכם יכולים להצדיק חברה של 85,000 עובדים ברמת ההכנסות שלנו", אמר פאלמר לפי תעתיק של סרט הווידיאו.

פאלמר אמר שהוא משווה את ההכנסה לעובד עם אלו של מתחרותיה הגדולות, יבמ והיולט־פקארד.

דוברת דיגיטל ניקי ריצ'רדסון אמרה שהחברה עשויה לקצץ בשכר שהיא משלמת באמצעות מכירת מחלקות מסוימות. לדבריה הצורך בפיטורי 20,000 עובדים עשוי להצטמצם אם ההכנסות יגדלו.

למרות זאת, לדבריה, "אפילו אם יהיה לנו מזל ונשיג צמיחה סבירה בהכנסות, לא נוכל להתחמק מן העובדה שהקטנה נוספת של החברה בלתי נמנעת. אנחנו עומדים להצטמצם ולהקטין את השקעותינו".

לדברי העיתון "וול סטריט ג'ורנל" אמר פאלמר לעובדים שהוא צופה שפעילותה של דיגיטל תהיה רווחית עד סוף השנה הנוכחית.

ממשלת המרכז והימין השוודית מוכרת חלק גדול מפרמסיה

סטוקהולם (איפי). ממשלת המרכז והימין של ראש ממשלת שוודיה, קארל בילדט, אישרה ביום ו' את ההפרטה הגדולה ביותר שלה עד עתה, כאשר הוציאה למכירה את מרבית מניות המדינה בקבוצת הפרמצבטיקה פרמסיה.

שווי הצעת המכירה הוא יותר מ־10 מיליארד קרונר (1.3 מיליארד דולר) והיא כוללת 82 מיליון מניות. יותר ממחצית המניות יוצעו למשקיעים קטנים ולעובדים, כדי לעודד בעלות רחבה, לדברי פקידי הממשלה.

הצעד מתבצע 5 חודשים בלבד לפני הבחירות במדינה. האופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית אמרה שהממשלה ממהרת למכור את נכסי המדינה מסיבות אידאולוגיות.

מאז עלה בילדט לשלטון ב־1991 כבר מכרה ממשלת המיעוט שלו חברות ממשלתיות בשווי כ־14 מיליארד קרונר (1.8 מיליארד דולר). הצבירה כללה את יצרנית כלי הנשק סלציוס, את קונצרן הייעוץ אסידומן ויצרנית הפלדה SSAB.

שר המסחר פר וסטרברג אמר שהמדינה תשאיר בידיה 10% מן הבעלות על פרמסיה "כדי להבטיח את מבנה הבעלות". על המחיר למניה תודיע הממשלה ביוני. ביום ו' היה מחיר המניה בבורסה של סטוקהולם 127 קרונר.

קילומטרז' של איכות.

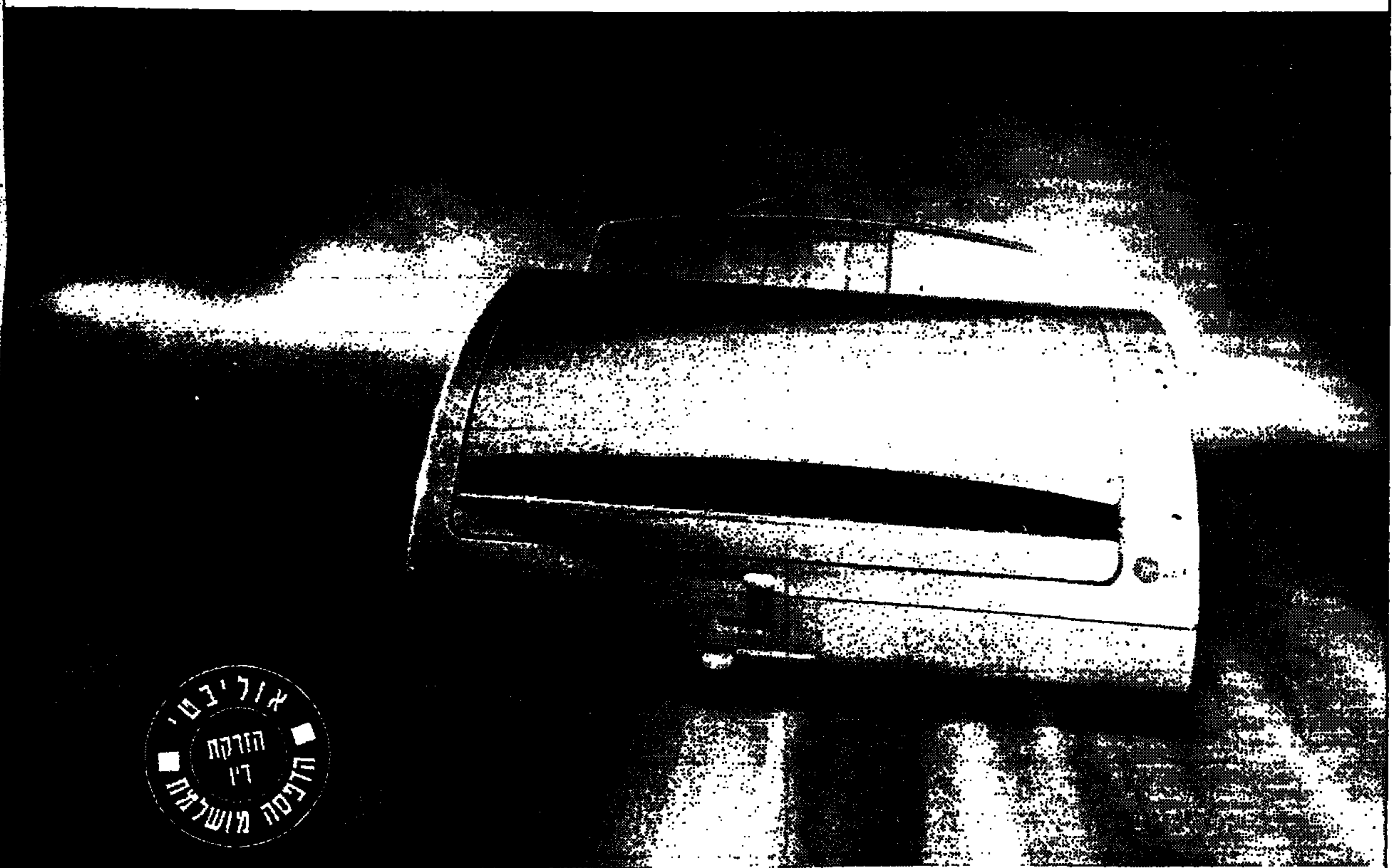

מדפסת אוליבטי- JP250 הזרקת דיו, במבצע! 1,499 ש"ח כולל מע"מ.

מדפסת אוליבטי JP250 מציעה לכם הרבה יותר תמורת הרבה פחות: JP250 מעניקה איכות הדפסה שאין שניה לה במהירות של 3 דפים לדקה ובמחיר תחרותי ביותר.

תודות למערכת הזרקת הדיו היחודית לאוליבטי, ניתן להחליף את מיכל הדיו בלבד במקום את הראש כולו **ולחסוך לפחות 50% מעלויות ההדפסה!** בנוסף, מצויידת מדפסת JP250 במזין נייר כחלק אינטגרלי מהמערכת ומצטיינת בעיצוב איטלקי יפהפה, חדשני וקומפקטי. אין ספק. אם אתם זקוקים לביצועים, ליעילות ולמהירות, מדפסת אוליבטי JP250 היא המדפסת שלכם!

לחברת אוליבטי, 85 שנה בענף ההדפסה, טווח רחב של מדפסות הזרקת דיו, החל ממדפסות אישיות למשרדים קטנים ועד למדפסות מקצועיות לשימושים כבדים בחברות ענק.

לבחירתכם, מדפסות ש/ל או **מדפסות צבע.** עכשיו במבצע! אל תוותרו על התענוג.

מדפסת נישאת- JP50
המדפסת הנישאת הקלה ביותר בעולם ■ משקל 1.1 ק"ג ■ הדפסה איכותית מהירה ■ מזין נייר פנימי ל־15 דפים. ■ הפעלה על סוללות.

מדפסת- JP150WS
מדפסת הזרקת דיו הנמכרת ביותר בישראל ■ קומפקטית במיוחד ■ יחס עלות/ ביצוע הגבוה ביותר בשוק ■ מזין נייר ל־70 דפים.

מדפסת צבע- JP450
המדפסת למקצוענים ■ אופציה להדפסת צבע איכותית ■ מהירות גבוהה במיוחד– 5 דפים לדקה ■ עד 600 x 300 נקודות לאינץ'.

■ אוליבטי מכירות, 03-7516879, בצלאל 50, ר"ג ■ תל-אביב: רשת חנויות באג, 03-5288281, דיזנגוף 03-6410351, אור' ול"א; דיזי שופ, 03-5280366 דיזנגוף סנטר ■ בני-ברק: אציר, 03-5708164 ■ ראשון-לציון: רם מחשבים, 03-9670033, ביט אינס, 03-9622525, קניון הזהב; ■ גבעתיים: A&A 03-6721167, ■ ירושלים: אוס מחשבים, 02-536540, אקדמון, 02-882161, אוניברסיטה עברית: א.א. מגן 02-231619, מיקרו מחשבים, 02-243595, ■ באר-שבע: שושב, 07-437211, ■ אשדוד: בינארית, 08-540973, מרכז ד' ■ רעננה: דן טיים, 09-446754, סופר-אופיס, 09-902412, ■ יהוד: תלם מחשבים, 03-5362399, צבי ישי 14 ■ נצרת: סנימאר, 06-578055, ■ חיפה: עתיד מחשבים 04-410286 צ'ק פוסט ■ נהריה: ארדיטי מחשבים 04-92700 ■ עתלית: פורום מחשבים, 04-842326, ובחנויות המחשבים המובחרות.

olivetti
מדפסות אוליבטי. עכשיו אתה יכול.

היכן אוכלים... כמה עולה... היכן ישנים... מה מזג האוויר... מה יש לראות שם...
בלעדי למנויי הארץ
תור פון
מרכז מידע לאומי
אטרקציות, מסלולים, תחנות דלק
בכרטיס אשראי טל. 03-5323777

הארץ

יום ראשון כ"ז באייר התשנ"ד
8 במאי 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב שלמה שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב הסנהדרין 2, טל' 02-254245/6, ת"ד 273 י-ם 91002 פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 04-6251667, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715
שירות תלונות למנויים 5121333, 03-5121544 מודעות לוח והודעות 03-6382020
המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב שלמה שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper. P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212. Fax 6810012

מו"מ על עקורי '67

להודעתו של ד"ר נביל שעת' כי בראשית חודש יוני ייפתח, ככל הנראה בקהיר, משא ומתן בדבר החזרתם של עקורי 1967 שנמלטו לירדן, לא נודע ערך סנסציוני. הידיעה התפרצה בציבור כאילו הדיון בבעיית הפליטים שמור למשא ומתן על הסדר הקבע, והשענות על מה שכתוב בסעיף 5 של מסמך העקרונות ("הסכם אוסלו"), מתעלמת ממה שכתוב בסעיף 12; סעיף 5 מתייחס לפליטי 1948, ואליהם בלבד, בעוד שסעיף 12 מתייחס במפורש לפלשתינאים שעקרו מהגדה המערבית (ובמספר מועט גם מרצועת עזה) בימי מלחמת ששת הימים ואחריה.

ישראל הסכימה בסעיף 12 לכינונה של ועדה מתמדת שתתכנס על פי הזמנה שישגרו שני הצדדים להסכם אוסלו לממשלות של ירדן ומצרים; ועדה זו נועדת לדאוג לקישור ולשיתוף פעולה בין ארבעת הגורמים, ובהקשר זה התחייבו ישראל והנהגת אש"ף לדון ולהחליט "תוך הסכמה" על הנהלים שעל פיהם יורשו אנשים שעקרו מהגדה המערבית ורצועת עזה בשנת 1967 לחזור לשטחים אלה (וכן כאלה שיצאו את השטחים לתקופה מוגבלת ולא חזרו במועד, ובכך איבדו את זכותם לחזור) – תוך נקיטת אמצעים הדרושים כדי למנוע הפרעות וחוסר סדר.

יש מקום לשער כי נציגי ישראל באוסלו הסכימו לסעיף זה כדי לשכנע את נציגי אש"ף שיסכימו מצדם לדחיית הטיפול בבעייתם של פליטי 1948 עד לדיון בהסדר הקבע; ואין תימה כי ד"ר נביל שעת' מנסה עתה לפעול למען זירוז הטיפול בבעייתם של פליטי 1967 – כלומר: להביא לכך שממשלת ישראל תוזמן, יחד עם הנהגת אש"ף כנציגת הפלשתינאים, את הממשלות שבקהיר ובעמאן לשם הקמת הוועדה המרובעת. אין ספק שאלה ייענו להזמנה זו בחיוב.

המדובר בעיקר בפלשתינאים שנטשו את מקומות מגוריהם שבגדה המערבית; אש"ף רואה עצמו חייב לדאוג להחזרתם, והדעת נותנת כי ממשלות ירדן ומצרים ישמחו אם יוכלו במצפון נקי לעודד את שיבתם. קליטתם בגדה המערבית תעמיס עול נוסף על המינהל האזרחי הישראלי, כל עוד זה יוסיף לכהן ברחבי הגדה; אבל ימי כהונתו ספורים, ואם יסתלק לרגל חתימת ההסכם בדבר ההסדר הביניים, יוטל העומס במישרין על המועצה המינהלית של האוטונומיה.

אש"ף לא יימנע מניצול הזכות שנאבק למען קבלתה בשעת המשא ומתן באוסלו – אם כי מותר לפקפק אם הממשל העצמי יהיה להוט לקבל עליו את המשימה של מציאת שיכון ותעסוקה מפרנסת למספר רב של אנשים שיתוספו לאוכלוסיה המקומית. יש גם מקום להעריך שלא כל העקורים הללו, אשר רבים מהם הצליחו בינתיים להשתלב בחיים הכלכליים של ירדן, יישעו לחבלי קליטה מחדש במולדתם המקורית.

הוועדה המרובעת, לכשתקום, תחליט על פי הסכמה – לאו דווקא על דעת הרוב. הסייג שהדבר אינו צריך להביא לחוסר סדר בגדה מחייב את הוועדה לחסות את תהליך ההחזרה ולמנוע הגרלת האוכלוסיה בתוך זמן קצר. הממשל העצמי עשוי להיות מעוניין בעצמו בהטלת בקרה על תהליך ההחזרה.

מכל מקום, אין טעם בניסיון להפחיד את הציבור הישראלי בהבלטה של תחזית שעל פיה "מאות אלפי פליטים יורשו לחזור לשטחי יו"ש ועזה", כפי שעשה "מעריב" בגליונו ביום ששי. אם הממשל העצמי יהפוך בבוא העת, על פי הסדר הקבע, למדינה עצמאית, זו ממילא תהיה מוסמכת לקבוע מי רשאי להיכנס לגבולותיה. כעת, ישראל מצווה לקיים את ההתחייבות שקיבלה עליה בנוגע לממשל העצמי.

שעטנז לתקופת ביניים

קו הפעולה הגלוי של רבין ופרס אינו עולה בקנה אחד עם תפיסותיהם האמיתיות, כפי שהשתקפו בדברים שאמרו בהיסח הדעת בסוף השבוע שעבר. הניגוד הזה לא יחזיק מעמד לאורך ימים

מאת עוזי בנזימן

מלים שנאמרות בהיסח הדעת משקפות, לא פעם, תחושות עמוקות. פליטות פה הן לפעמים הצד הן להבנת כוונותיהם הפנימיות של אנשים. יצחק רבין ושמעון פרס סיפקו בדרך זו בסוף השבוע שעבר הזדמנות לעמוד על מגמותיהם האמיתיות כלפי עתיד השטחים. מול קהל מריע, כשהוא במצב רוח ג'ינגו', זעק ראש הממשלה: המטרה היא להיפרד, להיפרד מהפלשתינאים. ואילו שמעון פרס אמר בראיון ברדיו, כשהוא מותש משתי יממות של מו"מ מלחיץ: אנחנו אומרים שלום לעזה כדי לא לשוב אליה; מה שיתרחש בתוכה אינו מעניינו.

שני האנשים המעצבים ומובילים את מדיניות השלום של הממשלה אמרו, למעשה, שהם חותרים לניתוק גדול ככל האפשר בין ישראל לעזה (פרס) ולגדה (רבין). הצהרתו של פרס סותרת אמירה קודמת של רבין, שאם לא יתממשו הציפיות הישראליות לגבי תפקוד אש"ף ברצועה, יחזור צה"ל "ויכבוש אותה"; הכרזתו של רבין עומדת בניגוד להבנות שעל פיהן נוסחו הסכמי אוסלו, שהשאירו על כנה את העירבוביה הפלשתינית-ישראלית בשטחים.

מי שמיחל להשאיר את הפלשתינאים לנפשם (פרס), ומי שמבטא שאיפה כמוסה ליצור הפרדה גדולה בין הישראלים לפלשתינאים (רבין), חייבים לשאול את עצמם כיצד ישגו מטרות אלו כאשר מדיניותם הרשמית אינה נוגעת בהיקפי ההתיישבות היהודית בגדה וברצועה, וכאשר מתכונת הניהול העצמי שנקבעה לפלשתינאים מוסיפה לקיים תלות גדולה במשטר הישראלי.

אפשר להחיל את השאלה גם על התחום הכלכלי. ההסכם שנחתם בפאריס מבוסס על זיקה הדדית בין המשק הישראלי למשק הפלשתיני, שיש לה גם פן ביטחוני ופסיכולוגי בעייתי: תנועת עובדים מהשטחים אל תוך תחום הקו הירוק.

במלים אחרות, קו הפעולה הגלוי של רבין ופרס נמצא בסכסוך עם תפיסותם האמיתיות. הניגוד הזה לא יחזיק מעמד לאורך ימים, והוא יצוף על פני השטח. זה עשוי לקרות במצב של משבר ביטחוני חמור בעזה שיאלץ את הממשלה להכריע בין החזרת צה"ל לרצועה לפינוי יישובי גוש קטיף, וזה מיועד לעמוד למבחן בדיונים על המשך תהליך השלום.

מי שהעניק לאש"ף סמכויות ניהול חובות ברצועה וביריחו, ייאלץ להחיל דגם שליטה דומה גם על הגדה; מי שהסכים לצייד את ערפאת בסימני ריבונות מדיניים, לא יוכל להתכחש למשמעותם בשפה המקובלת על הקהילה הבינלאומית ולפרשנות הלאומית שייתוסף לה המוני הפלשתינאים בשטחים; ומי שיודע מראש שהצמצמץ שיעשה אש"ף לצמצם את הסרוך יוגבל לאזורי עזה ויריחו בלבד, ימצא את עצמו די מהר טרוד בשאלה כיצד לגונן על יישובי יהודה ושומרון מפני מעשי חבלה קטלניים, ומדוע לא להוציא אל הפועל את הניתוק המיוחל בין שתי האוכלוסיות.

רבין ופרס טועים אם הם מניחים שהשיגו עתה פסק זמן ניכר שיאפשר להם להוסיף ולהתחמק מהצורך לגשר בין מדיניותם הרשמית למגמות הנסתרות כלבם.

יש להבין שתקוותו של רבין, שהסכם עזה ויריחו יעמוד בפני עצמו וישמש ניסוי מעבדה ליכולתם של הפלשתינאים לנהל את ענייניהם, תתבדה. אש"ף לא ירפה, ובעזרת הסכמי אוסלו יתבע להמשיך בתהליך. הבעיות הקשות באמת שנדחקו הצדה לפי שעה – גודל ההתנחלויות, מעמד ירושלים, זכות השיבה – יצופו ויטילו צל על המבנה של עזה ויריחו. תחפף גם האשליה שיתחולל בשטחים גם כלכלי שייצור אצל תושביהם הפלשתינאים עניין כה גדול בטיפוח רמת חייהם, עד שישכחו את מאווייהם הלאומיים.

הדרך הנבונה לגשר על הסתירה שבין פליטות הפה של רבין ופרס לבין נאומיהם המחושבים היא להביא את הדובר הסמוי של הלוך רוחם לידי ביטוי פומבי ולהתחיל ליצור לו לגיטימציה בציבור. הפרדה מרבית בין ישראלים לפלשתינאים והפניית עורף לדרך שבה האחרונים מנהלים את ענייניהם, פירושה ההגיוני היחיד הוא נסיגה מהשטחים ופירוק ההתנחלויות. השעטנז הנוכחי לא יחזיק מעמד זמן רב.

אלכס ליבק / עזה, פברואר '94

התרגיל של ערפאת

מאת זאב שיף

לאחר שהסתיים טקס החתימה בקהיר אמר נציג סעודי: עכשיו ילמדו הישראלים על בשרם מה שערפאת נהג לעשות לנו בסוריה, הרדצה כבישלון ההסכם, שמרחו לאיזה של ערפאת. בירדן, שם מגלה הממשל יחס חשדני כלפי ההסכם, לא היתה פליאה מהתרגיל שעשה ערפאת. בקרב הפלשתינאים הבינו רבים כי מנהיגם אינו מרוצה מההסכם וכי הוא חתם עליו תוך מחאה. ערפאת רצה לומר לבני עמו כי הוא דואג לאינטרסים שלהם וכי אין הוא נרתע משועי עולם.

עם זאת, היו ששאלו, אם אינו מרוצה מההסכם, מדוע חתם עליו לבסוף? אישים פלשתינאים היו נבוכים. אבן מאמן אמר למצרים, לאמריקאים ולישראלים: "זה מבייש" אף שהיה על הבימה, הוא היה היחיד שערפאת לא דיבר עמו.

נראה שהכל הוחל בלילה, בוויכוח עם רבין. ערפאת הגיע לפגישה בתקווה שרבין יעשה בעבורו מחווה. לפני הפגישה קיבלה ישראל פנייה בלתי רשמית בנוגע לציפיותיו של ערפאת. הנושא שעניין אותו יותר היה דווקא "השוטר הפלשתינאי על הגבול". בהתייצבות על הגבול הירדני בלא שישראל תהיה בתוך יש חשיבות מעשית לעתיד, ולא רק סמלית. את זה בדיוק רצה רבין למנוע כעת. ערפאת הבין ודאי שאם רבין ידחה אותו בעניין השוטר על הגבול, הוא יפרוצה בגודל השטח של אזור יריחו. שני הדברים לא קרו. כאשר הוסיפו כפשרה את המשפט ששטח יריחו יהיה פתוח לשיחות נוספות, העיר רבין בכעס שיכולים לכתוב מה שרוצים אך הוא מרגיש שלא ישנה דעתו. ערפאת עזב כועס, ונראה שאז גמלה בלבו ההחלטה שלא לחתום על נספחי המפות.

היים ששוחחו עם ערפאת אומרים כי הוא חש שלא יבוא שלב שני אחרי עזה ויריחו תחילה. לכן, כל קילומטר נוסף וכל הישג קטן חשובים לו כאילו הם ההישג האחרון.

איני מקבל את הטיעון שערפאת הופתע כאשר הוגשו לו המפות לחתימה. כאשר מנהיג מופתע בצורה כזו, ברור שמישהו מאנשי צוותו צריך לשלם בראשו. זה לא קרה. את התרגיל הגה ערפאת לאחר שנפרד מרבין בשתיים וחצי אחר חצות. הטעות שלו היתה שלא העריך נכון מה תהיה תגובתו המיידית של רבין וכיצד יתנהג מובארק, כריסטופר וקוזירב. סביר שחשב כי רבין לא ירצה לפוצץ את הטקס וישאיר את הוויכוח לאחר מכן. מה שלא ידוע הוא כי לאנשי הביטחון של רבין כבר ניתנה הוראה להתכונן לירידה מהבימה, אלא שכאן קרה דבר אחר שלא העריך ערפאת. מובארק וכל האחרים הולו להפעיל עליו מכבש לחצים.

הדברים יכלו אולי להתגלגל אחרת. המצרים הם שקבעו את סדר החתימה. אילו רבין היה מתבקש לחתום ראשון, לא היה חושב שערפאת, שיבוא אחריו, לא יחתום על הנספחים. מהמקום שבו עמד לא יכול היה לראות מה שראתה מצלמת הטלוויזיה. הדבר היה מתגלה לאחר מכן. לישראלים כבר היה ניסיון מר עם חתימות. על מסמך הסכמה קודם עם אש"ף, שעליו חתם אבו־עלא, הופתעו למצוא ליד החתימה את המלים: תלוי ועומד (מותנה) להמשך הדיונים. פרשה זו תרמה להגברת החשדנות. מכאן שבמקרה הנדון היו אנשינו מגלים שחסרה חתימה כאשר היו מקבלים את המסמכים. כלומר, עוד בשלב הבאומים.

כך או אחרת, המכבש הופעל על ערפאת מיד כשיצא להפסקה. הפסקה זו מנעה את עיזבונו של רבין, את הלחץ הכבד הפעיל במצרים. יש מי שמוכן להישבע כי שמע אותו אומר לערפאת: יא כלב, תחתום. בתוך דקות חזר בלם לבימה, וערפאת חתם על מה שלא רצה קודם לחתום. עוד קודם לפרשה מצערת זו לא היה בלבו של מובארק מקום חם, אם אפילו פושר, בשביל ערפאת. בעת, כאשר שיבש לו את החגיגה הגדולה, ועוד ביום הולדתו, יתוספו לו העלבון והכעס למה שחשב מובארק על ערפאת.

מה שעשה ערפאת מגביר את החשדנות בישראל כלפיו ומחליש את תומכי השלום. זה תופש גם את עולם התשדות וחוסר האמון שבו זה ערפאת בקרב אנשיו. זוהי אחת הסיבות לכך שהפלשתינאים אינם מוכנים לקבל את הממשלות לרצועת עזה ויריחו. אך אל לנו להסיק שאפשר להחליף עכשיו את ערפאת באישיות פלשתינית שהכל יקבלו את מנהיגותה, ושתוביל מיד במקומו את תהליך השלום בהצלחה.

מי נותן פה רישיון

מאת צבי בראל

איך מתחילים מדינה? בשאלה הזאת מתלבטים, חוץ מערפאת, גם תושבי השטחים, המיוחד אלה שיורקקו כעוד שבועיים שלושה לשירותי מינהל האוטונומיה. מי מעניק רישיון בנייה או יצאה? על פי איזה חוק ירשם השוטר ביריחו דו"ח תנועה? מי מאשר הלוואות?

פתאום נחשית האוכלוסיה לשניים. אלה שמכירים את הפקידים, את ההוראות, את הנהלים הצבויים וקבוצת הביקורת שבאמצעותה תיבחן האוטונומיה. רוב האוכלוסייה ימשיך לחבוש את ספסלי סכבות ההמתנה בפתח בנייני הממשל, ורק בעזה וביריחו תתחיל התרוצצות. "מי יהיה השוטר הראשון שיעצור את האורח הראשון של האוטונומיה?" שאל סוחר מעזה, "ומי יהיה איש הקשר החדש שאליו נבוא הביתה כדי שישתדל במשטרה לשחרר את העצור הנה".

אנשי ציבור פלשתינאים מדברים היום בלשון שנובה של תקווה האמונה שהכל בסופו של דבר יסתדר. אבל לאיש מהם אין תשובה על שאלות מעשיות. אולם יחד עם האירוראות כבר מתחילים להידאות ניצניהם של ההסדרים החדשים. מינויים של 24 חברי מועצת האוטונומיה הוא צעד חשוב, גם אם עדיין אינו סופי, משום שלא כולם הסכימו לכהן בה. אלה מינויים פוליטיים שנועדים ליצור קואליציה רחבה, ככל שהלחצים האישיים מתירים. אבל המועצה, אף שהיא כוללת גם אנשי מקצוע בתחומים רבים, איננה יכולה לבוא במקום השכבה הטכנוקרטית-ביורוקרטית הקיימת, אלא תצטרך גם לקבוע מיד כללים ונהלים שישמשו את האוטונומיה כולה.

ההסדרים העקרוניים נקבעו אמנם בהסכם המסגרת. כך, למשל, מוסדר הצד המשפטי באופן שהחוקים הנהוגים ימשיכו לנהוג עד שישונו. כלומר, החוק המנדטורי, החוק הירדני וצווי הממשל יהיו בסיס ראשוני עד שיותקנו קובץ החוקים החדש. אבל לא נקבע מי יהיו השופטים ומה תהיה שיטת מינויים. השוב מכך, כאשר יכוננו בתי משפט ובג"ץ פלשתיני, כיצד יפעלו ומה תהיה סמכותם בתקופת הביניים, כאשר רוב השטחים אינם תחת סמכות שיפוטם.

חשיבותם של ההסדרים המשפטיים משולשת. זהו צומת מבחן ראשון כלפי האוכלוסייה הפלשתינית וכלפי ישראל להיותה של האוטונומיה ישות של חוק. תופעות כמו אלו שנראו בעזה, שבהן צעירים חמושים, נציגים עתידיים של שלטון החוק, ירו בגנבים ובפושעים אחרים, לא יוכל הציבור לסבול. שיטת מינוי השופטים תקבע גם את אופיה הדמוקרטי של האוטונומיה, לפחות בכל הנוגע להפרדת רשויות. ואילו במישור המעשי שלובים ההסדרים המשפטיים בהסדרים הכלכליים. תפקודם של מוסדות פיננסיים, כריתת חוזים עם חברות כלכליות, פלשתיניות, ישראליות או זרות, בניית בתים, הפקעת קרקעות לצורכי ציבור, תנאים להלוואות – כל אלה תלויים בקיומה של מערכת משפטים מסודרת.

החוק הירדני הקיים, קל וחומר צווי הממשל, אינם יכולים להניח את דעתה של אוטונומיה שפתאום מוצאת עצמה חופשייה מכל מגבלה כלכלית. מומחי משפט פלשתינאים, בתם כאלה שהיו שותפים לכתיבת חלק מן ההסכם, מודים לחסר הזה ואין בפיהם תשובה.

אבל אין ספק כי הנושא החשוב ביותר כרגע הוא כסף. בלעדיו לא יהיו אפילו שוערים לבתי המשפט. 24 אלף משכורות, חלקן אמנם דלות ועלובות, משלם היום המינהל האזרחי לתושבי עזה, בעשרות אלפי שוטרים יועסקו בתוך ימים ספורים על תקציב האוטונומיה, ומישהו יצטרך לשלם עבור דירותיהם, שכרם והוצאות הדלק של מכוניות השיטור. אחזקת בתי החולים הממשלתיים, בתי הספר, אספקת חשמל, מים, שירותי הדואר, מימון הדפסתו של הכול הפלשתיני, הציוד הרשמי של רשויות האוטונומיה, הקפה והתה שישתו חברי המועצה, שלא להזכיר את ההשקעות העצומות בתשתית ובקליטת פליטי 1967, יהיו בעוד שלושה שבועות סעיפים בתקציב האוטונומיה.

חלק מהפתרון, לפחות תיאורטית, מצוי בהכנסות שיקבל ערפאת ממדינות ומארגונים בינלאומיים להעמיד לרשות האוטונומיה כ־1.2 מיליארד דולר במשך שלוש שנים. אבל עד כה לא הגיע דולר אחד לקופת האוטונומיה שעוד לא נוצרה. לישראל לא יהיה מנוס כנראה אלא להמשיך ולתמוך באוטונומיה עוד תקופת זמן. בשלב ראשון אפשר להעביר לקופתה את מיליוני השקלים שהצטברו בקופת הביטוח הלאומי הישראלי. אלה כספים שנגבו ממשכורותיהם של פועלי השטחים שעבדו בישראל במשך 27 שנים. אפשר גם להעביר את רוב כספי מס ההכנסה שנגבו מפועלים ומבעלי עסקים בשטחים ואשר לא הושקעו חזרה בשטחים.

ישראל החליטה, בצדק, להגיע להסכם ולא לנטוש את השטחים בדרך חד צדדית. ההסכם הושג, אבל הוא עדיין זקוק לקביים, והאוטונומיה היא עדיין קליינט ישראלי.

יום האשליה

מאת אמנון דנקנר

כל כך ברורה אצלנו תמונת ירושלים כבולה שלנו, כעיר שחוברה לה יחדיו, כמו שקוראים בנאומים הכי ידניים כמין אליבי לאומי, בירת הנצח של ישראל שלעולם תישאר באחדות ושלמה כדימונותנו הגלאה, עד שלא גדול הוא איך יכלנו בכלל להתקיים כאן עד 67' בלעדי ההוויה הירושלמית השלמה. אנשים שמתגעגעים לירושלים של לפני מלחמת ששת הימים, לעיר הקטנה, השקטה, היהודית, נראים כלוקים בנוסטלגיה שאין לה תקנה או כאנשים נעדרי רגש לאומי המתפקרים בשולי המחנה. הנה מחר יוחגו שוב את יום ירושלים ושוב יינשאו שבועות הנאמנים המתרהרות ויתערבבו בפזמונים הדביקים ולבנו הקיבוצי יתרונן.

כגודל האורות ירושלים, כערך לאומי קודש כן גודל הזלזול והבוז שאנחנו מביעים כלפי מקומה בלבם של הערבים. רבים מוכיחים באותות ובמופתים כי העיר הזאת אינה, בעצם, חשובה כל כך בעיניהם של המוסלמים והיא שלישית בדרגת קדושת המקומות בחזקתם, ועד לא כבר בכלל נחשבה תפלה וגרדית אצלם. יש כאן סירוב עיקש ותלתול להבין ולהפנים כי, היה אשר היה, ירושלים חשובה היום בעיני הערבים הפלשתינאים הן בשל מיקומה בקודש הן, ואולי בעיקר, משום שהפכה, בדרך שהפכים מקומות שניים במחלוקת, לסמל מקודש של מאבקם הלאומי.

אבל דווקא משום כך, לנוכח ההתנהרות המצולצלות בפאתוס, ודאי שלא נאמרה המלה האחרונה בעניין ירושלים. ולא רק משום כך. גם בשל מיקומה במפה כאיזו נקודת חיבור בין שטח ישראלי לבין השטחים שבהם מוקמת הישות הפלשתינית, אם תהיה זו מדינה ואם חלק מקונפדרציה. מכל השטחים האלה יורמו המגאוויים לירושלים הערבית כפי שמגלנו הם זורמים לירושלים שלנו ובכך ייעשה המאבק עליה לבלתי נמנע.

ועוד – בזולקה הערבי של העיר נמצא המרכז התרבותי, הכלכלי והתקשורתי של החברה הפלשתינית, שתוכל קשה להשלים עם קטיעה מוחלטת ממנו. פעם אמר משה דיין משפט שנגע היטב ללבבות של רוב בני זמנו והיום הוא מצלצל משונה, שלא לומר גלעג – טוב שארם א־שייח בלי שלום, משלום בלי שארם א־שייח. האם טובה ירושלים הערבית בלי שלום, משלום בלי ירושלים הערבית? זאת שאלה שיש לשאול גם כשהתגיגות המגאוונות של החג החדש הזה בעיצומן.

לא נעים להשבית שמחה, אולם כראי בכל זאת לומר את מה שראוי שייאמר, כי השמחה הזאת נגועה ברמייה עצמית ובאשליה. הרי בלי איזה סידור מתקבל על הדעת בעניין ירושלים לא יהיה כאן שקט, וכל רוקמי חלומות האיש תחת גפנו ותאנתו צריכים לעצור רגע ולהרהר בפתרונות האפשריים.

במידה מסוימת שאלת ירושלים היא תמונה בזעיר אנפין של בעיית השטחים בכלל. כשם שנפתינו להאמין כי נוכל להחזיק בהם להחזיק משום שהעולם יתרגל ויסכין, הערבים יכופו ראש מול המציאות והכוח יעמוד לנו מול כל הפרעה אפשרית, כך אנו נפתים לחשוב שבשל עוצמת רגשותינו הלאומיים כלפי ירושלים הכל יסכימו כי כולה שלנו. אבל זו היתה אשליה ואף זו אשליה היא. אין צריך לומר שאין כאן המלצה להתקפלות מכל מה שחורני חשוב לנו בעיר הזאת, אבל צריך להזהיר מפני התנפחותה של האשליה למימדים שיגרמו הרבה כאב ולכלוך כשהיא תתנפץ.

האם מותר להטיל סיפה מרירה זו לתוך יום החג? כיוון שהדברים אמורים בירושלים – בוודאי ובוודאי. מי כמו העיר הזאת התמחתה בשמחות שווא, הזיות דתיות ולאומיות, התפכחויות אכזריות וניפוצי אשליות. באלפי שנות ההיסטוריה שלה היא עברה מיד ליד, אבל לא היתה שייכת באמת ועד הסוף לאף אחד שרימה לטעון לבעלות מוחלטת עליה, הנקה מכל אחרת איתנה הצברה על גופה, שכבה על שכבה, את נכסי האבן של כל בעליה המזמינים. מחר היא תענה לחוגגים בזויך הגדי המצאופק שלה, שאולי יסתיר איזו אירוניה כלפי הטוענים שוב ולשווא כי כולה, כולה שלהם.

שלום ולהתראות

אם ירצו הישראלים ואם ימאנו – עזה נשארת שכנתנו

מאת גדעון לוי

גם בימין השפוי רבים השמחים עכשיו על יציאת עזה. רוב הישראלים, גם אלה שחולמים על חברון בלילות והוזים על שכם בימים, רצו זה כבר להיפטר מעזה. כדי לא לעשות עוד יום אחד של מילואים בג'בליה היו ישראלים רבים מוכנים לוותר על ירידה, ואולי גם על כמה מבנותיה.

הישראלים מאסו זה כבר בעזה; אבל בעיקר הם פחדו ממנה. רק כך אפשר להסביר את פער הכינויים המעמינים כמעט, ותגמנת קן צרעות, שהודבקו לחבל הארץ המוכה הזה. מעולם לא דיברו על קן צרעות בחברון, או על בצה מרממת בקסבה של שכם, אף שגם בהן נגבה מחיר דמים בשנות האינתיפאדה. לרוב הישראלים אין מושג מה באמת מתרחש שם. העזתים היחידים שעמם דיברו רוב הישראלים ב־27 שנות כיבוש היו פועליהם ובריחי הכלים שלהם מזה ומוקריהם ומבוקשיהם מזה.

הישראלים שמחים לפנות את עזה, אלא שקצת פחות משמחים הם הנפרד ניתוציה של עזה ורצון הישראלים שלא להתראות אתה עוד לעולמי עולמים. הרי אם ירצו ואם ימאנו – עזה נשארת שכנתנו הקרובה. נכון, רצועת עזה שונה מאוד משאר השטחים הכבושים. צפיפותה ועוניה, בערותה ודתיותה, יחד עם מראה מחנות הפליטים שלה, משווים לה תווית עלובה ומאיימת הרבה יותר מכל עיר כבושה אחרת שלנו. בעזה, ידענו תמיד, מתגוררים מי שאין להם מה להפסיד, ולכן הם הפחידו אותנו כל כך. ואולם זו היתה תמיד תמונה חלקית בלבד. עכשיו גם מסתמן בראשונה סיכוי לשנותה.

ביותר משש שנות האינתיפאדה הזדמנתי לבתי עזה מעט יותר מהישראלי הממוצע. לעתים נדירות הגעתי לבית עזתי ברכב על ג'יפ צה"לי. אולי לכן זכיתי לראות עזה אחרת מזאת שהישראלים אוהבים לשנוא. הרי גם בינות לחורשות של העלוב שבמחנות הפליטים שלה אפשר להבחין במראה התכלת של חוף הים. בעזה, לא להאמין, יש גם משפחות חמות ואוהבות, יש כמה מסעדות לא רעות, יש מארחים למופת, ובעיקר – יש לא מעט שוחרי שלום כנים ואמיצים.

עכשיו, אם ידעו הפלשתינאים לכלכל בתבונה את מעשיהם, עשוי המצב להשתנות לאטו. כוח העבודה הזול שלה, חקלאותה המפותחת למדי, חופי התכלת המופלאים שלה והעניין העולמי בשקט בה עשויים להביא לעזה עתיד ורוד באמת.

על חופי עזה עשויים משקיעים סעודים או גרמנים להקים אכסניה מקומית, אם לא ריוויירה מזרח תיכונית (כצאו וראו איך פיתחו המצרים את חופי סיני, אחרי נסיגתנו משם); משקיעים אחרים עשויים להקים תעשיות עתירות עבודה; החקלאות העזתית עשויה לשגשג בהעדר כיבוש מגביל, ובמצב עניינים זה יהיו הישראלים הראשונים שירצו לפתח את קשריהם עם עזה החדשה הזאת.

הנסיגה הישראלית מעזה היא איפוא מאורע משמח לכל הדעות במעט. אבל גם לשמחה זאת יש לשים סייגים: אנו לא עוזבים קן של צרעות, אלא חבל ארץ צפוף, מיושב במאות אלפי נשים, גברים וטף, רובם הגדול מוכי גורל. יתרה מזאת, אנחנו עוזבים אמנם חבל ארץ מיוסר ועלוב, אבל גם בעל סיכוי של ממש לעתיד אחר.

צריך איפוא לומר בשמחה שלום לעזה, אבל גם להתראות. לא להתראות עוד לעולם, חלילה, בסיור הלילי לאיתור מבוקשים או בחדרי החקירות של אנצאר 3, אבל כן להתראות ליד שולחן העסקים בשכונת שייח רדואן, ליד הבר במלון בכיכר פלשתין, או סתם על החול הלבן, שאין כמותו בארץ, על שפת הים של דיר אל בלח או חאן יונס. דמיוני ולא מציאותי ככל שזה נשמע עכשיו, יש לזה סיכוי.

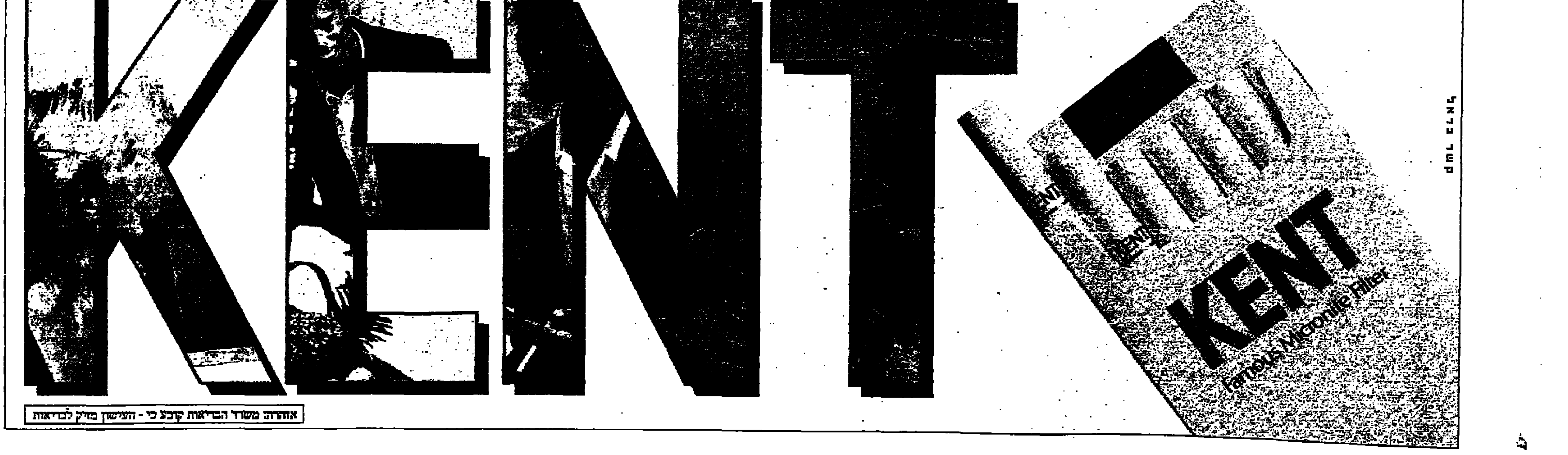

هكذا من الاجمل

הכל בגלל אחוז אחד

התעשיינים והפוליטיקאים תובעים להוריד את הריבית, אבל ייתכן מאוד שהיא תידחף דווקא לכיוון הנגדי. בפעם האחרונה שנגיד בנק ישראל הוריד אותה, הוא חיבל בסיכוייו להגיע ליעד שהציב לעצמו: להפחית את האינפלציה במשק

מאת מרית גילת

הביקור היזום של נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, בוועדת הכספים ביום רביעי שעבר הוסיף לתחושת השמועות על כוונתו לדחוף את הריבית כלפי מעלה. הנגיד הרי הבטיח לפני שלושה שבועות שלא יחליט בדבר הריבית לפני שיתן לחברי הוועדה הזדמנות להשמיע את דעותיהם בעניין. החלטתו לבקר אצלם חיזקה את התחושה שהפעם הוא באמת זומם משהו.

חברי הכנסת לא הצליחו לחדש לפרנקל דבר. את טיעוניהם כבר שמע מפי צמרת משרד האוצר וראשי התעשיינים. אלה גם אלה תבעו ממנו להוריד את הריבית – לנוכח ההאטה הצפויה בפעילות המשק בשל הסגר בשטחים וההאטה העונתית הצפויה במדדי המחירים לצרכן בחודשי הקיץ. לדבריהם, הבעיה המתמשכת במחירי הדיור היא עניין "נקודתי", שיש לטפל בו באמצעות הגדלת היצע הדירות. לא צריך להחניק בגללה את הצמיחה בריבית גבוהה מדי.

פרנקל הגיב גם הוא בטיעונים הרגילים. מחירי הנדל"ן, הדגיש, הם חלק בלתי נפרד מהמדד הכללי ואי אפשר להתעלם מהם בקביעת המדיניות המוניטרית. זאת ועוד, בראשונה זה תקופה ארוכה ניכרת האצה גם במדדי המחירים שמנוכות מהם השפעות הדיור וההשפעות העונתיות – אותו מדד שנהוג לכנותו "האינפלציה הבסיסית". בתנאים כאלה, כל הפחתה בריבית תיצור לחצים אינפלציוניים מסוכנים. לשאלה אם האינפלציה מצדיקה בעיניו העלאה בריבית – סירב להתייחס.

הציפייה להכרעה של הנגיד בנוגע לריבית הפכה לריטואל בחצי השנה האחרונה. בכל סוף חודש נעצרת נשימתם של הפעילים בשוק ההון לקראת פרסום "התוכנית המוניטרית" לחודש הבא, שבה מפרט בנק ישראל את היקפי המקורות שיעמיד במכרזים שהוא עורך לבנקים. באמצעות התוכנית קובע בנק ישראל את הריבית במשק: אם הוא מגדיל את היקפי המכרזים, כלומר נוקט מדיניות מוניטרית מרחיבה, הריבית יורדת; אם הוא מקטין את המכרזים – כלומר מפעיל מדיניות מרסנת – הריבית עולה.

יש הטוענים כי הדרמה זו ממחישה את התחזקות מעמדו של בנק ישראל כמוסד עצמאי. פעם ראה עצמו האוצר כשותף בקבלת ההחלטות; היום הוא נאלץ להסתפק בהפעלת לחצים, גלויים וסמויים, ולהמתין לתוצאות. מכל מקום, מגמה זו אכן אופיינית למדינות אחרות שיש בהן בנקים מרכזיים חזקים, כמו הבונדסבנק בגרמניה והפדרל רזרב בארה"ב. בבנקים להשקעות בוול סטריט, למשל, יש מחלקות של "Fed Watchers", שכל תפקידם לעקוב אחרי הלכי הרוח בבנק המרכזי. בימים אלה עסוקה ארה"ב בחזיון דומה לזה המתנהל בישראל, לאחר שנגיד הבנק המרכזי, אלן גרינספן, החליט להעלות את הריבית כצעד מנע אף שהצמיחה המואצת בחודשים האחרונים לא יצרה לפי שעה לחצים אינפלציוניים.

כדי להבין את מהות הוויכוח האנטיברסלי, יש לבחון תחילה מדוע נחשבת ריבית נמוכה לסגולת מרפא בעיני צמיחה ולרעה חולה בהתייחס לאינפלציה. גם יש להתחשב בכך שבשנים האחרונות אימצו לעצמם רוב הבנקים המרכזיים בעולם גישה, שעל פיה תפקידם העיקרי הוא לשמור על היציבות במשק. הם מורכבים להוכיח שבטווח המיידי מדיניות זו עלולה להאיט את הפעילות הכלכלית. אולם לטענתם, אם מאפשרים לאינפלציה לצאת מכלל שליטה, היא ממילא מכלה כל צמיחה בתקיימא.

הריבית שכה מרבים לדבר בה היא למעשה העלות של הכסף. במסגרת המדיניות המוניטרית קובע בנק ישראל את המחיר שבו הוא מוכן למכור כסף לבנקים לטווח קצר. כיום המחיר הוא 10.5% לשנה. מאחר שכסף מבנק ישראל הוא אלטרנטיווה לכסף המגויס מהציבור, ריבית זו היא סמן ימני בקביעת הריבית על פיקדונות.

עלות המקורות של הבנקים קובעת בתורה את הריבית שהם גובים מהציבור על אשראי. הפער בין הריבית שבה הבנקים מגייסים את הכסף ובין הריבית שבה הם מלווים אותו נקרא "המרווח הפיננסי". זהו למעשה הרווח שלהם מעסקי התיווך.

בעבר, בגלל עוצמתם הרבה הבנקים מחד גיסא, והריבית הגבוהה שהיתה במשק מאידך גיסא, היה מרווח זה גדול מאוד. פעמים רבות, כאשר הוזיל בנק ישראל את מקורותיו, הוא נאלץ לנקוט שיטות של כיפוף ידיים כדי שהבנקים יפחיתו במקביל את האשראי לציבור. בשנים האחרונות הריבית במגמת ירידה מתמשכת. בשל התחרות הגוברת במערכת הצטמצם המרווח, ואתו התקצר גם זמן התגובה של הבנקים. ב-93', כל הפחתה בריבית במכרזים המוניטריים תורגמה מיד להוזלה של הריבית על האשראי, בערך באותו השיעור.

כסף איננו נבדל מכל מוצר אחר. כאשר מחיר העגבניות בשוק יורד, גואה הביקוש לעגבניות. כאשר מחיר הכסף יורד, גואה הביקוש לכסף ולאשראי. יותר כסף בידי הציבור מאפשר לו לצרוך יותר. כך, למשל, אם אפשר לקבל אשראי זול לרכישת מכונת כביסה או מכונית, רבים יעדיפו להקדים את קנייתן ולא לחכות עד שיחסכו סכום כסף מספיק. התוצאה היא גידול בביקוש למוצרים ולשירותים, הדוחף כלפי מעלה את מחיריהם, כלומר מייצר אינפלציה.

מה הקשר בין הריבית לצמיחה? הריבית לטווח קצר, שקבע הבנק המרכזי, משפיעה גם על הריבית לטווח ארוך. ריבית זו היא העלות שהסקטור העסקי מביא בחשבון בקבלת החלטה על ביצוע השקעות ריאליות. ככל שהריבית לטווח ארוך זולה יותר, כך עולה הכדאיות של ההשקעות: במבנים, בציוד, במפעלים חדשים. השקעות אלה הן הגלגל המניע את הכלכלה קדימה ויוצר מקומות תעסוקה במשק.

הקשר בין הריביות לטווח קצר ולטווח ארוך איננו חד-ערכי, אבל הוא קיים, משום שיש מידה של גמישות בין הטווחים השונים. קופות גמל יכולות להחזיק את כספן באיגרות חוב שייפרעו בתוך שנה או באיגרות חוב שייפרעו בתוך 10 שנים. כשהריבית של בנק ישראל מתייקרת, עולה התשואה על האג"ח הקצרות וגדלה הכדאיות היחסית שלהן. אם בשל כך הקופות מוכרות אג"ח ארוכות וקונות קצרות, הביקוש לארוכות יורד, התשואה שלהן, שהיא למעשה הריבית לטווח ארוך – עולה.

גם עצם הגברת הביקושים למוצרים ולשירותים יכולה להמריץ את הכלכלה. יותר כסף פירושו יותר ביקוש לבגדים, למשל, ויותר עבודה ליצרני הטקסטיל. אבל, אומרים בבנק ישראל, יותר כסף פירושו גם יותר ביקוש לדירות, אף שגם כיום הקבלנים לא מצליחים לספק את הדרישה. מכאן, שהתוצאה היחידה של הגברת ביקוש זה תהיה העלאת המחירים.

בכלכלות הפתוחות של העולם המערבי, הרבה ממוצרי הצריכה (וגם ההשקעה) מיובאים. כאשר קונים בארץ מכוניות רבות יותר, הדבר מייצר מקומות עבודה לפועלים יפאנים ולא לישראלים. בו בזמן, היבוא המוגבר מגדיל את רכישת מטבע חוץ וגורם לפיחות שער השקל. פיחות פירושו התייקרות המטבע הזר ביחס לשקל, ומכאן שהוא מסייע בידי היצואנים הישראלים למכור את מרכולתם בחו"ל. הגברת היצוא היא מעמודי התווך של פיתוח כלכלי.

עם זאת, לפיחות שער החליפין יש תמיד אפקט אינפלציוני, כיוון שהוא מייקר את המוצרים המיובאים. בישראל השפעתו כפולה ומכופלת משום שמחירי הדירות נקבעים בדולרים. כל תזוזה בדולר מייקרת באופן אוטומטי את מחירי הנדל"ן בשקלים ומאיצה את האינפלציה.

תצלום: יהב לפר

יעקב פרנקל ואברהם שוחט. פעם ראה עצמו האוצר שותף בקבלת ההחלטות; היום הוא נאלץ להסתפק בהפעלת לחצים

בשל הקשר הזה פועל בנק ישראל לשמירה על איזון בין הריבית לשער החליפין. כיום, למעשה, נגזרים שניהם מ"יעד האינפלציה" שקבע הבנק – מושג שהפך לפר-פלדי בבנקים מרכזיים בכל העולם. לשנת 94', יעד האינפלציה הוא 8%. הבנק המרכזי מבטיח לתעשיינים פיחות של 6% (האינפלציה החזויה בארץ פחות האינפלציה בחו"ל). את הריבית מקבל לקבוע בשיעור של אחוז מעל קצב האינפלציה.

הבעיה היא שהאינפלציה האמיתית אינה ידועה. מיעד האינפלציה של בנק ישראל עולה שהריבית היתה אמורה להיות 9%. אבל האינפלציה ברבעון הראשון של השנה מצביעה על קצב שנתי של כ-10.5%, ומכאן שהריבית צריכה לעמוד על 11.5%. בפועל היא נמצאת באמצע הדרך, ברמה של 10.5%.

עד כמה האיזון הזה מסובך אפשר ללמוד מהאירועים בשנתיים האחרונות. בסוף 91' הודיע בנק ישראל בפעם הראשונה על יעד אינפלציה לשנה הבאה – 14%–15%. לקראת סוף השנה התברר שגורמים מקרו-כלכליים (ובהם האבטלה הגואה כתוצאה מהעלייה בשנים הקודמות וירידה ברמת הביקושים בשל האטה בקצב הגעת העולים) חברו יחד והביאו את האינפלציה לרמה נמוכה בהרבה (9.4%). בעקבות זאת קבע בנק ישראל יעד אינפלציה של 10% ל-93' והוריד את הריבית.

אבל הדולה זו, בתקופה של התחזקות הדולר בשוקי העולם, הריצה את הציבור לרכוש מטבע חוץ. התוצאה היתה פיחות מואץ וירידה דרמטית של 1.5 מיליארד דולר ביתרות המט"ח של מדינת ישראל. מחיר הפיחות היה אינפלציה גבוהה ברבעון הראשון של 93'. בנק ישראל דחף את הריבית בחזרה למעלה.

ייקור הריבית הביא למהפך בכיוון זרימת ההון. לקראת סוף קיץ 93' שוב היה נדמה שהאינפלציה במגמת ירידה. בנק ישראל תיקן את יעד האינפלציה ל-8% והפחית מחדש את הריבית. הפעם נותר שוק המט"ח רגוע, בעיקר משום שהציבור הישראלי גילה שלא צריך להחזיק מעבר לים כדי להרוויח. הפוטנציאל הגדול מצוי בבורסה של תל אביב.

את הריבית הזולה שבה מכר להם בנק ישראל כסף ניצלו הבנקים המסחריים כדי להעמיד הלוואות בתנאים נוחים לרכישת ניירות ערך וקרנות נאמנות. השערים בבורסה הרקיעו, ובקרב פלחים רחבים של הציבור השתררה תחושה של עושר, שהזרימה גם ביקושים ספקולטיביים לדיור. המחיר הנמוך של הכסף הביא גם לעלייה דרמטית של המצרפים המוניטריים (מדדים לכמות הכסף במשק) והאשראי לציבור. וכמות הכסף גדלה בעשרות אחוזים יותר ממה שהתבקש מקצב הגידול בתוצר.

בנובמבר 93', משנוכח בנק ישראל מה הולידה הורדת הריבית שביצע, הוא העלה אותה. בדצמבר דחף אותה שוב למעלה. צעדים אלה ציננו את האווירה, ועל פי הערכות, תרמו למפולת בבורסה בפברואר 94'. אבל למרות זאת, לא היה בהם די לשאוב החוצה את עודפי הכסף שהוזרמו במחצית השנייה של 93'. אלה עדיין רובצים על גבו של המשק. האירוניה היא שבנק ישראל, שהציב את המלחמה באינפלציה כיעד מספר אחת של ישראל, יצר במו ידיו לחץ מוניטרי שעלול לעודד את המפלצת.

מכאן גם באות הציפיות בשוק ההון, שהנגיד יעלה את הריבית. אבל גם לפני שבועיים חשבו כך הכל, ובסופו של דבר נותרה הריבית כשהיתה. ייתכן שהדבר קשור לכך שנגיד בנק ישראל, בניגוד לעמיתו האמריקאי, פועל תחת שני כובעים: הוא לא רק אחראי למדיניות המוניטרית, הוא גם היועץ הכלכלי לממשלה. בעבר, למרות ההערצה הגלויה שהביעו הוא וקודמיו בתפקיד לאופי העצמאי של הבנקים המרכזיים בארה"ב ובגרמניה, היה לעובדה זו משקל לא מבוטל בתהליך קבלת ההחלטות בבנק ישראל.

על כיסאו לא יישב זר

הרוטציה הממשמשת ובאה, ואולי לא, בין שני חלקי יהדות התורה קשורה בקשר בל יינתק ברוטציה הפנימית באגודת ישראל. ואולי גם זו לא תיערך

מאת אבירמה גולן

השבוע התיישב ח"כ אברהם שפירא על כיסאו במליאת הכנסת בזהירות יתרה. לא חלפו ימים רבים מאז קרס פתאום הכיסא, העשוי למידותיו של חבר כנסת ממוצע, ושפירא, הנוהג לנמנם קלות בזמן הישיבות הממושכות, מצא את עצמו על הרצפה. לזהירותו סיבה נוספת. זה כמה שבועות גוברת ביהדות התורה התסיסה בשל הרוטציה האמורה להיערך בסיעה עוד כמה שבועות, ואולי מאוחר יותר – ואולי בכלל לא. שפירא, מכל מקום, עלול למצוא על כיסאו את חבר הכנסת לשעבר אברהם ורדיגר, איש פועלי אגודת ישראל (פא"י).

הרוטציה, לכאורה פתרון פשוט לבעיית ריבוי המחנות בסיעה קטנה שאוחדה באופן מלאכותי למדי, מתבררת יותר ויותר כמעשה מרכבה מסובך של "אם" ו"כאשר" ו"תלוי מי התחייב מה". זו למעשה רוטציה כפולה: בין דגל התורה לבין אגודת ישראל, ובתוך האגודה. הרוטציה בין דגל לאגודה היא, לפחות לכאורה, הבעייתית פחות מן השתיים. על פי ההסכם בין שתי המפלגות, אמור בעוד שבועות אחדים משה גפני מדגל, ח"כ לשעבר, להחליף את שמואל הלפרט מהאגודה, ח"כ כיום, למשך השנתיים הבאות.

למרות ההסכם החתום (על ההסכם שנחתם בין דגל לאגודה היו אמורים לחתום כל חברי מועצת גדולי התורה, אך האדמו"ר מוויז'ניץ ייפה את ידי שמשו לחתום, וזו אולי עוד עילה להלפרט להישאר במקומו), המחייב לכאורה את שני הצדדים, הציבה השבוע האגודה דרישה חדשה בפני דגל התורה. "אתם זוכרים שאתם חייבים לנו כסף עוד מתקופת מערכת הבחירות?" שאלו נציגי האגודה את נציגי דגל במסדרונות הכנסת, "קודם תחזירו את הכסף, אחר כך נמשיך". בין דגל התורה לבין אגודת ישראל נמשך כבר שנתיים ויכוח בעניין הכספים. זו אומרת שהשנייה חייבת, והשנייה אומרת שהראשונה חייבת לה.

לפני שנה, כשהוויכוח המייגע לא יושב, החליטו שני הצדדים על "בוררות זבל"א" – זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד. אם לא מגיעים לכלל הסכמה מוסמכים בורר שלישי, שיכריע בין שני הבוררים. מאז ההחלטה חלפה עוד שנה והדבר לא נעשה. בדגל חשבו שבאגודה העניין נשכח, אך עכשיו, בבוא מועד הרוטציה, מתברר להם שלא כך הדבר.

נראה שבאגודה מנסים לעכב עוד קצת את הרוטציה, מתוך הנחה שיקרה אחד משניים: דגל תמהר להעביר כספים, או שהיא תפתח מחדש בוויכוח, תבקש לקיים את הבוררות, והרוטציה תידחה.

הרוטציה בין דגל לאגודה קשורה ברוטציה הפנימית באגודה בקשר שרשרת, כמעין חד גדיא. על פי הרוטציה הפנימית של האגודה, חייבים אחד משני האריות הקשישים, מנחם פרוש ושפירא, לפנות את מקומם לוורדיגר. במקביל, ולמעשה באותה שעה (אבל לפי הסכם נפרד), צריך ח"כ שמואל הלפרט לפנות את מקומו לבא אחריו ברשימה, גפני מדגל; אבל אם לא יסכימו לא שפירא ולא פרוש לפנות לוורדיגר את אחד הכיסאות, כשהלפרט יתפטר יבוא במקומו ורדיגר, ולא גפני – כי הוא הבא בתור ברשימה. דגל התורה לא תעבור על כך בשתיקה, אבל גם באגודה לא ששים לאפשרות הזאת.

ורדיגר לא רצוי באגודה, ולא רק משום שפרוש ושפירא אינם מוותרים. פרוש לא מוותר כי פרוש לעולם לא מוותר, ובעניין זה אפשר לצטט חוכמת שלמה של החידודים הנפוצים ברחוב החרדי, חלקם בוטים ומרושעים לתיאבון. שפירא לא מוותר, כי לטענתו מי שנכנס אחרון יוצא אחרון. שפירא מצפה להכרעתה של מועצת גדולי התורה, ופרוש מצדו הציע להכריע בדבר בהפלת פור.

באגודה לא אוהבים לנמק מדוע ורדיגר לא רצוי. התירוץ הרשמי הוא שבבחירות האחרונות הוא לא סיפק את הסחורה ולא הביא בוחרים (במושבי פא"י בחרו בעיקר במפד"ל ובתנועות ימניות קיצוניות), כשם שהשר לשעבר יצחק פרץ, שפרש מש"ס והצטרף לדגל התורה, לא הביא (לטענת דגל) קולות ולכן התפטר מהכנסת ופינה את מקומו לאברהם רביץ.

התירוץ הלא רשמי נעוץ בנטיותיו הפוליטיות של ורדיגר, איש פא"י, המקורב לתנועת חב"ד. "אגודת ישראל", אומר אחד העסקנים הוותיקים לשעבר במפלגה, "דומה לקרחון גדול שמדי כמה שנים נשבר ממנו גוש". לדבריו, הרוטציה היא פתרון דחוק לתסיסה הגדולה בתוך האגודה, הנובעת מריבוי זרמים, עדות וקהילות. כדי לרתום את כל הפדרציות האלה לסיעה אחת, הובטח לגדולות שבהן ייצוג בכנסת. "זו הזרוע המעשית היחידה העומדת היום לרשות האגודה", אומר העסקן לשעבר.

הגוש הגדול ביותר באגודה הוא קהילת חסידי גור, שעסקניה הובילו את המפלגה בישראל מאז קום המדינה. הראשון בהם היה יצחק מאיר לוין, שכל ימיו בארץ היה ח"כ. הוא גם היה שר הסעד הראשון; השני – יהודה מאיר אברמוביץ, שאחרי מותו של לוין מילא את מקומו בכנסת. אברהם יוסף שפירא איננו חסיד גור, אך האדמו"ר הקודם מגור, ר' שמחה בונים אלתר, כתר אותו לתפקיד כדי שיעמוד מול שלמה לורנץ ומנחם פרוש, שני העסקנים החזקים, בבחינת "עשיר יענה עזות"; כלומר, מי שעצמאי מבחינה כלכלית יכול להתייצב נגד השלטון בקומה זקופה. ולעניינו, להתמודד כראוי עם התקשורת ודעת הקהל.

תצלום: א.פ.פ

אברהם שפירא ומנחם פרוש. הרוטציה היא עניין שנראה פשוט, ולמעשה הוא מארג סבוך ומסובך של "אם" ו"כאשר" ו"תלוי מי התחייב מה"

בתחילת שנות השבעים התקיימו באגודה בחירות פנימיות. תוצאותיהן קבעו שהסיעה השנייה בגודלה היא סיעת "שלומי אמונים" של מנחם פרוש, ובה קבוצה גדולה של בני עדות המזרח. השלישית היתה "ציות הנגשמה" של צעירי אגודת ישראל, ובראשה עמד שלמה לורנץ. הקבוצה נשענה על המרכיב הליטאי וממנה יצאה אחר כך דגל התורה. אחריה באה קבוצת חסידי ויז'ניץ עם שמואל הלפרט, ואחרונה – קבוצת יוסף בלומר, לשעבר ראש מועצת ראש העין. לבלומר, נציג הספרדים, הובטחה רוטציה עם הלפרט. ההבטחה לא קוימה, ומכאן החלה ההתמרמרות שהצמיחה את ש"ס.

רוטציה אחת לא קוימה, וגוש אחד מן הקרחון האשכנזי המבוצר נשר. לפני שש שנים פרצו מהומות בעקבות הקמת מלון "גני חמת" מעל קברים עתיקים. הוצע אז פתרון הלכתי, שהתקבל על דעתו של האדמו"ר מגור, אך הרב שך התנגד לו. דעתו של האדמו"ר מגור פורסמה ב"המודיע", ביטאון האגודה, ומדעתו של הרב שך התעלמו. הרב שך כינס את הכנס המפורסם בבנייני האומה והכריז על דגל התורה כיורשת הרשמית של אגודת ישראל.

כך נשר הגוש השני של הקרחון, ומאז האגודה מיטלטלת בין המחנות. מועצת גדולי התורה התפרקה, הליטאים עזבו, ונשארו רק החסידים. החסידויות הקטנות – עילוי, סריגורה, פשמישל – לוחצות גם הן לקבל ייצוג, ועל הרקע הזה קשה למישהו מנציגי האגודה לוותר על כיסאו.

עניין הרוטציה לא היה אמור לעניין איש מחוץ לחוג הקטן של אנשי סיעת "יהדות התורה המאוחדת", ובעיקר את אנשי אגודת ישראל, אלמלא היו לכך השלכות על אפשרות קלושה, דמיונית כמעט, של הרחבת הקואליציה. על פי מועצת גדולי התורה מזה והרב שך מזה, אין כל סיכוי שיהדות התורה תצטרף לקואליציה כל עוד מרצ נמצאת בפנים, וכל עוד ש"ס בפנים; כלומר, לא בקדנציה הזאת לפחות. עם זאת, כמה ח"כים, ובראשם שפירא ופרוש, מאותתים באוזניים, בשיחות עם יצחק רבין ושמעון פרס, כי במקרה של הוצאת מרצ הם יהיו מוכנים להצטרף, גם אם פירוש הדבר יהיה קרע עם החלק האחר של הסיעה המאוחדת.

לחלופין, חברי הכנסת של האגודה מאותתים כי הם ישמחו להביא לדיון את רעיון ה-24, המשומש מעט, ולפיו יצטרפו כל הסיעות הדתיות, עם צומת, במקום מרצ, לקואליציה. קשה להניח שמישהו, ולו גם באגודה, מאמין שהרכב כזה אפשרי.

לא נותר אלא לסייע ביריעות פלסטיק ובנרות

"רק מבטם של העקורים הנמלטים מהטבח אומר הכל. איננו מסוגלים לגונן על קורבנות הקטסטרופה", מדווח הצלב האדום מרואנדה. הארגון, המציין היום את ראשית דרכו, חסר ישע גם בארצות רבות אחרות

מאת יוסף אלגזי

גם ביום הוועד הבינלאומי של הצלב האדום, החל היום, ידיו של הארגון עמוסות עבודה, ובעיקר באפריקה ובאסיה. וגם השבוע אפשר לחזור ולהצביע על אזלת היד במאמצי סיוע בינלאומי, לא רק של ארגון זה, אלא גם של ארגון הסיוע ללא גבולות ושל האו"ם, השפעתן של פעולות הסיוע מעטה.

8 במאי הוא יום הניצחון על גרמניה הנאצית, אך התאריך של יום הוועד איננו קשור בציון זה. הוא נקבע על פי יום הולדתו של הוגה רעיון הצלב האדום, הנרי דונאן השווייצי. בקיץ 1859, באחת מנסיעותיו באירופה, נקלע לקרב סולפרינו בלומברדיה שבאיטליה, שהתנהל בין צבאות צרפת וסרדיניה לבין צבאות האימפריה ההבסבורגית, וחזר נרעש ממראות החיילים הפצועים שגססו בשדה הקרב בלא טיפול רפואי מסודר. לאחר ארבע שנים ייסדו נציגים מ-16 מדינות את הוועד הבינלאומי של הצלב האדום.

עם הזמן התרחב הארגון ופעילותו ולצדו הוקמו, בבאות השנים, חילות רפואה האמורים לטפל בחיילים בשדה הקרב. היום מתמקדת פעולת הצלב האדום ברואנדה לנפגעים בשדה הקרב, הגנה לשבויים, עזרה לפליטים ולאזרחים שנפלו בידי האויב או נקלעו לשטחים שמתנהלים בהם קרבות, איחוד משפחות, ביקור אצל עצירים ביטחוניים שאינם נהנים עוד מהגנת מדינתם, איתור נעדרים. עיקרון חשוב בפעילותו: ההגנה לכל הנפגעים על בסיס שווה. כוח האדם של הוועד הבינלאומי מונה היום 6,501 בני אדם, המקיימים נוכחות קבועה ב-60 מדינות, ובשנה שעברה הסתכם תקציבו השנתי ב-548 מיליון דולר. אם במשך כל השנים הקפיד הוועד הבינלאומי להתרחק מאמצעי התקשורת, הרי בשנתיים האחרונות הוא נפתח בפניהם ומקיים מעין דוברות והסברה מודרניים.

הדיווחים האחרונים של הצלב האדום על מלחמת האזרחים ברואנדה מלמדים, כי בשבועות האחרונים נרצחו בארץ זו מאות אלפי בני אדם ומספר הפליטים כבר גדול ממיליון. "מלים אינן מסוגלות לתאר מה שקורה היום ברואנדה. רק מבטם של העקורים הנמלטים מהטבח אומר הכל", נכתב בדו"ח של הצלב האדום. "הטרגדיה נוראה. הצלב האדום אינו מסוגל לגונן על קורבנות הקטסטרופה המתחוללת ברואנדה".

עובדי הארגון נאלצו לעזוב מדינה זו לזמן מה, אך באחרונה חידשו בה את פעולתם. "הצלב האדום היה חסר אונים לנוכח מעשי הטבח השיטתיים בעיר הדרומית בוטארה ולנוכח האלימות, שקשה לתארה, שהתחוללה בה", נכתב בדו"חות. בתארם את מעשי הטבח בעיר הבירה קיגאלי מציינים דו"חות הצלב האדום כי הלוחמים טבחו וזרעו הרס בכל מקום שהגיעו אליו. הם עברו מבית לבית כדי לרצוח ולהרוס. אלפי הרוגים ופצועים היו מוטלים ברחובות וממשלות זרות פינו את נתיניהן מהמדינה.

מאמצי הצלב האדום מרוכזים עתה בקיגאלי. משלחת הוועד הבינלאומי ואנשי הצלב האדום הרואנדי ממשיכים לטפל בפצועים הרבים המאושפזים בבית החולים של הצלב האדום ובבית החולים המרכזי בעיר, אך מספר הפצועים הזוכים לטיפול רפואי קטן. בינתיים אמנם הגיעו לעיר צוות כירורגים נוסף ועוד משלוחים של תרופות וציוד רפואי, ומשלחת הוועד הבינלאומי בה תוגברה במשלחות לאומיות מטעם הצלב האדום מארה"ב, מדנמרק, מהולנד ומפינלנד. האולם, שוב ושוב מציינים דו"חות הארגון, כי "למרות המאמצים העילאיים שמשקיעה משלחת הצלב האדום, קצרה ידה מלהגן על קורבנות האלימות והלחימה".

הארגון מתארגן עתה כדי לסייע למאות אלפי הפליטים המרוכזים בצפון רואנדה, קרוב לגבול אוגנדה, שסגרה את שעריה כדי לבלום את הנהירה לתחומה. נציגיו מנסים למנוע הקמת ריכוזים של פליטים סמוך למרכזי הסיוע החומרי והרפואי, כדי לא לסכן את ביטחונם.

גם בבורונדי השכנה ובבירתה בוז'ומבורה, שמתחוללים בהן קרבות, מלאו בתי החולים פצועים – מעבר ליכולת הקליטה, ובבירה שורר מחסור במזון ובתרופות. הצלב האדום מתריע מפני החמרת המצב בשל הסלמה צפויה בקרבות עקב אולטימטום שהציבה הממשלה לאזרחים המורדים, להניח את נשקם.

בדרום סודאן, הסובל מהשפעותיה ההרסניות של מלחמת האזרחים, שוב נשקפת סכנה של רעב המוני. בשל עצירת הגשמים, היבולים באזור היו דלים, ובמקצת המקומות כמעט שלא היו יבולים. בחלק מהאזורים נותרו התושבים בלי כל מקנה. האוכלוסייה ממשיכה איפוא להיות תלויה בסיוע המזון הבינלאומי מבחוץ. לבד ממזון, הצלב האדום וארגונים בינלאומיים אחרים מספקים לאוכלוסייה המקומית זרעים, כלי עבודה לחקלאות ולדיג, שמיכות וציוד להתגוננות מפני יתושים. חידוש הקרבות בדרום סודאן גורם שיבושים בהפעלת בתי החולים והמרכזים הרפואיים שבהם מסייעים צוותי החירום. נציגי הצלב האדום מקווים שיוכלו להפעיל מחדש מסגרות רפואיות ששותקו, או נסגרו כליל, עקב המלחמה.

מקאבול, בירת אפגניסטן, ממשיכים שליחי הוועד הבינלאומי של הצלב האדום לדווח על המצב החמור של האוכלוסייה האזרחית בשל הקרבות הנמשכים בין הקבוצות המוסלמיות היריבות. בעיר חיים כ-60 אלף עקורים חסרי כל, מקצתם תחת כיפת השמים, בכמה רבעים בה חיים תושבים בתנאי רעב – והצלב האדום משקיע מאמצים גדולים כדי לספק חיטה וקמח לתושבים. חלק ניכר מהארגונים והגורמים שהושיטו לאוכלוסייה האזרחית בעיר סיוע הומניטרי חיוני עזבו אותה. משלחת מטעם ארגון רופאים ללא גבולות מוסיפה לפעול בה, ובשיתוף הצלב האדום הם מגישים סיוע רפואי בבתי חולים ובתחנות לעזרה ראשונה. בחודשים האחרונים טופלו קרוב ל-20 אלף פצועים. חלק מהם זקוקים לטיפול רפואי משלים, בעיקר לפרותזות, וילדים קטועי גפיים הם מחזה שכיח בקאבול ובמקומות אחרים באפגניסטן.

דו"ח עדכני של הצלב האדום מעריך את מספר העקורים בקאבול ובמחוזות ננגרהאר, לאגמאן ופרוואן ב-632 אלף. הוועד הבינלאומי של הצלב האדום פנה בקריאה דחופה להגדלת הסיוע הבינלאומי לספק את צורכיהם המינימליים של העקורים בבתים, במזון ובריפוי.

בשל הסלמת הקרבות במקום אחר באסיה – מובלעת נגורנו-קראבאך, באזרבייג'ן – שוב נאלצו אלפי משפחות לעקור מבתיהן, ובעיקר משפחות אזריות. על פי דיווחים של הצלב האדום, בכמה מחוזות גדל מספר הנפגעים בקרב החיילים והאזרחים. ההתקפות מן האוויר שיתקו את החיים האזרחיים בעיר סטפנאקרט. שכונות מגורים נפגעו קשה, בתי ספר נאלצו לסגור את שעריהם ולהפסיק את הלימודים, והרחובות שוממים. הצלב האדום סיפק לחלק מהקורבנות חבילות מזון ויריעות פלסטיק, כדי לאטום את החלונות שזגוגיותיהם נופצו.

באזור אגדאם נאלצו אלפי משפחות בכפרים לנטוש את בתיהן בשל ההפגזות הלא פוסקות, והן חונות בצדי דרכים מתחת לכיפת השמים. הצלב האדום והשלוחות המקומיים סיפקו לחלק מהפליטים יריעות פלסטיק להתקנת סוכות זמניות, והארגון הקים בתי חולים שדה, שלהם מספק ציוד רפואי, שמיכות, סבון ונרות לתאורה.

זו רק הרשימה החלקית. לאחר הכל אפשר להוסיף את בוסניה-הרצגובינה, סומליה, נפאל, אנגולה, ועוד לא הושלמה הספירה.

ב–300 קמ"ש אל המוות

באיסור לצייד את מכוניות הפורמולה 1 במערכות מתוחכמות העלו ראשי הקבוצות בה וראשי פדרציית המכוניות הבינלאומית את רף הסכנה של הנהגים. אירטון סנה, שנהרג בשבוע שעבר במרוץ אימולה, התריע על הסכנות

מאת יעקב צלאל

הסיבות למותו של אירטון סנה בתאונת מרוצים בגרנד פרי של סן מרינו בשבוע שעבר אולי לא יתבררו לעולם. אם פוסלים את האפשרות של טעות אנוש כגורם הבסיסי לתאונה, נותרות שתי אפשרויות – כשל מכני של אחד מחלקי המכונית, או תכנון לקוי שלה, תכנון הנעשה על פי תקנון שקבעה פדרציית המכוניות הבינלאומית.

בפגישה של ראשי קבוצות הפורמולה 1 וראשי פדרציית המכוניות הבינלאומית, באמצע עונת המרוצים 93', הוחלט שהחל בעונת 94' ייאסר לצייד את מכוניות הפורמולה 1 במרבית המערכות הממוחשבות והמתוחכמות, שפותחו בשנים האחרונות וסייעו לנהגים לשלוט במכוניותיהם. בין המערכות שנאסרו – מערכת מתלים אקטיביים, מערכת בקרת אחיזת מסלול, פיקוד על מנוע המכונית בשיטת Fly by wire (שיטה שעל פיה הקשר בין דוושת הגז למצערת במנוע נעשה באמצעות תקשורת מחשבים אלחוטית), מערכת טלמטריה, מערכת ABS ומערכת ניהוג אוטומטית, שעל פיתוחה רק הילכו שמועות אז. המערכת היחידה שהמשך השימוש בה הותר היתה תיבת הילוכים חצי אוטומטית, או אוטומטית מלאה. באותה פגישה גם הוחלט לאפשר את תדלוק המכוניות בזמן המרוץ, פעולה שהיתה אסורה בעשר השנים האחרונות מסיבות בטיחותיות.

השינויים הללו נעשו למרות התנגדותן של קבוצות המרוצים הבכירות מקלארן וויליאמס – שיכולתן הטכנולוגית עולה על זו של שאר הקבוצות – ובניגוד להסכם קונקורד, שהתקבל לפני כ–13 שנים וקבע תקנון לשמירה על יציבות הכללים הטכניים במרוצי פורמולה 1.

מקס מוסלי, נשיא פדרציית המכוניות הבינלאומית, אמר שפיתוחים אלה (המערכות האסורות) הפכו את המכוניות למרכז התעניינות ועשו את האליפות לאליפות של מכוניות ולא של נהגים. לדבריו, המערכות תיקנו חלק ניכר משגיאות הנהיגה, ומשום כך חלקו של הנהג בביצועים היה קטן יותר. מוסלי גם טען שהפיתוחים יקרים מאוד ומונעים תחרות אמיתית בין הקבוצות השונות.

ברקע הטענות עמדה זכייתו של נייג'ל מנסל באליפות העולם ב–92', במכונית שמבחינה טכנולוגית היתה עדיפה על יריבותיה. מנסל ניצח בתשעה מ–16 מרוצים וזכה באליפות כאשר נותרו עדיין חמישה מרוצים לסיום העונה – ובכך פגע באחוזי הצפייה בטלוויזיה.

בדיקה מקרוב מגלה שמרבית הטיעונים של מוסלי היו חסרי בסיס. בכל סוג מכונית, מתוחכמת ופחות מתוחכמת, ניצחו תמיד הנהגים הטובים ביותר. אלן פרוסט, אירטון סנה ומנסל היו הנהגים הדומיננטיים בסוף שנות השמונים ובראשית שנות התשעים והם ניצחו ביותר מ–90% של המרוצים. לבד מכך, הכסף שלא יושקע בפיתוח מערכות ממוחשבות מסוג זה יושקע בפיתוחים אחרים, שיקנו יתרון לקבוצות העשירות.

בדרך לסילוקן של המערכות המתוחכמות התעלמה פדרציית המכוניות מכך שהמכוניות שהותרו ב–93', עם מנועי 3.5 ליטרים, שהטובים בהם מתקרבים להספק של 800 כ"ס, ניתנו לשליטה רק בזכות המערכות האלה. אמנם ב–93' הוקטנו רוחב הצמיגים ושטח הכנפיים הקדמיות – ובכך נפגעו לכאורה ביצועי המכוניות – אולם מהירותן היתה גבוהה מאשר של המכוניות של 92'. ב–94', לאחר הוצאת המערכות הממוחשבות מן המכוניות, נפגמה אף יותר יכולת הביצועים שלהן, בעוד המנוע שמר על עוצמתו.

הוצאת המערכות האלה גבתה בשבוע שעבר מחיר בחיי אדם, ועוד לפני כן נפצעו נהגים באימונים. ג'ייג'יי להטו, נהגה הפיני של קבוצת בנטון, נפצע בנהיגת מבחן במכונית החדשה של בנטון בחודש ינואר השנה והחמיץ את שני המרוצים הראשונים של 94'. ז'אן אלזי מפרארי נפצע מפציעות בינוניות באימונים והחמיץ את שני המרוצים האחרונים. בעת מבחני הדירוג באימולה, באיטליה, ניצל רובנס באריצ'לו מפציעה קשה כשמכונית הג'ורדן־הארט שלו התעופפה במסוט וצנחה לתוך ערימת צמיגים, לאחר שלא הצליחה לפנות בפנייה מהירה. כל התאונות האלה קרו תוך כדי פניות מהירות. לרוע מזלם של אירטון סנה ורולנד רצנברגר, שנהרג יום לפניו, התאונות שבהן היו מכוניותיהם מעורבות היו חזיתיות.

היה קושי מובהק לשלוט במכוניות. כמעט שאין נהג שלא איבד את השליטה על מכוניתו בעונה זו, ובכלל זה הגדולים – סנה, מיכאל שומאכר, גרהארד ברגר ומיקה האקינן. בראשית העונה התריע סנה על הסכנות הכרוכות במכוניות אלה. הסכנה לו עצמו היתה הגדולה ביותר. קבוצת ויליאמס לא הצליחה לפתח מכונית יציבה, ומנוע הרנו רב העוצמה והחדישותו של סנה לנצח בכל מרוץ הפכו אותה למלכודת מוות.

צילום: א־פי

אשה אבלה בבולוניה. קבוצת ויליאמס לא הצליחה לפתח מכונית יציבה, ומנוע הרנו רב העוצמה והחדישותו של סנה לנצח בכל מרוץ הפכו אותה למלכודת מוות

המחשב בשירות הנהג, רק עד 94'

● מתלה אקטיבי. נועד לסייע לשמור שהמרחק בין האספלט לבין רצפת המכונית יישמר קבוע ככל האפשר, ולמנוע, ככל האפשר, את השפעת המסלול הגבשושי על האירודינמיקה של המכונית. המתלה האקטיבי אמור למנוע את כל התנודות הלא רצויות של המכונית גם בבלימה – כשהיא צוללת לפנים וחלקה האחורי מתרומם, או בעת האצה – כשהכוחות הפיסיקליים פועלים הפוך וחלקה הקדמי עולה בעוד חלקה האחורי שוקע.

"באופן פוטנציאלי, מערכת כזאת היא יתרון ניכר", הסביר פעם אדריאן ניוי, מהנדס מכוניות מרוץ בוויליאמס. "אבל היא צריכה להיות מותאמת היטב לאירודינמיקה. צריך לתפעל את השניים יחד, משום שהמערכת האקטיבית קיימת כדי לנצל בצורה מרבית את המבנה האירודינמי. אם תורכב מערכת כזאת על מכונית גרועה מבחינה אירודינמית לא יתקבל דבר".

המערכת מורכבת מחיישנים הרושמים ומדווחים על כל הכוחות הפועלים על המכונית, על המהירות והמרווח בין רצפת המכונית למסלול. הם מעבירים את הנתונים למחשב מרכזי, הקובע כיצד תגיב המכונית באמצעות מערכת הידראולית. בקצה של מערכת זו יש לכל גלגל צילינדר הידראולי, המוליך את הקפיץ ואת בולם־הזעזועים הקונבנציונלי. לחץ השמן בצילינדר הוא שקובע את גובה רצפת המכונית מעל המסלול – ולחץ זה נקבע, בכל אחד מהצילינדרים, על ידי תוכנת מחשב.

● בקרת אחיזת מסלול. מערכת זו נועדה למנוע את סבסוב הגלגלים בעת הזינוק או בעת האצה ביציאה מפנייה. בעיקרון זו מערכת פשוטה: ברגע שהחיישנים המחוברים לגלגלים חשים שהגלגלים מסתובבים "על המקום", הם מנתקים את ההצתה לשני צילינדרים ובכך מקטינים את הספק המנוע ומונעים את הסבסוב.

● מערכת Fly by Wire. איפשרה לשלוט טוב יותר בפרמטרים שונים במנוע ושיפרה את ביצועיו בתחום של צריכת דלק ובתחומים נוספים. היא גם היתה בטיחותית במידה רבה, מאחר שבעבר אירעו תאונות רבות כשמערכת מצערת קונוונציונלית נתקעה והמצערת נשארה פתוחה, בעוד הנהג התקרב לפנייה בלא יכולת לבלום את המכונית.

● מערכת ABS. פותחה בתעשיית הרכב הרגיל. במשך שנים סברו שרגליו של נהג מיומן עושות את עבודת הבלימה ביתר מיומנות מאשר מערכת ABS, אולם בוויליאמס פיתחו בשנה שעברה מערכת כזאת שהוסיפה לנהגים ביטחון רב ושיפרה את יכולת הבלימה של המכונית.

● מערכת טלמטריה. מערכת לתקשורת בין המוסך למכונית. מאפשרת חילופי מידע באופן חד כיווני ודו כיווני. בדרך זו יכולים מכונאי הקבוצה לכוונן את המנוע, או כל מערכת אחרת המחוברת למחשב המרכזי של המכונית.

● תיבת הילוכים חצי אוטומטית. איפשרה לנהג להחליף הילוכים בלחיצת כפתור על ההגה ובלי להזדקק ללחיצה על המצמד. יתרונה הגדול היה במסלולים מפותלים שהצריכו החלפות הילוכים רבות, כמו מונקו.

אולי הגנב יתקשר

אף שנמצאו עכשיו חתיכות ממסגרת התמונה "הצעקה", שנגנבה מהגלריה הלאומית בנורווגיה, לחוקרים אין אפילו קצה חוט. וזאת רק דוגמה אחת

מאת ג'ודית ואלנסה
וול סטריט ג'ורנל

אוסלו

"אולי יש בזה משהו", אמר המפקח גונאר הלסט כשזינק מכיסאו ורץ לאורך מסדרון תחנת המשטרה אל חדר החקירות. הלפני יותר מחודשיים מאז נגנבה מהגלריה הלאומית תמונתו של אדוארד מונק "הצעקה". להלסט נודע זה עתה שפאל אנגר, שוקו הכדורגל לשעבר שיצא מהגלריה הלאומית ב–1988 עם תמונה אחרת של מונק מתחת למעילו, בא לתחנה ורוצה לדבר. אבל אנגר לא אמר את מה שרצה הבלש לשמוע. "אני לא הגנב", הכריז. "אני שומע המון דברים", הוסיף כמתעתק סוד ומיד פצר בהלסט את הפרס בסך 27,000 דולר שהמשטרה מציעה: "אבל 200,000 קרונות... הוא צריך להיות מיליון". שוב התברר שקצה חוט אפשרי נשמט.

כפי שמלמד הניסיון הנורווגי, לא קל למצוא יצירת אמנות מפורסמת שנגנבה, אפילו מתחילים הגנבים שפע עקבות. החיפוש אחר "הצעקה" – שבשבוע שעבר נמצאו חלקי המסגרת שלה – ידע פיתולים רבים הובילו שוב ושוב למבוי סתום. עד כה תצוה המשטרה את אוסלו לאורכה ולרוחבה, בדקה עשרות הודעות על מכוניות גנובות, ריאיינה עובדים במוזיאונים, טילפנה יותר מ–100 פעמים למקומות שונים בעולם, ואפילו שקלה להשתמש בשירות בעל כישורים פאראפסיכולוגיים. אבל היא אינה קרובה לפתרון המקרה הרבה יותר מכפי שהיתה בתחילה. לרוע המזל, מצב זה שכיח כשמדובר ביצירות אמנות. הלסט – בלש ותיק – מגלה שגניבה ממוזיאונים, אפילו אלה האמורים להיות מאובטחים, קלה בהרבה מהשבת גניבה.

"בכל שנה נגנבות ממוזיאונים, מגלריות ומבתים פרטיים יצירות אמנות בשווי כולל של כ–10 מיליארד דולר", אומרים מומחי אמנות, אבל פחות מ–10% מהן נמצאות ומוחזרות. המשטרה עדיין מחפשת אחר שני רמברנדטים ותמונה של ורמיר, שגנבו גנבים מתחפשים לשוטרים במוצאי שבת אחד באפריל 1990 ממוזיאון גרדנר בבוסטון. בינואר השנה יצאו שודדים מגלריית רובינס גריי בשיקגו עם תמונה של פיקאסו בשווי 500 אלף דולר. תמונה נוספת שלה, שנגנבה מאותה גלריה ב–1985, עדיין לא נמצאה.

למרות היקפה של הבעיה, רק ערים ספורות – כמו לונדון וניו יורק – מינו בלשים מיוחדים המתמחים באמנות. רוב החקירות מוטלות איפוא על אנשים מסוגו של הלסט, שצריך לשלב את המרדפים אחרי שודדי האמנות בין תפיסת גנבים בחנויות לחקירת מעשי שוד אחרים. רק פעם אחת בעבר עסק הלסט בפענוח של גניבת אמנות – כשאנגר גנב את "הערפד" של מונק. אבל זה היה מקרה קל. חצי שנה לאחר השוד התייצב אנגר בתחנת המשטרה עם התמונה. הוא אמר שגנב אותה כדי לשלם חובות הימורים, אבל לפתע התמלא מולו בהימורי סוסים ולכן החליט להסגיר עצמו.

"הצעקה" מצטיירת כמקרה מביך במיוחד. המצלמות המותקנות במוזיאון צילמו את השוד בווידיאו. אבל הדבר נעלם מעיני של איש הביטחון היחיד שהיה במקום, והוא חשב שהאזעקה הופעלה בטעות. יתר על כן, זו היתה הפעם החמישית בחמש שנים שגנבים ניסו, ולעתים הצליחו, לגנוב את אחד מאוצרות האמנות של נורווגיה.

על פי סרט הווידיאו של הפשע הזה, בבוקר של 12 בפברואר התקרבו שני אנשים נושאי סולם לעבר אחד מחלונות הגדולים של המוזיאון. אחד מהם עלה בסולם לעבר החלון, אבל החליק ונפל. בניסיון השני שבר הגנב את החלון, נכנס למוזיאון, ולאחר דקות ספורות הוליך את "הצעקה" באמצעות הסולם אל עוזרו (או עוזרתו) שהמתין ברחוב. לגנבים היה אפילו די זמן להשאיר מסר: גלויה שתיארה שלושה גברים הצוחקים למראה תמונה ששמה "הסיפור הטוב". בצדה האחורי של הגלויה שירבטו השודדים בעיפרון: "אלף תודות על מערכת ביטחון רעה".

בתחילה היה נראה שהגנבים התחילו מאחוריהם עקבות בשפע. על סולם האלומיניום הטבוע שמה של חברה לבניין. בתוך שעות ספורות גילו השוטרים שהחברה ביצעה עבודות בנייה בבניין סמוך, אבל לאכזבתם התברר להם שבלילה שקדם לשוד היא הודיעה על גניבת הסולם. השוטרים מצאו את המספריים שהגנב חתך בהם את חוטי התיל שמסביב לתמונה, אבל לא מצאו שום טביעות אצבעות. על המספריים היה טבוע שם היצרן הגרמני, אבל החברה המייצרת אמרה שיבואנים רבים קונים מספריים מסוג זה. באשר לגלויה – היצרן אמר כי 1,600 עותקים שלה נמכרו בחנויות וקיוסקים באוסלו.

אנשי צוותו של הלסט למדו את קלטת הווידאו חזור וחזור. אבל המצלמות היו רחוקות ממקום ההתרחשות, ואיכות הווידאו של הקלטת לא איפשרה למומחים לחשב את הגובה והמשקל של הגנבים. לחיפוש אחר מכונית לבנה שנראתה עוברת את המוזיאון כמה שניות לאחר השוד היו תוצאות מטרימות. מומחים זיהו אותה כמכונית מסחרית מסוג מזדה 626. יומיים לאחר הפריצה מצאה המשטרה באוסלו מכונית נטושה שענתה על התיאור. בעליה הודיע על גניבתה יום לפני השוד. המשטרה קיוותה למצוא טביעות אצבעות, אבל רק טביעה אחת ניתנת לזיהוי נמצאה: של בנו הקטן של בעל המכונית.

ב–1 במארס קיבל תור אולינג סטאפ, עורך דין ידוע, קריאה טלפונית מאדם שאמר כי הוא יודע היכן התמונה ומוכן לפעול כמתווך. סטאפ נפגש עם איש המסתורין, העביר את המידע שקיבל לידי מנהל הגלריה הלאומית, יאנס כריסטיאן טונה, והחל משא ומתן. המשטרה, שהושארה מחוץ למו"מ, זעמה על שפקידי המוזיאון שוקלים כלל להיכנע לדרישות סחטנות. "אנחנו לא רוצים לשלם קרונה אחת לגנבים", אמרה שם. המתווך הבלתי מזוהה נתן למוזיאון ארכה להעביר את ההילופין עד 8 במארס בשעות אחר הצהריים. אבל כשדחה את דרישת המוזיאון להמציא תצלום של התמונה יחד עם עותק של עיתון מאותו יום, כדי להראות שהתמונה בידיו – ביטלו פקידי המוזיאון את העסקה. סטאפ הודיע שהוא פורש מהטיפול בעניין, המתווך שומר מאז על שתיקה.

החקירה עדיין תקועה. הלסט אינו מאמין שלאנגר, גנב "הערפד", יש באמת מידע, ובינתיים הוא מצפה עם צוותו לעזרת הרשות. או לשיחת טלפון מהגנבים.

[illegible]

ישראכרט ביזנס. "כרטיס הכסף" המיוחד לחיוב הוצאות העסק.

ISRACARD Business

ישראכרט גאה להציג את "כרטיס הכסף" ISRACRD BUSINESS: כרטיס האשראי היוקרתי לשימוש בארץ ובחו"ל, מיוחד לחיוב הוצאות בית העסק.

אתה מציג את ISRACRD BUSINESS ונהנה מכל העולמות:

- ■ יחס מיוחד לו אתה ראוי כאיש עסקים מודרני;
- ■ יתרונות מיוחדים של כרטיס אשראי יוקרתי, לדוגמא:
  - ● ביטוח מיוחד לנוסעים לחו"ל–חינם.
  - ● זכות למשיכת סכום מוגדל של מזומנים, עד 1,000 ש"ח ביממה.
  - ● כרטיס חיוג בינלאומי חינם, ועוד.
- ■ ובמיוחד, אתה נהנה ממגוון רחב של הטבות בלעדיות שהותאמו לצרכי איש העסקים ובית העסק; לדוגמא:
  - ● הטבות והנחות מיוחדות במגוון בתי עסק (הניתנות בעת חיוב החשבון).
  - ● "אירופה בחצי המחיר" – מנוי חינם להטבות והנחות בבתי מלון באירופה.
  - ● מנוי למדריך השיווק והמכירות SUPER SALE בתנאים מועדפים.
  - ● הנחות במרכז העסקים "אמות משפט" ת"א ו"אמות האומה" בירושלים.
  - ● הנחות בהשכרת רכב AVIS בארץ ובעולם.
  - ● הנחה עד 1,000 ש"ח בשיגור פקסים לחו"ל באמצעות "אלקוטל".
  - ● חודשיים שירות חינם לרוכשי מכשיר ביפר BRAVO EXPRESS.

בעולם העסקים של היום אתה חייב לחשוב כרטיס אחד קדימה.
אתה חייב ISRACRD BUSINESS
לפרטים נוספים ולהזמנת הכרטיס פנה לסניף הבנק בו מתנהל חשבונך.

הכרטיס הרשמי של גביע העולם USA '94
MasterCard
OFFICIAL CARD WorldCupUSA94

הכי טוב ישראכרט

בלעדי ללקוחות הבנקים: בנק הפועלים בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק קונטיננטל לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק אמריקאי ישראלי בע"מ, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, בנק יורו-טרייד בע"מ.

صكنا من الاصل

صكرا من الاهل

דין אחד לכולם

מאת אורי ינאי

מדי יום ביומו מודיע הציבור בישראל לשמע ידיעות על פשעים אלימים. ידיעות מצמררות נוספות ראינו בסרטים, דקירה במדינה על מקום חנייה היא תופעה שעליה שמענו רק ממדינות שמעבר לים. לא חשבנו שמעשים כאלה יגיעו אלינו.

מעבר לזעזוע שמותיר כל אירוע כזה, הוא מותיר אחריו גם קורבנות. השאלה היא מי יממן מתן טיפול רפואי לקורבנות אלה, מי ישלם בעבור נזקים ישירים שנגרמו להם בעת הפגיעה, ומי יכסה ימי עבודה שאבדו ופרנסה שנתקפחה.

את הסטנדרד הרצוי בטיפול בקורבנות קבעה מדינת ישראל לגבי נפגעי הטרור. אלה, ובני משפחותיהם הקרובים, מקבלים טיפול מקיף חינם לאורך זמן, וכן פיצויים על נכות וסבל. את הסיוע מגישים עובדים סוציאליים המתמחים בשיקום, ואף שלטיפול אחראי המוסד לביטוח לאומי, הוא ממומן כולו מקופת המדינה.

לקורבנות הפשע האלים, לעומת זאת, אין כתובת. לגביהם טרם קבעה המדינה מדיניות של טיפול ופיצוי. עד שכפו זאת עליהן, סירבו קופות החולים לממן טיפול רפואי שניתן לקורבנות אלה מבין מבוטחיהן בטענה שאינם חולים, ושקופות החולים מטפלות בחולים בלבד ולא בנפגעי עבודה, תאונות וכיוצא באלה.

הטיפול בנפגעי פשע אלים הוא מעבר לטיפול הרפואי בלבד. על פי הם נזקקים גם להתייחסות מקיפה יותר, המתמקדת בטראו-

בימה

בעוד נפגעי פח"ע זוכים לשיקום על חשבון המדינה ולפיצויים על סבלם, אין בישראל כתובת לקורבנות של פשעים פליליים

מה שעבר, בשינוי שחל בדימויו העצמי, בחשיבה על שגרת חיים מחודשת, על שיקום ועוד.

בכל מדינות המערב קיימות תוכניות לטיפול בקורבנות פשע אלים, ונהוג בהן מתן פיצוי כספי הולם למי שנפגעו. תוכניות אלו מכסות לא רק את הוצאות הטיפול הרפואי והשיקומי של הנפגע, אלא אף את שיקומו הנפשי, הפיסי והכלכלי.

ההנחה היא שהמדינה חייבת להגן על כל פרט בתוכה, ואם נפגע, חייבת המדינה לפצות אותו בכספית על שנכשלה בחובתה זו. בנוסף, אמור פיצוי זה מן המדינה להקטין את ההסתברות שהקורבן יחפש בעצמו דרך לגבות פיצוי ממבצעה, כי אז תלך שרשרת האלימות ותסתבך במעשי נקמה, וחוזר חלילה.

באנגליה רשאי כל קורבן אלימות לפנות אל ה"תוכנית לפיצוי נפגעי עבריינות", וזו תפצה אותו על הכאב והסבל שעבר. מדובר במי שנפגעו במהלך קטטה, שוד, אונס, ועוד. הפיצוי הניתן הוא משמעותי ביותר ומסייע לקורבן להתמודד עם המשבר והשלכותיו.

בארצות הברית יש חוק הנקרא "חוק קורבנות פשיעה", המעניק מימון פדרלי לכל מדינה שאימצה אותו בחוקיה. כיסוי זה מאפשר מימון השירות הרפואי והשיקומי שקיבל הקורבן ופיצוי על הכאב והסבל שעבר. בנוסף, מוצעות כיום בארה"ב ובאנגליה מערכות קהילתיות שונות, שבהן יכול העבריין להציע, ביוזמתו, כיסוי הוצאות ופיצוי לקורבן עד שזה ימחל לו. בית המשפט יתחשב במחילה זו בעת קביעת העונש לעבריין.

במדינת ישראל רשאי אמנם בית המשפט לפסוק, כבר בעת הדיון הפלילי, כי על העבריין לכסות את הוצאותיו של הקורבן ולפצות אותו. הכנסת הסדר זה לחוק מנעה אמנם את הצורך לשוב ולטפל בתיק בתביעת הנזיקין בדיון אזרחי, אולם רק מעטים מתובעי הפרקליטות עושים שימוש בחוק זה. הקורבן והצרכיו אינם חלק מן הדיון הפלילי, וההליך המשפטי לא עוסק בהם.

עם גבור הפשיעה האלימה נגד אזרחים, יש לקבוע את זכותו של הקורבן לפיצוי כספי מלא על כאב וסבל שעבר, וזאת בנוסף לכיסוי כל ההוצאות הישירות והעקיפות שחלו עליו. כך נוהגת מדינת ישראל בכל הקשור לנפגעי איבה, וכך עליה לנהוג גם לגבי כל פשע אלים אחר.

ד"ר ינאי הוא מרצה בכיר בבית הספר לעבודה סוציאלית, האוניברסיטה העברית

מדע / צפריר רינת

כשגורילה לא רוצה לשחק

חוקרים שעקבו אחר קבוצת גורילות הבחינו כי אחת הנקבות מסתירה את פניה כאשר הם מביעים רצון לשחק. לדעתם לא מדובר בתנועה סתמית אלא בדוגמה למודעות העצמית של הקופה להבעות פניה

בסוף שנות השמונים התפתח בתוך קבוצת הגורילות בגן החיות בסן פרנסיסקו מאבק על השליטה בקבוצה, שמנתה שישה פרטים. המאבק התנהל בין שני זכרים וחוקרי בעלי חיים עקבו אחריו מקרוב, אולם מה שעניין אותם במיוחד לא היתה התנהגותם של שני הזכרים הנצים אלא התנהגותה של זורה, נקבה בת שש.

בתצפיות של ג'ואן טרנר וריצ'רד ביירן מאוניברסיטת סנט אנדרוס, שתועדו בווידיאו, הם הבחינו בהתנהגות יוצאת דופן של זורה, ודיווחו עליה בכתב העת "Primates". בזמן ששיחקה עם קובי, אחד הזכרים שנאבקו על השליטה בקבוצה, הסתירה זורה ב-26 הזדמנויות את פניה כאשר אלה הביעו רצון לשחק. החוקרים, שלא נתקלו קודם לכן בהתנהגות כזאת, קראו לה "הסתרת פני משחק". הפנים הוסתרו באמצעות הנחת יד אחת או שתי ידיים על הפה או על החלק התחתון של הפנים. החוקרים ידעו שלתנועה יש קשר למשחק בין קובי לזורה כיוון שברוב המכריע של מקרי הסתרת פני המשחק היו קובי וזורה קרובים זה לזה והיה ביניהם קשר עין.

הפרשנות שנתנו החוקרים להתנהגותה יוצאת הדופן של זורה היא שמדובר בהשהיית המשחק בינה לבין קובי. הם ניתחו כל מקרה שבו הסתירה זורה את פניה וניסו למצוא לו הסבר לפי ההקשר ההתנהגותי שלה. בחלק מהמקרים הגיעו למסקנה שזורה מטעה את קובי ומנסה לגרום לו לחשוב שהיא אינה רוצה לשחק, ואז לזנק לעברו ולזכות ביתרון במשחק ההיאבקות החביב על הגורילות.

במקרים אחרים היו לדעת החוקרים מסרים כפולים ומתוחכמים בתנועותיה של זורה, בעיקר כאשר הזכר המתחרה בקובי היה בסביבה ונוכחותו הטרידה את השותפים למשחק. לדעת החוקרים, ייתכן שהיה מסר נוסף שהתבלע בהסתרת פני המשחק: המשחק יתחדש מאוחר יותר.

טרנר וביירן מציינים שהסתרת פנים נפוצה בכל התרבויות האנושיות. חוקרים אחרים משערים שתנועה זו היא ריטואליזציה של תנועת ההסתתרות הרגילה של בעלי חיים. אפשר לראות אותה אצל אנשים נבוכים, ביישנים או מופתעים. אחת החוקרות אף הבחינה בתנועה זו אצל ילד שהיה עיוור מלידה.

אצל קופי העל נצפתה התנהגות כמו זו של זורה רק על ידי חוקר שימפנזים אחד. את החוקרים מסקרנת השאלה כיצד הצליחה זורה ליצור תנועה שיש בה פרשנות מבחינה התנהגותית חברתית, ולדעתם נמצא ההסבר בגילה ובמצבה החברתי של הגורילה. היא היתה צעירה, קטנה ונחותה בקבוצה החברתית שלה, והיה לה צורך לכונן ברית עם שותף פוטנציאלי להזדווגויות תוך התגברות על מגבלות הגיל והמעמד. כיוון שהיתה בקבוצת גורילות החיה בשבי, היה לה די זמן ואנרגיה להשקיע בכיווני פעולה ומשחק חדשים.

החשיבות העיקרית של התנועה שעשתה זורה היא שמשתמעת ממנה מודעות של הגורילה להבעה על פניה ואף לתוצאות ההתנהגותיות של פעולת הסתרת פני המשחק. החוקרים פסלו כל פרשנות אחרת להתנהגותה של זורה והגיעו למסקנה שהגורילה החרשנית הביאה בחשבון את התגובות המנטליות של גורילות אחרות: היא הבינה שהבעות פנים מגלות את כוונותיה לאחרים.

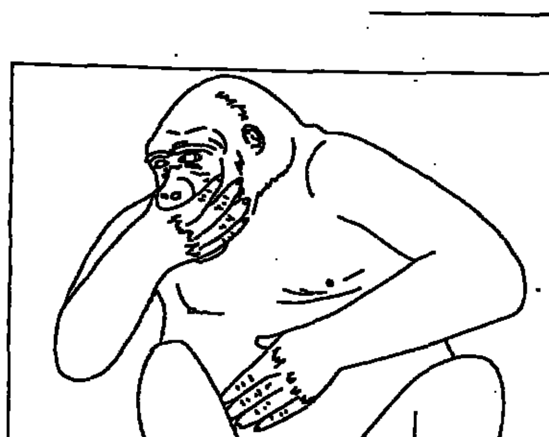

זורה מכסה את פניה כדי להסתיר את רצונה לשחק

המודעות העצמית של קופי העל מעסיקה את החוקרים מאז החל המעקב המדעי אחר קופים אלה במאה ה-20. במשך תקופה ארוכה שלטה בקרב חוקרי בעלי החיים הגישה הביהוויוריסטית, שכלל לא התייחסה לצד המנטלי בהתנהגותם של בעלי חיים. החוקרים הביהוויוריסטים טענו שיש להתייחס רק להתנהגות שנצפתה, ולתאר את תוצאותיה, אך לא להתייחס לחשיבה או למודעות שעשויות להניע אותה. "אי אפשר כמעט למצוא מושגים כמו 'לחשוב' או 'להרגיש' במחקרים ביהוויוריסטים על בעלי חיים", כתב החוקר דייוויד גריפין בספרו "Animal Minds".

לעומת הביהוויוריסטים, לא הפסיקו חוקרי השימפנזים והגורילות להתייחס ליכולת החשיבה והמודעות של הקופים ומצאו שפע של הוכחות ליכולתם של הקופים להיות מניפולטיביים, להעביר מסרים מורכבים ולהערים על הנמצאים בסביבתם. אפילו בקופים מתוחכמים פחות, כמו קופי הרזוס, גילו חוקרים התנהגות המאופיינת במודעות חברתית מפתיעה. פרנס דה-וואל, הבולט בין החוקרים הבודקים את מודעותם העצמית החברתית של קופים, תיאר כיצד אמהות של קופי רזוס דאגו שגוריהן ישחקו לצד גורים של נקבות שליטות, כדי להגביר את ההסתברות שהגורים יוכלו לקשור קשרים עמן ועל ידי כך להתקדם בסולם ההיררכי של להקת הרזוסים.

העדויות המפורסמות והמובהקות ביותר לקיומה של מודעות עצמית חברתית וליכולת של קופים לנצלה באות ממחקרים על שימפנזים. בשנות השבעים לימדו חוקרים קבוצה של שימפנזים להצביע על מיקום של אוכל ולהעביר מידע זה לידידם של אדם שחלק איתם את האוכל. בשלב מאוחר יותר הם למדו למנוע מידע זה מאדם שלא חלק איתם את האוכל, השימפנזה הזקן בקבוצה אף למד להעביר מידע כוזב.

החוקרת ג'יין גודאל הקדישה פרק בספרה "השימפנזים של גומבה" ליכולת של השימפנזים להערים, להטעות ולתמרן את בני משפחותיהם וחבריהם לקבוצה. הצעירים בלהקה, שרצו לשחק עם צעירים אחרים למרות התנגדות אמותיהם, נהגו למשכם לקרבת אמותיהם הבכירות יותר בדרגה ושם יכלו לשחק איתם בלי חשש מתגובת האם הנחותה יותר. במקרה אחד, שבו צרח אחד השימפנזים הצעירים, מיהרה אליו אחת הנקבות והניחה את ידה על פיו כדי להחליש את הצעקות. לדעת גודאל, היא עשתה זאת כדי למנוע תגובה חריפה של אחד הזכרים נגד הצעיר.

השימפנזה התחבולן ביותר שגודאל תיארה הוא ללא ספק פיגן. קוף זה הפסיד שוב ושוב במאבק על מזון בגלל מעמדו הנחות בקבוצה, וכדי להתגבר על מצוקתו החל להערים על חברי הקבוצה האחרים. הוא למד לפתוח באיטיות ארגז בננות שנועד אל הכינה לשימפנזים, בעודו מביט לכל הכיוונים לוודא ששימפנזים אחרים לא הבחינו במעשיו. לאחר מכן חיכה עד שחברי הקבוצה האחרים הסתלקו ואז אכל את תכולת הארגז. במקרה אחר הוא כיוון את חברי הקבוצה, שעסקו באכילת פירות, למקום אחר בעזרת קריאות ששימפנזים משמיעים בזמן מציאת מזון. לאחר שהשימפנזים מיהרו לאותו כיוון, הוא חזר למקום שבו שהו קודם לכן ואכל בנחת את הפירות.

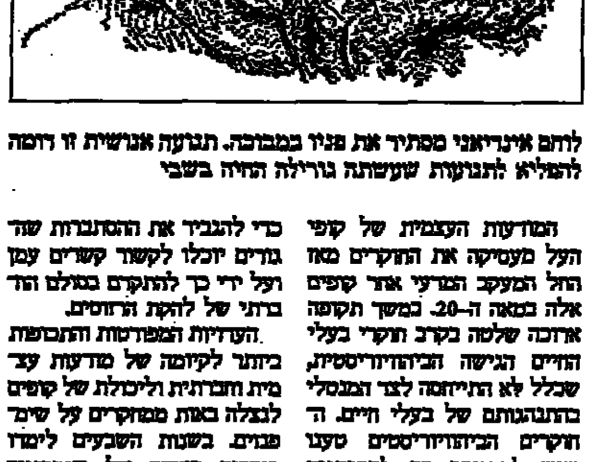

להחם אינריאני מסתיר את פניו במבוכה. תנועה אנושית זו דומה להפליא לתנועות שעשתה גורילה החיה בשבי

הוכחות מרתקות במיוחד ליכולת של קופים להעלים מידע מחבריהם לקבוצה מצאו גודאל ודה-וואל בזמן שעקבו אחר ההזדווגויות של נקבות עם זכרים נחותים. ההזדווגויות אלה נעשו בצל החשש מתגובתו של הזכר השליט, שלו שמורה זכות הראשונים להזדווג עם הנקבות המיוחמות.

גודאל צפתה בנקבות שהחלישו את צעקותיהן בזמן ההזדווגות כדי לא להסגיר את שותפיהם המודרניים. דה-וואל צפה בהזדווגויות כאלה שנעשו בחשאי. כאשר התקרב הזכר השליט למקום הפשע, מיהר הזכר הנחות להסתיר בידיו את איבר מינו הזקור.

דייוויד גריפין סבור שמחקרי הקופים ומחקרים על יונקים אחרים מוכיחים שבמקרים רבים התקשורת בין בעלי חיים מבוססת על מידע לא מדויק או על הימנעות מכוונת מהעברת מידע. לדעתו, הרכבתיות של ההתנהגות המטעה או התחבולנית מספקת במקרים רבים הוכחה לקיומה של כוונה מודעת אצל בעלי חיים, שהיא משכנעת אף יותר מזו שמספקים מקרים של העברת מידע מדויק, וזאת בגלל התחכום המיוחד שמצריכה התנהגות כדי את ההכרח להבין את תוצאות המעשים.

טרנר וביירן סבורים שהתנהגותה של זורה עשויה לא רק ללמד על מודעותה העצמית והחברתית אלא גם לסייע לתיאוריה של התפתחות השפה האנושית, המבוססת על ההנחה שאפשר לאתר את ראשיתה של התפתחות זו אצל קופי העל. העובדה שזורה עשתה שימוש בידיה מחזקת לדעתם את ההנחה שהשליטה הנוירולוגית של הקופים על ידיהם גדולה משליטתם על שרירי הפנים. לפיכך הם סבורים שיש לחקור את התפתחות השפה לא כאופן הפקת הקול של גורילות או שימפנזים אלא בתנועות הגוף והתפתחות תהליכי החשיבה.

מדענים וממציאים

חמישה מדענים וצוותי פיתוח של שתי חברות עתירות ידע יקבלו היום במשכן הכנסת את פרסי רוטשילד לשנת 1994. שווי של הפרס, המוענק מ-1959, הוא 12,000 דולרים והוא מוענק על ידי מועצה ציבורית המתמנית בהמלצת מתימ"פ (מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח). שלושה מבין חברי הוועדה הם תעשיינים ושניים הם מדענים בכירים מהמוסדות להשכלה גבוהה.

הפרסים לצוותי פיתוח מוענקים השנה לצוות פיתוח ממפעל אורמת, שפיתח יחידת כוח חדשה לייצור חשמל מאנרגיה גיאותרמית בהספק כפול מזה של קודמותיה ובנצילות גבוהה יותר. הפרס השני מוענק לצוות של חברת משוב מחשבים, שפיתח את מג'יק – משפחה של תוכנות מתקדמות. החדשנות של מג'יק היא בפיתוח תוכנה בלא צורך בכתיבת שורות קוד, ובניית תוכניות בעלות גודש פונקציונלי, על ידי מספר מינימלי של פקודות.

הפרסים למדענים הוענקו בביולוגיה, בהנדסה, בחקלאות, במדעי החברה ובמתמטיקה. פרופ' עדי שמיר מקבל את הפרס במתמטיקה על שיטת ההצפנה המעשית הראשונה המבוססת על מפתח פומבי, שאותה פיתח עם שניים מעמיתיו לפני 15 שנה. שיטה זו, שבה נעשה שימוש חכם במספרים הראשוניים, מאפשרת תקשורת מוצפנת בין שתי רשויות שאינן צריכות להסכים מראש על מפתח הצופן. השיטה היא עדיין הפופולרית ביותר מבין שתי שיטות ההצפנה על פי מפתח פומבי המשמשות כיום.

שמיר הוא גם אבי השיטה המפתיעה לחלוקת סוד לכמה חלקים, כך שאנשים שבידם מספר מסוים של חלקי הסוד יוכלו לשחזרו במלואו, ואילו ממספר קטן יותר של חלקים לא ייודע כל מידע על הסוד. שמיר הוא בין מפתחי המושג של הוכחות זהות בלי מידע קודם. בעזרתה יכול אדם לאשש את זהותו בלי להפיץ מידע העשוי לסייע לאחר לחקות אותו. הוכחות כאלה הן מהמרכיבים העיקריים של כרטיסי הבנק החכמים.

פרופ' משה זכאי מהטכניון זוכה בפרס להנדסה על תרומתו בתחום הסינון האופטימלי של תהליכי דיפוזיה. עבודתו השפיעה על כיווני התפתחות ומחקר בתחומי התקשורת, השליטה והעיבוד של סיגנלים. זכאי נמנה עם המובילים בעולם בתחום האינטגרלים הסטוכסטיים (תהליכים סטטיסטיים אקראיים, שבהם ההתנהגויות בכל שלב תלויות בתוצאות השלבים הקודמים) והשדות האקראיים. הוא הסביר כראשונה פרדוקס שהעסיק את גדולי החוקרים בתהליכים אקראיים. במחקריו קבע את משוואת היסוד של סינון לא-ליניארי, משוואה הידועה בעולם כ"משוואת זכאי".

פרופ' מנחם יערי מהאוניברסיטה העברית זוכה בפרס במדעי החברה בין השאר על תרומתו לפיתוח התיאוריה של התנהגות הפרט בתנאים של אי ודאות ועל גישה חדשה שפיתח לניתוח התנהגותו של הפרט הנוטל סיכון. פרופ' שמואל שאלתיאל ממכון ויצמן זוכה בפרס בביולוגיה על תרומתו לפיתוח טכניקות המסייעות לאנליזה ביוכימית של חלבונים ולפיתוח טכניקות המסייעות בתעשייה הביוטכנולוגית. המחקרים שערך שאלתיאל על האנזימים קינאז ופרוטיאנאז סייעו להבנת שורה של תהליכים בעלי פעילות תרופתית, המאפשרים ויסות תהליך ההמסה של קרישי דם.

פרופ' יעקב קטן זוכה בפרס על תרומתו לחקר מחלות צמחים ובעיקר על פיתוח שיטת החיטוי הסולרי של קרקע לשם הדברת מחלות צמחים. פרופ' קטן חקר את המנגנונים הביולוגיים, הכימיים והפיסיקליים של החיטוי הסולרי ופיתח את השיטה הזאת לכדי יישום נרחב. החיטוי הסולרי מהווה פריצת דרך חשובה בפיתוח שיטות הדברה בלא כימיקלים, מתוך שמירה על איכות הסביבה. החיטוי – באמצעות קרינת השמש – מתבצע בכיסוי הקרקע בעזרת יריעות ניילון המכסות את הארץ. היריעות קולטות את קרינת השמש ויוצרות אפקט חממה, המעלה את הטמפרטורה עד לטמפרטורות של 50 מעלות צלזיוס. טמפרטורה גבוהה זו מביאה לחיסול פתוגנים (אורגניזמים נשאי מחלות) ועשבים המפריעים לגידולים החקלאיים.

תמר בדרך לאילת

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

בסוף השנה יוכל קהל המבקרים באתר עין חצבה בערבה להתרשם משרידי מצודה משוחזרת מימי מלכי יהודה

מאז ימי שלמה הבינו מלכי ישראל ויהודה את הפוטנציאל הכלכלי הגדול הטמון במפרץ אילת. סוחרים רבים ממיטב תוצרת ארצות המזרח ואפריקה – זהב, שן פיל, בעלי חיים אקזוטיים, בשמים ותבלינים – הגיעו אל קצהו הצפוני של הים האדום בדרכי הים והיבשה, ומשם הועברו לנמלי ארץ ישראל ולמצרים. הפעילות המסחרית הענפה בצומת דרכים זה העשירה את הסוחרים, ובתקופות שונות היתה מקור הפרנסה העיקרי של בני השבטים והממלכות שחיו באזור.

בימי מלכי ישראל היו אלה האדומים, ואחריהם – בתקופת הבית השני ואחריה, תחת שלטון רומא וביזנטיון – היו אלה הנבטים, שבט ערבי יוצא חצי האי ערב, שדחק את האדומים ואף השתלט על בירתם האגדית, סלע אדום, היא פטרה. לאורך הדרך הזאת צצו תחנות דרכים ששימשו את אורחות המסחר, והוקמה רשת מבצרים צבאיים להגנה עליהן.

כבר בראשית המאה ה-20 הבחין אחד מחשובי חוקרי הנגב ודרכי המסחר לערב, הגרמני אלויס מוסיל, בשרידי מצודת דרכים ששטחה כ-100 מ"ר, סמוך למעיין מרשים בדרך הערבה. בפי הבדווים תושבי הסביבה נודע המקום בשם עין-חוסב. בשל שפעת המים והעצים שצמחו לידו, הוא שימש מקום מפגש לנוודי הנגב הנודדים. מוסיל גם תיאר שרידי מרחץ רומי ומבנה נוסף לצד המצודה. שרידים אלה, באזור המרוחק רק כ-30 ק"מ מקצהו הדרומי של ים המלח, נהרסו ברבות הימים – ובכלל זה בזמן המנדט, וביותר שאת לאחר הקמת המדינה, שכן במקום הוקמו מאחזים צבאיים.

יוחנן אהרוני, שהיה מראשוני חוקרי הנגב הישראלים, הציע לזהות את עין חוסב – ששמה הוסב לעין חצבה – עם המבצר תמר, שנזכר בין המבצרים שהקים שלמה המלך, ושלימים שימש כתחנת דרכים רומית.

בשנות ה-60 קבע את משכנו במקום יהודי אמריקאי, ששמו שמואל פלמוטר. פלמוטר, יהודי שומר מצוות, אך גם מכיר במשיחיותו של ישו, זכה לאחר מאבקים רבים ברשויות המדינה לקבל אזרחות ישראלית והכרה ביישוב שהקים במקום. הוא הסב את שם היישוב לעיר-אבות, והחל עוסק בחקלאות מדברית. את עיקרי המבנים של עיר-אבות בנו המתיישבים על הגבעה [illegible] שאצרה בתוכה את שרידי המצודות העתיקות.

אולם עדנה היתה למקום כאשר רודולף כהן, שהיה ארכיאולוג מרחב הדרום הנגב והיום הוא המשנה למנכ"ל רשות העתיקות, החליט לבצע חפירה ארכיאולוגית באתר. כהן, שחרש בשנות ה-80 את מרחבי הנגב, סייר גם בין בתי עיר-אבות והבחין בשרידי המצודה העתיקה הטמונה באדמה. הוא צירף אליו לניהול החפירה את יגאל ישראל. השניים, שסברו שחשיפת המצודה ושיקומה יכולות להחזיר את עטרת העבר למקום, הצליחו לרתום לתוכניתם את החברה הממשלתית לתיירות ואת הרשות לפיתוח הנגב. לאחר פעולות שכנוע הסכים גם פלמוטר להתפנות מן המקום ולהעתיק את יישובו למרגלות הגבעה.

בשנים האחרונות נערכות במקום, בהנהלת השניים, חפירות ארכיאולוגיות רחבות היקף שחשפו אט אט את שרידי הגדולה במצודות הנגב בתקופת הבית הראשון. השנה האחרונה הניבה תוצאות מרשימות. לאחר שאותרו תוואי חומות המצודה ומגדליה, נחשפו גם שער המבוא ושרידי חמש מצודות – שהאחרונה בהן היא מן התקופה הרומית, אך עיקרו של המבנה הוא מימי מלכי יהודה.

באחרונה הצליחו כהן וישראל לאתר את בית המרחץ הרומי, שעקבותיו אבדו מאז ראה אותו מוסיל בראשית המאה, וכן שרידים של בית שימוש כולל מערכת הזרמה שלו, הבנויה על תעלות מים.

אך עיקר התגליות של השבועות האחרונים הוא מצבור מרשים של כלי חרס פולחניים שנחשפו בסמוך למצודה. ומגוון של הכלים הוא ככל הנראה מן המאה ה-7–6 לפנה"ס, ובין עשרות הכלים בולטים כני קטורת מעוטרים בדמויות אדם וקערות מחוררות בעלות רגליים.

בשלהי ימי הבית הראשון פשט המלך יאשיהו על המקדשים ואתרי הפולחן שמחוץ לירושלים והרסם. כך קרה בבאר שבע, שבה נותץ המזבח, ואבניו אף שימשו אבני בניין לשיקום ביצורי העיר. כלי הפולחן שנמצאו במקום דומים לאלה שנחשפו לפני כמה שנים באזור בקעת ערד, בחורבה ששמה קטמית, שבה נחשף מבנה פולחני הרוס ובו כלי פולחן עשויים חרס, שזיקתם לתרבות האדומית הוכחה.

לדעת חופרי חצבה, ייתכן שחפצי הפולחן שגילו שייכים לאותה קבוצה פולחנית. המשך החפירה והמחקר עשויים לשפוך יותר אור על התגלית.

ובינתיים פתחה רשות העתיקות במבצע שחזור גדול של המצודה, ובתום השנה יוכל המבקר במקום להתרשם [illegible], המתאר פרק מרתק בתקופות הנגב תחת שלטון מלכי יהודה במאות 8–5 לפנה"ס ובימי האימפריה הרומית במאות הראשונות לס"ה.

גנים מאובנים

מדענים במכון ויצמן עוקבים אחר שלבי התפתחותם הקדומים של גנים

גנים נושאי מידע על חלבונים מכילים ככל הנראה "מאובנים", שהם שרידים של חומר גנטי מתקופה קדומה ועשויים לשפוך אור חדש על דרך האבולוציה של החלבונים. כך טוענת קבוצת חוקרים מהמחלקה לביולוגיה מבנית במכון ויצמן למדע, בראשותו של פרופ' אדוארד טריפונוב.

המאובנים הגנטיים מצביעים על כך שבעבר הגנים התקיימו בצורת טבעות נפרדות, שצפו בחופשיות בתוך התאים, והתקבצותם לכרומוזומים הארוכים המוכרים לנו היום מהתבוננות בתאים של היצורים המודרניים, התחוללה במרוצת האבולוציה.

הטענה שכרומוזומים התפתחו מתוך פיסות נפרדות של דנ"א הועלתה זה כבר, אבל בעבודתם של טריפונוב ועמיתיו, שדיווח ראשון עליה פורסם בגליון האחרון של כתב העת המדעי "רשומות האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית", יש ביסוס עובדתי חשוב לרעיון זה.

בדיווח זה מוצגים גם נתונים הקשורים לממדי המקטעים שכנראה איפשרו להם לשמש אבני בניין גנטיות במהלך האבולוציה. המחקר הנוכחי מוביל למסקנה שהברירה הטבעית באבולוציה של החלבונים התקיימה בקצב מהיר בהרבה מכפי ששוער עד כה.

כיום, כאשר תא מתחלק לשניים, החומר הגנטי שלו מופרד לשני תאים זהים לחלוטין, וכך מובטח שהגנים של שני התאים החדשים יהיו עותקים מדויקים של הגנים המצויים בתא האם. בזמנים קדומים יותר, טוען טריפונוב, בלא היה בתאים שום גנום יציב, מצויה בקביעות של גנים. כתוצאה מכך החלוקה התאית היתה כרוכה בפיצול אקראי של המקטעים הגנטיים הנפרדים בין התאים החדשים.

על פי טענתו של טריפונוב, איחוי המקטעים בצירופים שונים הגדיל את יכולת ההסתגלות של האורגניזמים לסביבה והאיץ בצורה דרסטית את הברירה הטבעית. האיחוי של אבני בניין תאיות גדולות, שכל אחת מהן מורכבת מ-100 חומצות אמינו ואף יותר, היה אמור להשפיע על תכונותיהם של היצורים החיים הרבה מעבר להשפעה של מוטציות יחידות או תוספת של חומצות אמינו יחידות. איחוי שנתגלה כמועיל היה אמור להשתמר במהלך האבולוציה. כל צירוף של מקטעים שהתגלה כמזיק אמור היה להיעלם.

טריפונוב ועמיתיו, ובהם תלמיד המחקר יוג'ין קולקר וד"ר אלכסנדר ברמן ממכללת יהודה ושומרון, בחנו את מידות האורך של גנים רבים המקודדים חלבונים. הם מצאו בין הגנים האלה גנים רבים המקודדים שרשרות של חומצות אמינו, שמספרן מתחלק ב-125 בערך ביחס לחלבונים של בעלי חיים, וב-150 ביחס לחלבונים של חיידקים. מספרים אלה עולים בקנה אחד עם 400 בסיסים של דנ"א שלפי מחקרים שונים יוצרים אורך אופטימלי לסגירת הדנ"א לטבעת.

הממצא, הנלמד שגנים רבים של חלבונים בנויים מפיסות במימדים סטנדרטיים, גרם לחוקרים להניח שפיסות אלה התקיימו בעבר בנפרד ובשלב מאוחר יותר התאחו למבנים טבעתיים גדולים יותר, שהכילו שתיים־שלוש פיסות. בסופו של דבר הגנים המורכבים הללו הצטרפו לכרומוזומים. טריפונוב קורא לתהליך כולו איחוי קומבינטורי.

תיאוריה זו של טריפונוב עתידה להתפרסם בתוך זמן קצר בכתב העת לאבולוציה מולקולרית. הוא החל לפתחה בעת שעבד במכון למדעים רפואיים מולקולריים בפאלו אלטו בקליפורניה, תוך כדי דיונים עם פרופ' אמיל צוקרקנדל, מנהל המכון הזה ואחד האבות המייסדים של מדע האבולוציה המולקולרית.

תימוכין נוספים לתיאוריה זו התגלו לחוקרים בעת שמצאו סימנים לתפרים או גבולות עתיקים בין מקטעים בני 125 או 150 חומצות אמינו. התפרים מתגלמים בנוכחות של כמויות עודפות של חומצת האמינו פרולין, המורה על ראשית הסינתזה של חלבון.

לסימני גבול אלה אין כיום שום תכלית ואפשר לראותם לכל היותר כמאובנים גנטיים, אבל ייתכן שבטבעות קדומות של דנ"א הם שימשו אותות המורים היכן צריכה להתחיל הסינתזה של חלבונים אינדיבידואליים.

טריפונוב סבור שממצאיו עשויים לסייע בביאור תופעה שהביכה עד כה את החוקרים: מקטעי דנ"א שככל הנראה אינם מכילים שום מידע שימושי הנקראים אינטרונים. לפי טריפונוב, ייתכן שהאינטרונים הם שרידים של חומר תורשתי שלא קידד חלבונים אבל היה אחראי לסינתזה של מולקולות אחרות של דנ"א ורנ"א, שהיו בעלות חשיבות תפקודית. השערה זו איננה מספקת שום רמז ביחס לתפקיד האפשרי שיש לאינטרונים כיום, אם בכלל יש להם תפקיד כזה.

מחקרו של טריפונוב עשוי להסביר גם את עצם הקיום של פיסות דנ"א יחידות הצפות בתוך תאים בחופשיות מבלי שהן חלקים של כרומוזומים. פיסות אלה עשויות להיות שרידים של מקטעים גנטיים טבעתיים עתיקים ושל צירופיהם הראשוניים.

75 שנות הארץ / 8 במאי

1945

נגמרה המלחמה

לונדון, 7 (שירות "הארץ"). סופר שירות השידור הבריטי הודיע היום אחר הצהריים: גרמניה נכנעה הבוקר ללא תנאי לבריטניה, ארצות הברית וברית המועצות. על מסמך הכניעה חתמו, בשם גרמניה, ראש המטה הגרמני פלדמרשל־גנראל גוסטאב יודל, האדמירל־גנראל פון־פרידבורג. בשם בעלי הברית המערביים, חתם הגנרל סמית, ראש המטה של הגנרל אייזנהאואר, ובשם רוסיה – גנרל מאיור סוסלופארוב. בשם צרפת חתם אף הוא על המסמך. ידיעה מריימס אומרת שטכס הכניעה נערך בבית־ספר קטן המשמש בית מפקדתו הראשית של אייזנהאואר.

נתחתמו ראשי הפרקים

(ר"ת. ראשי הפרקים של הכניעה נתחתמו בין הגרמנים לבעלי הברית. אבל חתימת מסמך הכניעה עצמו עוד לא התקיימה. לפי שעה אין לגלות את המקום ואת החותמים משני הצדדים. המסמך עם ראשי הפרקים כולל 15 עמודים ומטפל בכל אפשרות העשויה להתעורר מהנחת הנשק על ידי הגרמנים. במסמך ישנן הוראות למסירת הצי הגרמני ביחד עם צי הצוללות הגדול. כן נמסרים פרטים בדבר מקום המעצר של הכוחות והמורים הגרמניים.

10 מיליוני גרמנים בשבי

מלחמת שש השנים באירופה נסתיימה אתמול עם הכניעה הגדולה ביותר שבדברי הימים. לפי האומדנה יהיו כעת בשבי כ-10 מיליון גרמנים. לבעלי הברית המערביים יהיו יותר שבויים משיש להם חיילים בחזית כעת. הגרמנים עלולים להישאר במשך שנים בשבי. אף ייתכן שחלק מהם ישוחרר לפני כן לעבודת השדה ולהקל מקשיי הכלכלה באירופה המרכזית. הרוסים הודיעו שהשבויים יצטרכו לעבוד כדי להקים את ההריסות שנגרמו על־ידיהם.

הקרב האחרון

כמה רגעים לפני הודעת הכניעה הגרמנית הוסיפו עוד הגרמנים להתנגד למסע המארשאל רוקוסובסקי בגרמניה הצפונית, אבל הקרבות הצטמצמו לחיסול כיסים קטנים בין השטח שמצפון לברלין לבין החוף הבאלטי – מודיע הנרי שפירא, סופר "יונאיטד פרס" במוסקבה. בשעה שבאה ההודעה נמצאו המארשאל זוקוב והמארשאל קוניאב במסעם לקראת החלוקות עם צבא הברית על האלבה.

הבשורה הראשונה

הטלגרמה בדבר חתימת הכניעה נמסרה מפאריס בתוס המיוחד של "אסושייטד פרס" למשרד בלונדון, ומשם נשלחה לניו־יורק לאחר שעברה את הצנזורה הבריטית. רק אחרי כן נתפרסמה הודעת המפקדה הראשית של אייזנהאואר, שהיא לא נתנה כל רשות לעתונאים לפרסם ידיעה בדבר הכניעה...

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עריכה: יעל ארנבר

הבימה

הקאמרי של תל אביב

חיפה

תיאטרון באר שבע

בית ליסין

האופרה הישראלית - ת"א

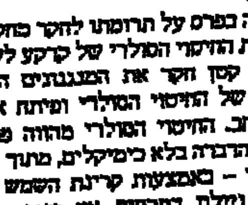

גריל על האש יש לכולם
אבל גריל על השולחן
יש רק לאל-גאוצ'ו
וזה לא ההבדל היחיד.

גלריה

התעמלות בוקר

1. איזה גיטריסט בלוז ידוע היה במשך שמונה שנים כנר קלאסי?
2. איזה שיר כתב פול מקרטני בשם בדוי ב־1966, ומי ביצעו אותו?

(התשובות בעמ' כ7)

הקיץ של רומיאו ג'ילי: נשים שיצאו מכדים יווניים

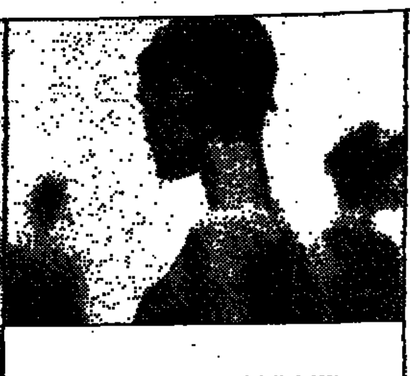

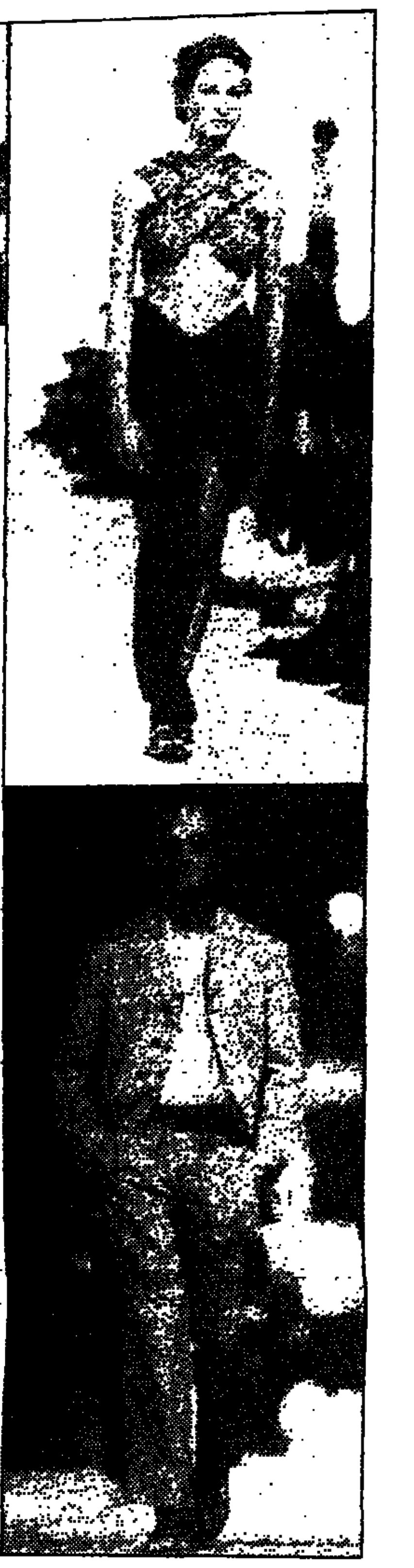

מאת שירה ברויאר שטרית

בדרכו הנוגעת ללב, ממשיך רומיאו ג'ילי לעצב בגדים שהם רצף אחיד של אצילות ועדינות. נשים שאינן מיודדות עם המושגים האלה יתקשו להתחבר אל היופי של ג'ילי; לגברים יהיה יותר קל.

ג'ילי מעצב לגברים בגדים בגזרות רכות ורשמיות, אבל לבישות בהחלט. יש לו אוסף יפהפה של עניבות בצבעים חמים שמזכירים את הצבעוניות של ימי הרנסאנס. ז'קטים ללא מבנה נוקשה, עם או בלי כריות כתפיים קטנות, ומכנסיים צרים או נוחים ורחבים.

לנשים עיצב ג'ילי קולקציית קיץ בהשראה יוונית. רוגבציות בשמלות סגה, שנראות כמו ציורי כדים יווניים, הן האמירה הברורה של ג'ילי לנשים בקיץ הנוכחי.

צללית דקה וארוכה, עטופה בד בטקסטורה רבת קפלים: כתפיים חשופות, כריכות של בדים סביב הגוף והצלבות לאורך הגב. שמלות במראה כפרי מבדי תכלת בהירים מצטרפות לז'קטים כחולים מפשתן. טי־שרטס קטנים מעוצבים בתחכום, למרות המראה הפשוט, עם צוארוני פולו או צווארונים שטוחים בבורה קטנה צמודה או רחבה בעלת מחשוף גב.

ג'ילי, מומחה לקפלים ובוואורונים, מציג אפשרויות שונות בחולצות בעלות רכיסות משתנות עם מחשופים מרובעים או מעוגלים. העיצוב שלו תמיד מדגיש חלק עליון קטן וצמוד, שמוט־כתפיים, וחלק תחתון של חצאיות או מכנסיים בעלי מותן גבוה.

החלקים העליונים הקטנים מלורקס ומשי, בירוק ופסים מוזהבים, הם ההצעה הנוהרת יותר לערב. חליפות ממשי במראה טולי של פיג'מה, יפות מאוד; ז'קטים בפסים שנצבעו ביד, וז'קטים עם רקמת חרוזי עץ וחולצה מקומטת עם שולי תחרה מעניקים לאוסף את התחושה האמנותית האופיינית לג'ילי.

חצאיות פריאו הנאספות בקפלים, מכנסיים רחבים שמתהדקים בקשירת שרוך סביב המותן, וז'קטים בסגנון חלוקי רחצה מדגישים את האופי הרגוע של ג'ילי ואת גישתו הבלתי מאומצת ליצור אופנה חפה מכל סממן של פרחיות.

איגוד המחזאים: בהבימה מתייחסים אל המחזות המקוריים כאל ממזרים

חברי איגוד המחזאים הביעו בסוף השבוע מחאה חריפה על תוכנית הרפרטואר של הבימה, המנסה, לדבריהם, לדחוק את הפקות המקוריות לפינה. ברפרטואר שהוצג השבוע כמעט שאין מחזות מקוריים שיועלו בשלושת אולמי התיאטרון. רוב המחזות המקוריים יועלו באולמות שמחוץ לתיאטרון, בתקציב דל ובמשך כחודש. גרי בילו, המנהל האמנותי החדש של הבימה, רואה במהלך זה טיפוח של המחזאות המקורית, ואילו המחזאים רואים בכך את קבורתו של המחזה המקורי בתיאטרון הלאומי.

ביום חמישי בבוקר התייצבו בהבימה מבכירי המחזאים, ובהם חנוך לוין, מוטי לרנר, הלל מיטלפונקט, מרים קיני, שמואל הספרי והבמאי אילן רונן (יו"ר איגוד היוצרים) והביעו את מחאתם על המגמה החדשה בתיאטרון בפני גרי בילו ודוד אלכסנדר.

"ההנהלה החדשה בהבימה מנסה להחזיר את המחזה המקורי שלושים שנה אחורנית", אומר מיטלפונקט, שמחזהו "גורדיש", שמתקרב להצגת המאה שלו, זכה לאהדת הביקורת והקהל. "הניסיון להוציא את המחזה המקורי מאולמות הבימה המוכרים ולהעבירו לבמה צדדית הוא דה־לגיטימיזציה של המחזה המקורי. זה ניסיון להחזיר למבחנה את הילד שכבר נולד".

מיטלפונקט אומר שהמחזה המקורי כבר הוכיח את עצמו, הן מבחינת הקהל והן מבחינת הביקורת. "אנשי אמנות המגיעים מחו"ל מציינים את היחוד והזיקה של המחזה המקורי לקהל – תופעה שאינה מצויה בעולם כולו. אם נרמה להנהלה החדשה שהמחזה המקורי אינו ראוי לאולמות הבימה, הם טועים: האמת היא שהם לא ראויים למחזה המקורי".

המחזאית מרים קיני אומרת ש"זו דרך להכניס את המחזאות המקורית לאינקובטור. אם מנהל תיאטרון לאומי באנגליה, למשל, היה יוצא עם תוכנית כזו, הוא היה נעלם ממשרתו בתוך 48 שעות".

תביעת המחזאים היא להעלות את את מחזות מקור המיועדים לבמות שמחוץ לתיאטרון, באולמות הלגיטימיים של התיאטרון, "ולא כממזרים לא לגיטימיים".

דרישה אחרת שלהם קשורה לאחוזי התמלוגים למחזאים. לדבריהם, מנסים בהבימה להוריד את התמלוגים מ־10% ל־6% ולקבוע תקרת גג לתמלוגים למחזאים. "אנחנו רואים בכך הרעת תנאי העבודה ועבירה על חוק זכויות היוצרים", אומר מיטלפונקט. המהלך הבא המתוכנן הוא לערב את ההנהלה הציבורית של התיאטרון בעניין זה, "כדי שיעשו סדר בתיאטרון". בסוף השבוע יצא מכתב ובו בקשה דחופה לפגישה עמם.

"זו צביעות מצדם", מגיב דוד אלכסנדר, מנכ"ל הבימה. "מבין המחזאים שהגיעו למשרדי להתלונן ישבו חנוך לוין, שביקשנו ממנו שלושה מחזות ונענינו בשלילה. פנינו גם אל מוטי לרנר, והוא השיב שהוא עסוק, ומרים קיני אמרה בפעם הרביעית שהיא מעבירה טיוטת מחזה חדש אך לא עשתה זאת. גם אילן רונן חתום אצלנו על הזה למחזה מקורי".

בסוף השבוע פירסם התיאטרון תגובה התמומה בידי גרי בילו ודוד אלכסנדר, ובה נאמר כי השקפת התיאטרון לגבי מחזאות מקורית לא הובנה כהלכה, וכי התיאטרון הלאומי רואה חובה לפתח מחזאות ישראלית. הדור של מחזאים לעתיד: "כישרון כתיבה הן שתי מלים שלא בנקל הופכות להיות תואר לאדם מסוים הראוי להתהדר בהן. וגם כאשר הוא נמצא, עדיין הוא בחזקת חומר גלם הזקוק להתנסות ולעצה והזכאי להיכשל, ללמוד ולתקן".

בניסיון להסביר כי בימת המקור שבה יועלו בהבימה המחזות הישראליים אינה בימה חסרת חשיבות, אומרים מנהלי התיאטרון כי ההפקות שיועלו שם "הן הפקות הבימה לכל דבר ועניין. בימוין יופקד בידי טובי הבמאים, הן תלוהקנה בשחקני התיאטרון ותקבלנה במסגרת התקציב המצומצם העומד לרשותנו בשנה זו".

ציפי שוחט

עבודות מאוסף האמנות של משולם ריקליס יימכרו השבוע בניו יורק

עבודות מאוסף אמנות מהמאה ה־19 ומהמאה ה־20 של המיליונר משולם ריקליס יימכרו בבית המכירות הפומביות כריסטיס בניו יורק ביום שלישי. ריקליס החל לרכוש אמנות לפני כשלושים שנה והתמקד באמנות של המאה ה־19 וה־20. באחרונה תרם 249 עבודות למוזיאון לאמנות מודרנית בניו יורק; בעבר תרם עבודות למוזיאון תל אביב ולמוזיאון הלאומי ירושלים, בירושלים.

העבודה היקרה ביותר שתוצע במכירה היא של פאבלו פיקסו מ־1932, ציור של אהובת הצייר באותם ימים, מרי תרז וולטר, המוערך בין 5 ל־7 מיליון דולרים. זוהי הערכה זהירה לעומת המחירים שהשיגו ציוריו של פיקסו במחצית שנות השמונים, אבל היא תיחשב להישג נאה בשוק האמנות הנוכחי.

לפני שנתיים נמכרו ציורים חשובים ביותר של מאטיס ב־11 מיליון דולר וב־14.5 מיליון דולר, במכירה שנערכה בניו יורק בתקופה שבה התקיימה שם תערוכה רטרוספקטיווית למאטיס. אבל הציורים שמוצעים כעת למכירה בכריסטיס אינם נחשבים לעבודות מפתח. "עירום על ספה צהובה", ציור של מאטיס מ־1924, מוערך בין 1.5 ל־2 מיליון דולרים. "דיוקן אני ביאנץ" של מודליאני מוערך במחיר גבוה יחסית – בין 5 ל־7 מיליון דולרים.

בשבוע שעבר נמכרה במחיר מאכזב עבודה של ג'קסון פולק, "מס' 22, 1949", מהאוסף של ריקליס. העבודה נמכרה במסגרת מכירת אמנות עכשווית של כריסטיס בניו יורק, במחיר של 1,762,500 דולר, פחות מההערכה המוקדמת שהיתה בין 2 ל־3 מיליון דולרים.

סמדר שפי

המרכז הערבי לקידום תקשורת אלקטרונית: הכבלים מקפחים אותנו

המרכז הערבי לקידום התקשורת האלקטרונית טוען כי תקנות בזק לשידור בכבלים יוצרות עיוות המפלה לרעה את הערבים במדינת ישראל. לפי תקנה (1)25, אזור זיכיון ישדר בערבית רק אם מספר התושבים הערבים בו יעלה על 25%. בכל אזורי הזיכיון של חברות הכבלים (למעט חברת גוונים) לא מגיעה האוכלוסייה הערבית לשיעור הזה, ולכן נוצר מצב שבערים כמו נצרת או בכל אזור המשולש אין החברות מחויבות לשדר בערבית.

המרכז הערבי טוען כי עיוות זה נוצר כתוצאה מהגדרת האזור הגיאוגרפי של הזיכיון. על פי הגדרה זו, לדוגמה, חברת מת"ב, המחזיקה בזיכיון לאזורי חיפה, חדרה, נתניה, חולון ובת ים, אחראית לשידורים גם באזור המשולש הערבי הגדול המוגדר כאזור אחד. לכן פטורה מת"ב, על פי תקנה זו, מלשדר בערבית לערים כמו אום אל־פאחם, טייבה, טירה, בקה אל גרביה וכל כפרי המשולש. בהסתמך על ספר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משנת '92, באזור הזיכיון של מת"ב מהווים הערבים 20.5% מכלל התושבים.

במכתבים אל שרת התקשורת, שולמית אלוני, ואל יו"ר המועצה לשידורי כבלים, מיכל רפאלי, כותב יו"ר המרכז, מוחמד אבו אלהיג'א: "יש לשנות תקנה דרקונית זו בכל מחיר, שכן היא יוצרת אפליה משוועת כנגד הציבור הערבי ושוללת ממנו זכות אזרחית בסיסית ביותר".

לדברי רפאלי, התקיימה עמם פגישה והמועצה בודקת את הסוגייה. "אין ספק שיש לטפל בנושא במסגרת הגברת ההפקה בכבלים. רק השנה החלו החברות להיכנס ליישובים הערביים, ואולי יש מקום לשנות את התקנה הזו, שאכן יוצרת אפליה", אמרה רפאלי.

מנכ"ל מת"ב, יואב חפר: "לנו ידוע על מספר נמוך יותר של אוכלוסייה ערבית, אבל גם כך נשים דגש על שידור בערבית, לא בגלל שתנאי הזיכיון מחייבים אותנו, אלא כי לדעתנו זהו הדבר הנכון לעשותו". לדבריו, קשה בינתיים לחזות מה יהיה שיעור ההתחברות של המגזר הערבי. אחת הבעיות היא שכרגע ישנם משודרים פיראטיים רבים במגזר הזה – בין אם בכבלים ובין אם באוויר.

חפר אומר שחיבור חלק מן היישובים הערביים שבאזור הזיכיון שלהם החל הרבה לפני תוכנית העבודה, וכרגע הם עובדים על הנחת תשתית בפאראדיס. "אנחנו מתייחסים בצורה רצינית לכל נושא המגזר הערבי, גם בהיבט ההפקתי וגם בתפריט ערוצי הלוויין הדוברי הערבית, השונים בהיקפם מאלה של חברות אחרות, כמו בלוויינים מסוריה ומרוקאי", אומר חפר.

עירית רוזנבלום

מקהלת רינת מפסיקה את פעילותה

מינהל התרבות דחה את דרישתה להפוך למקהלה מקצועית. עמותת רינת תמשיך להתקיים

מאת ציפי שוחט

מקהלת רינת הגיעה לסוף דרכה והיא תפסיק בקרוב את פעילותה, לאחר שבשנים האחרונות סבלה מבעיות ארגוניות ואמנותיות. מספר המאזינים קטן, וכך גם מספר ההופעות. להחלטה על הפסקת פעילות המקהלה טרם ניתן פרסום פומבי וגם לא אישור רשמי, אבל הודעה על כך נמסרה למינהל התרבות והאמנות.

מקהלת רינת, המכונה מקהלה לאומית (אם כי איש לא זוכר מתי ואיך הוצמד לה התואר), נהנית מתמיכה ממשלתית גדולה יחסית – 440 אלף שקל לשנת '93 – התמיכה הגבוהה ביותר שניתנת למקהלה מבין אלו שנתמכות בידי מינהל התרבות. פעילותה המידלדלת של המקהלה לא הצדיקה את התמיכה הזאת.

בנוסף למספר ההופעות המצומצם וחוסר היענות של הקהל, סבלה הלהקה מבריחות חברים ללהקות אחרות.

ייתכן שיש קשר בין עזיבתו של סטנלי ספרבר, המנצח הקודם, לפני כשלוש שנים, לבין מצבה הנוכחי של הלהקה. מקור בלהקה מסר שעם כניסתו של המנצח אבנר איתי לתפקיד החלה הידרדרות, בעיקר בשל יחסי האנוש הגרועים שלו ומנהיגותו הלקויה, על אף היותו מוסיקאי מוכשר. מקור אחר סבור שההידרדרות החלה עוד בימיו של סטנלי ספרבר (שעבר בינתיים לסימפונית חיפה והפך אותה לאחת התזמורות המובילות), ופרישתו של ספרבר מרינת היתה בשל כך.

מאיר דהשליט, יו"ר עמותת רינת, אמר אתמול שהבעיה נובעת מגניסת האופרה בקהל מאזיניה של רינת. "היום לא הולכים לשמוע מקהלות אקפלה", אמר דהשליט, "הרבה יותר אופנתי להגיע לאופרה, וזה משפיע". הוא הוסיף שהעובדה שזמרי רינת לא קיבלו שכר על עבודתם גרמה לעזיבת חברים למקהלות אחרות. עד כה קיבלו החוברים תשלום סמלי על החזרות, אך לא משכורות. אחד הפיתרונות שהציעה הנהלת רינת היה להפוך אותה למקהלה מקצועית ולשלם שכר לזמרים.

מינהל התרבות דחה את הדרישה הזאת, לאחר שוועדה מיוחדת של מדור המוסיקה בדקה את תפקוד הלהקה. ייתכן שהחלטת עמותת רינת להפסיק את פעילות הלהקה קשורה במסקנות הוועדה הזאת. בראש הוועדה עמד בני גלעד, מנכ"ל קרן תרבות אמריקה ישראל ומנהל מרכז המוסיקה במשכנות שאננים בירושלים, וחבריה היו אבי חנני, מירה זכאי, עופר טוראל, רחל כוכבי, יהודית כהן, סטנלי ספרבר ועזרא ברנע.

הוועדה נמנעה אמנם מהמלצה חד־משמעית להפסיק את פעילות הלהקה, אבל מסקנותיה, בדו"ח שנכתב ב־29 ביולי '93, לא עודדו להוציא את הלהקה ממצוקתה. הוועדה המליצה על תמיכה שוטפת לקבוצות אקפלה ברמה גבוהה או מקהלות אורטוריות ברמה גבוהה; רינת לא עונה כרגע על שני התנאים האלה. במקום זאת המליצה הוועדה לסייע לפעילותה של רינת בשיעורי פיתוח קול ולימודי העשרה, אבל לא לשלם שכר לחברי המקהלה, כלומר, לא להפוך אותה למקהלה מקצועית, אלא אם כן תעמוד בדרישות האיכות שקבעה הוועדה. מסקנות הוועדה היו משמעותיות באשר להמשך הפעילות של רינת.

דהשליט אמר אתמול שהעמותה הודיעה לראש המינהל, יוסי פרוסט, על הפסקת פעילות המקהלה, אבל טרם התקבלה על כך החלטה רשמית. "לדעתי אין טעם להמשיך את חיי הלהקה באופן מלאכותי", הוסיף דהשליט, "ואני מניח שהחלטה כזאת תתקבל בימים הקרובים".

גם לאחר שהמקהלה תפסיק את פעילותה תמשיך העמותה להתקיים, כדי להשאיר פתח לחידוש הפעילות במתכונת אחרת. בתגובה אמר אתמול יוסי פרוסט, שהעמותה רשומה אמנם כעמותה ציבורית אבל רשם העמותות, אבל אם יוחלט להקים מחדש סוג זה או אחר של פעילות מקהלתית, התנאי לכך יהיה החלפת חברי ההנהלה.

לעניין סגירת רינת, פרוסט אמר שקיבל את ההודעה "עם צביטה בלב". עם זאת, לדבריו, "אני מעריך את אומץ הלב הציבורי שמגלה הנהלת רינת. כשעושים בדיקות של המערכת, צריך להודות שיש מוסדות תרבות שלא מתפקדים ולא מקיימים את המטרות האיכותיות שלמענן הוקמו. במקרה כזה צריך לעשות סוף לעניין".

המלה החדשה היא די־אם־אקס

שירות חדש של מת"ב: רדיו דיגיטלי דרך הכבלים היישר למערכת הסטריאו – 30 ערוצי מוסיקה באיכות דיסק, 24 שעות ביום, בלי פרסומות, בלי מגישים

מאת עירית רוזנבלום

מהפכת התקשורת מגיעה גם למערכת הסטריאו הביתית. בחודש הבא תתחיל חברת הכבלים מת"ב לספק למנוייה שירות חדש: רדיו דיגיטלי, שבו מתקבלים דרך הכבלים 30 ערוצי מוסיקה באיכות מעולה.

החיבור בבית המנוי נעשה בעזרת כבל המחובר שקע בטלוויזיה אל מערכת הסטריאו. החברה מספקת ללקוח טיונר דיגיטלי, הדומה לממיר של הטלוויזיה, וכן שלט. כל שעליו לעשות הוא ללחוץ על כפתור ולבחור מבין עשרות הערוצים, המשדרים 24 שעות ברציפות – באיכות דיגיטלית וללא פרסומות – שלושה ערוצי מוסיקה קלאסית קלה ו"רצינית", חמישה ערוצי להיטים מסוגים שונים, חמישה ערוצי רוק מגוונים, שלושה ערוצי ג'אז, שירים איטלקיים, מוסיקת קאנטרי, מבחר שירי שנות השישים והשבעים, מוסיקה שחורה, מוסיקת נשמה, מוסיקה לטינית ועוד.

יו"ר המועצה לשידורי כבלים, מיכל רפאלי, מסרה שעקרונית אושר למת"ב להפעיל את השירות החדש, הנקרא די־אם־אקס (דיג'יטל מיוזיק אקספרס).

את המוסיקה מספקת חברה אמריקאית בשם "איי־סי־טי". מנהלת השיווק של מת"ב, נגה ברק, מוסרת שאם החברה תספק ערוצים נוספים, יועברו גם הם. איי־סי־טי אוספת את סוגי המוסיקה השונים מכל העולם, מעבירה אותם תהליך קידוד ומעלה אותה ללוויין באטלנטה. כרגע מטפלת החברה בהעלאה של ערוץ ישראלי, אלא שכמות החומר הישראלי המצוי על קומפקט־דיסק אינו רב.

בארץ נקלטת המוסיקה מצלחת שגודלה כ־7.7 מטרים במוצא השידורים במת"ב, ומפוענחת. משם היא עוברת אל בית המנוי. לצורך שידור החומר משתמשת החברה בדיסקים, אולם הלקוח אינו זקוק בהכרח למגנו־דיסקים.

מחיר השירות אינו סופי עדיין, אבל הסכום המדובר הוא בסביבות 30 שקלים בחודש. ברשות מת"ב גם שלט משוכלל יותר, שעליו יש צג קטן המספק מידע על היצירה המנוגנת: שמה, זהות המבצע, שם המנגנה ומספר הדיסק. שלט זה מסופק כאופציה, כדי לא לייקר את השירות.

לפני שנה התקנה צלחת קליטה בחיפה, ולכן יסופק השירות רק שם, עד שיירכשו צלחות באזורים האחרים. לדברי ברק, קיימה מת"ב ניסוי בחיפה אצל כ־120 מנויים, והתגובות היו מאוד נלהבות: המנויים דיווחו על הכפלה ויותר של שעות ההאזנה למוסיקה, ועל חשיפה לסוגים חדשים של מוסיקה. "שירות הדי־אם־אקס יעשה לרדיו מה שהכבלים עשו לטלוויזיה: 'צרו קאסטינג' – שידור לציבורים קטנים ומוגדרים של סוגי מוסיקה שונים", מבטיחה ברק.

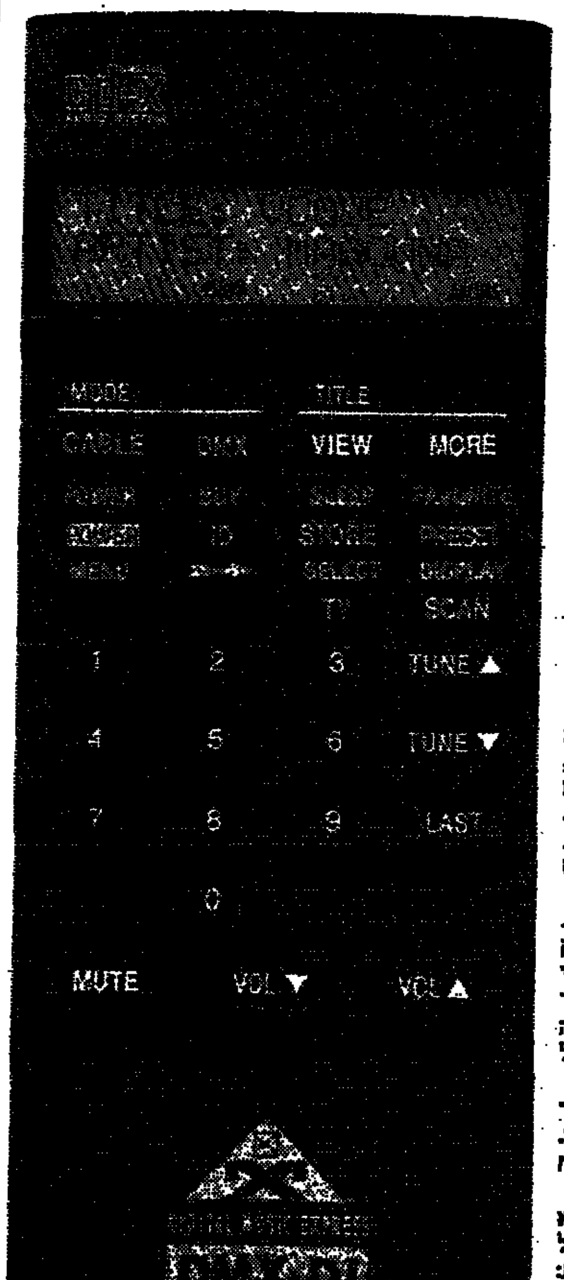

הגרסה המשוכללת של שלט הדי־אם־אקס

הצעת היום / נירה רוסו

מרק קר מתפודים, כרישה ושמנת (או יוגורט)

כמה טעים, כמה פשוט. אפשר בהחלט גם להגיש חם מאוד, ולהוסיף את השמנת והעירית לאחר ההסרה מהאש, אבל לפחות נסו את המרק הזה צונן. לא סתם המציא אותו כך השף של מלון "ריץ", שקרא לו וישיסואז. הגרסה לפנינו פשוטה יותר, פרי יום במטבח הביתי וניצול של מה שהיה במקרר.

המלצה: לחיסכון בקלוריות, אפשר להמיר את השמנת ביוגורט הכפרי של מילקמן, שלו טעם ומרקם משובחים.

חומרים:

- 1 בצל גדול, קלוף
- 1 כרישה גדולה
- 6 תפוחי אדמה גדולים ויפים
- 50 גרם חמאה או מרגרינה
- מלח ופלפל
- 2 ליטר ועוד כוס מים
- 1 מכל שמנת מתוקה
- הרבה עירית קצוצה

הכנה:

1. קוצצים את הבצל, חותכים את הכרישה לאורך, מנקים במים זורמים וחותכים לטבעות (משתמשים בחלק הירוק הצעיר ובכל החלק הלבן).
2. משחימים בצל וכרישה בחמאה שבסיר. בינתיים קולפים תפודים וחותכים לקוביות (או לפרוסות במעבד מזון), מוסיפים לסיר ומאדים ללא נוזלים במשך עשר דקות. ממליחים ומפלפלים.
3. מרתיחים את המים בקומקום חשמלי ומוסיפים לסיר. מבשלים 40 דקות ומרסקים בבלנדר, בבלנדר־יד או במעבד מזון. טועמים ומתקנים תיבול. מוסיפים את השמנת.
4. מצננים מאוד. מגישים עם המון עירית קצוצה, ואפשר גם עוד כף שמנת חמוצה לכל צלחת.

صكنا من الأصل

صكنا من الأهل

גלריה

רגע לפני שכולם יידעו

"מנוף" – "Phish". שירה וגיטרה: טריי אנאסטאסיו; שירה וקלידים: פייג' מקונל; שירה ובס: מייק גורדון; שירה ותופים: ג'ון "גרייזי פריזק"; מפיק: פול פוקס. הד ארצי
"Jurassic Shift" – "אוזריק טנטאקלס". יבוא: מולו

אלבומים
אורי לוטן

אף שמבחינת הסגנון המוסיקלי אין הרבה דמיון בין שני האלבומים, "Jurassic Shift" של "אוזריק טנטאקלס" ו"מנוף" של "Phish", יש הרבה דמיון בין שתי הלהקות. שתיהן, האמריקאית והבריטית, הן להקות פולחן, שרכשו לעצמן מעמד מיתולוגי הרבה לפני שממסד הרוק החל לשים לב אליהן. לשתיהן גרעיני מעריצים נאמנים ושתיהן משתמשות באותם חומרים (ולאו דווקא מבחינה פרמקולוגית) שהפכו את הלהקות האלה למה שהן.

הכוונה קודם כל לשליטה בכלי הנגינה, שהיא אלמנט חשוב לא פחות מתדמית. ובאשר לתדמית, מה שאיפיין את שתי הלהקות בתחילת דרכן הוא הליכה נגד הזרם אף על פי ששתיהן מיחזרו (בתוספת מגע לגמרי אינדיווידואלי) סגנון נגינה ורוח יצירה שכבר מזמן נחשבים למיושנים. שתי הלהקות מרבות להופיע, הופעות ארוכות ומאולתרות, ושתיהן ראויות לחשיפה מקסימלית גם מעבר לתהילת הפולחן שכבר מקשטת אותן. בתנאי כמובן שיבטיחו לא להתקלקל.

"אוזריק טנטאקלס" היא תופעת רוק מרתקת, שכמו להקות פולחן רבות מאיימת מדי פעם לפלוש אל המרכז. לזכותם 13 אלבומים, שחלקם הופצו במשך זמן רב על גבי קלטות בלבד, והילה מיתולוגית של אשפי אווירה שמסוגלים לנגן במשך שעות. את המעבר לדיסקים ביצעו לפני חמש שנים אבל נותרו להיטים בין חובבי אווירה מוסיקלית בלבד. "אוזריק" היא להקה אקסצנטרית, לגמרי עצמאית, עם צליל משכר ועוצמות מהפנטות, מה שעזר להם להפוך לפולחן בין באי הפסטיבלים האלטרנטיביים ומקומות מפגש ניאו-פסיכדליים בבריטניה בשנות השמונים. הקונצרטים שלהם הם הרפתקה מוסיקלית שאין לדעת איך ומתי תסתיים, ואף שזכו לכיסוי בכל עיתוני המוסיקה החשובים בבריטניה הם עדיין כל הזמן עם רגל אחת מחוץ למחתרת.

אלבומם האחרון, "Jurassic Shift", הוא אחד מאלבומי האינדי הנמכרים ביותר בשנה האחרונה, כולו אינסטרומנטלי. היחס הנכון לאלבום כזה הוא לנתק את הטלפון, לסגור את האור, לשים את האוזניות בעוצמה הכי חזק שאפשר, ולהתמסר לו לגמרי. זה שווה כל רגע.

"פיש" היא להקה מחוזרנת, וכבר כמה שנים היא אחד הסודות השמורים ביותר בסצינת הרוק החדש באמריקה. אולי בגלל עוצמתו של מגנון הגראנג' שהביא לצמרת כמה להקות חזקות במיוחד, ואולי משום שמבחינה מוסיקלית ותדמיתית באמת אין

"Phish": מתחיים בירושלים של זהב

ל"פיש" שום דבר חדש להציע (חוץ ממוסיקה מצוינת כמובן), ואולי משום שהם לא תתיכים במיוחד, ואולי סתם בלי סיבה, אבל גם הם עדיין להקת מחתרת (אף על פי שזו מחתרת מצליחה במיוחד). הבעיה היא שעד לא מזמן לא יותר מדי אנשים הכירו אותם.

עכשיו, סוף סוף, זה מתחיל להשתנות. כדאי לשים לב אליהם ובמיוחד לטריי אנאסטאסיו, אנטי־כוכב ואשף גיטרה מהסוג הישן. "פיש" היא בשנים האחרונות המועמדת הטבעית להתקרב לשיאי ה"גרייטפול דד" בכמות ההופעות ובאמנת מעריציה הנודדים אחריה מהופעה להופעה. ב-1993 הופיעו חברי הלהקה יותר ממאה פעמים בפני יותר מ-300 אלף איש. ההשוואה עם ה"גרייטפול דד" אינה מקרית, שכן עיקר כוחה של "פיש" הוא בהופעות מאולתרות, ובשליטה וירטואוזית בכלי הנגינה שלהם.

שלושת אלבומיה הראשונים של הלהקה היו ניסיון לתחום את הלהקה במסגרת המגבלות הטבעיות של הפורמט המוקלט, ואולי זה מה שמנע מהם לחדור לזרם המרכזי של מצליחני הרוק. באלבום החדש נעשה ניסיון מעניין לשלב את הגישה הישנה עם כיוון חדש, מהוקצע יותר, ממוקד יותר. לצורך ההפקה גויס פול פוקס, שהפיק בעבר את "10,000 מניאקים" ו־"XTC". פוקס העניק גימור מקצועי לשובבות הנעורים שלהם. האמת היא שהם במיטבם בלי מפיק ובלי שום הגבלות של זמן או מסחריות, אבל גם כך התוצאה היא אלבום מעולה שראוי ליותר מהאזנה אחת. 11 הקטעים הכלולים בו, ובמיוחד הקטע האחרון, "Demand", שמסתיים בשורה מתוך "ירושלים של זהב", הם הזדמנות פז להכיר את "Phish" לפני שהעולם כולו יידע מי הם.

משתפרים ככל שהם מזדקנים

ב-1840, שבוע לאחר שהתחיל לעבוד ככתב ה"לונדון טיימס", כתב סיירוס רדינג שבעת שהותו במזרח התיכון התברר לו ש"בסוריה מייצרים יינות אדומים ולבנים שאיכותם משתווה לזו של הטובים ביינות בורדו". יומיים לאחר שנדפסה הכתבה נודע לעורכיו של רדינג שהכתב לא יצא את גבולות אנגליה מימיו, וכי לסוריה באותה העת לא היתה כל תעשיית יינות. הכתב הצעיר פוטר.

יין
דניאל רוגוב

בשעתם היו דבריו של רדינג חסרי כל תוקף, אבל היום אפשר לראות את ערכם הנבואי. סוריה אמנם לא מייצרת כמעט יינות, אבל מאז 1984 יש לפחות יקב אחד בלבנון (שהיתה חלק מסוריה עד 1920, אז הפכה למדינת חסות צרפתית), המייצר בעקביות יינות ברמה עולמית.

את שאטו מוסר (Chateau Musar), הטוב והמפורסם שביקבי לבנון, יסד ב-1930 גאסטון הוכר. לדברי ג'ורג' מלפורד, עיתונאי אנגלי שביקר בלבנון ב-1936, ייצר היקב "יינות טובים לא פחות מרבים שטעמתי בצרפת". עד לסוף שנות הארבעים כבר ייצר שאטו מוסר יינות שהצליחו להדהים כמה מבעלי האחוזות המשובחות של בורדו. בנו של גאסטון הוכר, סרז', שלמד יינות באוניברסיטת בורדו בצרפת, הפך ב-1959 ליינן היקב, ומאז אין כל ספק שהיקב הזה מסוגל לייצר כמה יינות אדומים משובחים במיוחד ומאריכי ימים.

שאטו מוסר מייצר אמנם גם כמה יינות לבנים טובים, אבל האדומים הם אלה המושכים תמיד את תשומת לבם של אוהבי היין. הכרמים המספקים ליקב ענבים ממוקמים בעמק בקעה הפורה, שגידוליו המפורסמים יותר הם חשיש ואופיום. בגובה של כמעט אלף מטרים מעל פני הים, הקרקע והאקלים אידיאליים לגידולם של ענבי קברנה סוביניון, סירה, גרנאש וסנסול, שלהם נזקק היקב ליינותיו האדומים. כאן מגדלים גם את ענבי עוביידה, שהם, כך סבור סרז' הוכר, אבות־אבותיו של עינב השארדונה המודרני. מענבים אלה ומענבי מרואה מייצר היקב את היינות הלבנים.

מאז פרוץ מלחמת האזרחים בלבנון, בשנות השבעים, הפך ייצור היין לעסק מסוכן. הדרך מהכרמים ליקב השוכן צפונית לביירות – מרחק של 36 קילומטרים – היתה פעמים רבות לשדה קרב בשנים הללו, אולם משפחת הוכר הצליחה לייצר יין בכל שנה, פרט ל-1976 ו-1984.

הדבר המדהים ממש ברבים מהיינות האלה הוא יכולתם להתיישן היטב. למעשה, רבים מהיינות האדומים של מוסר עוברים מחזור שכמותו לא מצאתי בשום מקום אחר בעולם. אחרי תקופה של שתייה קלה בצעירותם, נראה שרבים מהם מתקלקלים לפתע. למעשה, מרגע ש"התקלקלו" הם זקוקים לעוד ארבע או חמש שנים בבקבוק. היינות של מוסר ניחנו ביכולת מרשימה להיעשות צעירים יותר, ואף להשתפר ככל שהם מזדקנים.

את הטובים שביינות מוסר האדומים, המבוססים כמעט תמיד על תערובת של ענבי קברנה סוביניון וסנסול, אידיאלי לשתות 10–15 שנים לאחר הביקבוק, שכן רק אז מתגלים העושר, העומק והקומפלקסיות של יוצאי הדופן שלהם. גם היינות הלבנים של מוסר יוצאי דופן, שכן אסור לשתות מהם לפני שמלאו להם עשר שנים.

שני היקבים הלבנוניים הנוספים שיש להתייחס אליהם ברצינות הם Chateau Ksara ו-Domaine de Kefraya, גם הם בעמק הבקעה. את שאטו קסרה יסדו כמרים ישועים ב-1857, אבל הם הצליחו לייצר רק כמה יינות טובים ממש. עם זאת, הם בנו יותר משני קילומטרים של מנהרות תת קרקעיות, המהוות היום מקום יישון ואחסון מושלם ליינות. משקיעים פרטיים רכשו את הכרמים, היקב והמנהרות ב-1973, ומאז הפכה קסרה לייצרנית היינות הגדולה בלבנון. דומיין דה קפראיה, שנוסד לפני 50 שנה כמעט, מייצר יינות משובחים מאז 1980, כאשר רכשו את שירותיו של היינן הצרפתי איב מוראר, שהיינות שלו זכו במדליות רבות בתחרויות ובאקספו היוקרתיות בבורדו.

באחרונה טעמתי כמה מיינות קברנה סוביניון האדומים הלבנוניים ביקבי לטרון; אחרים טעמתי בביקורי האחרון בבורדו. אי אפשר להשיג אף אחד מהם בישראל, אבל את היינות של שאטו מוסר אפשר למצוא בקלות בלונדון (בחנויות "ויירוזר", "סאנרס", "מג'סטיק ויין", "ארנאמס" ואחרות). את יינות קפראיה וקסארה קשה יותר למצוא, אבל לפעמים גם הם מגיעים ל"סאנרס" ול"ארנאמס". הנה סקירה של כמה מהיינות האלה:

- Chateau Musar 1990. יש אולי כמה בקבוקים טובים של היין הזה, אבל אלה שטעמתי היו מאכזבים. בגלל הביקבוק והפיקוק הגרועים היין לא יתיישן היטב, והייתי מהסס להוציא עליו 3.50 ליש"ט – מחירו בשוק.
- Chateau Musar 1985. צבעו של היין הזה חום־אדום עמוק והבוקה הרב שכבתי שלו עשיר בניחוחות הקאסיס, עץ הארז, וניל, עשבי תיבול טריים, ולהפתעתי גם תותים. אם כי כבר עכשיו היין חלק, ממלא את הפה ומספק שתייה נפלאה, להערכתי הוא ימשיך וישתפר עם הגיל ב-10–15 השנים הקרובות. מחירו כ-6 ליש"ט הבקבוק.
- Chateau Musar 1980. זה היה יין טוב כשהיה צעיר, אבל אין טעם לקנות אותו, כי הוא כבר עבר את שיאו ואינו מראה כל סימני התאוששות. כ-6.50 ליש"ט.
- Chateau Musar 1979. יין עמוק, חד וחזק השומר על צבע סגול צעיר, ניחוח פרי מפתיע וגוף בינוני. יין מקסים, שיהיה מוכן לשתייה מעכשיו ועד לשנת אלפיים בערך. כ-8.50 ליש"ט.
- Chateau Musar 1978. צבעו של יין זה הוא כעין השזיפים האדומים־סגולים הכהים. הוא רחב, עם בוקה מתוק ועשן, מאוזן היטב ומלא גוף, לשתייה טובה. יש לשתות אותו בשנתיים־שלוש הקרובות. כ-8.50 ליש"ט.
- Chateau Musar 1970. שנת בציר יוצאת מן הכלל. אם כי היין בן 25 כמעט, הוא עדיין שומר על מראה עמוק וצעיר וניחוח קברנה סוביניון אופייני, פלפלי. אפשר לשתות אותו עכשיו, אבל להערכתי הוא ישמור על מעלותיו עד 2010. כ-15–20 ליש"ט.
- Chateau Musar 1964. שנת בציר מצוינת. היין אלגנטי, בעל איזון טוב מאוד, צבע שזיפים סגולים, בוקה קברנה סוביניון נפלא ויובש מעודן. לשתייה מעתה ועד לשנת אלפיים ויותר. כ-30 ליש"ט.
- Chateau Musar 1961. שנת בציר יוצאת דופן. יין מופלא, עמוק, עשיר, מרוכז ובשל להדהים. מתאים לשתייה עכשיו או בעוד 10–15 שנים. כ-35 ליש"ט.
- Coteaux de Kefraya, "Chateau Kefraya" 1988. יין מורכב ומושך במיוחד, עם צבע חום־ארגמן נאה ובוקה הרומז במידה שווה לדומדמניות שחורות, עץ אלון ועשבי תיבול טריים. מוכן לשתייה עכשיו, וימשיך להתיישן היטב עוד עשור. כ-4 ליש"ט הבקבוק.
- Coteaux de Kefraya, "Chateau Kefraya" 1986. למרות צבעו העמוק האדום הנאה ובשומת הקברנה סוביניון המפתה שלו, יין זה חסר איזון ועומק. יש לשתות אותו מיד. כ-4.50 ליש"ט.
- Coteaux de Kefraya, "Chateau Kefraya" 1983. יין שצבעו עמוק מאוד, עם בוקה יוצא מן הכלל של דומדמניות שחורות וטעם עשיר, חלק וממושך. טוב לשתייה עכשיו ובארבע־חמש השנים הקרובות. כ-6 ליש"ט.
- Chateau Ksara, "Clos D'Alphonse" 1983. יין כפרי, המבוסס בעיקר על ענבי סנסול עם כמויות קטנות של ענבי קריניאן וגרנאש. למרות הפשטות, יש לו עומק מפתיע, ריכוז ובשלות. זה יין לאוהבי יין. כ-9 ליש"ט.
- Chateau Ksara, "Clos D'Alphonse" 1968. יין זה מבוסס בעיקר על ענבי קברנה סוביניון עם מעט מורוודר וגרנאש. צבעו חום־אדום בינוני, הבוקה הוא של קברנה סוביניון שקט ומכובד, והאיזון טוב מאוד והטעם עדין. היום היין נדיר, אבל כדאי לנסות למצוא אותו. ניתן לשתייה עכשיו ובשמונה עד עשר השנים הבאות. כ-22 ליש"ט.

"לילדים ולמשפחה" קונצרט מס' 5
יום שלישי, 10.5 ב-6:00 אחה"צ
יום רביעי, 11.5 ב-4:00 אחה"צ
כל הכרטיסים נמכרו
רשי לבאות, מנחה ומנצח
פבלו אריאל, בימוי ואמנון
"מוצרט בממלכת החרקים"
באלט עפ"י מוסיקת-ליל זעירה
בקופת התזמורת ממשיכים לחדש מנויים לעונת 1994/95
קונצרט מיוחד בפסטיבל ישראל תשנ"ד
דוד שלון, מנצח
הנסיורג שלנברגר, אבוב
מרגיט-אנה זוס-שלנברגר, נבל
י.ס. באך
• סויטה מס' 4 לתזמורת
• קונצירטו לאבוב ד'אמורה ותזמורת
לוטוסלבסקי
• קונצירטו לאבוב, נבל ותזמורת (בכורה בישראל)
• קונצירטו לתזמורת
הנחות למנויי התזמורת במשרדים "בימות" ו"קלאים" ובקופת תיאטרון ירושלים
ההנחה המיוחדת למחדשי המנויים לעונת 1994/95 הוארכה עד 13 במאי!
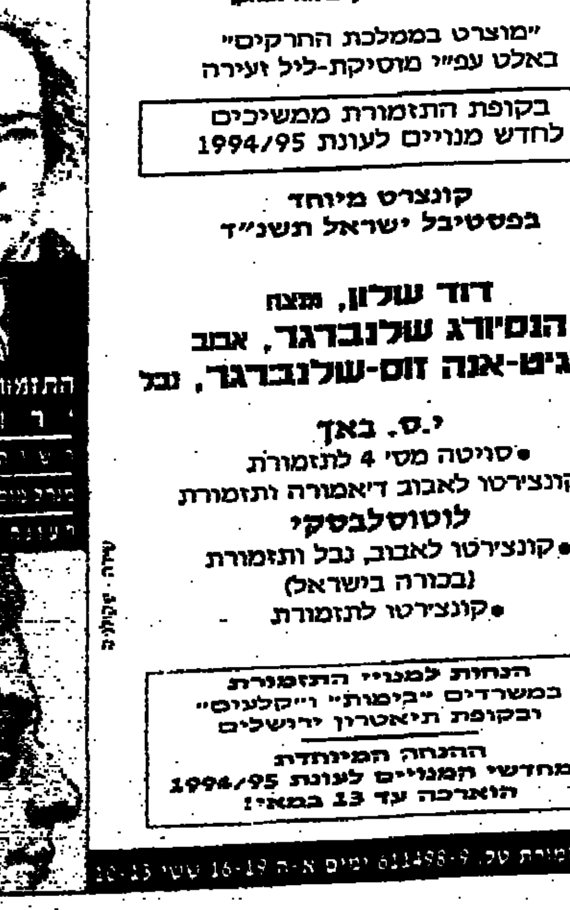

גלריה

משהו שנראה מבטיח מתפוגג ומתמוסס

"כך עושות כולן" מאת דה פונטה ומוצרט; בי־מוי ותפאורה: מייקל מקאפרי; תלבושות: פרידה קלפהולץ אברהמי; תאורה: אבייונה בואנו; תז־מורת ראשון לציון ומקהלת האופרה הישראלית החדשה; מנצח: רודריק בריידן; זמרים: מרינה ליוס (סופרן), לינדה פבלקה (מצו־סופרן), סינתיה באקן (מצו־סופרן), פול נילון (טנור), רוברט היי־ווד (בריטון), אנדרו שור (בריטון). תיאטרון נגה, 3.5

אופרה

מיכאל הנדלזלץ

זו הפעם השנייה שמייקל מקאפרי מביים את האופרה הזאת של מוצרט באופרה הישראלית החד־שה, ושני שינויים מרכזיים ניכרים בין הגרסה הקודמת, שהועלתה לפני ארבע שנים, לבין החדשה. הראשון הוא במראה: בגרסה הקודמת היתה תפאורת גן (חלק מעלילת האופרה מתרחשת בגן) מחורז, עם רצפה משובצת וקיר אלכסוני מוזר. הפעם התפאורה יפה יותר. הבמה נראית כמו קופסה לבנה עם דלת אחורית הנפתחת לרחוב. סידור זה מאפשר פתרונות יפים בתמונות מסוימות — שמים עם שמש זורחת לאשה (או שמא היה זה ירח) והקרנת צללים של הדמויות על הקירות הלבנים.

הצרה היא שמלבד העובדה שהתפאורה יפה, היא לא תורמת הרבה, ואחרי שמתרשמים מן היופי מת־חילות לצוץ כמה שאלות. למה, למשל, מביטות האחיות פיורדיליג'י ודורבלה אל עומק הבמה, אל בר השמים המצוירים, אבל כשאהוביהן נוטשים אר־תן בספינה אל שדה הקרב, הן מביטות אחריהם בעיניה דווקא לכיוון הקהל? ומה עושות הצלליות שבזכותן נראה דון אלפונסו, שהגה את רעיון העמ־דת אהבתן של האחיות במבחן שטני, אם אין למראה זה כיסוי בהתנהגותו הבימתית של אנדרו שור?

השינוי הנוסף הוא התייחסות פתוחה לעלילה ול־מרכיביה. נכון שהעלילה של האופרה הזאת נחשבת לאווילית במיוחד (כרגיל באופרה, כלה לא מכירה את חתנה כי הוא נעל מגפיים אחרות), אבל מהגרסה הקודמת של מקאפרי זכור רגע מעניין אחד: כשמ־תגלה המתחזה, דורבלה שנענתה לחיזורי גולייל־מי המתופש, ופיורדיליג'י, שהלכה שבי אחר קסמו של פראנדו המתופש, אמורים לחזור להרכב הזוגות המקורי, היתה איזו חולפת מבט על הבמה, כאילו סימנו הזוגות הבמאי שהזיווג המוטעה היה יותר נכון ומהנה מן הזיווג המקורי. מבט זה נעלם מן הגרסה הנוכחית, וכשמתגלה המתחלה יוצאות הא־חיות מן הבמה כשהן כועסות.

עוד דבר — החלק הראשון של הגרסה הנוכחית, שבו מונח היסוד למהתלה שבעלילה, מצליח לעבור. לינדה פבלקה (דורבלה) ומרינה ליוס (פיורדיליג'י) חביבות, ופול נילון (פראנדו) ורוברט הייווד (גול־יילמו) מגושמים מעט אבל נחמדים. אחר כך יש את המערכה השנייה, שבה מעורבים רגשות מורכבים יותר, ואם היה משהו סביר ואף מעניין במידה כמ־ערכה הראשונה, הרי שבשנייה מבחינה רגשית לא קורה על הבמה דבר, ופתאום העלילה והאנשים האלה מתחילים גם לייגע. ואם נוסיף לכך דון אלפונסו (אנדרו שור) שאמנם צוחק ודועם, אבל בהתנהגותו לא ניכר מניע משכנע במיוחד, ודספינה (סינתיה באקן) שאמנם מתרוצצת ותוחה, אבל הסי־רת קסם באופן מיוחד, נקל להבין מדוע משהו שנראה מבטיח, מתפוגג ומתמוסס.

נקודה אחת הטרידה אותי בעת הצפייה והיא קשורה לעצמה של המשרתת, המוסרת לנשים ל־היעתר לחיזוריהם של גברים אחרים, כי ממילא הגב־רים דינם למות בקרב, ובאמת מוטב שכך. נכון שזאת אופרה, ולא לוקחים את המלים האלה ברצי־נות, אבל הגישה הזאת, כשהיא מתורגמת בשקופיות באופרה לעברית, נשמעת לי לפתע קצת צורמת באוזניה הישראלית.

דורבלה (פבלקה), דון אלפונסו (שור) ופיורדיליג'י (ליוס). במערכה השנייה לא קורה כלום

ניסויים פסיכולוגים אכזריים

אופרה

עדו אברבאיה

"כך עושות כולן" היא אופרה נהדרת, ללא ספק; אבל בשעה השלישית, כשרבים בקהל מתחי־לים להתייגע במופגן, ואחרים אפילו חומקים מן האולם, אי אפשר שלא לתהות אם טעיתי, האם מותר לך לשאול זאת בקול רם.

כמובן, המוסיקה באופרה הזו באמת נפלאה, ואחד הפלאים הוא השימוש של מוצרט בתזמורת, ב־עיקר בכלי הנשיפה, שלעתים זר־כים למעמד של גיבורים בזכות עצמם. הקושי הוא, שגם לאחר לא מעט האזנות, לא נותרת "כך עושות כולן" בזיכרון בבהירות. בשעה שכמעט כל אדם ברחוב ישרוק או יזהה מנגינות מתוך "נישואי פיגרו", "חליל הקסם" או "דון ג'ובאני", "קוזי פן טוטה" עוברת על יד — בהולט מרשימה, אך מעט ממנה נשאר בזיכרון.

מה שאי אפשר לשכוח הוא הד־תוכן המביך של המחזה. שתי העלילות המסכנות עוברות — כדי להוכיח היפותזה על בוגדנותן של הנשים — ניסויים פסיכולוגי־ים כה אכזריים, עד שאילו היו עושים זאת לגורי כלבים, כבר היתה אגודת "תנו לחיות לחיות" מזדעקת במלוא גרון. רק המשר־תת דספינה, פמיניסטית פרהי־הסטורית, מצילה במשהו את האריסטוקרטיה הסרת הרחמים בין המינים, ובן מפיזה רוח חיים ב־לשוני במחזה, שבו שאר הדמויות נהגות ממש כמריונטות.

מה אפשר לעשות כדי להציל את "כך עושות כולן" מעצמה? מישהו בקהל הציע לערוך קיצו־רים. זאת הצעה הגיונית. ויש רב־רים נוספים שהיה אפשר לעשות, ולא נעשו. הבימוי נראה טוב וס־בר הגיוני, אבל סבירות איננה מספקת במקרה זה. ככל שמתמשך גודל פתוח, בשאי הבמאי ליטול לעצמו יותר חירויות ולהפעיל כוח המצאה, שלא הופעל הפעם. דווקא הנטייה המקובלת כיום, שבמאי ילך נגד המחזה ולא עם המחזה, היתה מוצדקת ברגעים אחרים. קשה לי להציע פתרון קונקרטי, אבל לקראת התפנית הדרמטית, כאשר פיורדיליג'י עדיין מנסה נואשות לשמור אמו־נים, ולבסוף נשברת, היה צריך למצוא אמצעי בימתי כלשהו, שישנה את הדרמה הרגילה על הבימה, שהולכת לעייף.

לאחר מבוכה ניכרת בתחילה, כאשר גם התזמורת גבולה מהצ־ליל של עצמה, התייצבו הזמרים על הבמה ומתחתיה. הביצוע השתפר והלך במשך הערב. התז־מורת המצוצה עמדה בגבורה בתפקידים הבמעט סולניים שהש־טיל עליהם מוצרט, לכל הסולנים היתה הופעה מכובדת, עם רגעים אחרים יפים (למרות גון קול ל־חריץ של סינתיה באקן, שהיא קר־מיקאית מצוינת), ואולי צריך להסתפק בכך. אני ריאליסט, ואינני שואף לכך שאיזה ומר־צמ־רת יגנות לו לפתע על בימת אר־לם נגה מתוך קומפקט דיסק חדש. ובכל זאת, הלב משתוקק לפעימה אחת לא סדירה, להתר־גשות ממשית, לכך שנפסיק "להתחשב" בגגן או בזמר זה או אחר, כי התפקיד שלו מאוד קשה, והוא עמד בו בכבוד. לכך אנחנו עדיין מצפים.

תשובות:
1. בו דידלי.
2. "אשה", בביצוע פישר וגורדון, נכתב תחת השם הבדוי ברנרד זהב. מקרטני רצה לבדוק אם שיר שלו יצליח גם בלי השם המפורסם.

התזמורת הקאמרית הישראלית

קז'ישטוף פנדרצקי, מנצח
אירנה גרפנאואר, חלילנית
אלי הפץ, קלרינית
פנדרצקי: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת
יחזקאל בראון: קונצ'רטו לקלרינית ולתזמורת (בכורה ישראלית)
פנדרצקי: סינפונייטה למיתרים
דבוז'אק: סרנדה למיתרים

קולות ווגוונים 10 ווגוונים 5
מוזיאון ת"א, בשעה 20:30
יום א' 8.5.94 סד' 1
יום ב' 9.5.94 סד' 2

"לכל המשפחה" מס' 6
עולם הצלילים של כלי הנשיפה
מנחם נבנהויז: עורך, מנחה ומנצח
עם תזמורת כלי הנשיפה של קרית אונו וסולני התזמורת
הכרות עם כלי הנשיפה
מסגנון קלאסי ועד פופ וג'אז
באך, פרגולזי, מוצארט,
מוסיקה מסרטי "וולט דיסני", "פלאש דאנס" ועוד.
מוזיאון ת"א בשעה 17:00
יום ד' 11.5.94
יום ה' 12.5.94
כרטיסים בטל. 03־6961167 ולפני הקונצרטים בקופה

הסינפוניטה הישראלית באר-שבע

טדאוש סטרוגלה, מנצח (פולין)
מוריס בורג, אבובן (צרפת)
בתוכנית:
גלוק: "איפיגניה באווליס", פתיחה
באך: קונצ'רטו לאבוב ברה מינור
מאריוס קונסטנט: קטע קונצ'רטי לאבוב ותזמורת
היידן: סימפוניה מס' 104 ברה מז'ור ("לונדון")

ירושלים, תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קרון
יום חמישי, 12 במאי 1994 בשעה 20:30
תל-אביב, מוזיאון תל-אביב לאמנות, אולם רקנאטי
יום שלישי, 17 במאי 1994 בשעה 20:30
אשקלון, ...
20:30 ...
אילת, היכל התרבות אילת
יום שני, 23 במאי 1994 בשעה 21:00

רכישת כרטיסים:
ירושלים: ...
הסינפוניטה הישראלית, ב"ש דרך המשחררים 12, ב"ש טל: 07-2310...

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
תוכנית הקונצרטים השבועית

מספרי הטלפון שלנו:
תל-אביב – מחלקת המנויים – 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים – 04-664167
ירושלים – משרד "בימות" – 02-240896

יואן מרין, מנצח
חלן גרימו, פסנתרנית
בתוכנית:
מוצרט: הפתיחה ל"נישואי פיגרו"
רחמנינוב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 2
שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 5
קונצרט מס' 8
חיפה, סדרה א', יום א', 8.5.94, 20:30, אודי' חיפה

יואן מרין, מנצח
לזר שוסטר, כנר
אלכסנדר קגנובסקי, צ'לן
בתוכנית:
מוצרט: הפתיחה ל"נישואי פיגרו"
ברהמס: קונצ'רטו לכינור ולצ'לו
שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 5
קונצרט מס' 8
חיפה, סדרה ב', יום ב', 9.5.94, 20:30, אודי' חיפה
קונצרט מס' 7
חיפה, סדרה ג', יום ג', 10.5.94, 20:30, אודי' חיפה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

לראשונה בפילהרמוניה

קונצרט מיוחד
"אנדרו לויד ובר - הלהיטים הגדולים"
אנטוני אינגליס, מנצח.
פיונה א'זניל, סופרן.
יום ד', 25 במאי 1994, בשעה 20:30
היכל התרבות, תל-אביב
בחסות מעריב
בתוכנית:
ד"ר לויד ויליאם ובר: "אורורה"
מיצירות אנדרו לויד ובר:
"זכרון" מתוך "קאטס" (Cats)
"במבט אחד" מתוך "שדרות סנסט"
"לראות ולהאמין" מתוך "אספקטים של אהבה"
"אינטרלוד" מתוך "אוויטה"
"פנטסיה" מתוך "פנטום האופרה"
סואיטה סימפונית מתוך "ישו כוכב עליון"

כרטיסים במחיר: 50 עד 120 ש"ח, להשיג בקופת התזמורת, היכל התרבות, תל-אביב.
מכירה טלפונית בכרטיסי אשראי, בטל' 03-5251502.
20% הנחה למנויי הפילהרמונית, עם הצגת תלוש 112.

הצגות אחרונות

לילות הדבש והאימה

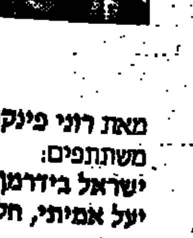

3 הצגות אחרונות: מ-8.5.94 עד 10.5.94 מדי ערב בשעה 20:30

"כדאי מאד לראות" ידיעות אחרונות "תיאטרון צעיר ורענן" מעריב

מאת רוני פינקוביץ' ובבימויו
משתתפים:
ישראל בידרמן, רוזינה קמבוס, שאול מזרחי,
יעל אמיתי, חליפה נאטור, דודו בן-זאב

הבימה התיאטרון הלאומי שלך.

כרטיסים למנויים ולמחזיקי כרטיסי אשראי טל' 03-296071
למוסדות וחברות: 03-5289189

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה
07.07 לקום עם מוסיקה. קטעי וזרין משה רמו, פורנג, אוזרין, שופן, שומאן, גודאר, דוויני, פיאולה ומייר
08.05 לקום עם מוסיקה. שוסטקוביץ': פתיחה חגיגית; צ'ייקובסקי: וריאציות על נושא רוקוקו; מסקני: אריה מתוך האופרה "זמלה המבורה"; רימסקי קורסקוב: פתיחה מתוך האופרה "צאר סלטן"
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. קרישטוף פנדרצקי: קונצ'רטו כפול לכינור לקרן ולכלי קשת; דומניק סקרלטי: שתי סונטות; בטהובן: קונצ'רטו לפסנתר ולכלי קשת
10.15 היידן: סימפוניה מס' 61 ברה מז'ור; בטהובן: סונטה מס' 8 לפסנתר – ברה מינור "הפתטית" אופוס 13; שומאן: "אהבת משורר" מחזור שירים אופוס 48 למלים של היינריך היינה
11.55 רבוזאק: שלישיה לפסנתר לכינור ולצ'לו אופוס 56; פרוקופייב: קונצ'רטו כפול לכינור, לצ'לו ולתזמורת; היידן: סונטינה לחליל ולפסנתר; יאנאצ'ק: פרלמפטנה
רימסקי־קורסקוב: חמישייה בה־במול מז'ור לפסנתר, לחליל, לקלרינית,
לקרן ולבסון; צ'ייקובסקי: טריו מס' 1 בדו מינור
אופוס 43; צ'ייקובסקי: מינואט מתוך "פורטיבייגה"
13.57 בימת שיר
14.06 מוסיקה לשעת צהריים
16.00 מוסיקה ליום ראשון. ...
"הרקולס והבס פרארה"; מנטוורדי: "שבחי ירושלים"; ק.פ.ע. באך: "התחייתו של ישוע ועלייתו השמיימה"
18.00 שעה של ירושלים. שמעון כהן: רישומים מירושלים (הוגה הנוסח). ירושלים רשה"ש/ ר. סלומון; שרית תהלים של ירושלים (שירה – סינתסייזר, ר. עקשי – חזן, מקהלות שמורניות. מהר: "ירושלים" סימפוניה (מג. מבצע, רינו רשה"ש, פק. פסטיבל אינדינבורג / ג. ברוקין)
19.05 צלילים בין ערביים. שמעת מוסיקה ביניים מתוך "המנוחה": קו"נגו; ...
"ערב קטנה" מתוך המחזמר "רזחם מוסיקלי"; גרנוזוס: שלושה מחולות ספרדיים; פורה: המחזמר "ז'ולי" אופוס 56
20.00 בימת שיר
20.03 לקראת קונצרט
20.30 באולמי הקונצרטים שלנו. התזמורת הקאמרית הישראלית. מנצח: קז'ישטוף פנדרצקי. סולנים: אלי הפץ – קלרינית, אירנה גרפנאואר – חליל. שידור חי – מוזיאון תל-אביב. פנדרצקי: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת; י. בראון: קונצ'רטו לקלרינית ולתזמורת (ביצוע בכורה); דבוז'אק: סרנדה למיתרים אופוס 22
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 חגגה, בני הגרל (ש"ח)
09.05 פתוח, המכון המשקשת
10.05 סלרדיה, משה טימור
11.05 חיים, בריאות, רווחה ופנאי
12.05 עיתונות בבוקר
13.00 חדשות, תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 סיגנון, לבו ולגדולים גם
15.30 מוסיקה אתנית

16.05 מועדון שעון הזהב
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 פנים אל פנים
18.05 מבות ערב. אקטואליה ומורשה
20.00 מבט לחדשות
20.50 שבוע ירושלים באומר הבצליל. שידור חי ממלון רמדה בירושלים
23.05 עיתונות בבוקר (ש"ח)

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. רליה יאודי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/מנור
10.05 הכל דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רבעי קסם
15.05 זמן חיץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דוליהב
17.05 חמש אחרי החדשות. צבי לידר
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
20.05 אחד על אחד. משדר ספורט
23.05 אהבה עברית. מיכאלי ומנור
01.05 לתוך הלילה. אבישי פלדר

רשת ג'

06.06 סע לאט
07.09 משרב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. עם יוסי מיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קופר
13.05 להחג. שיש עבדי
14.05 חדש, חדיש ומחודש
15.00 חולה ודיה. דידי הררי
16.05 קפטנת הלהיטים
17.05 מקום בצמרת
20.05 פופ 94

21.05 כותל המזרח. שעה עם אבן
22.05 שיר לאוזני. מנחם פרי
23.05 חולם בהקיץ. נאוה סביון

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 שש בבוקר. שירים עבריים
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. רזרון נשר
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 יוצאים מהשוק. נויה עינב
10.05 ותלה. סיון רהרון
10.49 בילוי היום. גיא פינס
11.05 נכון לעכשיו. קובי מידן
13.15 משהו לצהריים. אורלי יניב
14.05 העולם שמח. אבידי גלעד
15.05 יש עם מי לדבר. יעקב אחימאיר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 עיר שלום. רזון מיוזר לרגל יום ירושלים על מעמדה הפוליטי של העיר. מנחה: רותם שגב
19.05 המוסיקה בשקט. פייר תפירימן
20.00 מבט לחדשות
20.30 צפר הצבי. אלי ישראלי
23.05 24 – היום שהיה
24.00 זמן חצות
24.10 ציפורי לילה מוחזרות. בירון רייכר
02.00 לא ורצים לישון

גלגל"צ

07.05 מרינה בדרך. אבינר אשר
09.05 תשע בבוקר. עומר קדוש
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיות אודיר. ארי שמאי
14.05 בצפיה. נויה עינב
15.05 שבוע חם. רובי לנץ
16.05 חכם בבכיש. רונן לוינגול
18.05 גלגלאה. לאה עין
20.05 דרייב אין. גיל רביד
22.05 לילה טוב. רזנית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון החדשה – הצגת שלא תיאמן. 18.30, 22.00. אמון הדיר. 20.00
הוד 1 – בודהה קטן. 14.15, 16.45, 19.15, 21.50
הוד 2 – בקו האש. 14.30, 17.00, 19.30, 22.00
גת – ארץ צללים. 16.50, 19.25, 21.55
דיזנגוף 1 – רומיאו בן זונה. 11.00, 18.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 2 – שלושת הצבעים – לבן. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 3 – הפיתוי הכי יפה של חיי. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 21.50. המסטור. 19.30
דקל – פילדלפיה. 19.30, 21.50
הוד 1 – ללא פחד. 13.30, 16.45, 19.30, 22.00
הוד 2 – תיק שקנאי. 13.30, 16.45, 19.30, 22.00
הוד 3 – על קיקע בוערת. 13.30, 17.00, 19.30, 21.45
הוד 4 – עולמו של ויין 2. 13.30, 17.00, 19.30, 21.45
הקולנוע – ביישה מוזהבת. 17.00, 19.30, 21.45
חן 1 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – בכוונת זדון. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.30, 21.55. מאהב אחד יותר מדי. 11.00, 14.30
חן 4 – בית הרוחות. 16.30, 19.15, 21.55
חן 5 – סומבססטון. 17.00, 19.25, 21.55
מילה 1 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00
מילה 2 – בבי הג'ק. 17.00, 19.30, 22.00
מילה 3 – עולם מושלם. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – סמנטן. 12.15, 14.00, 17.00, 19.45, 22.00
לב 2 – קיקה. 12.00, 14.15, 16.50, 19.30, 21.50
לב 3 – שלום לפילגש. 14.00, 19.00, 21.40. הצגתי עלי חחה. 12.15, 17.00
לב 4 – עירום. 12.00, 17.30, 22.00. הצגתי עלי חחה. 14.15, 20.00
מוזיאון – האשה שיצרה שבן שומשם. 17.00, 19.45, 22.00
מקסים – עידן התמימות. 19.30, 21.50
סינמטק – אורלנדו. 17.30, 19.45, 21.45
צפון – ברכה – עולם מושלם. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 1 – בודהה קטן. 16.30, 19.15, 21.5
רב־אור 2 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00
רב־אור 3 – יומנים משתנים. 17.00, 19.25, 21.50
רב־אור 4 – עידן התמימות. 16.35, 19.15, 21.50
רב־אור 5 – שארית היום. 16.35, 19.15, 21.55
תמוף 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.45
תמוף 2 – תיק שקנאי. 17.00
ת"א־אביב 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 22.00
ת"א־אביב 2 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00
ת"א־אביב 3 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

ג'ל 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 13.30, 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 2 – רשימת שינדלר. 13.30, 17.00, 20.30
ג'ל 3 – ללא פחד. 13.30, 16.15, 19.00, 21.30
ג'ל 4 – תיק שקנאי. 11.30, 16.15, 19.00, 21.40
ג'ל 5 – הצטלבות. 13.30, 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 6 – ברכה. 13.30, 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 7 – רומיאו בן זונה. 13.30, 16.15, 19.00, 21.30
ג'ל 8 – בשם האב. 13.30, 16.15, 19.00, 21.40
חן 1 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – ארץ צללים. 16.50, 19.15, 21.50
חן 3 – קיקה. 16.50, 19.25, 21.50
חן 4 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – שארית היום. 19.20, 21.50. והחלים בצפרת. 17.00
חן 6 – סומבססטון. 16.50, 19.20, 21.50
חן 7 – בודהה קטן. 16.20, 19.10, 21.50
רון 1 – פילדלפיה. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – שארית היום. 17.00, 19.15, 21.30
תיאטרון ים – שלום לפילגש. 18.00, 21.00. לבן. 19.00, 21.30

חיפה

אורה – האשה שיצרה שבן שומשם. 19.15, 21.30
סינמה קפה עמטי 1 – המסטור. 19.15. עידן התמימות. 21.15
סינמה קפה עמטי 2 – שלום לפילגש. 21.00. הפיתוי הכי יפה של חיי. 19.00
מצמון 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 16.30, 19.00, 21.15
מצמון 2 – רומיאו בן זונה. 16.30, 19.00, 21.15
מצמון 3 – תיק שקנאי. 16.15, 18.45, 21.15
מצמון 4 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
מצמון 5 – הצטלבות. 16.30, 19.00, 21.15
פנורמה 1 – בשם האב. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2 – ללא פחד. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3 – לבן. 16.30, 19.00, 21.30
רב אור 1 – קיקה. 16.40, 19.00, 21.20
רב אור 2 – בכוונת זדון. 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 3 – בודהה קטן. 18.30, 21.15. והחלים בצפרת. 16.45
אורלי – פילדלפיה. 18.45, 21.15

רמת גן

רב גת 1 – ארץ צללים. 16.30, 18.50, 21.20
רב גת 2 – מאהב אחד יותר מדי. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 1 – ארץ צללים. 16.30, 18.55, 21.25
רב מור 2 – תיק שקנאי. 16.30, 18.50, 21.20
רב מור 3 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00
רב מור 4 – מאהב אחד יותר מדי. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 5 – בכוונת זדון. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 6 – סומבססטון. 16.30, 18.50, 21.20
רב מור 7 – פילדלפיה. 16.30, 18.50, 21.20

אור-יהודה

ג'ל 1 – בית הרוחות. 17.00, 19.15, 22.00
ג'ל 2 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 21.45
ג'ל 3 – תיק שקנאי. 17.00, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.45

אשדוד

רון 1 – על קיקע בוערת. 19.30, 21.30
רון 2 – הפיתוי הכי יפה של חיי. 19.30, 22.00
ג'ל 1 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – בית הרוחות. 17.00, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 5 – בשם האב. 16.45, 19.15, 22.00

אשקלון

חן 1 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – סומבססטון. 16.45, 19.25, 21.50
חן 5 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.30

באר-שבע

רב נגב 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2 – פילדלפיה. 16.45, 19.20, 21.50
רב נגב 3 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50

בית-שאן

טופ"ח – על קיקע בוערת. 21.15

בת-ים

חן 1 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – בכוונת זדון. 17.00, 19.25, 21.50
חן 5 – פילדלפיה. 16.50, 19.25, 21.50
חן 6 – סומבססטון. 16.50, 19.20, 21.55
חן 7 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00

הרצליה

דיואר – לבן. 19.15, 21.30
אבדיה – תיק שקנאי. 19.00, 21.45
מגדרין 1 – בית הרוחות. 19.15, 22.00
מגדרין 2 – שארית היום. 19.30, 22.00
סמאר 1 – בודהה קטן. 19.20, 21.50. סוד הגעלם. 17.00
סמאר 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.45
סמאר 3 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.50

חדרה

לב 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.50
לב 2 – סמנטן. 17.00, 19.40, 21.50
לב 3 – קיקה. 16.30, 19.20, 21.45
לב 4 – רשימת שינדלר. 17.20, 21.00
תראו מי שמדבר. 17.00

חולון

ג'ל 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – רומיאו בן זונה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 5 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 22.00

חצור-הגלילית

היכל התרבות – על קיקע בוערת. 20.30

טבריה

יד שמרית – על קיקע בוערת. 19.00, 21.00

כפר-סבא

ג'ל 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – קיקה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – בשם האב. 16.45, 19.20, 22.00
ג'ל 5 – ללא פחד. 16.45, 19.20, 22.00
ג'ל 6 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 7 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 22.00
סמל – סמנטן. 19.15, 21.30

מגדל העמק

רב חן 1 – המסטור. 19.00, 21.30
רב חן 2 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 19.10, 21.30
רב חן 3 – הצטלבות. 19.00, 21.30

נס-ציונה

ג'ל 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 3 – בשם האב. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00

כרמיאל

סינמה 1 – בודהה קטן. 19.00, 21.30
סינמה 2 – ארץ צללים. 19.00, 21.30
סינמה 3 – המסטור. 19.00, 21.30

נהריה

הוד – רק עד אחד לרגע. 19.00, 21.15

נצרת-עילית

ג'ל 1 – הצטלבות. 16.45, 19.15, 21.45
ג'ל 2 – סומבססטון. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – האוקייה מת מבצוק. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 4 – הבן הטוב. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 5 – סמנטן. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 6 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 7 – שארית היום. 17.00, 19.15, 22.00

נתניה

ג'ל 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – רומיאו בן זונה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 4 – בשם האב. 16.45, 19.15, 22.00
ג'ל 5 – הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – פילדלפיה. 16.50, 19.25, 21.55
חן 3 – ארץ צללים. 16.45, 19.20, 21.50
חן 4 – סומבססטון. 16.45, 19.20, 21.55

עפולה

היכל התרבות – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
טופ"תון – גב' דאוטפייר. 21.15

פתח-תקוה

היכל 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 22.00
היכל 2 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 22.00
היכל 3 – בשם האב. 16.45, 19.15, 22.00
רם 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
רם 2 – שארית היום. 16.45, 19.15, 22.00
רם 3 – הצטלבות. 17.00, 19.15, 21.45

קרית-מלאכי

הקריה – בירות בלוז 2. 19.30, 21.30
היכל התרבות – בודהה קטן. 19.00, 21.30

קרית-שמונה

היכל התרבות – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00

קריות

קריון 1 – בשם האב. 19.00, 21.30. סוד הגעלם. 16.45
קריון 2 – לבן. 19.00, 21.30. סוד הגעלם. 16.45
קריון 3 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4 – תיק שקנאי. 19.00, 21.30. גב' דאוטפייר. 16.45
קריון 5 – עולמו של ויין 2. 16.45. רומיאו בן זונה. 19.00, 21.30
קריון 6 – שארית היום. 19.00, 21.30. החיים לפי משפחת אדאמס. 16.45
קריון 7 – רשימת שינדלר. 17.00, 21.15. תראו מי שמדבר עכשיו. 16.45
קריון 8 – בירות בלוז 2. 16.45
קריון 9 – הצטלבות. 19.00, 21.30

ראשון-לציון

הזהב 1 – בשם האב. 16.45, 19.30, 22.00
הזהב 2 – ללא פחד. 16.45, 19.30, 22.00
הזהב 3 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
חן 1 – ארץ צללים. 16.45, 19.20, 21.50
חן 2 – סומבססטון. 16.45, 19.20, 21.55
חן 3 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – פילדלפיה. 16.50, 19.20, 21.50
ושמן – עירום. 19.30, 21.50
סמאר 1 – קיקה. 19.30, 22.00
סמאר 2 – סומבססטון. 19.30, 22.00
סמאר 3 – גב' דאוטפייר. 19.30, 22.00
סמאר 4 – בודהה קטן. 19.25, 22.00
ראשון – סמנטן. 19.30, 21.45
רון 1 – הצטלבות. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – תיק שקנאי. 17.00, 19.15, 21.45
רון 3 – חשיפה כפולה. 17.00, 19.15, 21.30

רחובות

חן 1 – ברכה – עולם מושלם. 19.30, 21.45
חן 2 – רשימת שינדלר. 17.45, 21.15
חן 3 – שארית היום. 19.10, 21.45
חן 4 – לבן. 19.35, 21.50

רמת-השרון

כוכב – כחול. 19.30, 21.40

ר"ג-גבעתיים

אואזיס 1 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.50
אואזיס 2 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 21.50
אואזיס 3 – סומבססטון. 16.45, 19.25, 21.55
רבגן 1 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50
רבגן 2 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00
רבגן 3 – בודהה קטן. 19.10, 21.50. החלים בצפרת. 17.00
רבגן 4 – בשם האב. 16.30, 19.10, 21.50
שבים – תיק שקנאי. 19.00, 21.30

רעננה

טופ"ת – הפיתוי הכי יפה של חיי. 20.30
פארק 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
פארק 2 – האוקייה מת מבצוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.45
פארק 3 – בכוונת זדון. 17.00, 19.30, 21.45
פארק 4 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.45
פארק 5 – פילדלפיה. 17.00, 19.30, 21.50

صكنا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

היסטוריה של גברים בלבד

ברגשות שמחה צפיתי לשידור הטל־וויזיוני של טקס החתימה על הסכם עזה־יריחו תחילה. עקבתי בדריכות אחר הנש־מע והנעשה מעל בימת ההתרחשות ההיס־טורית, ואותי היתה קשובה לתרגום הסימולטני ברדיו. אולם את גודל השעה פילחה תחושת ניכור מכאיבה.

המשתתפים במופע השלום שהתרחש על הבמה היו כולם על טהרת הגזע הגב־רי, מראשי מדינה, יו"ר ארגון לאומי, שרי חוץ, ועד ליועצים, לעוזרים ולמרפרפים. ברקע הבולט משפט על חריצותה של הכתבנית אביבה, ומהדהד בקע קול אשה שתירגמה מקצת מהדברים שנישאו.

הנשים שעין המצלמה בחרה להתמקד בהן היו רעיותיהם של שחקני הבמה שיש־בו כבוד באולם המוזמנים. את השרה שול־מית אלוני, שרב חלקה בתהליך שהביא לאירוע, לא ראיתי על מרקע הטלוויזיה.

באומים הרמים שנישאו לא נפקדה התייחסות לנשים, אולם זו הגבלה לחלקן ההיסטורי כקורבנות. לא זו בלבד, אלא שאוסרן כקורבנות נתחם ברפוס היחיד של אמהות שכולות.

עם גודל השעה, ובהקשר שהוביל אליה, קשה שלא להרהר בשאלת המשוואה: אולי יש צורך באינתיפאדה של נשים כדי שלא תישנה התמונה המכאיבה בסמליותה – היסטוריה נעשית על ידי גברים בלבד.

ניצה שפירא־ליבאי
תל אביב

קילומטרים בכיוון צפון־מזרח מרמת הגו־לן, לאזור הנמצא במרכז סוריה, ולהשאיר כוח צבאי קטן בלבד בשטח המפונה.

אם יסכימו הסורים להסדר כזה, ייווצר עומק אסטרטגי שיאפשר לגלות שבועות מראש כל ניסיון סורי של הכנות למלחמה ולסכל אותו באבו (באמצעים דיפלומטיים או צבאיים). עומק אסטרטגי זה, נוסף על חוזה שלום מלא עם סוריה, יאפשר להשיג בצפון רמת ביטחון שלא תהיה נמוכה מזו שקיימת כיום, ויש להניח כי תהיה אף גבוהה יותר.

מיכה ציון
חיפה

לורנה בוביט כמשל

בתגובה על "מייקל פיי כמשל" מאת דן מרגלית ("הארץ", 29.4)

מקרהו של מייקל פיי אכן יכול לשמש משל. השאלה היא מה הנמשל. אני מסכים עם דן מרגלית, כי לציבור נמאס יותר ויותר מן הקלות הבלתי נסבלת של הער־נשים שמקבלים אנשים המבצעים מעשי אלימות ופשע. אלא שיש להפריד בין הת־ייחסות החברה לפושעים היוצאים מקרבה, אשר צריכה להיות חמורה, ובין הענישה המושתת עליהם.

בניגוד למרגלית, אני סבור שהמקרה של מייקל פיי אינו יכול לשמש משל למג־מה התברתית הנזכרת לעיל. יש להזקיע את הל־תנות סינגפור החשוכים, ויש ל־הצטער על כי אמריקאים רבים מביעים אהדה למשטר האלים בסינגפור. מייקל פיי ביצע מעשה פשע לא חמור, על כך אין עוררין. עליו להיענש – גם בכך אין ספק. אלא שהדעת אינה יכולה להשלים עם אכ־זריותו של העונש. דווקא עונש מסוג כזה, מלקות, מנציח את אלימותה של החברה האנושית. לא ייתכן שהחברה תתמודד עם תופעות של הפקרות ואלימות בתוכה בכ־לים אלימים לא פחות.

המקרה של לורנה בוביט, לעומת זאת, יכול לשמש אבן בוחן בנושא זה. מצד אחד, היא זוכתה, ובכך נעשה, לדעתי, חוסר צדק. מצד שני, אם היתה מורשעת, האם היה עולה על הדעת להעניש באופן אכז־רי רק כדי להרתיע? הרי היתה קמה זעקה מקיר אל קיר. לפיכך, עלינו לזכור כי בהתייחסות אל השוליים השליליים, על החברה המשטר להפגין אנושיות ולשמור על הפרופורציות.

חן גרייף
כפר סבא

רבנות חדשה בהסתדרות

הכל היה טוב ויפה אצל חיים רמון, עד שבא וחתם על ההסכם עם ש"ס. כאן התגל־תה האמת העירומה, או נכון יותר – הצבי־עות בהתגלמותה: במסגרת ההסכם הבטיח רמון לש"ס (בין השאר) משרת רב של ההסתדרות. זה בוודאי לא "העתק המצע של מרצ" כפי שהוא טוען.

האם אלה הם "חיים חדשים בהסתד־רות"? מי צריך רב בהסתדרות? מה להסתדרות ולרבנות? האם זוהי ההתייעלות במנגנון המובטחת לנו? למעשה, המחלקה הראשונה שמזכ"ל החדש צריך לבטל היא המחלקה לענייני דתות בהסתדרות. די לנו במשרד הממשלתי לענייני דתות וברבנות הראשית, המטפלים בכל נושאי הדת בבר־דינה.

נראה שעם חיים רמון כמזכ"ל (ש"ס מאחוריו) המנגנון רק יגדל, היות שהוא יצטרך לשלם תשלום פוליטי נכבד לכל שותפיו הרבים. אגב, אריה דרעי נזכר רק כעת להצטרף להסתדרות.

גל פריאל
תל אביב

ומרצ שותקת

מאז הנהג שעון הקיץ השבת יוצאת מאוחר, נגרם סבל רב לאזרחים ולחיילים המבקשים להשתמש בתחבורה הציבורית במוצאי שבת. זו כניעה מבישה למיעוט חרדי הכופה את רצונו על אזרחי המדינה. ומרצ, היושבת בממשלה, שותקת שתיקה רועמת ושותפה לעניין מביש זה.

עודד פרי
פתח תקוה

רבים מידידי הם דיירים

בתגובה על מכתב למערכת "השקעו בדמי מפתח" ("הארץ", 4.5)

במכתבו אין אברהם בירנבאום בוש לש־קר במצח נחושה, להשמיץ ולהכפיש את שמי ואת תפקידי כסגן שר השיכון בעבר. בירנבאום מטיל ספק באמינותה של חברה, שזכתה במכרז לעריכת סקר על בתים מושכרים בדמי מפתח ושלא בדמי מפתח, וכותב כי אני ייצגתי "אינטרסים של בעלי בתים" הבאים לנשל את "הסוחרים המסכ־נים". אני מעיד על עצמי כי אינני מכיר אישית אף בעל בית אחד, ואילו דיירים אני מכיר הרבה. רבים מידידי הם דווקא דיירים, וגם ציבור בוחרי שייך ברובו לע־שירונים הנמוכים מבחינה כלכלית בחברה הישראלית.

לעומת זאת, רבים מחבריו של בירנב־אום הם המנצלים בעלי בתים עניים, שחלקם אינם מסוגלים לממן את צורכיהם המינימליים. והדיירים "המסכנים" הם סוח־רים העושים הון עתק על חשבון בעלי הבתים העניים, אף אם לא שילמו כלל דמי מפתח. האופן שבו בירנבאום מציג את הדברים – כאילו בעלי הבתים קיבלו 90% מערך הנכס – אינו נכון ואינו עומד בשום מבחן אובייקטיווי.

אינני בעל אינטרסים לשום צד, רצוני לעשות צדק ולמנוע גזל ועושק משני הצדדים. וברוח זו השאלתי המלצותי למש־רד השיכון בטרם פרישתי.

אברהם רביץ
הכנסת, ירושלים

העומק האסטרטגי יהיה בסוריה

ברצוני להתייחס להיבט הביטחוני של סוגיית הנסיגה מרמת הגולן. הסורים דור־שים מאתנו להחזיר להם את כל הרמה, ובין השאר טוענים כי לא ייתכן שיקבלו פחות ממה שקיבלו המצרים בסיני. אבל אותן הסיבות שאנו מתנגדים לעשות בר־מת הגולן הסדר הדומה לזה שנעשה עם מצרים הוא העדר עומק אסטרטגי ברמה כדוגמת זה הקיים בסיני, הדרוש לביטחון המדינה.

אך אם מתבוננים על הבעיה מזווית אחרת, מתברר שאפשר לפתור אותה באמ־צעות ניצול שטחה של מדינת סוריה עצמה לשם יצירת העומק האסטרטגי הנדרש.

את רוב כוחותיה הצבאיים של סוריה – החונים כיום בין רמת הגולן לדמשק – אפשר להעביר למרחק של 300 עד 500

בתי חולים

תל אביב – רמה־איכילוב, טל' 6974504 (ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית) ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, נשים, א.א.ג); ביקור חולים, טל' 781111 (כירורגית); הדסה עין כרם, טל' 427427 (אורתופדית, ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00); סופרפארם, איינשטיין 40, רמת־אביב, 6413730; כנרי, דיזנגוף 174, 5222386; אחרמכוס, יהודה הלוי 110, 5615010
ירושלים – סופרפארם א', אביגדורי 3, 706660
חיפה – בלפור, מסדה 1, 622289
באר שבע – הנגב, קליל 94, 277016
רמת גן – פארמה פלוס השרון, שדי ירושלים 25, 6742046
חולון – אהרון, הפיין 52, 889153
בת ים – מור, הגיבה רייך 28, 583360
נתניה – קפ"ח כללית, (עד 24:00) רזיאל 8, 603549; (מ־24:00) ברודצקי 31, 628121
רחובות – סל, הרצל 143, 451228
כפר סבא – הדרים, ויסמל, 952520

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים חולים כרוניים ע"י המחלקה לטיפולי בית ביה"ח איכילוב ת"א. טל' 6974628; 6974627
מוקד לב מד"א שירות לחולי לב 177־0226699

עזרה ראשונה

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה). ירושלים 610305; תל אביב 5461111; ילדים ונוער 6961113 חיפה 672222/3; נתניה 625110; באר שבע 281128; כרמיאל 988410; כפר סבא 974555; חדרה 333453
אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות נפגעי הנפש, לנפגעי מקצוע ולקהל הרחב. טל' 03־5494899, 03־5400672; 04־326727 בימים א'־ה' מ־09.00־13.00 וביום ב' מ־15.00־18.00
קו אל"י – האגודה להגנה הילד שורה במצבי אלימות, טל' 03־6961070, 03־6956763 א'־ה' 08.00־22.00, פתיח ביוסיה ביום ד' 18.00־22.00
יד שרה: השאלת ציוד רפואי תל אביב 813581; ירושלים 244242; חיפה 381784; בימים א'־ה' מ־09.00־14.00 וביום ו' מ־09.00־11.00
אתן קשבת לילדים ולבני נוער מטעם ארגון ההורים הארצי. טל' 03־621515
אומבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02־256099
הקו הלבן ייעוץ, עזרה ותמיכה לנפגעות ההטרדה הסקסואלית. א'־ה' 19.30־23.30, טל' 03־292797
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה). תל אביב טל' 5234819; קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' ו־ה' בשעות 18.00־22.00; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מגד 1991
קו פתוח לנפגעות אלימות מינית, נפגעות הנפשית בבית, במרכז לסיוע לנשים נגבב. טל' 07־74907 בימים א'־ד' 08.30־12.00 בימים א'־ה' 16.00־19.00
דע"ה 24 שעות קו אדום לנשים מוכות, טל' 03־5461133, 02־514111, 08־550506, 07־376310
קו חירום לנשים במצוקה 09־505720
רצו סיוע משפטי וייעוץ בענייני משפחה, ימים א'־ה', 09.00־14.00, 03־5421791
מרכז סיוע לנפגעי לחץ ממטח "מעולים" א' וה' 11.00־13.00, ב' וד' 16.00־18.00 טל' 03־5220031 רח' מאפו 13 תל אביב
מר"ס – משפחות נפגעי סמים. מתן סיוע ומידע. בימים א'־ה' מ־9.00־14.00 שד' ירושלים 11, יפו, טל' 03־5170789/0
האגודה לפעולות אלכוהוליזם 24 שעות 724128
הוועד למלחמה באיידס המכבה וסיוע לחולים ובני משפחותיהם. בימים ב' ו־ה' 19.30־22.30 טל' 5660380, 5604576 ת.ד. 33602, ת"א
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב ביאליק 12, טל' 5254162/3; ירושלים טל' 243984/5; חיפה טל' 348217; באר־שבע טל' 239094. בימים א'־ה' מ־09.00־14.00

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: תל אביב איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'־ה' מ־19.00־24.00, ביום שישי מ־15.00 עד 24.00, בשבת מ־08.00־24.00; ירושלים: הדסה עין כרם 16.00־22.00

24 שעות

חיין השמל ירושלים 513188; תל אביב 5633777; חיפה 647647
סוריעין אבר 03־5375555, 02־3045555, 04־5495555
סוריעין רן 05־6394444
מסופים ממחות עסקיות: 039731111, אנגלית 039731122
רכבות: מועדים ודמי נסיעה: מלבנה 03־5652200, 04־383133
תחזית מזג האוויר 03־9668855

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פיזום שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 תכנית סיפורים מהודים. סיק צ'ין צ'או בבית הספר רשומים מהעולם הרחש
08.35 אנגלית
08.50 הבנת הנקרא
09.10 יהדות. קשת ועכן. שכניה בתלמוד
09.40 פרפר נחמד. זה קורה בירושלים
10.00 משם אמרו לא
10.10 סלסקסס
10.15 קשר משפחתי. ילדים אוטיסטים
10.45 צער גידול בנות. תכונות החור בקור
11.10 בעין מתמטית. המתכונות
11.25 אנגלית
11.55 אנגלית
12.15 מדעי הרוח. עולם היצורים הדים – המדע להבנת הגוף והסביבה
12.30 מתמטיקה. משפט הסינוסים
12.40 מתמטיקה לבגרות. תכנון ליניארי
13.15 צרפתית
13.25 מוסיקה. לא מוצרט 3
14.00 רחוב סומסום. ד"ש לסונג אמפיק
14.30 בממלכת הים עם דלפי. פרק 16. מר הלוזון
15.00 אמבטים
15.35 קפטן פלאנט. צרות בפלאנטמט
16.00 חדשות
16.15 הופה היי. בממשר האחרון. חלק ב'. יכול בשן, אבי דוד הארדן פרדה
17.00 ערב חדש. דן מרגלית
17.35 תוסס. מבזק לצעירים
18.15 חדשות באנגלית
18.30 עם הכוכבים. 2 Unlimited
18.45 היהודים המגבאצות
19.00 חדשות
19.30 ענין ראשון. עם עמוס ארבל
20.00 מבט שבשבת
21.00 מועדים בשממה. יגאל שילון
21.30 מבט שני
22.30 ציורה בירושלים. שירים ליום ירושלים. מפסטיבל ישראל 91. עם מר כהן, שם טוב לוי, הבידורה המבעית, אנסמבל, שלמה גרוניך והרן גון
23.00 חדשות
23.10 רצח ברזירר. 91. סדרה בריטית במשכבים בן 3 פרקים. דרמה מתח פליטית המתרחשת בעיר הבדי שבסקוטלנד. עם ריזורד אוורה, גזן סטנג, בוגנה רות ועוד. בנמאי: סטיוארט אורם. פרק אחרון. 55 ד'
24.05 פסוקו של מקום. ירושלים הרים סביב לה

ערוץ 2 (22)

14.00 מלכתנם. עירן אלתרמן ואבי גרייניק
14.05 מסע בין כוכבים – הדור הבא. מעשה אונס
15.01 שובו של הסמואי
15.30 שרקי גלרלג. סדרה מצוירת
16.00 סיפורו המופלא של בילי זהב
16.30 מרליק, דליק וליליך
17.00 חדשות
17.05 רגע. סדרה מצוירת לילדים. הבודרין של רוני
17.30 מוקש – אדמים על האש. אורן ציגלין ובחת מבחים צעירים. המוזח הפופב צור גבי
18.01 חלום עליכם. עוזי חיטמן. ילדים מגשימים חלומות
18.30 חוף פרידיים
19.00 מבזק. שעשועון עם איר אבני
19.30 בילי בדרכים. בילי מוסקונה־לרמן עם מנוד הרן האמנו סיבי
20.00 חדשות
20.30 הגשש החיוור
21.00 כשידור זה. דן שילון מארח
22.30 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.30 חדשות
23.35 משחק כדורסל NBA
24.00 התחנה. מגיעים לאיחור

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 סטטנות
09.45 צעירים ונערי מגנות. פרק 1053 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון
11.00 אבא המסעף
11.30 אבטשלבה. פרק 54 (ש.ח)
12.15 הסמבה של ססקואלי
12.40 פלקון קרסט. פרק 9 (ש.ח)
13.35 יציאת חירום (ש.ח)
15.00 חוד בוין
15.50 רצח במשיבות קלטסם
16.40 חולם אמריקאי
17.05 ורידג'סגבטי הדרש
17.30 ספינת האהבה
18.20 שכנים, שכנים. פרק 527
18.45 צעירים ונערי מגנות. פרק 1054
19.30 שידור מקומי
20.00 אבטשלבה. פרק 55
20.55 פלקון קרסט. פרק 13
21.40 תוספי על הבר. הבעת גישואין
22.10 הבעים מסיינט ויגגוס. פרק אחרון
23.45 ציבורים
24.10 ניגוק לאפתמול
24.55 האגטר

21.00 "ספרד לשיבה". ארה"ב 88. שבעת הדיקנים תוקף את ארה"ב של תחילת שנות ה־60, הכולם יעשו הכל כדי להופיע בתוכנית טלוויזיה לבני נוער. עם דיוויד הייקי לייק. בבמאי: ג'ון ווטרס
22.35 "זורים במשימה מלאה". ארה"ב 89
24.35 "המוזח קוף". ארה"ב 92
02.25 "לשכבת העשרות". ארה"ב 92

סרטים (04)

10.30 "סכנת משטר". ארה"ב 89. 100 ד'
12.30 "אהבנו כל כך". איטליה 74. שלושים שנה בחייהם של שלושה ידידים על רקע התמורות החברתית והפוליטית באיטליה מאז מלחמת העולם השנייה. עם ויטוריו גאסמן, נינו מנפרדי וסטפניה סנדרלי. בבמאי: אטורה סקולה
14.30 "רצח לפי תפריט". ארה"ב 90
16.00 "רומיו". ארה"ב 89. כומר אירלנדי מתנבה להיות ארכיבישוף באל סלבדור. עם ראול ג'וליה. בבמאי: ג'ון דוגן
17.50 סרט ערבי
19.20 "אלף ניצורים". ארה"ב 92. מבצע הצלתם של נוסעי מטוס שהתרסק בין הרגי לשיקגו בשנת 1989. עם צ'ארלטון הסטון, ריצ'רד תומאס וג'יימס קובורן

ספורט (05)

15.00 ריאל מדריד נגד ברצלונה (ש.ח)
17.00 כדורסל מה־NBA. משחקי הפלייאוף
18.30 רונגבי שלמי
19.00 הזמן הבינלאומי
20.00 אחד על אחד עם מקסי פין. תוכנית ראיונות
20.30 ישמהם
22.15 כדורגל ספרדי. ריאל מדריד נגד ברצלונה. תקציר
23.00 כדורגל מהליגה הארגנטינאית
24.00 ישמהם

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. סצדייה
09.30 המוזון של כאילו (ש.ח)
10.05 ההתולים המסודאיים. פרק 5 (ש.ח)
10.30 שיגעון הכדורסל. פרק 2 (ש.ח)
11.05 בתוליד הילס 90210. פרק 90 (ש.ח)
12.00 שנות הקסם. פרק 80 (ש.ח)
12.30 הרפתקאות בארץ אבודה. פרק 14
13.00 שלטונ של ביקון. פרק 23 (ש.ח)
13.30 המוזון של כאילו
14.05 סנדוקאן. פרק 12
14.30 איק המתול. פרק 5
15.05 תתולי הרשם. פרק 119
15.30 אחודי סב. פרק 18
16.00 מקס גליק. פרק 17
16.30 הין וקשת. פרק 48
16.50 אלפון ויו. האבטרסטיסה הקסמה
17.30 המוזון של כאילו (ש.ח)
18.05 ההתולים המסודאיים. פרק 5 (ש.ח)
18.30 שיגעון הכדורסל. פרק 2 (ש.ח)
19.00 קרנבים ורוקים כאוד

19.35 עכברים לשלטון
20.05 אחות הבטנים

הצגה שניה (06)

20.30 יומני כרמל
20.35 ידה רבש. סדרה אמריקאית על שני זוגות שכנים בבית דירות מהמסתם בניו־יורק, חולמים חלומות על עושר. עם ג'קי גליסון
21.00 האהבה לשכבר
21.30 ספיישל על סרט הגדול של פרדו אלמודובר "קיקה"
22.00 "עקבים גבוהים". ספרד 91. יחסי אהבה־שנאה מוקצנים בין אם ובתה. זמרת בידורים, לבין בתה, קריינית חדשות בטלוויזיה שנישאה למאהבה לשעבר של האם. עם ויקטוריה אבריל, מריסה פרדס ומיגואל בוסה. בבמאי: פדרו אלמודובר. 108 ד'
23.50 באוסמן
24.20 משפחת אדמס (ש.ח)
24.45 "הקורבן". שוודיה 86. 142 ד'

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 תרבות האמנות
11.00 הדרום הפראי. ענקי ניגנלד (ש.ח)
12.00 בעקבות הדרפתקה. מסלול נהר הזהב
13.00 שורשים. ציפורים בחורף
13.30 שובבים שיאים. פרק 4
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)
16.00 דרום פראי. ענקי ניגנלד (ש.ח)
17.00 בעקבות הדרפתקה. נהר הזהב
18.00 אנציקלופדיה פתוחה. פרנסיס בייקון
19.00 חיי הכפלים של ויליאם בירד
20.00 סכנונות גוף. לבוש למוסרים
20.30 על גג העולם. יוון (חלק א')
21.00 גוף בריא. מבין לעניינים בריאות
21.30 תינוק בכל מחירי הדרים בסיכון גבוה
22.00 דיסקברי. מעבר ל־2000. פרק 311
23.00 שורשים. ציפורים בחורף (ש.ח)
23.30 שובבים שיאים. פרק 4 (ש.ח)
24.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

הארץ ממליץ

קולנוע

◆ שלום לשילגש. סרטו של צ'ן קאיגה פורש את תולדותיה של סין בעשורים האחרונים דרך סיפור אהבתם של שני זמרי אופרה, והאשה שהורדת ביני־הם. סרט נהדר, עשיר בראוותנות, שמנסה בעזרת עשייה מקצועית, כמעט הוליוודית, לשאת מסר קול־נועי מהמזרח למערב. לב, תל אביב; קפה עמטי. חיפה; תיאטרון ירושלים

◆ תמונות קצרות. סרטו רחב היריעה, הנרגש והנפ־לא באמת של רוברט אלטמן, שנוצר בהשראת תש־עה מסיפוריו הקצרים של ריימונד קארבר, המתאר מציאות אנושית, שבה כל מה שניתן לעשות זה להתמודד עם הבדידות ולנסות לשרוד. עם אוסף מבריק של שחקנים. אור, תל אביב; חן, ירושלים; מור, חיפה

◆ עולם מושלם. סרטו של קלינט איסטווד מתאר מצוד אחר אסיר שנמלט ועוסק בנושא המרכזי בתר־בות הפופולרית האמריקאית: הדימוי התמידי והנצ־אי של האב הגזוב. על בסיס זה יוצר איסטווד מלודרמה יפה ומרגשת, שמנסה לשחזר את רוחו של הקולנוע האמריקאי הקלאסי. עם קווין קוסטנר. מילת, תל אביב

תיאטרון

◆ גורודיש. מחזה מאת הילל מיטלפונקט הבימוי, המעמיד במרכזו דמות מתוך המציאות הישראלית, מעמיס עליה את כל הסמליות של חלום ישראל הבטוחה בעצמה שאחרי ששת הימים, ושבורו אחרי מלחמת יום כיפור, בתוה מיתוס וגם הורס אותו. הצגה בעלת עוצמה שמחזירה את הצופה לימי 1973, למרות חולשותיה המסוימות. יגאל נאור בתפקיד הראשי. הקאמרי, תל אביב, 20.30

קליל 3000
מעקה בטיחותי רב־יישומי מאלומיניום

סדרת המעקים הבטיחותיים של קליל מאפשרת פתרונות ארכיטקטוניים חדשניים המשפיעים על חזות הבניין וצורתו במיגוון רחב של פונקציות: מרפסות, חדרי מדרגות ומעקי הפרדה – כיד הדמיון הטובה.

למעקים קליל 3000 איכות גימור מעולה של אלומיניום צבוע השומר על מראה חדש לאורך שנים רבות (הוא אינו מחליד כמו מעקים מברזל בהם יש צורך לחדש את הצבע כל שנה).

סדרת המעקים של קליל 3000 כוללת פרופילים ואביזרים יחודיים מקוריים, המסופקים בלעדית ע"י קליל ומהווים יחד חלק בלתי נפרד מבטיחות המוצר.

חוזק ביופי

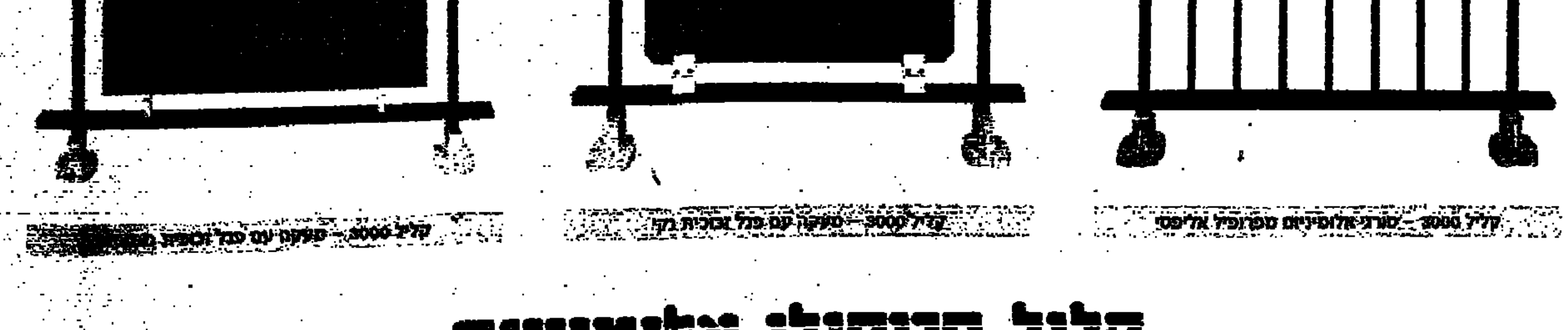

קליל 3000 – סורגי אלומיניום מפרופיל אליפסי | קליל 3000 – מעקה עם פנל זכוכית בקו | קליל 3000 – מעקה עם פנל זכוכית [illegible]

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210, קרית מוצקין 26114 ■ טל: 753044, 757914, 789110־2־04 ■ פקס: 757799־04